

STORTINGET

Dokument 15:3

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 301–450
7.–23. november 2018

Innhold

301. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. godstransporten på Ofotbanen, besvart av samferdselsminister	11
302. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. Jensens hytte og båtpass, besvart av finansminister.....	12
303. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. utdanning og boplikt, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	12
304. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. motorferdsel i utmark, besvart av klima- og miljøminister	13
305. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. togtilbudet i Trøndelag, besvart av samferdselsminister.....	14
306. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. islamisters trusler mot en kristen kvinne i Pakistan, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	15
307. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. organiseringen av ambulansetjenesten i Vestre Viken HF, besvart av helseminister.....	16
308. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. Alexander L. Kielland-arkivet, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	17
309. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. økonomiske forskjeller, besvart av barne- og likestillingsminister	18
310. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. personer på arbeidsavklaring, besvart av arbeids- og sosialminister	18
311. Fra stortingsrepresentant Marianne Haukland, vedr. nedleggelse av bibliotekfilialer, besvart av kulturminister ...	20
312. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. motorvei, besvart av samferdselsminister.....	20
313. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. tvillingabort, besvart av helseminister.....	21
314. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. skattesvindler ved kildeskatt, besvart av finansminister	22
315. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. Norges beredskap for biologiske, kjemiske og radiologiske terrorangrep, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	22
316. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. beitebrukere, besvart av klima- og miljøminister	23
317. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. ulveangrep, besvart av klima- og miljøminister.....	24
318. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. eiendomsskatt, besvart av finansminister.....	25
319. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. eiendomsskatt for sammenslåtte kommuner, besvart av finansminister	26
320. Fra stortingsrepresentant Ingalill Olsen, vedr. nasjonal utfordring knyttet til å bosette flyktninger gjennom å bygge flyktningeboliger, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	27
321. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. utredningen om Tinnosbanen , besvart av klima- og miljøminister	28
322. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. pensjonsordninger, besvart av finansminister.....	29
323. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. Harstad, godkjenning av kommuneplanens arealdel, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	30
324. Fra vararepresentant Carl I. Hagen, vedr. avgifter til el-biler, besvart av finansminister	30
325. Fra vararepresentant Carl I. Hagen, vedr. elektrifisering av Edvard Grieg-feltet, besvart av olje- og energiminister.....	31
326. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. lokasjonen til «krigshovedkvarter», besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	32
327. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. TV2, besvart av kulturminister	33
328. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. elva Mobekken, besvart av klima- og miljøminister.....	34
329. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. handel med udemokratiske stater, besvart av finansminister	35
330. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. sykehuskøer ved Sørlandet sykehus, besvart av helseminister	36
331. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. vern av naturtype, besvart av klima- og miljøminister	37
332. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. leie av hytte på åremål , besvart av finansminister.....	38
333. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. estimert kostnad for flyttingen av offentlige bygg, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	39
334. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. bredbånd, besvart av samferdselsminister	40
335. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. landbakgrunn for anmeldte og straffedømte i overfallsvoldtekter, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	41

336. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. evalueringen fra BaneNor, besvart av samferdselsminister	42
337. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. rovviltforlik, besvart av klima- og miljøminister	43
338. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Color Line, besvart av næringsminister	44
339. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. fregatten KNM Helge Ingstad, besvart av samferdselsminister	45
340. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. informasjonsstøtten, besvart av utviklingsminister	45
341. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. studieforbund, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	46
342. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. påtaleunntatelser, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	47
343. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. anbud Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	47
344. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. inkasso, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	48
345. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. kunstgressbaner, besvart av klima- og miljøminister	49
346. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. C=2-avgift på bruk av LNG og LPG, besvart av finansminister	49
347. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. søke om oppholdstillatelse fra Khartoum i Sudan, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	52
348. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. forsvarsmateriell til Saudi Arabia, besvart av utenriksminister	53
349. Fra vararepresentant Olivia Corso Salles, vedr. Brasils nylig valget president, besvart av utenriksminister	54
350. Fra stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen, vedr. kongeørn, besvart av klima- og miljøminister	54
351. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. satellittsamarbeid, besvart av forsvarsminister	56
352. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. nytt avfallsdeponi for farlig uorganisk avfall, besvart av klima- og miljøminister	56
353. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. nye Nav Vestland, besvart av arbeids- og sosialminister	57
354. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. gjengkriminalitet, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	58
355. Fra stortingsrepresentant Stefan Heggelund, vedr. Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	59
356. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. dagens abortlov, besvart av barne- og likestillingsminister	59
357. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. selvdrap, besvart av helseminister	60
358. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. Ravneberget fengsel, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	61
359. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. bakgrunnen til tolkene som jobber i rettsalen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	61
360. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. den konsesjonen som Norcem i dag har for utvinning av kalkstein i gruvene ved Brevik, besvart av næringsminister	62
361. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. Norcem sin beslutning om å drive kalksteinsgruvene i Brevik videre, besvart av klima- og miljøminister	63
362. Fra stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad, vedr. hjemmel til å bruke hund ved undersøkelser av elever og/eller skolens område dersom det ikke foreligger noen kvalifisert mistanke om straffbare forhold, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	64
363. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. møter som er blitt avholdt med ESA, besvart av arbeids- og sosialminister	64
364. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. initiativ til å få oversatt den franske granskning av ulykken med boligplattformen "Alexander L. Kielland", besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	65
365. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. krav til og finansiering av mindre høyere akkrediterte utdanningstilbud, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	65
366. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. ordensvakter, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	66

367. Fra stortingsrepresentant Ingalill Olsen, vedr. russisk forstyrrelser av GPS-signaler, besvart av samferdselsminister	67
368. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. hvor mange sykepleiere og helsefagarbeidere som har fått etter- og videreutdanning gjennom Kompetanseløft 2020, besvart av eldre- og folkehelseminister	68
369. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. forskrift om salg av rå melk og fløte, besvart av eldre- og folkehelseminister	68
370. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. syke barn, besvart av arbeids- og sosialminister	69
371. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. arkivene med dokumenter om Alexander L. Kielland-ulykken, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	70
372. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. kutrener, besvart av landbruks- og matminister	70
373. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. jernbanestrekningen Hokksund - Hønefoss, besvart av samferdselsminister	71
374. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. forskningsstrategi Ny-Ålesund, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	72
375. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. innbyggere som er fratatt sin selvbestemmelse i strid med vergemålsloven, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	73
376. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. menneskesmugling, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	74
377. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. påtaleunntakelser, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	75
378. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. ambulansebåten i Harstad, besvart av helseminister	76
379. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. falske ambulanseutrykninger, besvart av helseminister	77
380. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. land som har gjennomført en regionreform med sammenslåinger, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	77
381. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. avtale om levering av kommersielle allmenkringkastertjenester mellom staten og TV2, besvart av kulturminister	78
382. Fra stortingsrepresentant Jan Böhler, vedr. politiets bruk av Twitter, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	79
383. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. stønadsordningen til tannbehandling for personer med sterkt nedsatt evne til egenomsorg ved varig sykdom eller ved varig nedsatt funksjonsevne, besvart av helseminister	79
384. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. økningen av tungt rusavhengige og antall unge i de åpne rusmiljøene i Oslo, besvart av helseminister	80
385. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. mat i barnehagen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	81
386. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. veiledningsordning for nyutdannede lærere, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	82
387. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. alvorlig syke pasienter, besvart av helseminister	83
388. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. å legge ned ambulansebåten i Harstad, besvart av helseminister	84
389. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. ein kraftspekulant som har sikra seg ein avtale med Statkraft og andre kreditorar, besvart av næringsminister	84
390. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. ladestrøm til sambandet Horten-Moss, besvart av samferdselsminister	85
391. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. moms på frivillige lag og organisasjoner, besvart av finansminister	86
392. Fra stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad, vedr. tilskuddsordningen til frivillig rusmiddelforebyggende innsats, besvart av helseminister	87
393. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. formuesskatten, besvart av finansminister	88
394. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Go-Ahead, besvart av samferdselsminister	89
395. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. eritreere som skal søke om familiegjenforening i Norge, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	90

396. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. støtteordning for utbygging av grunninfrastruktur for elbillading i borettslag og sameier, besvart av klima- og miljøminister	91
397. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. avvik og fødsler, besvart av helseminister.....	92
398. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. endringer i forskrift for pasientbetaling ved poliklinikk på sjukehus, besvart av helseminister	93
399. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. ordningen for arbeidsgivers dekning av reise, kost og losji , besvart av arbeids- og sosialminister.....	94
400. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. kostnadsdekning Siviltforsvaret, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	95
401. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. statlig vedlikeholdsprogram for fylkesvegnettet, besvart av samferdselsminister	95
402. Spørsmålet ble trukket	96
403. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. investorselskapet Humanas kutt i kjøp av tjenester, besvart av barne- og likestillingsminister	96
404. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. ytringsfrihet, besvart av kulturminister	97
405. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. dobbelt statsborgerskap, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	98
406. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. leppe-kjeve-ganespalte, besvart av helseminister	98
407. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. prissetting av uberørt natur, besvart av olje- og energiminister.....	99
408. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. fiskehelse, besvart av helseminister	100
409. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. forskriftsendringen som skal åpne for at Color Line kan flagge to skip til NIS, besvart av næringsminister	101
410. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. prisparitetsklausuler i avtaler som Online Travel Agents har i Norge, besvart av næringsminister	101
411. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. kompetansekravene til lærerne, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	103
412. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. personer fra Eritrea som søker familiejenforening, besvart av utenriksminister.....	104
413. Fra stortingsrepresentant Ingalill Olsen, vedr. Skarvberggtunellen, besvart av samferdselsminister	105
414. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. å reetablere utdanning av sykepleiere i Fjellregionen i Hedmark, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	106
415. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. nye stridsvogner til Hæren, besvart av forsvarsminister.....	107
416. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. barnevernstjenester, besvart av barne- og likestillingsminister	108
417. Fra stortingsrepresentant Nils Aage Jegstad, vedr. mobilitetspakkens sosiale del, besvart av samferdselsminister	109
418. Fra vararepresentant Leif Audun Sande, vedr. medleverforskriften, besvart av arbeids- og sosialminister	110
419. Fra vararepresentant Leif Audun Sande, vedr. medleversforskriften, besvart av arbeids- og sosialminister.....	110
420. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. endringer i abortloven, besvart av helseminister.....	111
421. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. overføring av middelalderdokumenter til Norge, besvart av kulturminister	112
422. Fra vararepresentant Inger Helene Vaaten, vedr. permitteringsregelverket, besvart av arbeids- og sosialminister	113
423. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. EUs postdirektiv, besvart av samferdselsminister.....	114
424. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. skatt på tips, besvart av finansminister.....	115
425. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Afghanistan, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	116
426. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. utgifter Equinor og andre oljeselskap har til lobbyvirksomhet, besvart av finansminister	117
427. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Gassnova, besvart av olje- og energiminister	118
428. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. folkemusikken, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	118
429. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. tredelingen av foreldrepermisjonen, besvart av barne- og likestillingsminister	119

430. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. sykehuskøene ved Sørlandet sykehus, besvart av helseminister	120
431. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. selvmord i psykiatrien, besvart av helseminister	121
432. Fra vararepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen, vedr. utspill om at regjeringen vurderer å flytte hele, eller deler av, Altinn til Difi, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	122
433. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. politisk vilje i regjering for å legge Altinn under Difi, besvart av næringsminister	123
434. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. Stad skipstunnel, besvart av samferdselsminister	123
435. Fra vararepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen, vedr. å produsere laks helt uten bruk av lusebehandling, besvart av fiskeriminister	124
436. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. sammenslåing av kommuner, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	126
437. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. tilbudet til reisande frå Sogndal Lufthamn, besvart av samferdselsminister	127
438. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. abortloven § 13, besvart av helseminister	128
439. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. vedtak nr 123, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	129
440. Fra vararepresentant Inger Helene Vaaten, vedr. likestilling i arbeidslivet, besvart av arbeids- og sosialminister	130
441. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. opprydning av forurenset sjøbunn, besvart av klima- og miljøminister	131
442. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Vest-Sahara, besvart av utenriksminister	132
443. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. saudiske myndigheters bruk av tortur mot fengslede aktivister, besvart av utenriksminister	133
444. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. foreldrepengeordninga, besvart av barne- og likestillingsminister	134
445. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. amming av barn i fyrste leveår, besvart av helseminister	135
446. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. campusstruktur, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	136
447. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. E6 Helgeland nord, strekningen Krokstrand-Bolna, besvart av samferdselsminister	137
448. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. trasévalget for E6 forbi Lillehammer, besvart av samferdselsminister	137
449. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. oversikt over status for ansettelse i alle politidistrikt, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	138
450. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. sanksjoner mot den israelske staten, besvart av utenriksminister	139

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (301 - 450) for sesjonen 2018-2019**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti

Amundsen, Per-Willy (FrP)	323
Andersen, Karin (SV)	347, 425
Andreassen, Kari Anne Bøkestad (Sp)	432, 435
Bastholm, Une (MDG)	372
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	358, 368
Borch, Sandra (Sp)	316, 317, 378, 388, 415
Botten, Else-May (A)	345, 346, 441
Böhler, Jan (A)	382
Christoffersen, Lise (A)	310
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	335
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	302, 381
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	343, 344, 389
Grande, Arild (A)	363
Greni, Heidi (Sp)	303, 304
Grimstad, Carl-Erik (V)	362, 392
Grung, Ruth (A)	407, 408
Gulati, Himanshu (FrP)	312, 377
Hagen, Carl I. (FrP)	324, 325
Haltbrekken, Lars (SV)	328, 339, 395, 396, 426, 427
Hansen, Øystein Langholm (A)	423
Haukland, Marianne (H)	311
Heggelund, Stefan (H)	355
Heggø, Ingrid (A)	318, 319, 353, 424
Henriksen, Kari (A)	403, 404
Hjemdal, Silje (FrP)	416
Jegstad, Nils Aage (H)	417
Johansen, Morten Ørsal (FrP)	350
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	406
Kjerkol, Ingvild (A)	420
Klinge, Jenny (Sp)	326, 342, 354, 400, 434
Leirtrø, Kirsti (A)	305, 376, 412
Lerbrekk, Solfrid (SV)	308, 370, 371
Liadal, Hege Haukeland (A)	364
Listhaug, Sylvi (FrP)	352
Lunde, Heidi Nordby (H)	393
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	369
Lyngedal, Åsunn (A)	301, 314
Lysbakken, Audun (SV)	348, 351, 421
Mehl, Emilie Enger (Sp)	315, 357, 414, 449
Melby, Guri (V)	411
Mossleth, Siv (Sp)	387, 433, 447
Moxnes, Bjørnar (R)	329, 332, 394, 399, 438, 450
Myhrvold, Ole André (Sp)	336, 337

Mørland, Tellef Inge (A)	330, 383, 384, 430, 431
Navarsete, Liv Signe (Sp)	436, 437
Njåstad, Helge André (FrP)	322
Nordlund, Willfred (Sp)	380, 401
Nævra, Arne (SV)	307, 331, 373, 390
Olsen, Ingalill (A)	320, 367, 413
Pollestad, Geir (Sp)	338, 409, 410
Raja, Abid Q. (V)	306
Salles, Olivia Corso (SV)	349
Sande, Leif Audun (A)	418, 419
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	379
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	321, 391, 428, 429
Sivertsen, Eirik (A)	374
Solberg, Torstein Tvedt (A)	385, 386
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	340, 341, 365, 366, 446, 448
Toppe, Kjersti (Sp)	313, 397, 398, 444, 445
Trettebergstuen, Anette (A)	309, 356
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	333, 334, 405
Vågslid, Lene (A)	359, 375, 439
Vaaten, Inger Helene (A)	422, 440
Øvstegård, Freddy André (SV)	327, 442, 443
Aasland, Terje (A)	360, 361

STORTINGET

Dokument 15:3

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 301

Innlevert 7. november 2018 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 9. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hvordan vil ministeren sikre den viktige godstransporten på Ofotbanen ved å bygge nytt kryssningsspor på Narvik stasjon som planlagt med oppstart 2019?

følger av budsjettproposisjonen. Dersom tiltaka får ein forventet sluttkostnad over 500 mill. kroner, vil forslag til kostnadsramme bli lagt fram for Stortinget før byggestart.

BEGRUNNELSE:

Kapasiteten på Ofotbanen er vedtatt økt gjennom flere kryssningsspor. Narvik stasjon er nå det eneste kryssningssporet mellom Narvik og Kiruna som ikke er langt nok til at to godstog kan møtes. Det er også kryssningssporet nærmest Narvikterminalen, og viktig for å få logistikken ut og inn av terminalen til å fungere. Utvidelsen er detaljplanlagt og i handlingsprogrammet for jernbanen sagt å skulle ferdigstilles etter 2021. Uten bevilgning på omkring 100 mill. i budsjettet for 2019 vil sporet ikke kunne ferdigstilles i tide. Prosjektet har vært inne i NTP siden 2014, og er av stor viktighet for banens kapasitet.

Svar:

God kapasitet for godstransport på Ofotbana er viktig. Jernbanedirektoratet planleggar i 2019 å starte arbeid med konsekvensutgreiing for dobbeltspor på den norske sida av Ofotbana.

Det er ikkje satt av øymerka midlar til Narvik stasjon i Prop. 1 S (2018-2019). Samtidig har Bane NOR handlingsfridom til å gjere den endelige prioriteringa mellom enkeltprosjekta under planlegging og utbygging for å sikre ein mest mulig rasjonell framdrift mot dei mål som

SPØRSMÅL NR. 302**Innlevert 7. november 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 15. november 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Viser til utfyllende svar på spørsmål om hytteleie, samt ulike nyhetssaker i DN siste tiden. I nyhetssakene kommer det frem at statsråden også har inngått leie av båtplass direkte fra hytteeier, ikke av båthavnen. Det er uklart om leie av båtplass var en del av den opprinnelige omtalte leieavtalen.

Hvorfor opplyste ikke statsråden om dette forholdet i forrige svar til Stortinget, og vil statsråden nå ta initiativ til en objektiv vurdering av om verdien av leieavtalen er å anse som en ytelse?

Svar:

Bruken av båtplassen er regulert gjennom en annen avtale enn bruken av hytta. Begge avtalene er private, ordinære og til markedsmessige vilkår. Tidligere spørsmål fra Stortinget har dreid seg om hytta og ikke om båtplass. Leien jeg betaler for båtplassen er markedsbasert. Jeg ser derfor ikke noen grunn til en nærmere vurdering av kontrakten.

SPØRSMÅL NR. 303**Innlevert 7. november 2018 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 13. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara****Spørsmål:**

Ser statsråden behovet for en forskriftsendring som bedre ivaretar intensjonen med boplikten, og som ivaretar mulighetene til folk som ønsker å ta utdanning for å komme i arbeid?

BEGRUNNELSE:

I brev til flere statsråder, og Stortingets postmottak, løftes det det av skriftlig innspill fra privatperson R.K. en problemstilling knyttet til rett til utdanning, boplikt og oppholdstillatelse. Problemstillingen viser til en åpenbar konflikt mellom målsettingen om høy sysselsettingsgrad, og utfordringer i lovverket som begrenser enkeltmenneskers muligheter til å skaffe seg utdanning og arbeid. Dette handler om at man har boplikt med ektefelle for å få og for å fornye oppholdstillatelse, samtidig som utdanningstilbud noen ganger innebærer at man må flytte. I tilfellet som saken er eksemplifisert med her dreier det seg om et ektepar i Vesterålen. Grunnet boplikten med ektefelle får kvinnen ikke benyttet seg av skoleretten samtidig som hun blir boende på samme adresse som ektemannen. Kvinnen det henvises til ønsker å ta friserutdanning, men fordi nærmeste friserlinje ligger 150 km unna bosted

er ikke dagpendling et alternativ. Ektemannen eier egen arbeidsplass på hjemstedet som også sysselsetter andre, og ser ikke muligheter for å flytte til et sted med friserlinje uten å måtte legge ned arbeidsplassen og bli arbeidsledig. Ekteparet har i dialog med UDI presentert et alternativ hvor kvinnen tar et 5 måneders intensivkurs i Oslo, Stavanger eller Trondheim før resten av utdanningen fullføres gjennom læretid på hjemstedet. UDI besvarer ekteparets henvendelse med at de ikke har en ordning for forhåndsgodkjenning og at det «Som utgangspunkt bør det ikke godtas at partene lever på forskjellige adresser som følge av skolegang eller jobb, heller ikke i tilfeller hvor den ene parten ukependler». Videre vises det til at UDI må foreta en konkret vurdering der det vurderes hvor ofte de ikke bor sammen. Konsekvensen for dette ekteparet er at man risikerer at kvinnen mister oppholdstillatelse dersom man går videre med planene om utdanning. Det vises til at krav for permanent oppholdstillatelse er inntekt på 243.000 kroner i året, utdanning vil muliggjøre dette, men ikke grunnet nevnte begrensninger i lovverket. Jeg ber statsråden om å forholde seg til saken som et eksempel på en gjeldende utfordring, og ikke som spørsmål om saksbehandling i en enkeltsak. Utfordringen er særlig gjeldende i områder hvor det er langt mellom utdan-

ningssteder og for folk som bor i distriktene. Med mål om høy sysselsettingsgrad og spredt bosetting også for innvandrere innebærer regelverket noen vesentlige begrensninger som er til hinder for å oppnå disse målsetningene. Jeg mener intensjonen med kravet om bostøtte ikke er hensiktsmessig ivare tatt ved en slik tolkning av regelverket. En justering av regelverket på dette området som innebærer at tilfeller hvor ukependling er nødvendig for å skaffe seg utdanning kan være grunnlag for dispensasjon for boplikten i en begrenset periode ville løst problemet. Min intensjon med forslaget er en hensiktsmessig endring for å ivareta mulighetene til å skaffe seg utdanning og arbeid for innvandrere som bosetter seg i distriktene, og slik sett sørge for en likebehandling av retten til skoleplass uansett hvor man bor i landet.

Svar:

Et hovedformål med å åpne for familieinnvandring til Norge er å legge til rette for at familiemedlemmer skal kunne leve sammen. Kravet om at ektefeller og samboere som familieinnvandrere til Norge faktisk skal bo sammen med sin partner er sentralt for å ivareta dette formålet. Videre er kravet viktig for å forhindre misbruk av regelverket gjennom proforma ekteskap. Etter utlendingsloven § 40 fjerde ledd kan oppholdstillatelse for ektefeller nektes

dersom det fremstår som mest sannsynlig at det hovedsakelige formålet med inngåelsen av ekteskapet har vært å etablere grunnlag for opphold i Norge (proforma ekteskap). Av bevismessige årsaker er det ofte enklere å reagere mot proforma ekteskap etter at oppholdstillatelse er gitt og søkeren har bosatt seg i Norge. Dersom det viser seg at partene ikke bor sammen, vil tillatelsen kunne kalles tilbake eller fornyelse nektes under henvisning til at vilkåret om at partene skal bo sammen ikke er oppfylt. Det er da ikke nødvendig å ta stilling til proformas spørsmålet. Jeg mener at det som en klar hovedregel må kreves at ektefellene bor sammen. Loven åpner for unntak dersom særskilte omstendigheter tilsier dette. I lovens forarbeider nevnes at det kan gjøres unntak i tilfeller hvor referansepersonen skal arbeide for norske interesser eller for en humanitær organisasjon i utlandet. For øvrig skal unntaksbestemmelsen tolkes restriktivt, og det mener jeg er riktig. Det forekommer ikke sjelden at partene ønsker å bo på forskjellige steder i Norge, for eksempel på grunn av arbeid eller studier. Unntak i slike tilfeller vil undergrave hensikten med at det ble gitt tillatelse til familieinnvandring, og det åpner for misbruk av regelverket. Som utgangspunkt bør det derfor ikke godtas at partene lever på forskjellige adresser som følge av skolegang eller jobb. Følgelig ser jeg heller ikke behov for endringer i regelverket.

SPØRSMÅL NR. 304

Innlevert 7. november 2018 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 19. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Har departementet avklart om det trengs en lovendring, og hvis lovendring er nødvendig, når kan vi eventuelt forvente en sak til Stortinget, kan statsråden videre redegjøre for status og forsikre om at nødvendige endringer vil være gjennomført i løpet av første kvartal 2019?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok 1. juni i år ved behandling av dokument 8: 77 S at regjeringen skal foreta oppmykninger i forskriftene til lov om motorferdsel i utmark som gjør det mulig for kommunene å gi dispensasjoner for bruk av elmotor med begrenset effekt på vann under 2 kvadratkilometer. I debatt til saken uttrykte statsråden at det måtte en juridisk vurdering til for å fastslå om det trengs lovendring

eller forskriftsendring, og at dette arbeidet ville gå i gang så snart Stortinget hadde fattet sitt vedtak.

Svar:

Saken gjelder oppfølging av Stortingets vedtak i forbindelse med representantforslag 77 S (2017-2018). Stortinget vedtok følgende: Stortinget ber regjeringen foreta oppmykninger i forskriftene til lov om motorferdsel i utmark som gjør det mulig for kommunene å gi dispensasjoner for bruk av elmotor med begrenset effekt på vann under 2 kvadratkilometer. Dispensasjon bør bare kunne gis etter at kommunene har vurdert om det er forsvarlig ut fra hensynet til vannet som levested for viltarter og fugler, herunder særskilt legge vekt på hensynet til hekkeområder. Klima- og miljødepartementet

ga i brev 25. juni 2018 Miljødirektoratet oppdrag om å utarbeide høringsbrev i saken, og å vurdere hvilke lov- og forskriftsendringer som er nødvendige for å gjennomføre endringen. Departementet mottok direktoratets tilråding 16. oktober 2018. Direktoratet konkluderer med at det vil kreves lovendring, fordi det ikke er bestemmelser i motorferdselloven som gir hjemmel til å fastsette forskrift om at kommunen kan gi dispensasjoner. Endringer i regelverket

skal uansett sendes på høring. Departementet har mottatt enkelte andre forslag til endringer i motorferdselregelverket, og vurderer nå om disse eventuelt bør inkluderes i samme høring. Jeg kan derfor ikke gi en forsikring om at endringer vil være gjennomført allerede i løpet av første kvartal 2019. Departementet vil behandle saken så snart som mulig og vil i alle tilfelle komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 305

Innlevert 7. november 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 12. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Samferdselsministeren har lovet Trøndelag et bedre togtilbud med elektrifisering, økt kapasitet og bedre frekvens innen 2021 gjentatte ganger i media. Jernbanedirektoratets handlingsplan har redusert elektrifiseringen i første periode til Trondheim - Stjørdal. Argumentet har vært at tiltak for økt frekvens skulle prioriteres foran klimavennlighet. Nå er kjøp av nye togsett utsatt til 2021.

Hvilken tidsplan er det nå som gjelder for et bedre togtilbud i Trøndelag?

BEGRUNNELSE:

Togsettene vi har i dag er 30 år gamle, lokomotivene er dieseldrevet, vi har akuttbehov for nye tog, og å kjøpe inn noe annet enn elektriske tog vil være som å gå med ryggen inn i framtida, sier salgs- og markedsansvarlig i NSB, i juni 2014 til transportkomiteen. I oktober 2017 skriver regjeringen på sine nettsider: I 2019/2020 er det lagt opp til å prøve ut to nye bimodale togsett i trafikk på Trønderbanen. Når togene settes i trafikk i 2019/2020, vil generatorene bli drevet av mer miljøvennlige Euro 6 dieselmotorer. I revidert nasjonalbudsjett for 2018 kom følgende pressemelding fra samferdselsministeren: Auken i fullmaktsramma gjør at Norske tog AS kan kjøpe inn 25 nye tog av typen Flirt. Dette togmateriellet skal erstatte utdaterte dieseltog som i dag trafikkerer Trønderbanen, Meråkerbanen og Rørosbanen, i tillegg til gamle InterCity-tog som blir brukt i rushtidsavgangar på Østfoldbanen og Vestfoldbanen. Av dette kunne vi lese i media at Trønderbanen nå har fått prioritert nye togsett og at frekvensen på togene skulle økes. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019 stod det under Trønder og Meråkerbanen følgende: Det planlegges for levering av første togsett i august 2020, med

levering av ett togsett hver fjerde uke deretter. Nå er det i en skriftlig korrigerende av statsbudsjettet endret til: Det planlegges for levering av to togsett i 2021.» Denne setningen er helt ukjent for Jernbanedirektoratet, som på svar på spørsmål fra undertegnede svarer at de første togene kommer i 2020 med 4 ukers mellomrom. Et av de gamle dieseltogene har nå kapitulert. NSB opplever passasjervekst på togene i Trøndelag. Ikke minst gjelder det strekningen Trondheim - Steinkjer. Lokaltoget hadde drøyt 940 000 passasjerer i løpet av årets åtte første måneder. Dette er en økning på 5,6 prosent i forhold til samme periode i fjor. Også på Meråkerbanen, toget mellom Trondheim og Storlien er det vekst. Her er økningen for samme periode på hele 9,3 prosent. Kapasiteten er sprengt og de gamle dieseltogene kneler. Det skulle nå gått helelektriske tog på strekningen ifølge NTP for 2014-2023.

Svar:

Regjeringa jobbar for å gi Trøndelag eit betre togtilbod, og mellom anna fordi vi ser på korleis togtilbudet kan bli styrka, må vi bruke nødvendig tid. I Nasjonal transportplan (2018-2029) blei det foreslått å elektrifisere i fyrste del av NTP-perioden, og innføring av 40-minutters frekvens mot slutten av planperioden. Elektrifisering åleine gir ikkje moglegheit for tilbudsforbetringar, som til dømes auka frekvens mellom Trondheim og Steinkjer. Samstundes er det nettopp auka frekvens som vil gi eit betre togtilbod til dei reisande i Trøndelag. Regjeringa har avgjort at ulike tiltak for kapasitetsutvidingar og reisetidsreduksjon skal greias ut nærmare før vi stikk spaden i jorda. Av alternativa vi nå ser nærmare på, er tiltak som kan kombinere auka frekvens med full, delvis eller inga elektrifisering. Det er foreslått 10 mill. kroner til utgreiing i 2019.

Leveringstidspunkt for nye togsett til Trønderbanen følger av avtala mellom Norske tog AS og Stadler. Det er derfor ikkje slik at SD har utsett kjøp av nye togsett. Nye tog er i bestilling, og dei to første bimodale toga til Trønderbanen blir levert i 2021. Vidare er det, som omtala i Prop. 85 S (2017-2018) lagt opp til å kjøpe ytterlegare 25 nye tog. Dei nye toga vil mellom anna erstatte eldre dieseltog på Trønderbanen, Rørosbanen og Meråkerbanen, samt eldre elektriske tog som brukast på avgangar i rushtid på Østfoldbanen og Vestfoldbanen. Planen for in-

nfasing av dei toga som er bestilt, men ikkje er levert, er omtala i Prop. 1 S (2018-2019).

Samferdselsdepartementet har registrert at det på side 179 i Prop. 1 S (2018-2019) ved ein inkurie er feilaktig opplyst om at ein på Trønder- og Meråkerbanen planlegg for levering av første togsett i august 2020, med levering av eit togsett kvar fjerde veke deretter. Det korrekte er altså at ein planlegg for levering av to togsett til Trønder- og Meråkerbanen i 2021. Samferdselsdepartementet har sendt Stortinget ei retting til Prop. 1 S (2018-2019) om dette.

SPØRSMÅL NR. 306

Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 16. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Vil justisministeren imøtekomme Sylvi Listhaug og undertegnede felles ønske om å rette henvendelse til pakistanske myndigheter og tilby Asia Bibi og hennes familie opphold i Norge?

eller blitt tilbudt, opphold i Norge som følge av et beskyttelsesbehov. Dette gjelder også denne saken.

BEGRUNNELSE:

Asia Bibi ble nylig frikjent i Pakistans høyesterett for blasfemi. Hun var dømt for å ha krenket muslimenes profet Muhammed. For det har hun sittet i snart ti år i fengsel. Opprinnelig ble hun dømt til døden.

Gleden over frifinnelse ble imidlertid kortvarig da islamister tok til gatene og krevde at hun ble hengt. Pakistans statsminister har nå inngått en avtale med ekstremistpartiet Tehreek-e-Labbaik Pakistan (TLP) om at høyesterett skal se på saken på ny.

Nå er Bibi ilagt reiseforbud. Hun sitter på isolat i et fengsel i byen Nultan i Punjab-delstaten.

Ed Brown, generalsekretær i misjons- og menneskerettighetsorganisasjonen Stefanusalliansen, har fulgt Bibis sak i lengre tid. Nå ser han ikke bort fra at hun kan bli drept i fengselet, mens hun venter på endelig dom.

Svar:

Jeg har forståelse for at Asia Bibi og hennes familie er i en svært vanskelig situasjon og at dette har skapt stort engasjement hos representantene Sylvi Listhaug og Abid Raja. Generelt er det slik at vi av personvern hensyn og sikkerhetshensyn ikke kan kommentere om noen har søkt om,

SPØRSMÅL NR. 307**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 16. november 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Klinikktiltitsvalgte i flere fagforbund i Vestre Viken har uttrykt sterkt bekymring for organiseringen av ambulansetjenesten i Vestre Viken HF, siden organiseringen er delt mellom Oslo (for Bærums del) og Vestre Viken HF. De henviser til situasjoner og eksempler som setter liv og helse i fare på grunn av denne organiseringen. De er også bekymret for følgene kommunereformen vil få for organiseringen.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at de klinikktiltitsvalgtes advarsel blir tatt alvorlig og tiltak gjennomført?

BEGRUNNELSE:

Klinikktiltitsvalgte i Fagforbundet (FF), Delta og Sykepleierforbundet (NSF) i Vestre Viken er bekymret for dagens organisering av ambulansetjenesten i nedslagsfeltet til Vestre Viken helseforetak. Dette kommer fram av en pressemelding sendt til utvalgte medier 4.11.18. I dag er det slik at alle sykehusene i Vestre Viken betjenes av ambulansetjenester fra Vestre Viken Helseforetak unntatt Bærum sykehus. Disse betjenes av ambulansetjenesten i Oslo. Fagorganisasjonene er bekymret for pasientsikkerheten når en delt organisering gjør at to systemer ikke snakker sammen. Dette kan i verste fall føre til at liv går tapt, sier de. Drammen sykehus er områdesykehus for flere viktige funksjoner blant annet for våre mest sårbare pasienter barn og nyfødtintensivpasienter. Organisasjonene skriver:

"I dag er det slik at hvis nyfødte på Bærum sykehus trenger intensivbehandling, må ambulanse bestilles fra AMK sentralen i Oslo. Ambulansen kjører da til Drammen for å hente lege, så til Bærum sykehus for å hente barnet som så kjøres til nyfødtintensiv i Drammen. Disse pasientene tåler ikke å sendes i helikopter. Dette medfører forsinkelser som kan være kritisk for disse nyfødte barna. Et annet eksempel er at Osloambulansen ba om hjelp til transport. Pasienten skulle transporteres til Oslo for akutt behandling. Pasienten ble etter avtale hjulpet av Drammensambulansen til Bærum sykehus hvor det var avtalt at Osloambulansen skulle hente pasienten. Pasienten ble ikke hentet og ble liggende i transitt på Bærum sykehus hvor det ble kritisk situasjon og pasienten bare så vidt overlevde".

Det har pågått et arbeid over tid for å se på omorganisering av ambulansetjenesten. Administrerende direktør i Vestre Viken anbefaler at man arbeider for et fullverdig sykehusområde i Vestre Viken som inkluderer ansvaret for de prehospitale tjenestene i hele sykehusområdet. Beslutningen ligger nå hos HSØ. Helsepersonellet ved Vestre Viken er bekymret for mulige følger av kommune- og regionreform. Telenor har gitt beskjed om at rutingen

av 113 bare kan gå til ett kommunenummer. Organisasjonene påpeker i nevnte pressemelding at dette vil føre til at nødsamtaler fra det som i dag er Røyken og Hurum etter 1.1.2020 vil gå til Oslo, selv om disse pasientene fortsatt skal ha Drammen sykehus som sitt lokalsykehus. Dette fører ifølge organisasjonene til at AMK sentralen i Vestre Viken ikke vil kunne styre biler/ressurser som finnes i området, f.eks. hvis de får inn en nødsamtale, noe som kan gå ut over responstiden. For ambulansetjenesten er responstider selvsagt viktig. Organisasjonene peker på at det haster å få en avklaring på organiseringen av ambulansetjenesten, når den skal være klar innen 1.1.2020. (OUS har uttalt at liv og helse kan stå på spill fordi deres teknologiske løsninger ikke holder mål. De har per i dag visstnok ikke kapasitet til å betjene ambulansetjenester i et enda større område.)

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF, som har innhentet innspill fra Vestre Viken HF og Oslo universitetssykehus HF. I innspillet framgår det at driften av de prehospitale tjenester i Vestre Viken sykehusområde er delt mellom Vestre Viken HF og Oslo universitetssykehus HF (OUS), hvor OUS dekker prehospitale tjenester med AMK og ambulansetjeneste samt pasienttransport for Asker og Bærum. Vestre Viken HF dekker selv det øvrige sykehusområdet. OUS understreker at samarbeidet generelt fungerer godt og at det operative samarbeidet med Vestre Viken er meget bra. Representant Nævra viser til at klinikktiltitsvalgte fra flere fagforbund i Vestre Viken uttrykker bekymring for forvarligheten i de prehospitale tjenestene. Det vises blant annet til at "hvis nyfødte på Bærum sykehus trenger intensivbehandling, må ambulanse bestilles fra AMK sentralen i Oslo. Ambulansen kjører da til Drammen for å hente lege, så til Bærum sykehus for å hente barnet som så kjøres til nyfødtintensiv i Drammen". Både Vestre Viken HF og OUS tilbakeviser at driften av de prehospitale tjenestene medfører at transport av nyfødte fører til uforvarlige hendelser, og i innspillet framgår det at framstillingen av transport av nyfødte, slik det framkommer i Nævrans spørsmål, ikke er i tråd med de faktiske forholdene. Vestre Viken HF opplyser at nyfødte som vurderes å trenge overflytting til barneavdelingen i Drammen, blir fulgt av anestesilege eller anestesisykepleier fra Bærum sykehus i ambulanse fra Bærum sykehus. Slike akutte oppdrag blir alltid prioritert. Personell ved Bærum sykehus er trenet til transport av

nyfødte i slike situasjoner. I innspillet framgår det at det er et forsvarlig tilbud, som har vært slik i alle år. OUS opplyser at det er kort responstid på slike akutte overføringer fra Bærum sykehus til OUS. Gjennomsnittlig responstid for disse oppdragene har vært fem minutter det siste året. Ved tilbakeføring av nyfødte til Vestre Viken HF, viser Oslo universitetssykehus HF til at det brukes ambulanser fra Asker og Bærum til å hente team i Drammen som så reiser til Oslo for å hente nyfødte i kuvøse. Dette er pasienter som er under adekvat behandling og som skal overføres til et lavere nivå uten hast. Vestre Viken HF opplyser at det tidvis er koordineringsproblemer mellom ambulansetjenesten ved OUS knyttet til planlagte transporter av for tidlig fødte barn og kuvøsebarn mellom avdelinger ved OUS og nyfødtavdelinger ved Drammen sykehus. Selv om dette har medført forsinkelser og praktiske problemer, har det ikke hatt konsekvenser for pasientbehandlingen. Vestre Viken HF opplyser at det har vært noen avvik generelt som følge av at de prehospitale tjenestene er delt

mellom to foretak, men at disse er fulgt opp av ledelsen. Det framgår av spørsmålet at helsepersonellet ved Vestre Viken HF er bekymret for mulige følger av kommune- og regionreform. I forbindelse med kommune- og regionreformen i 2020, vil nye Asker kommune etableres etter sammenslåing av nåværende kommunene Asker, Røyken og Hurum. Helse Sør-Øst opplyser at 113-anrop til AMK-sentraler rutes til samme AMK-sentral i samme kommune, men at det ikke er avklart hvilken AMK-sentral nye Asker kommune skal rutes til fra 1. januar 2020. Det framgår av innspillet at Helse Sør-Øst vil starte arbeidet med å finne løsninger på ulike konsekvenser av kommune- og regionreformen, og at hensynet til likeverdige og gode tjenester vil være førende for dette arbeidet. Helse Sør-Østs vurdering er at driften av de prehospitale tjenestene i Vestre Viken HF er forsvarlig. Helse Sør-Øst RHF vil videre forsikre seg om at endringer i kommunestruktur som følger av kommune- og regionreformen ikke vil endre dette bildet.

SPØRSMÅL NR. 308

Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 14. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

Hvorfor er arkivene med dokumenter om Alexander L. Kielland-ulykken lukket for offentligheten?

BEGRUNNELSE:

Det er nå 38 år siden den verste ulykken i norsk oljehistorie inntraff. Men arkivet er fortsatt lukket for offentligheten. Det er i dag kun forskere som har tilgang til dokumentene i Alexander L. Kielland-arkivet.

Svar:

Etter Alexander Kielland-ulykken 27. mars 1980 ble det ved kongelig resolusjon 28. mars 1980 oppnevnt en undersøkelseskomisjon. Den avga sin rapport i mars 1981, jf. NOU 1981: 11 «Alexander L. Kielland»-ulykken. Kommisjonens arkiv er avlevert til Arkivverket. Det samlede arkivet er merket som taushetsbelagt etter forvaltningsloven § 13. Taushetsbelagte opplysninger er unntatt fra innsyn, jf. offentleglova § 13 første ledd. Forskere kan likevel få tilgang, jf. forvaltningsloven §§ 13 d og 13 e og forvaltningslovforskriften §§ 8 og 9.

Taushetsplikt faller generelt bort etter 60 år dersom det ikke er bestemt noe annet, jf. forvaltningsloven § 13 c tredje ledd. Taushetsplikt kan også falle bort fordi de faktiske forholdene som var grunnlaget for taushetsplikten har endret seg. Dersom det blir fremmet krav om innsyn i arkivet, må dette vurderes på vanlig måte etter reglene i offentleglova, forvaltningsloven og eventuelle andre aktuelle regelverk. Krav om innsyn i materialet må rettes til Arkivverket.

SPØRSMÅL NR. 309**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 19. november 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

Hvordan skal regjeringen følge opp Stortingets vedtak om økonomiske forskjeller?

BEGRUNNELSE:

28. mai 2018 foreslo Arbeiderpartiet, og fikk vedtatt, at:

"Stortinget ber regjeringen gjennomgå likestillingseffekten av den økonomiske politikken, og fremme forslag som bidrar til å redusere de økonomiske forskjellene mellom kvinner og menn."

Denne uken ble skatteliste for 2017 offentliggjort. De viser at forskjellene på lønnsområdet øker. Gapet mellom de laveste og de høyeste lønningene øker, og menn og kvinner tjener ulikt for samme arbeidsoppgaver. Det er langt igjen til likelønn. Det er over et halvt år siden vedtaket i Stortinget ble gjort, uten at regjeringen har fulgt opp vedtaket.

Svar:

Regjeringen er opptatt av, og har god oversikt over, fordelingen av økonomiske ressurser mellom kvinner og

menn. Det foreligger kunnskap om sysselsetting og tidsbruk blant kvinner og menn, over lønn, inntekt, og kjønnsforskjeller i økonomiske ressurser mellom kvinner og menn med innvandrerbakgrunn. I tillegg finnes det bred og oppdatert kunnskap om kjønnsforskjeller i helse og om forskjellige helseutfordringer i ulike faser av livet for kvinner og menn.

Det er temaer som er beskrevet i rapporten Fordelingen av økonomiske ressurser mellom kvinner og menn og kjønnsforskjeller i helse fra Statistisk sentralbyrå (SSB 2018). Rapporten er et vedlegg til årets budsjettproposisjon (Prop 1 S (2017-2018)), som er en utkvittering av Stortingets vedtak nr. 611 av 2016. Dataene som blir brukt i rapporten er hentet fra SSBs arbeidsmarkedsstatistikk, tidsbruksundersøkelsene, lønnsstatistikk, inntektsstatistikk og helsestatistikk.

I tillegg til dette har Bufdir ansvaret for å ha oversikt over relevant statistikk og kunnskap på kjønnslikestillingssområdet, herunder også kunnskap og statistikk knyttet til økonomi og likestilling.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på ordinær måte med en vurdering av oppfølging av anmodningsvedtaket om økonomiske forskjeller.

SPØRSMÅL NR. 310**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 15. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Dagsavisen hadde onsdag 7. november 2018 en artikkel om personer på arbeidsavklaring som opplever at stønaden faller bort uten at de er varslet om det, uten at det er tatt stilling til evt. forlengelse og uten at det er vurdert om vedkommende bør tilstå uførepensjon. De risikerer å stå helt uten inntekt.

Hvilke tiltak har og vil statsråden iverksette for å sørge for at personer på arbeidsavklaring varsles i god tid før stønaden stanses og ikke blir stående uten inntekt fordi nye, nødvendige vedtak ikke er fattet?

BEGRUNNELSE:

I Dagsavisens reportasje uttaler ansvarlig ytelsesdirektør i NAV at etaten er godt kjent med at de ikke klarer å oppfylle egne rutiner, som sier at NAV-kontoret bør være klar med sin vurdering av brukers videre rett til arbeidsavklaringspenger to måneder før utløpet av maksimal ordinær periode. Det vises til nye og mer kompliserte regler som trådte i kraft 1. januar 2018, altså for litt over ti måneder siden. Det er derfor underlig at det ikke allerede er iverksatt tiltak for å hindre at det er brukerne som må ta denne belastningen. Det framstår også som underlig at denne in-

formasjonen skulle være ukjent for statsråden, slik statsrådens svar til Dagsavisen 8. november kan tyde på. Jeg viser i den forbindelse til statsrådens svar til undertegnede i Dokument 15:24 (2018-2019) om ME-pasienters særlige utfordringer i møte med NAV nettopp når det gjelder arbeidsavklaring som utløper uten at vurdering av uføretrygd er igangsatt. Der svarer statsråden blant annet at det allerede er bevilget utredningsmidler for å se nærmere på brukerløpet for personer på arbeidsavklaringspenger.

I statsbudsjettet for 2019 står det dessuten at et sentralt mål for ytelsesforvaltningen er at brukerne skal få utbetalt rett ytelse til rett tid. Det går samtidig fram at regjeringen er godt kjent med at saksbehandlingstida for en rekke ytelser, herunder uføretrygd, øker. Det framgår også av statsbudsjettet at uføretrygd er det reelle alternativet for halvparten av dem som avslutter sin periode på arbeidsavklaringspenger. I tillegg vises det i budsjettproposisjonen til at andelen avslag og andelen omgjøringer etter klage på vedtak er forholdsvis høy for en del ytelser. Det er ikke presisert hvilke, men det er i hvert fall nærliggende å anta at forlengelse av perioden på arbeidsavklaringspenger i påvente av behandling av uføretrygd, kan være én av dem.

Et annet moment som gjør at det virker merkelig at statsråden skulle være ukjent med de opplysningene som framkommer gjennom Dagsavisen, er at Sivilombudsmannen i brev av 1. juni 2018 til Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyste at ombudsmannen den siste tida hadde mottatt flere henvendelser fra personer som hadde opplevd å få sin ytelse stanset uten forutgående varsel eller vedtak. Sivilombudsmannen anslår at de har mottatt i overkant av 20 klager, sannsynligvis flere.

Siden problemstillingen er godt kjent i direktoratet, er det underlig at den tilsynelatende skal være ukjent for regjeringen. Da bør det i så fall snarest innføres rutiner for varsling oppover i systemet, når slike ting skjer. Uansett hva som er tilfelle, er det lite forsvarlig at en praksis, der personer i en vanskelig situasjon, både økonomisk og helsemessig, må ta belastningen for at NAV ikke har nok ressurser til å behandle sakene i henhold til egne retningsslinjer for god publikums- og saksbehandling. Det virker på denne bakgrunn også underlig at regjeringen i statsbudsjettet 2019 nok en gang pålegger Arbeids- og velferdsetaten et generelt kutt i driftsbevilgningene, på hele 57,5 millioner kroner.

Svar:

Det er riktig, som også omtalt i Dagsavisen 7. november, at Arbeids- og velferdsetaten i en del saker ikke har avklart den videre retten til arbeidsavklaringspenger eller andre ytelser før vedtaket om arbeidsavklaringspenger har løpt ut. Dette er svært uheldig, noe som både jeg og direktoratet selv har gitt tydelig uttrykk for. Situasjonen har oppstått i etterkant av innføringen av nytt regelverk for

arbeidsavklaringspenger og ny arbeidsdeling av saksbehandling internt i Arbeids- og velferdsetaten fra 1. januar 2018. Alle som ved inngangen til 2018 hadde mottatt arbeidsavklaringspenger i fire år eller mer, må i løpet av 2018 få vurdert om de har rett til å få forlenget perioden ut over fire år etter det nye regelverket. I de tilfellene hvor vedtaket har utløpt, skal det fattes et nytt vedtak. Dersom dette vedtaket innebærer fortsatt rett til arbeidsavklaringspenger, vil pengene bli etterbetalt fra stans-tidspunktet. Dersom vilkårene for fortsatt rett til arbeidsavklaringspenger ikke lenger er oppfylt, fattes det et nytt vedtak om opphør av ytelsen, som det kan klages på til NAV Klageinstans og eventuelt ankes inn for Trygderetten. Dessverre har som nevnt Arbeids- og velferdsetaten i en del tilfeller ikke fått gjennomført denne vurderingen før gjeldende vedtak utløp. Det er derimot ikke riktig at departementet ble kjent med denne saken gjennom oppslaget i Dagsavisen, og det har vært dialog med direktoratet om hvordan Arbeids- og velferdsetaten raskest mulig skal få oversikt over og kontroll med situasjonen. Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst at disse sakene skal ha prioritet i enhetene som behandler arbeidsavklaringspenger, og at det er satt inn ressurser der det er behov for det. Direktoratet har videre opplyst om at situasjonen er i bedring og at det per nå dreier seg om ca. 500 saker. Både departementet og direktoratet er som nevnt tydelige på at dette er en situasjon der det er viktig å jobbe raskt og systematisk for å komme ajour, først og fremst av hensyn til de brukerne som er rammet. Det er samtidig viktig å presisere at dette er en forbigående situasjon, da det er de nye reglene for å vurdere forlengelse av arbeidsavklaringspenger som har ført til en særskilt høy saksmengde i innføringsåret. Jeg vil for øvrig også legge til at det i gjeldende regelverk er en adgang til å gi arbeidsavklaringspenger under behandling av et krav om uføretrygd. Arbeidsavklaringspengene kan gis i inntil fire måneder når personen skal vurderes for uføretrygd. Dersom kravet ikke er behandlet innen den fastsatte vedtaksperioden, kan perioden forlenges i inntil fire nye måneder. Formålet med bestemmelsen er å sikre medlemmet inntekt i perioden søknaden om uføretrygd blir behandlet. Det er først når medlemmet har fått et nytt vedtak etter NAV-loven § 14a hvor det fremgår at han eller hun har varig nedsatt arbeidsevne på grunn av sykdom, skade eller lyte og vedkommende søker om uføretrygd, at det kan gis arbeidsavklaringspenger etter denne bestemmelsen. Stønadsperioden løper som hovedregel fra søknadstidspunktet for uføretrygd. Formålet med bestemmelsen er nettopp å sikre at personer som søker om uføretrygd ikke blir stående uten inntekt når makstiden på arbeidsavklaringspengene er nådd.

SPØRSMÅL NR. 311**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Marianne Haukland****Besvart 9. november 2018 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Har statsråden fått signaler fra de kommunene som skal slås sammen om at det vil føre til en nedleggelse av bibliotekfilialer som en konsekvens av kommunesammenslåingen?

BEGRUNNELSE:

Det slås fast i folkebibliotekloven at alle kommuner må ha minst ett bibliotek. Svært mange kommuner har mer enn dette. En sammenslåing av kommuner vil kunne ha påvirkning på bibliotektilbudet. For enkelte enheter vil det bety at de får ta del i et større og mer effektivt samarbeid, og bibliotek som i dag operer på egen hånd, vil kunne få delta i et større fellesskap. Flere, deriblant Norsk Bibliotekforening, har likevel ytret bekymring for at sammenslåing av kommuner også kan føre til at kommuner velger å legge ned bibliotektilbud.

Svar:

Jeg har ikke fått signaler om at bibliotekfilialer skal legges ned i forbindelse med kommunesammenslåinger nå, men har også registrert at det verserer bekymring for at dette kan bli en konsekvens. I gjeldende lov er det krav om at alle kommuner skal ha et folkebibliotek. Det er opp til hver enkelt kommune å tilpasse bibliotektenestene til sine innbyggere og sine lokale forhold. Selv om det er krav om et folkebibliotek i hver kommune har det alltid vært langt flere. Jeg er kjent med at antallet bibliotekfilialer har gått ned den siste tiårsperioden, men nedgangen ser ikke ut til å ha ført til nedgang i ressurser brukt på bibliotek, antall årsverk eller bruken av bibliotek.

De bibliotekfaglige konsekvensene av kommunesammenslåinger vil kunne være tema i Kulturdepartementets arbeid med ny nasjonal bibliotekstrategi for perioden 2020-2023.

SPØRSMÅL NR. 312**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 19. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Kan statsråden informere om hvor mange kilometer med motorvei som er planlagt ferdigstilt i 2019, og gi et perspektiv på hvordan dette sammenligner seg med historiske tall på det samme?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens forslag til statsbudsjettet for neste år innebærer at samferdselsbudsjettet under denne regjeringen er økt med over 60 prosent sammenlignet med forrige regjering. Bevilgningene til veibygging overstiger nå det som tas inn i bilrelaterte avgifter med 8 milliarder kroner. Jeg ønsker gjerne å finne ut hva de økte samferdselsbevilgningene innebærer for bygging av motorvei i Norge.

Svar:

Regjeringa har auka satsinga på infrastruktur kraftig. Med framlegg til budsjett for 2019 har samferdselsbudsjettet auka med 75 pst. sidan regjeringa tiltredde, ikkje 60 pst. som stortingsrepresentanten skriv. Det er viktig at vi bygger vegar som er trygge, raske og framtidsretta, og at vi finn løysingar som held kostnadane nede.

I 1962 ble det lagt fram ein plan for utbygging av motorvegar som eit tillegg til St. Prp. Nr. 1 (1962-1963). I planen lå det forslag om å bygge 785 km med firefelts motorvei innen 1980. Planen vart ikkje sett i verk, og i 1990 var det berre 73 km motorveg i Noreg.

Med budsjettframlegget vil det etter planen opnast 104 km firefelts veg med fysisk skilde køyrebanar i 2019. Dette er historisk høge tal, og i 2019 opnast det altså meir motorveg enn lengda på det samla motorvegnettet i 1990.

I perioden 2018-21 vil det bli bygd om lag fire gonger meir firefelts motorveg enn i perioden 2010-13.

Tabellen nedanfor viser opning av firefelts veg med fysisk skilde køyrebanar i perioden 2010-2019:

År	Km
2010	13
2011	19
2012	11
2013	11
2014	63
2015	9
2016	6

2017	14
2018	(prognose)5
2019	(anslag)104

Eg er opptatt av å få mest mogleg igjen for pengane. Med Nye Veier AS får vi meir veg for pengane. Selskapet vurderer at kostnadane på oppstartsportefølja på om lag 500 km kan reduserast med om lag 20 pst., og at utbygginga av dei fleste prosjekta i oppstartsportefølja blir gjennomført 7-8 år raskare. Det vert bygd motorveg i stort takt mellom Oslo og Trondheim og mellom Oslo og Stavanger.

SPØRSMÅL NR. 313

Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 13. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for lovfortolkningen som ligger bak og som reelt åpner for at det i dag er en systematisk praksis der selvbestemt tvillingabort alltid utføres mellom svangerskapsuke 12 og 13, mens det for andre kvinner som ønsker abort etter utgangen av svangerskapsuke 12, skal behandles i abortnemnd?

inngrepet i kortere tid slik at 12-ukersgrensen overskrides, medfører det ikke at begjæringen må nemndbehandles, dersom legen i utgangspunktet fant at 12-ukersfristen ikke var oversittet.

Hva som ligger i «kortere tid» må vurderes konkret ut fra bakgrunnen for utsettelsen og fosterets graderte vern. Nemndbehandling kan vanskelig unnlates dersom det er snakk om utsettelse av inngrepet i over en uke etter at grensen for selvbestemt abort er overskredet."

BEGRUNNELSE:

Viser til innlegg i Aftenposten 4.november 2018 fra Kjell Å. Blix Salvesen, Klinikksjef, Kvinneklinikken og professor ved NTNU, der det tas til orde for å forene forskriftene med medisinsk praksis.

Svar:

Etter abortloven har kvinner rett til selv å bestemme om et svangerskap skal avbrytes dersom inngrepet kan gjøres før utgangen av 12. svangerskapsuke.

Det følger av abortforskriften § 3 tredje ledd at kvinnen fortsatt har denne kompetansen til å bestemme selv, selv om utførelsen av avbruddet må utsettes i kortere tid av hensyn til forsvarlig medisinsk praksis.

Kortere tid tolkes til å være ca. en uke, dvs. at inngrepet kan utsettes til 13. svangerskapsuke. Dette framgår av merknadene til bestemmelsen:

"Tredje ledd regulerer tilfeller der selve inngrepet blir utsatt av medisinske grunner. Dersom nødvendige undersøkelser eller behandling av kvinnen gjør at en må utsette selve

SPØRSMÅL NR. 314**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 16. november 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Har statsråden oversikt over om utenlandske finansinstitusjoner med virksomhet i Norge har bidratt til skattesvindler ved kildeskatt, og hvilke reaksjoner ser ministeren for seg som aktuelle for de involverte i svindelen?

BEGRUNNELSE:

Flere europeiske land er svindlet for milliarder gjennom uriktige krav om tilbakebetaling av kildeskatt ved internasjonale aksjesalg. Omfanget av svindelen i Tyskland, Frankrike, Italia, Belgia og Danmark skal være på mellom 410 og 520 milliarder norske kroner i perioden fra 2012 til 2015. Skattesvindelen skjer ved å gjennomføre en rekke kompliserte aksjehandler i selskaper på samme dag som de betaler ut aksjeutbytte. På den måten fikk selskapene tilbakebetalt skatt som aldri ble betalt inn. Danmarks Ra-

dio har dokumentert at en juridisk modell for svindelen er tatt i bruk av mange internasjonale banker som har bistått sine kunder med å få uriktige utbetalinger fra statskassen i flere europeiske land, herunder Norge. Så langt er det opplyst at ingen norske banker er involvert i svindelen.

Svar:

Skatteetaten har avdekket 11 saker som omhandler svindel ved søknad om refusjon av kildeskatt på aksjeutbytte. I 10 av sakene ble forsøket på svindel oppdaget før refusjon var innvilget, mens det i én av sakene var det innvilget refusjon. Etaten har ikke indikasjoner på at utenlandske finansinstitusjoner med virksomhet i Norge har vært involvert i svindelsakene. Hadde det vært institusjoner med tilknytning til Norge involvert, ville det vært aktuelt med strafferettslig forfølgning og eventuelt erstatningskrav.

SPØRSMÅL NR. 315**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 13. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over Norges beredskap for biologiske, kjemiske og radiologiske terrorangrep?

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) og Forsvarsdepartementet (FD) har utarbeidet en nasjonal strategi for CBRNE-beredskap (2016 – 2020). CBRNE er en fellesbetegnelse på hendelser som omfatter kjemiske stoffer (C), biologiske agens (B), radioaktive stoffer (R), nukleært materiale (N) og eksplosiver (E) med høyt farepotensiale. Hensikten med strategien er å videreutvikle vår evne til å forebygge og håndtere store CBRNE-hendelser.

JD er ansvarlig for samordning av kjemikalie (C)- og eksplosiv (E)-området på sivil side. Ansvarer omfatter ikke de ordninger som er etablert innen akutt forurensning

hvor Samferdselsdepartementet og Kystverket har en særskilt rolle. HOD er ansvarlig for samordning av beredskap mot biologiske agens (B-området)- og atomberedskapen (NR-området) på sivil side.

CBRNE-hendelser kan forekomme både ved utilsiktede hendelser (naturkatastrofer, ulykker m.m.) og tilsiktede uønskede hendelser (terror, sabotasje, væpnet konflikt og krig).

Store CBRNE-hendelser skjer ikke ofte, men dersom de inntreffer kan det medføre alvorlige konsekvenser for liv, helse, miljø, materielle verdier og viktige samfunnsfunksjoner. Hendelser av en slik art vil være krevende å håndtere og kan medføre et behov for både lokal, regional, sentral og internasjonal bistand og koordinering. I strategien omtales mål og tiltak for utviklingen av beredskapen.

SPØRSMÅL NR. 316**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 16. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Mener statsråden at beitebrukere i beiteprioriterte områder hvor det tidligere har vært tap av husdyr til ulv, skal måtte søke om midler til direkte forebyggende tiltak etter FKT-forskriften?

BEGRUNNELSE:

Beitebrukere kan søke om tilskudd til forebyggende og konfliktdepdende tiltak etter FKT-forskriften. Tilskuddsordningen skiller mellom tilskudd til direkte tapsreducerende tiltak, og tilskudd for å øke kunnskapsgrunnlaget. I forskriften nevnes tidlig nedsanking av sau, hjemmebeite og rovdyravvisende gjerder som eksempel på direkte tapsreducerende tiltak.

Stortinget har i rovviltforliket i 2011 presisert at direkte forebyggende tiltak skal brukes i rovdyrsonene, og at beitedyrene i beiteprioriterte områder skal sikres gjennom uttak av rovvilt, jf. sitat 2.2.19:

«Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned. Soneinndelingen må forvaltes tydelig. I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet. Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein.»

Klima- og miljødepartementet har avvist krav om en ekstraordinær erstatningsordning for berørte beitebrukere etter ulveangrepene i Nord-Østerdal. Det vises til at tap av sau til rovvilt i Nord-Østerdal oppstår regelmessig over tid, og at sauebøndene kan søke om midler til forebyggende tiltak etter FKT-forskriften.

Svar:

Målsettingen med tilskuddsordningen som reguleres av forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovvilt-skader og konfliktdepdende tiltak, er å sikre iverksettelse av effektive forebyggende tiltak for å begrense de skadene rovvilt kan forårsake på produksjonsdyr i landbruket, øke kunnskapsgrunnlaget, samt å gi tilskudd til konfliktdepdende tiltak for å begrense ulemper for lokalsamfunn og andre grupper. Forebyggende tiltak kan benyttes både i beiteprioriterte områder og i rovviltprioriterte områder. På grunn av rovdyrers store vandringspotensial kan de duk-

ke opp hvor som helst i landet i løpet av beitesesongen. Noen ganger lykkes ikke skadefellingsforsøk på rovvilt som utgjør et skadepotensial i beiteprioriterte områder raskt nok, og det vil da være hensiktsmessig at man kan benytte forebyggende tiltak også i disse områdene. Forebyggende tiltak kan i enkelte områder være f.eks. bruk av seint beiteslipp eller tidlig nedsanking, flytting av dyr, hjemmebeite eller ekstraordinært tilsyn i kombinasjon med andre tiltak. I andre områder, og hovedsakelig i områder med fast forekomst av rovvilt, kan det gis tilskudd til eksempelvis rovviltavvisende gjerder og andre tyngre tiltak. Tiltaket det gis tilskudd til vil altså avhenge av blant annet område, tapshistorikk og rovviltart. Alle som ønsker tilskudd til forebyggende tiltak må avklare dette med fylkesmannen før tiltak iverksettes. Dette sikrer at fylkesmannen gjør en vurdering av hvorvidt tiltaket har en forventet forebyggende effekt, og at det avklares hvilket tiltak som i den enkelte situasjon totalt sett er best egnet. Videre gir det kontroll med at kostnadene er innenfor gjeldende budsjettammer og at statens midler brukes mest mulig effektivt. Det er helt grunnleggende at private ikke kan pådra staten utgifter etter en tilskuddsordning uten at dette på forhånd er avklart med staten. Den ordinære søknadsfristen for tilskudd til forebyggende tiltak er 15. januar. Fylkesmannen kan også etter dette tidspunktet gi fortløpende tilsagn om tilskudd til forebyggende tiltak. Det sistnevnte vil særlig være aktuelt der det oppstår akutte skadesituasjoner, noe som er med på å sikre en fleksibel ordning. Jeg vil for øvrig vise til mitt svar på spørsmål nummer 317 vedrørende kompensasjon til beitebrukere i Nord-Østerdalen i år etter forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovvilt-skader og konfliktdepdende tiltak.

SPØRSMÅL NR. 317**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 16. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Mener statsråden at sauebøndene i Nord-Østerdal får dekket sine økonomiske tap knyttet til ulveangrepene i sommer på like vilkår som sauebøndene i Oppland, Akershus og Oslo fikk i 2017?

BEGRUNNELSE:

I 2017 fikk beitebrukere i Oppland og Hurdal kommune tilkjent erstatning for tap av 838 sau tapt til ulv. Klima- og miljødepartementet erkjente da at erstatningsordningene ikke var tilstrekkelig for å dekke det økonomiske tapet som oppstår ved omfattende ulveangrep utenfor ulvesona. Det ble derfor gitt egne retningslinjer for erstatningsoppgjøret til fylkesmannen i Oslo, Akershus og Oppland. Med bakgrunn i retningslinjer fra KLD åpnet fylkesmannen i Oppland, Akershus og Oslo i 2017 for at den enkelte sauebonde kunne søke om:

- Tapt utmarksbeitetilskudd ved at dyr ikke har vært 5 uker på utmarksbeite
- Kompensasjon for ekstraordinært tilsyn, inkludert kjørekostnader, utover det som dekkes av gjeldende kompensasjonsordninger.
- Merkostnader som følge av tidlig nedsanking og hjemmebeite, og som ikke allerede dekkes av gjeldende kompensasjonsordninger.

Det ble også åpnet for at de uten faktiske tap av husdyr, men som likevel hadde blitt påført merkostnader, kunne søke om erstatning. Det er i løpet av årets beitesesong dokumentert DNA fra seks ulver i Nord-Østerdal som ligger innenfor beiteprioritert område. Det er så langt antatt at disse har tatt 875 sau/lam. Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norsk Sau og Geit har i brev av 23.08.2018 bedt KLD om at sauebøndene i Nord-Østerdal får en tilsvarende erstatningsordning som sauebøndene i Oppland, Akershus og Oslo fikk i 2017. I brev av 29.10.2018 svarer KLD at

«Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak»

(FKT-forskriften) i tilstrekkelig grad dekker det økonomiske tapet utover de ordinære erstatningsordningene. Herunder viser KLD til at satsen for hjemmebeite er økt med én krone per dyr per dag for å dekke tapt utmarksbeitetilskudd. Siden utmarksbeitetilskuddet er kr. 185,- per dyr forutsetter dette at sauene må ha beitet i 185 dager på hjemmebeite for at tapt tilskudd skal dekkes opp. Dette er ikke mulig i Nord-Østerdal hvor lengden på be-

itesesongen normalt er 135 dager. KLD åpner i brev av 29.10.18 heller ikke for at det kan søkes om erstatning for sauebøndene i Nord-Østerdal hvor gjeldende satser ikke sikrer tilstrekkelig erstatning. Dette ble gjort for sauebøndene i Oppland, Akershus og Oslo i 2017. Det er heller ikke åpnet for at de uten tap av husdyr, men som likevel har blitt påført merkostnader som følge av ulvens tilstedeværelse, kan søke om erstatning slik som ved fjorårets erstatningsordning.

Svar:

Jeg mener dagens ordninger etter forskriften om forebyggende og konfliktdempende tiltak (FKT-forskriften) og erstatningsforskriften er gode, og at disse ordinære ordningene legges til grunn både for Nord-Østerdalen og fremtidige situasjoner hvor det er behov for forebyggende tiltak på grunn av store tap av beitedyr til rovvilt. Et viktig prinsipp i praktiseringen av dagens FKT-forskrift er at tilskuddsmidler til forebyggende tiltak på forhånd må avklares med fylkesmannen. Dette er nødvendig for å sikre kontroll med kostnadene, at disse er innenfor gjeldende budsjettammer og at tiltaket har forebyggende effekt i tråd med kravet om dette i FKT-forskriften. I fjor sommer var det store tap av sau til ulv i Oppland og Akershus. På generelt grunnlag ga staten lovnad om økonomisk kompensasjon, og det ble utarbeidet midlertidige retningslinjer for oppgjøret som blant annet innebar at det ble utbetalt tilskudd også til beitebrukere som ikke på forhånd hadde avklart sine utgifter med fylkesmannen. Det har hele veien blitt informert om at dette var en midlertidig ordning. Etter oppgjøret i 2017 ble forslag om nasjonale satser for hjemmebeite og tidlig nedsanking sendt på alminnelig høring. Nye permanente satser ble vedtatt i mars 2018. Satsene er utformet slik at de også tar høyde for ekstraordinære situasjoner slik som i Nord-Østerdalen. Ser man på tapsomfanget er jeg enig i at det er likheter mellom situasjonen i Oppland og Akershus i fjor og situasjonen i Nord-Østerdalen i år. Samtidig er det klare forskjeller. I 2018 har staten hele tiden kommunisert at de ordinære ordningene og de nasjonale satsene skal legges til grunn for oppgjøret i Nord-Østerdalen. Videre er det forskjeller mellom Nord-Østerdalen i år og Oppland og Akershus i fjor med tanke på hvor godt forberedt man var på at skader kan oppstå, og erfaringen med å håndtere slike situasjoner. Fylkesmannen i Hedmark har forløpende fulgt opp situasjonen i Nord-Østerdalen i år, og gitt tilsagn om tilskudd til å dekke en rekke

forebyggende tiltak som utvidet og ekstraordinært tilsyn, hjemmebeite, forsinket beiteslipp, flytting av dyr, tidlig nedsanking og fellingsvederlag. Beitebrukere som har fått husdyr drept eller skadet av rovvilt, vil også få tap og følgekostnader erstattet etter erstatningsforskriften innen utgangen av året. Følgekostnadene kan omfatte blant annet økt arbeidsforbruk i beitetiden, og erstatningen kommer i tillegg til de tapsforebyggende tiltakene fylkesmannen allerede har gitt tilsagn om å dekke etter FKT-forskriften. Når det gjelder kompensasjon for tapt utmarksbeitetil-

skudd, dekker den nye nasjonale satsen for hjemmebeite dette fullt ut. De nasjonale satsene er fastsatt på bakgrunn av en faglig gjennomgang fra Norsk institutt for bi-oøkonomi (NIBIO), hvor bortfall av utmarksbeitetilskudd utgjør 1,85 kroner av satsen for hjemmebeite på 8 kroner per dyr per døgn. Det er lagt til grunn en gjennomsnittlig beiteperiode på 100 døgn. Den nasjonalt fastsatte satsen dekker dermed hele det tapte utmarksbeitetilskuddet på 185 kroner som følge av hjemmebeite.

SPØRSMÅL NR. 318

Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø

Besvart 16. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Kva er frist for utskriving av eigedomsskatt i ny samanslegen kommune første år etter at det vert skreve ut eigedomsskatt i denne kommunen?

GRUNNGJEVING:

Etter eiendomsskattelova § 14 er utskrivningsfristen 1. mars i skatteåret. Kommunen får forlenga frist til «innan utgangen av juni» dersom kommunen skriv ut eigedomsskatt for første gang, jfr bestemmelsen sitt andre ledd andre punktum. I uttalelse fra Finansdepartementet 6. oktober 1994 uttaler departementet at bestemmelsen får anvendelse ved kommunesammenslåing, og at fristen for utskriving då er utgangen av juni. Både lovens ordlyd og hensyna bak regelen tilseier at fristen skal vera utgangen av juni. Den forlenga fristen har sammenheng med at det er mange ting som må på plass ved ei første gangs utskriving. Det samme vil måtte gjelde for den sammenlåtte kommunen, då det må bli allmenn taksering i heile eller delar av kommunen, fastsettast nytt eigedomsskattegrunnlag, det må oppnevast nye nemnder osv., og den nye kommunen vil følgelig ha svært kort tid for å gjennomføre taksering, dersom utskriving skal skje innan 1. mars i skatteåret. Det er kun "første gongen" for delar av den nye kommunen og då kjem spørsmålsstillinga om det er 1 mars eller juni.

Svar:

Det framgår av eigedomsskattelova § 14 andre ledd første punktum at

«Skatten skal så langt råd er, vera utskriven før 1. mars i skatteåret.» I tredje punktum heiter det at «første året det vert skriven ut eigedomsskatt i ein kommune, må allmenn taksering og utskriving vere avslutta innan utgangen av juni dette året.»

Borgarting lagmannsrett har nyleg avsagt dom om gyldigheita av utskriven eigedomsskatt i Oslo kommune. I avgjerda var regelen i tredje punktum sentral. Dommen gjaldt kva frist som gjeld når ein kommune innfører eigedomsskatt att. Den er ikkje rettskraftig. Eg er ikkje kjend med dommar kor temaet har vore korleis regelen skal tolkast i samband med kommunesammanslåingar.

Regelen i tredje punktum kom inn i lova i samband med ein lovteknisk revisjon av eigedomsskattelova i 2013. Opphavleg sto regelen i tredje punktum i lov 4. mars 1960 om tillegg til skattelover for landet og for byene av 18. august 1911. Begge desse lovene hadde reglar om eigedomsskatt, men reglane var ulike. Etter landsskattelova vart det utskrive eigedomsskatt pr. skyldmark, medan det etter byskattelova vart skriven ut eigedomsskatt på grunnlag av takstverdien på dei faste eigedomane.

I åra før og etter 1960 vart det gjort store endringar med omsyn til kommuneinndelinga i Noreg. Dette førte med seg behov for endringar i dei ovannemnde reglane.

Framlegg til lovendring vart fremma i Ot. prp. nr. 20 (1959-60). På side 3 i proposisjonen heiter det at:

«Formålet med nye lovregler på dette området bør være både å avbøte de vanskelighetene som den forskjellige skatteutskriving i by- og landkommuner medfører under den pågående alminnelige revisjon av kommuneinndelingen, jfr. Kommunaldepartementets brev, og å få etablert en ordning slik at beskatningen i sterkere grad enn etter gjeldende regler kan avpasses etter de reelle forhold. (...)»

Om regelen i dagens § 14 andre ledd, tredje punktum heiter det på side 4 i proposisjonen:

«Før eiendomsskatt kan skrives ut etter reglene i byskatteloven må alle de eiendommer vedtaket gjelder være taksert. Her får reglene i byskattelovens § 4 anvendelse. Takstmennene blir å oppnevne av kommunestyret som også bestemmer antallet. De kan velges i eller utenfor de utvalg som er omhandlet i landsskattelovens § 80 nr. 3. Verdsettelsen skjer på kommunens bekostning. Det er foreslått at alminnelig taksering første

gang må være avsluttet innen utgangen av juni i det år da skatt etter takstverdien første gang skal svares.(...)»

Også ved kommunesamanslåing i dag kan det vere behov for å taksere eigedomar som ikkje tidlegare har vorte verdsette, eller for å samordne takstnivået i kommunane. Finansdepartementet har i brev 6. oktober 1994 uttalt at fristen for allmenn taksering og utskriving er utgangen av juni etter ei kommunesamanslåing.

SPØRSMÅL NR. 319

Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø

Besvart 16. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

I samband med foreslegne kommunesamanslåingar er det oppstått spørsmål om samanslåinga si betydning for kommunane sin utskriving av eigedomsskatt. Kva skattesats skal nyttast ved utskriving av eigedomsanlegg første år for samanslåtte kommunar?

GRUNNGJEVING:

Etter eiendomsskattelova § 13 kan eiendomsskatt skrivast ut med sats på to promille første året, og deretter aukast med to promille kvart år. Frå 1.1.2019 vert lova endra slik at første året det vert skrive ut eigedomsskatt, så er satsen éin promille, og deretter kan satsen auke med éin promille kvart år. Maksimal sats skal frå 1.1.2019 vera fem promille for bustader og fritidseigedomar, mens maksimal sats for andre eigedomer, herunder vannkraftverk, kraftlinjer mv, er sju promille. Etter bestemmelsens siste ledd kan det ved endring av kommunegrenser skrives ut eiendomsskatt etter same satser som før utvidinga. Spørsmålet går på om dette også gjeld ved kommunesamanslåingar, eller vil den nye samanslåtte kommunen bli sett på som ein ny kommune. For kommunar med vannkraftanlegg er spørsmålet av stor betydning, sidan dei fleste kommunar med slike anlegg nyttar sju promille. Ein reduksjon til éin promille vil såleis gje eit betydelig skattebortfall. Finansdepartementet har i fleire tolkningsuttalelser lagt til grunn at ved kommunesamanslåing kan eiendomsskatt vidareføres på same nivå. I brev 23.9.1991 uttaler departementet at i den nye sammenslåtte kommunen Sarpsborg, kunne satsen for året etter samanslåinga ta utgangspunkt i satsen som blei nytta i Sarpsborg før samanslåing. I seinare uttalelser har Finansdepartementet har tidlegare ut-

talt at ved utvidelse av området for eiendomsskatt kan den tidligare skattesatsen nyttast, og vist til at når det alereie er innført eigedomsskatt, så gjer ikkje innrettelse-shensyn seg gjeldande på same måte. Ved kommunesamanslåing er det i tillegg eit moment at kommunane sine eiendomsskatteinntekter ikkje bør bli redusert som følge av kommunesamanslåinga. Kraftselskapa har heller ikkje hatt ein forventning om redusert eiendomsskatt som følge av kommunesamanslåingen.

Svar:

Eg forstår spørsmålet som kva for ein skattesats den nye kommunen kan bruke når den skal skrive ut eigedomsskatt det første året etter samanslåinga. Eiendomsskattelova § 13 har reglar om kva for skattesats kommunen kan bruke det første året eigedomsskatt blir utskrive og kor mykje satsen kan auke med kvart år. Frå og med 2019 kan eigedomsskatten vere mellom 1 og 7 promille. Første året det blir skrive ut eigedomsskatt i ein kommune, må skattesatsen vere 1 promille. Seinare kan skattesatsen auke med ein promille per år til maksimalsatsen på 7 promille. Same året som ein kommune innfører botnfrådrag for bustader, kan satsen auke med 2 promille. For huslause grunneigedomar kan satsen auke med 3 promille i året. Ny maksimalsats for bustader på 5 promille blei foreslått i statsbudsjettet for 2019. I same føresegna følgjer det av tredje ledd at får ein kommune nye grenser, så skal ikkje reglane ovanfor vere til hinder for at det på eigedomar som kjem med i kommunen, blir skrive ut eigedomsskatt etter same satser som før utvidinga. Regelen har vore i eigedomsskattelova sidan den vart innført i 1975, og var ei tilpassa vidareføring av § 3 i lov om tillegg til skattelover

for landet og for byane av 18. august 1911. I juridisk teori er det lagt til grunn at kommunesamanslåing er omfatta av regelen i eigedomsskattelova § 13 tredje ledd. Finansdepartementet la same synspunktet til grunn i brev av 23. september 1991 til Sarpsborgutvalget. I brevet sa departementet at ei naturleg forståing av eigedomsskattelova § 13 andre ledd (no tredje ledd) var at eigedomsskattesatsen for den samanslåtte kommunen for 1992 kunne settast ut frå satsen i bykommunen Sarpsborg i 1991, som var på 6,5 promille. Det ville seie at den nye storkommunen kunne auke satsen til maksimalsatsen på 7 promille for alle områda i den nye storkommunen som heilt eller delvis var utbygd på byvis, eller der slik utbygging var i gang, jf. dei tidlegare vilkåra for utskriving av eigedomsskatt. Vidare blei det sagt at kommunen også kunne fastsetje ein lågare sats. Eit spørsmål som har vore reist om eigedomsskattelova § 13 tredje ledd, er kva for ein kommune som får nye grenser når to eller fleire kommunar blir slått saman. Då eigedomsskatt berre kunne skrivast ut på eigedom i bystrøk og verk og bruk i heile kommunen, blei det lagt til grunn i juridisk teori at det var bykommunen som fekk nye grenser. Når to landkommunar blei slått saman, var oppfatninga at landkommunen med flest innbyggjarar

fekk nye grenser. No er det lov å skrive ut eigedomsskatt i heile kommunen, slik at det ikkje lenger er berre bykommunar som har eigedomsskatt på andre eigedomar enn verk og bruk. Vanlegvis vil det difor vere innbyggjartalet som avgjer kva for ein kommune som får nye grenser og kva for eigedomsskattesats som kan brukast i storkommunen etter samanslåinga. Utgangspunktet for den nye eigedomsskattesatsen er skattesatsen som blei brukt i den mest folkerike kommunen året før samanslåinga. I tillegg kan satsen bli auka ut frå dei vanlege reglane om årleg satsauke. Til dømes kan ein kommune med eigedomsskattesats på 3 promille i heile kommunen som blir slått saman med ein mindre folkerik kommune med 7 promille eigedomsskatt berre på verk og bruk, skrive ut eigedomsskatt i heile storkommunen med 4 promille det første året. Slik blir utfallet viss eigedomsskattelova må løyse spørsmålet om skattesatsen. Ei anna vurdering er korleis harmonisering av eigedomsskatten i dei ulike kommunane bør skje. I den samanhengen er reglane i inndelingslova § 17 viktige. Kommunal- og moderniseringsdepartementet kan gjere unntak frå gjeldande reglar i lov eller forskrift når det blir rekna som nødvendig for å få gjort vedtak om grenseendring, jf. inndelingslova § 17 andre ledd.

SPØRSMÅL NR. 320

Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Ingalill Olsen

Besvart 16. november 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Er det rimelig at kommuner som har stilt opp for å løse en nasjonal utfordring knyttet til å bosette flyktninger gjennom å bygge flyktningeboliger, nå må betale deler av tilskuddet tilbake dersom boligene blir solgt eller benyttes til andre formål?

BEGRUNNELSE:

I 2014 og 2015 bygde Porsanger kommune flere flyktningeboliger, på oppfordring fra IMDI. Formelt forvaltes boligene av kommunens boligstiftelse, og kommunen har stilt husleiegaranti. Boligene er bygget med tilskudd fra Husbanken.

I dag, når nasjonal politikk på området har endret seg, og Porsanger ikke lenger er en aktuell bosettingsskommune så har dette blitt en stor utgiftspost for dem og andre kommuner i samme situasjon. Vadsø kommune velger nå å selge unna sine flyktningeboliger med tap for å

minske driftskostnader og mindre framtidige tap. Lavan-gen kommune i Troms har en lignende situasjon.

I følge Husbanken kan boligene som har fått tilskudd til utleiebolig og som er registrert som "bolig for flyktninger" også leies ut til andre vanskeligstilte (personer eller grupper) med behov for helhetlig hjelpeapparat.

Boligene er spredtbygd for å bidra til integrering i de ulike boligfeltene i Lakselv sentrum. Dersom Porsanger kommune skulle bygd flere boliger til personer med behov for helhetlig hjelpeapparat ville boligene blitt bygget samlet for å optimalisere et tjenestetilbud, i tråd med nasjonale føringer.

En slik rask oppbygging og plutselig nedbygging har stilt mange kommuner i en vanskelig situasjon.

Det var bakgrunnen for at også KS kom på banen for å få en kompensasjonsordning på plass i 2017-budsjettet. Det ble avsatt 20 millioner kr, som nok var klart lavere enn det reelle behovet.

Svar:

Mange kommuner viste stort engasjement i arbeidet med å bosette flyktningene som kom i 2014 og 2015. For å bistå kommunene i dette arbeidet, ble Husbankens tilskudd til utleieboliger styrket. Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til flere egnede utleieboliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Tilskuddet kan gis til både kjøp, oppføring og ombygging av bygg til boliger. Med vanskeligstilte på boligmarkedet menes personer og familier som ikke har mulighet til å skaffe seg eller opprettholde et tilfredsstillende boforhold på egen hånd. Flyktninger er én av flere målgrupper for tilskuddsordningen. Når antall flyktninger og behovet for boliger til denne gruppen reduseres, kan kommunene benytte og leie ut boligene til andre innbyggere i målgruppen for ordningen. Dette

er personer som er midlertidig eller varig vanskeligstilte på boligmarkedet. For denne tilskuddsordningen er det ingen føringer om at boligene skal forbeholdes vanskeligstilte "med et behov for helhetlig hjelpeapparat". Dersom boligene leies ut i henhold til formålet, vil vilkårene for tildeling av tilskuddet være oppfylt og det vil ikke stilles tilbakebetalingskrav. Krav om tilbakebetaling vil først inntreffe dersom boligene benyttes til andre enn personer som er vanskeligstilte på boligmarkedet. I stedet for å selge boligene fordi behovet for boliger til flyktninger er redusert, vil jeg oppmuntre til at kommunene tar boligene i bruk i deres ordinære boligsosiale arbeid. Husbanken har mye erfaring og bred kompetanse med å bistå kommunene i dette arbeidet og går gjerne i dialog med kommuner om videre bruk av boligene.

SPØRSMÅL NR. 321

Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 19. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Når legges den kommende utredningen om Tinnosbanen fram, og vil den bygge på innholdet fra rapporten «Utfordringer Tinnosbanen» av Bjørn Ståle Varnes?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt at regjeringen skal utrede de samfunnsøkonomiske gevinstene og kostnadene ved istandsetting av verdensarvobjektet Tinnosbanen enten til ren museumsbane eller til en jernbanestrekning som også kan transportere gods og tømmer (Dokument 8:125 S (2017-2018), Innst. 224 S (2017-2018)). Nylig ble jeg gjort kjent med rapporten «Utfordringer Tinnosbanen» utarbeidet av banesjef i daværende Jernbaneverket, nå Bane Nord, Bjørn Ståle Varnes. Rapporten er fra 2009/2010. Rapporten viser at strekningen kan utbedres for daglig trafikk og følge standardene som gjelder for dette. Kostnadene er anslått til NOK 29,5 millioner. I summen er også kontaktledningen tatt med. Disse summene viser da at man kan komme langt med en totalramme på 80 millioner for istandsetting om man ser bort fra E-drift men tar hensyn til prisstigning, litt større forfall på disse årene, etc. Det er viktig at disse tallene og den nevnte rapporten også er med som grunnlag for den utredningen som regjeringen nå gjør om istandsettingen av Tinnosbanen, da

det kan vitne om at istandsettingen til kommersiell bane kan være billigere enn antatt.

Svar:

Når legges den kommende utredningen om Tinnosbanen fram, og vil den bygge på innholdet fra rapporten "Utfordringer Tinnosbanen" av Bjørn Ståle Varnes? Jeg viser til brevet jeg sendte til familie- og kulturkomiteen datert 8. mars i år, der jeg skriver at det er Samferdselsdepartementet som har ansvaret for banen, og at forvaltningen av den er lagt til Bane NOR. Klima- og miljødepartementet har bedt Samferdselsdepartementet om en oppdatering av hvor langt utredningsarbeidet har kommet. De opplyser at de har gitt Jernbanedirektoratet i oppdrag å utarbeide mandat og framdriftsplan for utredningen. Fristen er satt til 30. november. Selve hovedutredningen skal være klar, slik at anbefalingene kan vurderes i forbindelse med rulleringen av Nasjonal transportplan. Samferdselsdepartementet har i sin bestilling til Jernbanedirektoratet ikke lagt noen føringer om at direktoratet skal bygge på tidligere rapporter.

SPØRSMÅL NR. 322**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 15. november 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hvordan følger regjeringen opp problemstillingen som oppstår når det er ulike pensjonsordninger i kommuner som skal slå seg sammen?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med kommunereformen opplever en del kommuner problemer og utfordringer knyttet til ulike pensjonsordning mellom to eller kommuner som skal slås sammen fra 1.1.2020. Disse kommunene vurderer nå om de skal velge KLP eller egen pensjonskasse som løsning for nye sammenslåtte kommuner. En utfordring som flere påpeker er knyttet til fastsetting av verdier og flyttemuligheter fra KLP og til en egen eller annen pensjonskasse.

Svar:

Ved kommunesammenslåing må den nye kommunen ta stilling til hvordan den vil organisere pensjonsordningen sin. Kommunen kan velge å ha pensjonsordningen i KLP eller i egen pensjonskasse. Eksisterende pensjonsordninger må flyttes til/fra de aktuelle pensjonsleverandørene. Ved slik flytting gjelder forsikringsvirksomhetsloven, tilhørende forskrifter om flytting av kollektive pensjonsordninger og KLPs vedtekter.

Ved flytting fra KLP vil kommunene, iht. KLPs vedtekter, ikke få med seg sin andel av opptjent egenkapital i KLP. I tillegg vil kommunen ikke få med seg hele sin andel av kursreguleringsfondet, ettersom en forholdsmessig andel av kursreguleringsfondet som utgjør inntil to prosent av premiereserven til kontrakten som flyttes, kan holdes tilbake av selskapet det flyttes fra. Disse problemstillingene ble omtalt i svar fra kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner 23. oktober 2017 på skriftlig spørsmål nr. 35 (2017-2018) fra stortingsrepresentant Torhild Brandsdal. Kommunal- og moderniseringsministeren viste her bl.a. til at det er viktig at regelverket ikke har innelåsingeffekter, og ikke begrenser kommunenes mulighet for valg mellom ulike pensjonsløsninger. Kommunal- og moderniseringsministeren uttalte bl.a.:

«Det kan derfor være grunn til å vurdere hensiktsmessigheten av gjeldende regler, herunder størrelsen på den delen av kursreguleringsfondet som kan holdes tilbake ved flytting. Regjeringen vil vurdere dette nærmere.»

Finansdepartementet satte i november 2017 ned en arbeidsgruppe som skulle vurdere om det er mulig å gjøre

endringer i virksomhetsreglene for garanterte pensjonsprodukter som klart er til kundenes fordel. Herunder skulle arbeidsgruppen bl.a. vurdere regelverket for flytting av pensjonsmidler. Regelverket om flytting i forsikringsvirksomhetsloven med tilhørende forskrifter gjelder både for private og kommunale pensjonsordninger.

Kursreguleringsfondets stilling ved flytting av kommunale pensjonsordninger ble deretter gjenstand for et anmodningsvedtak fra Stortinget. Vedtaket ble fattet ved behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2018, jf. Innst. 400 S (2017-2018):

«Stortinget ber regjeringen utrede nødvendige endringer i reglene om at en andel av kursreguleringsfondet kan holdes tilbake ved flytting av kommunale pensjonsordninger, slik at kommunene kan velge den pensjonsløsning de ønsker.»

Arbeidsgruppen nedsatt av Finansdepartementet avga sin rapport 28. september 2018. Rapporten vil måtte følges opp med utarbeidelse av et høringsforslag. Jeg vil i den forbindelse påse at problemstillingen knyttet til kursreguleringsfondets stilling ved flytting følges opp, slik at kommunene vil kunne få nødvendig avklaring av regelverket før 1. januar 2020.

SPØRSMÅL NR. 323**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 16. november 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Kan statsråden fremskaffe samtlige kartvedlegg til brev fra Harstad kommune/Fylkesmannen i Troms til miljøverndepartementet, i forbindelse med godkjenning av kommuneplanens arealdel: friområde/boligområde Fruhallarn, Harstad kommune (se referanse til brev under begrunnelse)?

BEGRUNNELSE:

Brevet fra Harstad kommune/Fylkesmannen i Troms i forbindelse med godkjenning av kommuneplanens arealdel: friområde/boligområde Fruhallarn, ble besvart

i brev fra Miljøverndepartementet til Fylkesmannen i Troms med følgende referanse:Deres dato 10/1-90Vår ref. 90/382-2 PL RS – Ark.nr.Dato 19. november 1990

Svar:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har fra arkivet i Klima- og miljødepartementet fått tilgang til den aktuelle saken. Vedlagt følger de kartvedleggene i fylkesmannens/kommunens oversendelse som berører området Fruhallarn.

3 vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-201819-323-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 324**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen****Besvart 16. november 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hva ville beregnet proveny for bilavgifter bli i 2018 dersom alle el-biler i stedet hadde vært vanlige bensin og dieseldrevne biler fordelt på drivstoffavgifter og kjøpsavgifter, og har det vært vurdert å la el-biler ha samme avgifter som andre biler og erstatte særavgiftssystemet med subsidier eller tilskuddsordninger postert på et eget kapittel og poster som en utgift på statsbudsjettet?

BEGRUNNELSE:

I den offentlige debatt er det en voksende debatt om hva klimapolitikken koster på forskjellige områder og særlig hvilke inntekter staten går glipp av som følge de gunstige avgiftsvilkår. Dersom disse kostnader ikke hadde kommet i form av reduserte inntekter, men heller vært utgiftsført på budsjettet som subsidier eller støtte måtte de ha vært satt opp mot andre formål som bevilgninger til helsevesen, eldreomsorg, fattigdomsbekjempelse, forsvar, politi, domstoler, bistand, kultur, samferdsel, etc. Når det nå i realiteten brukes enorme midler til ulike såkalte klimatiltak for å redusere utslipp av den livsgivende gas-

sen CO2 er det naturlig å få kostnadene frem i lyset for den alminnelige debatts skyld.

Svar:

Elbiler er fritatt for engangsavgift, merverdiavgift, trafikkforsikringsavgift, omregistreringsavgift og betaler ikke veibruksavgift eller CO2-avgift på drivstoffet. Elbiler har ikke utslipp av CO2 og skal dermed ikke ilegges CO2-avgift på den elektriske kraften som brukes og det skal heller ikke betales CO2-komponent i engangsavgiften. I spørsmålet bes det om proveny gitt at elbiler ble erstattet av vanlige bensin og dieslbiler. Dette vil dermed kunne avvike fra ordinære beregninger av skatteutgifter hvor en ser på virkninger av særregler som fritak i forhold til et referansesystem. I referansesystemet for elbiler i beregning av skatteutgift for engangsavgiften vil det for eksempel legges til grunn at elbiler ikke skal ilegges CO2-komponent. For å gjøre beregninger av proveny dersom elbiler i stedet hadde være konvensjonelle bensin- og dieslbiler må det gjøres noen forutsetninger. For beregningene legges det til grunn en gjennomsnittlig beholdning på

165 000 og førstegangsregistrering av 46 000 nye og 13 000 bruktimporterte elektriske personbiler i 2018. Det legges til grunn gjennomsnittlig årlig kjørelengde på 12 000 km, elektrisitetsforbruk på 2 kw per mil, forbruk av fossilt drivstoff på 0,6 liter per mil og at halvparten av el-bilene erstattes med dieslbiler og den andre halvparten med bensinbiler. Det legges til grunn at disse har en gjennomsnittlig pris uten avgifter på 240 000 kroner. Basert på fastsatt engangsavgift i første halvår 2018 for nye personbiler med konvensjonell motorteknologi, enten bensin eller diesel, legges det til grunn at elbiler erstattes av biler med gjennomsnittlig engangsavgift på 120 000 kroner. For trafikksikringsavgiften og omregistreringsavgiften legges anslåtte skatteutgiftene i Prop. 1 LS (2018–2019) Skatter, avgifter og toll 2019 til grunn. På grunnlag av disse forutsetningene kan det anslås følgende provenyøkninger: -Engangsavgift 6 600 mill. kroner-Merverdiavgift 3 400 mill. kroner-Trafikksikringsavgift 500 mill. kro-

ner-Omregistreringsavgift 120 mill. kroner-Veibruk-savgift og CO2-avgift fratrukket elavgift 600 mill. kroner-Sum 11 220 mill. kronerRegjeringen la frem en helhetlig gjennomgang av bilavgiftene i Revidert nasjonalbudsjett 2015, punkt 4.2. Her ble det lagt frem prinsipper og retning for bilavgiftene. Det ble blant annet angitt at dagens fordeler for nullutslippsbiler over tid må fases ut. Det ble i den forbindelse omtalt at når merverdiavgiftsfritaket skal avvikles, bør det gjennomføres gradvis. Det ble vist til at om merverdiavgiftsfritaket ble erstattet av en tilskuddsordning, kunne denne trappes ned gradvis i takt med teknologiutviklingen. I den helhetlige gjennomgangen ble det også varslet en omlegging av engangsavgiften i miljøvennlig retning. I de etterfølgende budsjettene har regjeringen fulgt opp dette og benyttet avgiftsendringer som virkemiddel for å stimulere valg av mer miljøvennlige biler.

SPØRSMÅL NR. 325

Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Carl I. Hagen

Besvart 16. november 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Vil elektrifisering av Edvard Grieg-feltet fjerne CO2 utslipp eller kun flytte slike utslipp til et annet sted hvor oljen/gassen benyttes, og hva er kostnaden pr tonn CO2 for reduserte utslipp på Edvard Grieg-feltet når alle merkostnader ved elektrifiseringen tas med i regnstykket og hva er prisen for å kjøpe godkjente CO2 kvoter, og hvor mange kullkraftverk er under planlegging og konstruksjon i Kina og India?

BEGRUNNELSE:

I den muntlige spørretime onsdag 8. november 2018 ble det påstått at hvis kraftproduksjonen basert på olje/gass på Edvard Grieg-feltet ble erstattet med strøm fra land så ville CO2 utslippene fra strømproduksjonen på plattformen bli fjernet. Dette kan ikke være riktig fordi den olje/gass som da ikke ble benyttet vil bli benyttet et annet sted. Altså ikke fjerning av utslipp, men kun flytting av utslipp. Det er kun hvis all strømproduksjon i det felles europeiske strømmarked kom fra fornybare kilder at det kan påstås at bruk av strøm fra land vil fjerne utslipp av den livsgivende gassen CO2. Det er også viktig å få vite hvor stor mengde CO2 på årsbasis som fjernes fra plattfor-

men og kostnadene til investering i strømkabel fra land og endringer på plattformen slik at det kan etableres en kostnad pr tonn CO2 for elektrifiseringen og nettutbygging for å fremføre kraften. Denne kan da måles mot kostnaden for å kjøpe godkjente CO2 kvoter og kostnad for reduksjon av CO2 utslipp andre steder i verden og særlig i Kina og India som har flere hundre kullkraftverk under konstruksjon og planlegging.

Svar:

CO2-utslipp fra norsk petroleumsvirksomhet er underlagt EUs kvotesystem for klimagasser. Oljeselskapene på norsk sokkel vil dermed på lik linje med bedrifter i EU bidra til å redusere kvotepliktige utslipp med 43 pst. fra nivået i 2005 innen 2030. Det prinsipielle grunnlaget for et kvotesystem er at de samlede utslippene er bestemt i kvoteperioden. Det betyr at reduserte utslipp et sted innenfor systemet motsvares av økte utslipp et annet sted. I et slikt system er den eneste direkte måten å redusere utslippene på å redusere antallet kvoter. Kvoteprisen i det europeiske kvotesystemet har de siste par månedene variert mellom 15-25 euro per tonn. I tillegg betaler oljeselskapene en CO2-avgift som utgjør ca. 450 kroner per tonn.

Det ble gjort beregninger av kostnaden per tonn redusert utslipp av CO₂ på norsk kontinentalsokkel ved kraft fra land til Edvard Grieg-feltet i forbindelse med selskapenes arbeid med plan for utbygging og drift (PUD). Dette var en del av bakgrunnen for at departementet godkjente utbyggingsplanen for Grieg-feltet i juni 2012 med drift basert på kraftgenerering på plattformen fra produksjonsstart. Samtidig stilte departementet ved sin godkjenning blant annet vilkår om at dersom en områdeløsning for kraft fra land til den sørlige delen av Utsirahøyden realiseres, skal Grieg-feltet tilknyttes en slik løsning og legge til rette for å dekke hele sitt kraftbehov med kraft fra land, med mindre departementet av særskilte årsaker bestemmer noe annet. Før departementet godkjente utbyggingsplanen ble det, på vanlig måte, forelagt Stortinget, jf. Prop. 88 (2011-2012) og Innst. 356 S (2011-2012). I 2014 besluttet Stortinget at det skulle etableres en områdeløsning for

kraft fra land som omfatter blant annet Grieg-feltet, jf. Innst. 237 S (2013–2014). Beregninger av tiltakskostnader skjer på beslutningstidspunkter. Det er allerede besluttet at Grieg-feltet skal ha kraft fra land. Departementet sitter derfor ikke nå med en beregning av kostnaden per tonn redusert utslipp på norsk kontinentalsokkel som følge av at Grieg-feltet skal få tilført kraft fra land i 2022. Vedrørende kullkraftverk i Kina og India skriver det internasjonale energibyrået (IEA) i World Energy Outlook 2018 at det er 62 GW ny kullkraft under bygging i Kina og 50 GW i India. Antallet kullkraftverk er ikke oppgitt, men med en antatt gjennomsnittlig størrelse på om lag 800 MW, tilsvarer dette om lag 140 kullkraftverk under bygging i de to landene til sammen. Videre skriver IEA at på verdensbasis ble det tatt investeringsbeslutning for om lag 32 GW kullkraft (om lag 40 nye kullkraftverk) i 2017.

SPØRSMÅL NR. 326

Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 14. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Aftenposten skrev 5. november om at lokasjonen til det som angivelig er regjeringens «krigshovedkvarter» har blitt gjort offentlig kjent.

Mener justisministeren - hvis lokasjonen til et slikt objekt først blir offentlig kjent - at det er grunn til å endre lokasjon?

BEGRUNNELSE:

5. november skrev Aftenposten om at lokasjonen for at det som angivelig er regjeringens krigshovedkvarter skal ha blitt gjort offentlig kjent:

«I 2010 avslørte NRK at Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) hadde offentliggjort sensitiv informasjon om anlegget. Telefonnummer og adresse sto i telefonkatalogen, og i Riksarkivet lå det tre esker med blant annet plantegninger, fakturaer og tekniske beskrivelser. Den gang ble det lovet at myndighetene skulle rydde opp. Men i 2012 lå det fortsatt informasjon om anlegget tilgjengelig med enkle nettsøk i offentlige databaser. I slutten av september publiserte Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) anleggets nøyaktige posisjon i et dronekart. Nå vil likevel ikke Justisdepartementet erkjenne at Regjeringens krigshovedkvarter engang eksisterer.»

Jeg vil understreke at jeg ikke ber ministeren om å gå i detalj om eksistensen til eller eventuell lokasjon for et slikt

hovedkvarter, og at jeg har forståelse for at dette er informasjon som regjeringen ikke kan bekrefte eller avkrefte.

Svar:

Det er ikke mulig å gi et entydig svar på representantens spørsmål, da dette vil være avhengig av ulike faktorer og trusselscenarier. Jeg er opptatt av at vi evner å sikre våre objekter og vår infrastruktur som er kritiske eller grunnleggende for våre nasjonale funksjoner og vår nasjonale sikkerhet. For mange av disse er kjennskap til objektets eller infrastrukturens lokasjon eller plassering, verken mulig eller nødvendig å holde hemmelig. Dette kan for eksempel være tilfelle for objekter som skal beskytte mot gass- eller atomulykke. Enkelte objekter er derimot tiltenkt en funksjon, for eksempel under krise og krig, hvor lokasjonen og dens funksjon ønskes hemmeligholdt. Deres lokalisering av slike objekter blir kjent, vil objektet etter omstendighetene kunne miste eller få redusert sin funksjonalitet. Det kan også resultere i at andre og mer omfattende og kostbare sikringstiltak må iverksettes gitt at dette er mulig. Der det ikke er mulig, vil det i noen situasjoner kunne medføre et behov for å erstatte objektet med et annet, men det er ikke nødvendigvis slik at kjenn-

skap til lokasjonen av et objekt medfører at lokasjonen må endres.

I arbeidet med å sikre våre nasjonale verdier, slik de kommer til uttrykk i sikkerhetsloven, vil det derfor alltid

måtte planlegges for alternative lokasjoner hvor viktige samfunnsfunksjoner kan bli ivaretatt – også under krise og krig.

SPØRSMÅL NR. 327

Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 16. november 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Hvordan stiller ministeren seg til at den statsfinansierte kanalen TV2, finansierer «The Voice» og «Idol», som tilbyr umyndige deltakere kontrakter, som vurderes som både lovstridige og uetiske på flere punkter, med kontrakter som hverken gjør det realistisk å leve av en musikkariere eller pålegger selskapene noen forpliktelse til å forvalte rettighetene deres på en rimelig måte?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har det blitt offentliggjort flere kontrakter fra disse TV2-programmene, og som derfor retter lys mot en problemstilling som rammer mange unge og uerfarne musikere hvert år. Saken har også belyst at utviklingen av denne typen kontrakter går i retning av dårligere vilkår for musikeren, for hvert eneste år. Denne praksisen er på alle måter imot et fruktbart kulturliv som også ivaretar kunstneren. Det at kontraktene tilbys uerfarne og umyndige musikere er med på å øke alvorlighetsgraden av problematikken.

Svar:

Vi trenger gode arenaer for at unge utøvere skal få mulighet til å utvikle sine talenter. Vi trenger flere nye stemmer som bidrar til et mangfoldig kulturliv. Samtidig er det viktig at de som skaper og utøver kunst og kultur skal ha rimelig vederlag, jf. at det er tatt inn en ny bestemmelse i åndsverkloven som gir opphavere og utøvende kunstnere en ufravikelig rett til rimelig vederlag ved overdragelse av rettigheter. Jeg legger til grunn at også TV 2 og deres underleverandører vil opptre ansvarlig og gi rimelig vederlag.

Staten har inngått en avtale med TV 2 for perioden 2019 til 2023. Denne innebærer at TV 2 kan få kompensert inntil 135 mill. kroner per år for å oppfylle allmennkringkastingsoppdraget som følger av avtalen. Allmenn-

kringkastingsoppdraget innebærer bl.a. at TV 2 må tilby visse typer allmennkringkastingsinnhold (dvs. egenproduserte nyhetsprogrammer, norskspråklige programmer for hhv. barn og unge og førstegangsvisninger av norsk film og tv-drama). Underholdningsprogrammer av den typen representanten Øvstegård tar opp i sitt spørsmål er ikke omfattet av allmennkringkastingsoppdraget, og vil følgelig ikke bli kompensert med statlige midler. Utover en generell forpliktelse til å drive kanalen i samsvar med gjeldende lover og regler, inneholder avtalen ikke bestemmelser som forplikter TV 2 til bestemte avtalerettslige standarder.

De to programmene "Idol" og "The Voice" produseres av eksterne produksjonsselskaper. Kulturdepartementet går ikke inn i individuelle, privatrettslige avtaler mellom utøvende artister og plateselskap.

SPØRSMÅL NR. 328**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 19. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Elva Mobekken som renner gjennom Mo i Rana er ifølge Miljødirektoratet så sterkt forurensset, med høy pH-verdi, at etseskader kan oppstå ved direkte kontakt. Hva tenker klima- og miljøministeren å gjøre med saken, og har vi oversikt over om det finnes lignende tilfeller andre steder i landet?

Svar:

Dette er en komplisert sak der forurensningen i Mobekken skyldes avrenning fra gamle deponier fra tidligere industrivirksomhet i Mo Industripark, stoffer fra tidligere gruvedrift samt overvann fra tomteområder. Den gang gjaldt det andre miljøkrav enn det vi har i dag. Kombinasjonen av forurensningskildene gjør at Mobekken er sterkt forurensset. Hele Mo Industripark er forurensset grunn og mange av deponiene er vanskelig tilgjengelig, noe som blant annet gjør det utfordrende å komme til for å gjøre målinger. Samtidig er det en kompleks forurensningssituasjon, der det er vanskelig å fastslå hvem som er ansvarlig for de ulike forurensningskildene. Dette gjør arbeidet krevende, men miljømyndighetene tar denne situasjonen på alvor, og jeg er opptatt av at det iverksettes formålstjenlige tiltak for å bedre miljøtilstanden. På grunn av den komplekse forurensningssituasjonen kreves det imidlertid et grundig faktagrunnlag og en helhetlig tilnærming for å sikre at tiltakene man iverksetter har virkning. Miljødirektoratet påla Mo Industripark tidlig på 2000-tallet å utføre flere tiltak for å bedre tilstanden i Mobekken. Det ble gjennomført tiltak i 2001, 2002 og 2005. Det ble også igangsatt en overvåkning av tilstanden for å vurdere effekten av tiltakene. Formålet med tiltakene var å sikre at man vasket ut minst mulig forurensning til Mobekken. Dette var dyre og tidkrevende tiltak, som miljømyndighetene antok ville ha en effekt på tilstanden. Tiltakene har imidlertid ikke hatt den ønskede effekten. I 2014 fikk Mo Industripark pålegg om å gjennomføre vannovervåking i alle vannforekomstene som var påvirket. På bakgrunn av vannovervåkingen ble det i 2016 utarbeidet en rapport der Miljødirektoratet varslet et behov for ytterligere tiltak. I 2017 fattet Miljødirektoratet pålegg om at det skal utarbeides en tiltaksplan for å redusere forurensningen og bedre miljøtilstanden i Mobekken. Tiltaksplanen ble levert 1. mars 2018. Mobekken ble gjerdet inn i juni 2018 som et midlertidig tiltak. Miljødirektoratet vurderer nå hvilke tiltak de skal pålegge de ulike aktørene i Mo Industripark for å forbedre miljøtilstanden i Mobekken.

Det er flere vannforekomster i Norge som er sterkt påvirket av lang tid med industridrift. Herøya og Raufoss er to eksempler som er sammenliknbare med Mo Industripark. På Herøya er det påvirkninger i vannforekomstene i området som følge av industridriften. Utslippene fra Herøya går imidlertid ikke til bekk eller elv, men både Gunneklevfjorden og Frierfjorden som ligger rundt industriparken er forurensset. På Raufoss er det en tydelig påvirkning fra industridriften i sedimentene i Hunnselva, men her er vannkvaliteten bedre enn den man finner i Mobekken. Det er også andre eksempler på sterkt påvirkede vannforekomster i tilknytning til gammel industridrift flere andre steder i Norge, men der det i større grad er enkeltbedrifter som er årsaken. Miljømyndighetene har ikke kjennskap til at det finnes noen bekker med tilsvarende status som Mobekken.

SPØRSMÅL NR. 329**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 16. november 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Vil regjeringen vurdere å gjøre unntak fra reglene om å holde tilbake SSB-tall for handel med udemokratiske stater, med stater hvor det begås alvorlige brudd på menneskerettighetene, eller i situasjoner der norsk frarådningsspolitikk mot næringsliv brytes?

BEGRUNNELSE:

Saudi-Arabias katastrofale krigføring i Jemen og drap på opposisjonelle har på ny aktualisert hvor viktig det er å påse at virksomheten til norsk næringsliv ikke bidrar til å styrke og legitimere massive brudd på menneskerettigheter, folkeretten og internasjonal humanitærrett.

En ny rapport fra Støttekomiteen for Vest-Sahara viser at omfanget av såkalt 'undertrykking' av samhandelstall i SSBs statistikker, det vil si å holde tilbake publisere slike tall, er økende. Tilbakehold av slike tall praktiseres for at lovlig utenrikshandel i SSB-statistikkene - av viktige konkurransehensyn - ikke skal kunne spores tilbake til selskapene som står bak handelen. Problemet er at denne praksisen også fratar sivilsamfunnet mulighet til å kjenne detaljene i handelen med stater som er ansvarlige for okkupasjon og krigføring eller andre alvorlige menneskerettighetsbrudd mot egen eller andre lands befolkning.

Tallene fra rapporten viser at norske importører av varer fra nettopp slike land, er blant de som oftest får innvilget undertrykking av sine handelstall i SSB.

Praksisen med å la hensynet til konkurransesensitive samhandelsdata få forrang framfor åpenhet om norsk handel med regimer som bryter folkeretten eller menneskerettighetene, fremstår er ikke nødvendigvis forenelig med verdier som forsvar for folkeretten og menneskerettighetene.

Svar:

SSB er ifølge statistikkloven § 4-1 en faglig uavhengig virksomhet, administrativt underlagt Finansdepartementet. Etter vår oppfatning vil den endringen som det bes om i spørsmålet falle inn under SSBs uavhengighet. Finansdepartementet har også vært i kontakt med SSB om bakgrunnen for saken, som opplyser om følgende: Det er vanlig praksis i produksjonen av økonomisk statistikk å beskytte, eller «undertrykke», enkeltforetaks data ved ikke å publisere statistikk for aggregater når få foretak dominerer tallene. Vanligvis oppnås dette gjennom å slå sammen aggregater slik at ingen enkeltforetaks informas-

jon kan utledes av statistikken. For de fleste av SSBs økonomiske statistikker vurderes dominansen rutinemessig før statistikken publiseres, men for statistikk over utenrikshandel med varer er det vanlig med såkalt passiv undertrykking. Det vil si at foretaket selv må be om at SSB gjør en vurdering av dets dominans i en konkret varegruppe, og følgelig om det kan undertrykkes. Dersom foretakets dominans tilfredsstiller minst ett av følgende kriterier vil SSB undertrykke varegruppen ved å slå den sammen med andre undertrykte detaljerte data og om nødvendig også slå sammen mer aggregerte varegrupper:- Varegruppen omfatter data fra tre eller færre foretak.- Ett foretak utgjør over 90 prosent av varegruppens verdi eller mengde.- To foretak utgjør over 95 prosent av varegruppens verdi eller mengde. Passiv undertrykking i tråd med ovennevnte er også forordnet i Europaparlamentets- og rådsforordning (EF) nr. 471/2009, artikkel 10, og dominanskriteriene over er i tråd med SSBs generelle praksis for undertrykking og ivaretagelse av konfidensialitet i øvrig økonomisk statistikk. SSBs praksis for vurderinger av et foretaks dominans påvirkes verken av hvilket land eller hvilke varegrupper handelen gjelder. Dersom et foretak ber om undertrykking, vil kriteriene over anvendes likt for alle varegrupper og land. Når det gjelder påstanden om at «norske importører fra nettopp slike land» får innvilget undertrykking i større grad enn andre, vil det være åpent for tolkning, blant annet basert på en vurdering av hvilke land det er snakk om. Dersom en ser på utviklingen i import- og eksportverdiene som er undertrykt i SSBs utenrikshandelsstatistikk siden 2007, er det vanskelig å se noen tydelig og vedvarende økende tendens. Heller ikke som andel av samlet import eller fastlandseksport er det noen tydelig økning over perioden. Det er heller ingen økning i antall foretak som har bedt om eller fått innvilget undertrykking av utenrikshandelsstatistikk de siste ti årene. Det er en viss økning i antall varenummer som er undertrykt. Dette skyldes imidlertid endringer i tolltariffen, hvor nye varenumre ved oppsplitting «arver» undertrykkingen fra det gamle, ikke at flere varetyper undertrykkes.

SPØRSMÅL NR. 330**Innlevert 8. november 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 16. november 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Er den økte sykehuskøen ved Sørlandet sykehus i tråd med regjeringens politikk, eller vil statsråden ta grep for å få ned køen og fristbruddene, og er statsråden enig i at en styrking av sykehusøkonomien utover dagens situasjon kunne vært et bidrag til arbeidet med å redusere sykehuskøen ved Sørlandet sykehus?

BEGRUNNELSE:

Fædrelandsvennen kan 8.november fortelle at sykehuskøen ved Sørlandet sykehus har økt med 2.000 de siste 2 årene, til 13.000 pasienter som har fått henvisning til sykehuset, men som ennå ikke har kommet inn til sin første time. Det er også den samme tendensen når det gjelder økning i antall fristbrudd. Årsaken er først og fremst manglende kapasitet til å ta i mot og behandle pasienter.

Arbeiderpartiet har i sine alternative statsbudsjetter både for 2018 og 2019 lagt inn en styrking av sykehusøkonomien, som ville gitt Sørlandet sykehus anslagsvis cirka 50 millioner mer hvert av disse årene.

Svar:

Regjeringens mål er å redusere gjennomsnittlig ventetid til helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Jeg har satt som mål for de regionale helseforetakene at gjennomsnittlig ventetid skal reduseres i 2018, sammenliknet med 2017. Det langsiktige målet er at gjennomsnittlig ventetid skal være under 50 dager innen 2021. Videre er det mål om at pasientene ikke skal oppleve fristbrudd.

Gjennomsnittlig ventetid er redusert med 13 dager totalt fra 2. tertial 2013 til 2. tertial 2018. Reduksjonen er på 24 dager for tverrfaglig spesialisert rusbehandling og 8 dager for psykisk helsevern voksne. Andelen fristbrudd er redusert med 4,2 prosentpoeng i denne perioden.

Regjeringen har oppnådd gode resultater. Våre valg av løsninger virker. I våre seks budsjetter har vi lagt til rette for en samlet aktivitetsvekst i sykehusene som ligger over veksten den rødgrønne regjeringen la til rette for på sine åtte budsjetter. Vi har gitt pasientene økt valgfrihet gjennom fritt behandlingsvalg. Pakkeforløp for kreft gir pasientene definerte tider til utredning, diagnostisering, og oppstart behandling. Pakkeforløp for psykisk helsevern, rus og hjerneslag innføres nå.

Det er ikke satt egne måltall for reduksjon i antall pasienter som venter på oppstart av helsehjelp i spesial-

isthelsetjenesten. Jeg har valgt å legge vekt på å redusere ventetider og fristbrudd, fordi det er det som betyr mest for den enkelte pasient. Det er likevel viktig å følge med på antallet ventende, som et bilde på den totale kapasiteten i spesialisthelsetjenesten. Også her har det vært en betydelig reduksjon de siste årene. Fra 2. tertial 2013 til 2. tertial 2018 er antall ventende redusert med 71 000.

Indikatoren antall ventende er knyttet til de som venter på oppstart av helsehjelp i spesialisthelsetjenesten. Det er også viktig å rette oppmerksomhet mot flyten og kapasiteten i det videre pasientforløpet. Jeg har bedt helseregionene etablere "passert planlagt tid" som en styringsindikator. Indikatoren måler antall og andel pasientavtaler som er forsinket i forhold til planlagt time – både nyhenviste og pasienter som er i et forløp. Tall publisert 19. oktober 2018 viser at ni av ti pasientkontakter skjer innen det planlagte tidspunktet. Tallene gir oss nyttig informasjon om sykehusenes evne til å planlegge og gjennomføre gode pasientforløp. Det viktigste er likevel at sykehus bruker resultatene til å bli enda bedre.

SPØRSMÅL NR. 331**Innlevert 9. november 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 19. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Grunne, lavereliggende våtmarker generelt, og grunne, marine våtmarker spesielt, taper ofte i konkurransen med utbyggingsinteresser. Vi har de seinere år vært vitne til at det ene verdifulle, marine gruntområde etter det andre har blitt utfylt og nedbygd.

Hva vil statsråden gjøre for å stanse det store tapet av marine våtmarker gjennom utfyllinger o.l., og vil han ta initiativ til at Departementet prioritere aktivt marint delta som utvalgt naturtype?

BEGRUNNELSE:

Våtmarka er en særlig rik og verdifull naturtype, der primærproduksjon og artsdiversiteten ofte er svært høy. Samtidig er våtmarka blant naturtypene med dårligst naturindeks, og situasjonen forverres stadig. Dette skyldes hovedsakelig at norsk naturlovgivning ikke klarer å beskytte arealer med våtmark, og norske kommuner gjør derfor stadige arealbeslag o.l. i våtmarker i fjære, elvedelta og myr.

Av 82 fugleartene på den norske rødlisten er 34 arter (41 prosent) sterkt tilknyttet våtmark. Dette reflekterer på mange måter tilstanden for våtmarkene våre. Fugler regnes som spesielt godt egnet som indikatorer for miljøtilstand, både fordi de er lette å registrere, og fordi de raskt responderer på negative og positive påvirkningsfaktorer, slik det også kommer frem i NOU-rapport 2005:5 – Enkle signaler i en kompleks verden. Forslag til et nasjonalt indikatorsett for bærekraftig utvikling. Ved å bevare habitater og økosystemer som er viktige for fugler, bevarer vi dermed også et bredt spekter av biologisk mangfold på en effektiv måte. Det var nettopp fuglefaunaen i et område vi brukte som indikator for verneverdien da de fylkesvise verneplanene for våtmark så dagens lys fra 1970-tallet og utover. Jeg hadde sjøl gleden av å jobbe ut en av disse, nemlig gjennom engasjement hos Fylkesmannen i Buskerud.

Som påpekt i Naturmangfoldsmeldinga inneholder norsk rødliste for naturtyper fra 2011 tilsammen 16 naturtyper i våtmark, hvorav 9 er vurdert som truet.

Marin våtmark inkluderer store og små marine elvedelta og gruntvannsområder i overgangen mellom land og sjø. Mange av disse blir tørrlagt ved fjære sjø. De naturverdiene som går tapt er vanskelige å gjenskape gjennom restaurering. Over tid representerer store og små inngrep et nettotap av naturlige habitater med særlig verdi for trekkfugler og fugler tilknyttet marine våtmark-

sområder. Siden et stort antall individer og arter fra store områder er innom disse høyproduktive områdene, representerer de naturverdier langt utover sitt eget areal.

Våtmarksdelene av deltaområder er spesielt viktige for fugler. Utviklingen for denne typen våtmark har vært særlig alvorlig, og ødeleggelsene større enn for en del annen våtmark. Det er registrert 290 elvedelta i Norge som er større enn 250 dekar (0,25 kvadratkilometer). Av disse er 45 så sterkt berørt av inngrep, at de helt har mistet sin funksjon som naturlig økosystem. Av 15 elvedeltaer i Midt- og Vest-Norge er totalt 86 prosent av landarealet nedbygd eller nytt til intensivt jordbruk. Utviklingen skyldes bl.a. kunstige endringer (f.eks. utretting) av naturlige elveløp, oppdyrking og nedbygging til industriområder og boligformål. Det er grunn til å tro at små marine deltaområder også er sterkt påvirket.

I år ble deler av Drevjaleira våtmarksområde i Vefsnfjorden fylt igjen. Det er uholdbart at gamle og nye arealplaner og reguleringsplaner gjør at den negative utviklingen får fortsette, selv i regioner der den samlede belastningen har vært betydelig. Arealene får vi aldri tilbake – dette er natur som vanskelig kan restaureres.

Jeg er kjent med at Norsk Ornitologisk Forening har sendt Departementet et brev der samme spørsmål reises, og mye av deres argumentasjon har jeg gått igjennom og gjort til mine her.

Svar:

Representanten tar opp et viktig tema for norsk naturmangfold. Områdene på grunt vann og i fjæresonen og i marine deltaer er produktive og har viktige funksjoner for mange arter. Påvirkningene på arter og naturtyper i disse områdene er i det alt vesentligste knyttet til forskjellige former for arealinngrep, arealbruk, forurensing, havforsuring og klimaendringer. Stortingsmeldingen om naturmangfold (Meld. St. 14 (2015-2016)) er et solid og godt verktøy for å ta vare på norsk natur. Den inkluderer naturligvis arbeidet for å ta vare på marine gruntvannsområder, fjæresone, marine deltaer og andre naturtyper som er viktige for fugl og naturmangfold forøvrig. Jeg arbeider aktivt for å følge opp tiltakene som er beskrevet i meldingen og de supplerende tiltakene som Stortinget vedtok. Miljødirektoratet – i samråd med berørte direktorater fra andre sektorer – har fått i oppdrag av departementet å lage en samlet vurdering med forslag til hvordan vi best kan ta vare på den truede naturen det haster mest for. Jeg vil motta denne tilrådingen ved årsslutt. Natur-

typer som er definert som truet på Norsk rødliste for naturtyper (2011) inngår i denne tilrådingen. Aktivt marint delta er en slik truet naturtype. Det samme er flere naturtyper i marine gruntvannsområder, nærmere bestemt naturtypene sukkertareskog Skagerrak og sukkertareskog Nordsjøen. Naturtypen ålegraseng er ikke definert som truet, men vil også bli vurdert i denne sammenheng siden den er viktig for mange truede arter. Utvalgt naturtype er et av flere mulige virkemidler som kan være aktuelt for disse naturtypene. Samtidig kan det også være andre virkemidler som er egnet til å ta vare på disse naturtypene. Ettersom direktoratene nå jobber med forslaget er det for tidlig å si noe om hvilke anbefalinger som kommer. Jeg er opptatt av å sørge for at den samlede bruken av norsk natur er bærekraftig. Det betyr at hensynet til for eksempel sukkertareskog, ålegrasenger og aktive marine deltaer skal vektlegges i forvaltningen etter sektorlover og plan- og bygningsloven. Jeg forventer at både kommuner og andre vedtaksmyndigheter gjør dette. God kunnskap er samtidig avgjørende for at vi treffer riktig med politikken. Regjeringen er nå i gang med et stort kunnskapsløft. I 2018 vil vi bruke omlag 103 millioner kroner til naturkartlegging og arbeid med det økologiske grunnkartet. Grunnkartet skal vise hvor vi finner ulike typer natur og gjøre denne kunnskapen lett tilgjengelig for bruk i ulike typer beslutninger som berører naturen vår. Det er også gjennomført en nasjonal kartlegging av viktige marine naturtyper og nøkkelområder for arter, som for eksem-

pel tareskog, ålegrasenger og gytefelt for kysttorsk. Vannforskriften har kvalitetsmål for miljøtilstanden i ulike vannbaserte økosystemer. Dette omfatter også elvedelta og tilknyttede biotoper i kystområdene. Målet i vannforskriften, som er Norges gjennomføring av EUs vanndirektiv i norsk rett, er at alt vann skal oppnå god økologisk og kjemisk tilstand og at vannmiljøtilstanden generelt ikke skal forringes. Vannforvaltningsplanene som er utarbeidet i henhold til forskriften setter klare, målbare krav til miljøtilstanden for de ulike akvatiske kvalitetselementene, slik som fisk, bunndyr og vegetasjon. Det kan gis tillatelse til nye inngrep etter gjeldende sektorlovgivning og kommunale arealplaner, men aktuell myndighet skal sørge for at vilkårene i vannforskriftens § 12 om nye inngrep oppfylles. Bestemmelsen fastslår at nye inngrep som medfører at målene for god økologisk tilstand i vannforskriften ikke kan nås, likevel kan tillates under visse forutsetninger. Disse forutsetningene er at alle praktiske tiltak for å begrense negativ utvikling gjennomføres, at samfunnsnyttene av de nye inngrepene er større enn tapet av miljøkvalitet, samt at hensikten med de nye inngrepene ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Jeg vil til slutt også trekke frem at Klima- og miljødepartementet jobber med å følge opp Stortingets bestilling om en handlingsplan for sjøfugler. Oppdraget er gitt til Miljødirektoratet, som innen sommeren i 2019 vil levere forslag til en handlingsplan.

SPØRSMÅL NR. 332

Innlevert 9. november 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 15. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hva lå konkret til grunn for statsrådets kjennskap til markedet for leie av hytte på åremål med sammenlignbar beliggenhet og standard, og hvilke tilsvarende leieavtaler kan ministeren i så fall vise til som underbygger statsrådets vurdering av at den tilbudte leien tilsvarende gjengs leie?

BEGRUNNELSE:

Viser til tidligere svar fra finansministeren angående leie av hytte, hvor hun framholder at

"Basert på min kjennskap til markedet for leie av hytte på åremål med sammenlignbar beliggenhet og standard, var min vurdering at den tilbudte leien tilsvarende gjengs leie, når en også tar hensyn til den enkle standarden hytta har, og forpliktelser jeg påtok meg i leieforholdet."

Svar:

Jeg viser til tidligere svar av 29.10.2018. Min kjennskap til markedet bygde blant annet på at jeg på det tidspunktet aktivt var på utkikk etter en hytte i indre Oslofjord. Jeg fikk i tillegg informasjon fra utleier som vektla at en leieavtale skulle være basert på markedsmessige vilkår og derfor gjorde sine egne vurderinger av hva som er gjengs

leie. Prisen utleier forlagte samsvarte med min egen op-

pfatning av gjengs leie når en også tok hensyn til hyttas standard og forpliktelsene jeg påtok meg i leieforholdet.

SPØRSMÅL NR. 333

Innlevert 9. november 2018 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 16. november 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hva er estimert kostnad for flyttingen av Nasjonalgalleriet, Museet for samtidskunst, Deichmann bibliotek, Utenriksdepartementet, NRK Marienlyst, Statens Kunstakademi, Munchmuseet, Lokomotivverkstedet og «Botsen», hver for seg og til sammen?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten omtaler lørdag 27. oktober en rekke store offentlige bygg i Oslo som forlates og som skal erstattes av nye bygg til store kostnader. Siri Holmboe Hølbø, leder for by- og stedsutvikling ved Doga, peker på problemene med å hele tiden skulle bygge nytt, og forteller til Aftenposten at

«det virker som om det har fått lov å vokse frem en nasjonal rikmannskultur der det er billigere, enklere og kulere å bygge nytt, (...)».

Svar:

Jeg gjør oppmerksom på at mitt svar er begrenset til å gjelde de eiendommer som sorterer under Kommunal- og moderniseringsdepartementets ansvarsområde. Det gjelder Utenriksdepartementets lokaler, Museet for samtidskunst, Nasjonalgalleribygningen, tidligere Statens kunstakademi og "Botsen". NRK er organisert som aksjeselskap. Selskapets ledelse og styre er ansvarlig for å vurdere selskapets lokaler og eiendom. Jeg har heller ikke opplysninger om de kommunale eiendommene Deichman Hovedbiblioteket, Munchmuseet eller Lokomotivverkstedet.

Generelt er det slik at departementene er ansvarlige for å utrede lokalbehov på sine ansvarsområder, jf. Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor.

Dersom det konkluderes med at staten ikke har behov for et lokale eller en bygning, så er hovedregelen at det gjennomføres et salg til høystbydende, jf. Instruks om

avhending av statlig eiendom mv. Flere av eiendommene som nevnes kan hver for seg og samlet gi betydelige salgsinntekter til staten.

Etter en grundig vurdering besluttet Stortinget å bygge nytt nasjonalmuseum. Det har som konsekvens at lokalene Nasjonalmuseet benytter i dag vil få ny bruk eller bli solgt. Det samme vil gjelde flere eiendommer som ledestilles som følge av planene for nytt regjeringskvartal.

For Nasjonalgalleribygningen er det som kjent nylig etablert en dialog mellom Kulturdepartementet, Nasjonalmuseet og Sparebankstiftelsen DNB om å se på muligheten for et samarbeid om framtidig drift av bygningen. De økonomiske sidene av dette er det for tidlig å si noe om.

Framtidig bruk av Oslo fengsel avd. A ("Botsen") er ikke avklart. Det er derfor for tidlig å si om staten i framtiden vil gjøre seg bruk av eiendommen eller ikke. For tiden gjennomfører Statsbygg nødvendige rehabiliteringsarbeider. Dersom staten ikke skal benytte eiendommen i framtiden, er salg aktuelt. Størrelsen på eventuelle salgsinntekter til staten er foreløpig ikke vurdert. Bygningsmassen ved "Botsen" har et betydelig vedlikeholdsetterslep, til tross for at Statsbygg har foretatt en rekke utbedringer etter at de overtok ansvaret i 2009.

Tidligere Statens kunstakademi (St. Olavs gt. 32) benyttes i dag (delvis) av Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus. Statsbygg har en dialog med Studentsamskipnaden om mulig framtidig bruk også etter at dagens leiekontrakt utløper. Dersom ikke det blir aktuelt, antas eiendommen å kunne selges for et betydelig beløp.

Mulige salgsinntekter fra denne eiendommen var til vurdering i arbeidet med konseptvalgutredningen for Tullinløkka-området.

Bygningen som har huset Museet for samtidskunst er til vurdering for framtidig statlig bruk eller salg. Også denne eiendommen antas å ha vesentlig salgsverdi.

Nytt nasjonalmuseum og nytt regjeringskvartal utgjør betydelige statlige investeringer. Samtidig frigjøres store eiendomsverdier som kan gi betydelige salgsinntekter. Det er vanskelig på nåværende tidspunkt å gi et esti-

mat for de samlede kostnadene og inntektene i de prosessene man står foran. Som et eksempel kan nevnes at staten i dag leier lokaler til departementene i det private markedet. I 2017 betalte staten om lag 359 mill. kroner for leie av departementslokaler i markedet. Dette er kostnader som vil bortfalle når kontraktene i markedet fases ut og departementene flytter tilbake til regjeringskvartalet.

Når det gjelder Victoria terrasse som i dag fungerer som departementslokaler for Utenriksdepartementet (UD), vurderes lokalene å være i en tilstand som gjør det nødvendig med en totalrehabilitering. Kostnadene for dette er anslått til å ligge mellom 1,8 og 3,6 mrd. kroner, eksklusive sydflyten. Foreløpig anslag for byggekost-

naden for den delen av nytt regjeringskvartal som er planlagt å huse UD forventes å ligge mellom 1,2 og 1,9 mrd. kroner. Da er det ikke medregnet enkelte funksjoner for UD som tenkes lagt utenfor nybyggene i det nye kvartalet. Salgsverdien av Victoria terrasse vil avhenge av fremtidig bruk, men antas å ligge i et intervall fra 0,7 til 1,7 mrd. kroner.

I det endelige regnestykket vil det derfor høyst sannsynlig inngå både betydelige salgsinntekter og reduserte statlige utgifter. Det samlede regnestykket kan imidlertid ikke settes opp før man har fattet nødvendige investeringsbeslutninger og kjenner sluttkostnader og salgsinntekter for de nevnte eiendommene og prosjektene.

SPØRSMÅL NR. 334

Innlevert 9. november 2018 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 16. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hva vil det offentlige støttebehovet være for å kunne tilby henholdsvis 30 mbit/s og 100 mbit/s nedstrøms kapasitet til alle norske husstander?

Svar:

I rapporten "Kostnadsanalyse – bredbåndsdekning i ulike varianter" frå 2013 har konsulentfirmaet Nexia (no Analysys Mason) gjort berekningar av støttebehovet for dei dekningsscenarioa som representanten spør etter. Etter det Samferdselsdepartementet kjenner til er det ikkje blitt laga like grundige berekningar som dette seinare. Nedanfor har eg gjort nokre føresetnader basert på berekningane frå 2013 og basert på desse føresetnadane laga oppdaterte anslag for støttebehovet for utbygging av 30 Mbit/s og 100 Mbit/s til alle norske husstander. Eg kan i tillegg opplyse om at departementet har bestilt ei oppdatering av tala frå 2013 frå Analysys Mason. Denne oppdateringa vil vere klar rundt årsskiftet. Når det gjeld dekning for 30 Mbit/s til alle norske husstandar blei utbyggingskostnaden i 2013 anslått til om lag 5,3 milliardar kroner, medan støttebehovet blei anslått til om lag 3,9 milliardar kroner. Analysen i 2013 for full dekning med 30 Mbit/s tok utgangspunkt i eit utbyggingsscenario basert på utbygging av trådløst (radiobasert) breiband. I 2013 var dekninga for denne hastigheita om lag 72 prosent medan den i 2018 er anslått til om lag 86 prosent. Dette

betyr at halvparten av restmarknaden som sto att for 30 Mbit/s i 2013 no er dekket. Det er grunn til å tru at dei husstandane som har fått dekning med 30 Mbit/s sidan 2013 i gjennomsnitt hadde ein lågare utbyggingskostnad enn dei som står att utan dekning med 30 Mbit/s. Det er med andre ord truleg slik at det er "dei dyraste" husstandane som står att. Basert på dette, antar eg at det offentlege støttebehovet i dag for 100 prosent dekning for 30 Mbit/s ligg på mellom 2 og 3 milliardar kroner. Det må understrekast at analysen i 2013 tok utgangspunkt i det dåverande mobilnettet og den dåverande forventa teknologiske utviklinga. Sidan 2013 har det skjedd ein god del utbygging av nye sendestasjonar og teknologiutviklinga, samt auka spektrumstilgang, har gjort at det truleg ikkje må byggast like tett med sendestasjonar for å oppnå 30 Mbit/s som ein føresette i 2013. Desse forholda talar for at anslaget på mellom 2 og 3 milliardar kroner i støttebehov er noko høgt. Det blir òg sett bort frå satellitt som aksesseknologi i anslaga. Det er i dag mogleg å få 30 Mbit/s via satellitt, men satellittbreiband har ei ulempe knytt til responstid (høg forsinking). Det må elles også understrekast at eit stortilt offentleg finansieringsprogram ville kunne minke investeringsvilja til dei private. Når det gjeld dekning for 100 Mbit/s til alle norske husstandar blei utbyggingskostnad for dette i 2013 anslått til om lag 30,4 milliardar kroner (eller 25,3 milliardar kroner dersom ein inkluderer teknologien VDSL som brukar koparnettet), medan støttebehovet blei anslått til om lag 16,6 milliardar kroner (eller 14,5 milliardar kroner dersom ein inkluderer teknologien

VDSL). I det vidare resonnementet ser eg bort frå VDSL, fordi tilbydarane no i liten grad satsar på denne teknologien. Eg legg dermed til grunn (i tråd med rapporten frå 2013) i det følgjande resonnementet at ei vidare utbygging med 100 Mbit/s i praksis vil skje med fiber¹, medan dei som no allereie har 100 Mbit/s kan ha både fiber og/eller kabel-TV-nett (såkalla HFC-nett). I kostnadsanalysen frå 2013 gjer ein, for analysen for full dekning med 100 Mbit/s, ein skilnad mellom tettbygde og spreiddbygde strøk. Dei årlege dekningsanalysane inneheld også denne skilnaden. I 2018 er dekninga for tettbygde strøk med fiber og/eller HFC-nett på 94 prosent. Det er grunn til å tru at ein vil kome svært nære 100 prosent dekning i dei tettbygde strøka. Eg antar derfor, for enkeltheits skuld, at dei tettbygde strøka vil bli dekkja kommersielt 100 prosent utan offentleg støtte. Då står dei spreiddbygde strøka att. I 2013 var dekninga for HFC og/eller FTTH i spreiddbygde strøk anslått til 13 prosent, medan i 2018 har dekninga for desse teknologiane i spreiddbygde strøk auka til 34 prosent. Ifølge SSB budde 19 prosent av innbygarane i Norge i spreiddbygde strøk i 2016. Dersom vi antar at den same andelen gjeld for husstandar, og vi tek utgangspunkt i siste tal frå SSB for tal på hushald² i Norge (2 409 257) betyr det at om lag 458 000 husstandar bur i spreiddbygde strøk og at om lag 302 000 av desse husstandane i 2018 manglar tilbod om breiband som kan gje 100 Mbit/s, medan tilsvarende tal på husstandar i 2013 som mangla tilbod om slikt breiband var om lag 398 000.³ I kostnadsanalysen frå 2013 antok ein at utbyggingskostnad for dei husstandane i spreiddbygde strøk som enno ikkje hadde tilbod om teknologiar som kan gje 100 Mbit/s var 55 000 kroner. Det er grunn til å tru at kostnaden per husstand for dei som står att i spreiddbygde strøk i 2018 er noko høgare

enn dette, då det truleg er slik at dei som har fått dekning sidan 2013 har vore dei relativt sett "billegaste" å dekke. Eg har derfor lagt til grunn at dei husstandane som står att kostar 60 000 - 70 000 kroner i snitt å bygge ut til, men dette estimatet er usikkert. Basert på desse føresetnadane vil samla utbyggingskostnad for 100 prosent dekning for 100 Mbit/s nedstraums hastigheit vere mellom 18 milliardar og 21 milliardar kroner. Dersom ein antar at 80 prosent av husstandane teiknar abonnement og at kunde-verdi blir sett til 30 000 kroner, vil det offentlege støttebehovet for tilbod om 100 Mbit/s til alle husstandane i landet vere mellom 10 milliardar og 13 milliardar kroner. Det må, som i eksemplet med 30 Mbit/s, understrekast at eit storstilt offentleg finansieringsprogram ville kunne minke investeringsvilja til dei private, og dermed gjere støttebehovet større. Oppsummert:- Offentleg støttebehov for å kunne tilby 30 Mbit/s til alle landets husstandar blir anslått til mellom 2 milliardar og 3 milliardar kroner.- Offentleg støttebehov for å kunne tilby 100 Mbit/s til alle landets husstandar blir anslått til mellom 10 milliardar og 13 milliardar kroner. Ein generell kommentar til kostnadane ved utbygging av breiband er at kostnaden per ekstra dekkja husstand aukar kraftig jo nærare ein kjem 100 prosent av husstandane. I rapporten frå 2013 var det ekstra støttebehovet for å bygge ut frå 99 prosent til 100 prosent dekning heile 5,5 milliardar kroner, eller om lag 230 000 kroner per husstand. Eg har i anslaga her sett bort frå pris- og lønnsutvikling sidan 2013. Eg understreker at anslaga som er gitt i dette svaret er utarbeida på svært kort tid, for å overhalde svarfristen til Stortinget. Svaret er difor basert på enkle føresetnader og har stor grad av usikkerheit knytt til seg.

SPØRSMÅL NR. 335

Innlevert 9. november 2018 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim

Besvart 22. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

Kan justisministeren redegjøre for tall som viser landbakgrunn for anmeldte og straffedømte i overfallsvoldtekter?

BEGRUNNELSE:

I en tidligere besvarelse fra justisministeren kommer det fram at det ikke eksisterer tall som viser landbakgrunn for

- 1 Det finnst òg radioteknologiar som kan gje 100 Mbit/s, såkalla "fixed wireless access", som brukast på det siste stykket fram til husstanden. Bruk av slike teknologiar kan bidra til å få ned utbyggingskostnaden og dermed støttebehovet noe, men det vil truleg ikkje vere avgjerande innafor ei slik grov analyse som gjerast her.
- 2 Eg reknar i denne samanhengen hushald og husstandar som synonym.
- 3 Her ser eg bort frå eventuelle eindringar i antall husstandar i befolkninga og relative endringar mellom tettbygde og spreiddbygde strøk.

straffedømte i voldtektssaker, men at denne informasjonen finnes når det gjelder anmeldelser.

Svar:

Kripos presenterer i rapporten Voldtektssituasjonen i Norge 2017 en analyse av de anmeldte voldtektene i 2017. Rapporten inneholder blant annet bakgrunnsinformasjon om hvem de registrerte gjerningspersonene er. Det var til sammen 1711 personer som ble anmeldt for voldtekt i 2017 (unike personer). Gjerningspersonene er kategorisert etter kjønn, alder, statsborgerskap og fødeland. Kripos foretar også en analyse av hvordan voldtektene skjer, hvor de skjer og relasjon mellom offer og gjerningsperson. I rapporten fra 2017 benyttes følgende kategorier: Festrelatert voldtekt, sårbarhetsvoldtekt, relasjonsvoldtekt, bekjentskapsvoldtekt, voldtekt over internett, voldtekt i familien og overfallsvoldtekt. I 2017 utgjorde overfallsvoldtektene 5,3 prosent av de anmeldte voldtektene (mot 12,8 prosent i 2012). Departementet har innhentet tall fra Politidirektoratet og Kripos som viser fordelingen på statsborgerskap og fødeland for de anmeldte overfallsvoldtektene i 2017. I rapporten var 69 saker kodet som overfallsvoldtekt, hvorav to per i dag er omkodet til mindre alvorlige seksuallovbrudd. De resterende 67 sakene fordeler seg slik etter gjerningspersonens fødeland og statsborgerskap.

Fødeland	Antall
Norge	11
Asia	5
Afrika	4
Europa for øvrig	4
Annen	1
Ingen registrert anmeldt	42
Totalt	67
Statsborgerskap	Antall
Norge	14
Asia	4
Europa for øvrig	4
Afrika	2
Annen	1
Ingen registrert anmeldt	42
Totalt	67

Det gjøres oppmerksom på at overfallsvoldtekt er den kategorien voldtekt hvor det oftest er ukjent gjerningsperson (ingen registrert anmeldt). Dette da voldtekten skjer uten noen forutgående relasjon mellom fornærmede og gjerningspersonen, noe som medfører at det er utfordrende å finne gjerningspersonen. Ved påtaleavgjørelse og domfellelse, vil straffebudet være avgjørende for hvordan saken registreres. Overfallsvoldtekt er ikke et eget straffebud/lovbruddskategori, men en kategori til bruk i politiets analyser for å si noe om fremgangsmåte/modus i sakene. Det føres derfor ikke statistikk som viser straffedømte for overfallsvoldtekter.

SPØRSMÅL NR. 336

Innlevert 9. november 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 16. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Har evalueringen av den lovede evalueringen fra BaneNor funnet sted, og mener statsråden ordningen med betalt pendlerparkering legger til rette for at flest mulig velger jernbanen til sine daglige reiser?

BEGRUNNELSE:

Det siste året har BaneNor innført betaling ved mange pendlerparkeringsplasser på Østlandet. Begrunnelsen har vært at det skal være plass til de som faktisk pendler og har behov for parkeringsplass, samt bidra til at flere går eller

sykler til stasjonen. 31. oktober kunne vi lese i Drammens Tidende om fulle pendlerparkeringsplasser ved Lier og Brakerøya stasjoner til tross for at det er innført betaling. Pendlere som har betalt for pendlerparkering får altså ikke varen de har betalt for. Bane Nor sier i tilsvaret at de ikke kan garantere at alle som har betalt for parkeringssavtale får ledig parkeringsplass, men at man betaler for en rett til å benytte pendlerparkeringen. De uttaler også at ordningen skal evalueres om «ett års tid». 22. februar i år svarte statsråden på et spørsmål fra representanten Sverre Myrli om betaling ved pendlerparkeringsplassene. Der skrev statsråden at: «Bane NOR har opplyst at de nå gjør seg nødvendige erfaringer, og at de vil evaluere or-

dringen om et par måneder.» I et svar til undertegnede 23. januar om samme problematikk skrev statsråden:

«Jeg vil følge nøye med på de erfaringer BaneNor nå gjør seg, og legger tung vekt på at vi ønsker å legge til rette for at flest mulig velger jernbanen til sine daglige reiser.»

Svar:

Som følge av Bane NORs parkeringsstrategi (<https://www.banenor.no/contentassets/3a3630357184416584f44d1460de5250/parkeringsstrategi-bane-nor-pr-september-2017.pdf>), innførte Bane NOR ei ordning med betalt pendlerparkering ved elleve stasjonar på Austlandet våren 2018. Bane NOR har til siktemål å evaluere ordninga grundig om lag eit år etter betalinga vart innført, etter å ha skaffa seg nødvendige erfaringar. TØI har på vegne av Bane NOR utført ei undersøking for å kartlegge eventuelle endringar i talet på bilar på dei aktuelle parkeringane, og har samla funna dei har gjort i ein offentleg tilgjengelig rapport (<https://samferdsel.toi.no/hjem/avgift-pa-innfartsparkeringen-lettere-a-finne-plass-article33992-98.html>). Rapporten viser at det skjer endringar i bruken av innfartsparkering når det krevjast betaling for tenesta. Desse endringane skuldast ikkje årstidsvariasjonar, men har fleire årsakar. Nokon reisande vel å ikkje køyre til stasjonen, mens andre startar å ta i bruk pendlerparkeringane. Eit anna interessant funn er at talet på bilar med barnesete samla sett gjekk opp frå 18 pst. til 27 pst. etter

betalinga vart innført, noko som kan tyde på at det har skjedd ei fylgjereise i samband med togturen. Bane NOR har og innhenta tal frå NSB for å sjå om brukarbetalinga har endra talet på togreisande frå dei aktuelle stasjonane. Tala vis at talet på reisande har auka med mellom 1 og 16 pst. Stortingsrepresentant Ole André Myhrvold spør om eg meiner betalingsordninga legg til rette for at flest mogleg vel jernbanen til daglege reisemål. Undersøkinga til TØI og den registrerte aukinga i talet på reisande, indikerer at innføring av pris så langt har hatt ein positiv effekt på parkeringssituasjonen ved fleire stasjonar. Stortingsrepresentanten trekk særskild fram parkeringssituasjonen ved stasjonane Lier og Brakerøya. Bane NOR tilbyr 265 parkeringsplassar ved Lier stasjon og 97 parkeringsplassar ved Brakerøya stasjon til 100 kroner per 30-dagersperiode for pendlerparkering og 40 kroner per døgn for dagparkering. Som stortingsrepresentanten påpeikar, er det svært ofte fullt på dei to stasjonane, og pendlarane må vere tidleg ute om morgonen for å sikre seg ein bilplass. Dette er ikkje optimalt. Bane NOR vurderer difor alternative løysingar, men har per i dag ikkje tilgjengelige areal som er egna til parkering. Bane NOR har nettopp opna tørre og trygge sykkelhotell ved både Lier og Brakerøya stasjonar, for å freiste stadig fleire til å bruke sykkel. Bane NOR skal drive verksemda etter forretningsmessige prinsipp, og har difor laga ein parkeringsstrategi som gir føretaket inntekter som kan nyttast til å drifte parkeringane, og til å forbetre tilbodet ved stasjonane.

SPØRSMÅL NR. 337

Innlevert 9. november 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 19. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Vil statsråden følge opp Stortingets rovviltforlik gjennom å gi fellingstillatelse for den foreslåtte lisenskvoten på 43 ulv, hvorav 17 skal finnes sted i Hobøl-, Mangen- og Slettåsreviret, og når kan en beslutning ventes å finne sted?

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratet har på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet vurdert hvordan de fastsatte lisenskvotene samlet vil påvirke ulvebestanden.

Rovviltneemndene har fastsatt en kvote på 43 dyr, hvorav 17 er i ulvesonen innenfor de tre etablerte revirene Hobøl, Mangen og Slettås.

Stortinget har vedtatt at det nasjonale bestandsmålet skal være fire til seks årlige ulvekull, hvorav minst tre skal være helnorske.

I en pressmelding fra Miljødirektoratet gjengitt i Nationen 7. september uttaler direktør Ellen Hambro: – En samlet vurdering tilsier at det er sannsynlig at bestandsmålet for ulv nås i 2019 hvis rovviltneemndenes kvoter blir stående. Vi peker samtidig på at marginene er små, og at det er mange usikre faktorer som spiller inn.

Svar:

Klima- og miljødepartementet fører en rovviltpolitikk som er i tråd med Stortingets rovviltforlik, naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen. Den saken representanten

viser til er til klagebehandling i Klima- og miljødepartementet og jeg kan ikke uttale meg nærmere om saken på det nåværende tidspunkt. Lisensfelleringsperioden innenfor ulvesonen starter 1. januar, og en avgjørelse i saken vil foreligge før den tid.

SPØRSMÅL NR. 338

Innlevert 9. november 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 16. november 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Dersom Color Line tillates å registrere sine skip mellom Oslo og Kiel i NIS-registeret har de mulighet til å ansette EØS-borgere. Hvor mye kan Norge bli refusjonspliktig for disse EØS sjøfolkene gjennom tilskuddsordningen som gjelder for skip registrert i NIS?

BEGRUNNELSE:

Statsråden bekreftet i korrespondanse med Stortinget i forrige sesjon at det ikke var noe juridisk som forhindret Color Line i å komme i refusjonsposisjon for sine utenlandske sjøfolk ved registrering i NIS registret. Forutsatt at disse sjøfolkene er EØS-borgere. I saken så langt har regjeringen, uvisst av hvilken grunn, lagt til grunn at rederiet ikke vil benytte seg av denne juridiske retten. Selskapet har ikke kommunisert det samme. Dersom man velger å bygge saken på de juridiske realitetene, så er det nødvendig for Stortinget å få en oversikt over hvor store utgiftene kan bli innenfor den tilskuddsordningen som gjelde for skip registrert i NIS registret. I statsbudsjettet er det kun beregnet innsparing i NOR ved å flytte skipene fra Nor til NIS. Det er ønskelig med tall både for 2019 og generell budsjettvirkning.

Svar:

Regjeringen har anslått at bevilgningsbehovet i tilskuddsordningen for sjøfolk reduseres med om lag 35 mill. kroner i 2019 dersom fartsområdebestemmelsene for utenriksferger i NIS endres fra 1.1.2019 og Color Line registrerer sine to Oslo-Kiel-ferger i registeret. Helårsvirkningen er beregnet til -100 mill. kroner. Forutsetningene som ligger til grunn for anslaget er ikke ubegrunnede. Tilskuddsordningen er regelstyrt og rettighetsbasert, og rederier med skip under norsk flagg kan søke om støtte på grunnlag av innbetalt skatt, trygdeavgift og arbeids-

giveravgift for sine ansatte. Norske sjøfolk, og andre EØS-borgere, kan være berettiget for tilskudd så lenge skattene og avgiftene er betalt inn til Norge og de øvrige vilkårene for tilskudd er oppfylt. Hvor mye tilskudd som til slutt blir betalt ut avhenger derfor i stor grad av hvor mange sjøfolk som oppfyller kravene i ordningen og hvor mye de tjener. I beregningene av budsjettvirkningen i denne saken har regjeringen tatt utgangspunkt i forutsetningene som Fartsområdeutvalget la til grunn for sin flertallsanbefaling. Utvalget forventet at Color Line sikrer norske lønnsbetingelser for norsk dekk- og maskinmannskap, samt definerte lederstillinger innenfor restaurant, butikk, kjøkken og hoteldrift på Oslo-Kiel-fergene dersom de registreres i NIS. Jeg har ikke grunnlag for å spekulere i om Color Line vil ansette og søke om tilskudd for flere eller færre tilskuddsberettigede sjøfolk enn dette, selv om det kan innebære at innsparingen blir større eller mindre enn anslått. Jeg vil også fremheve at antallet nordmenn i tilskuddsordningen for sjøfolk og på norske skip for øvrig har holdt seg stabilt de siste årene. Og som i 2015 er rundt 85 prosent av sjøfolkene i tilskuddsordningen norske. Det viser at norsk maritim kompetanse er etterspurt, og det tyder på at regjeringens tydelige og ambisiøse politikk for flest mulig norske sjøfolk på norske skip og en sterk maritim klynge fungerer.

SPØRSMÅL NR. 339**Innlevert 9. november 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 16. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Torsdag 8. november kolliderte fregatten KNM Helge Ingstad som var på vei tilbake fra Nato-øvelse, med kolliderte med en fullastet oljetanker på Vestlandet. Det kunne ha utviklet seg til en katastrofe. Tankskipet var fullastet med 625 000 fat med råolje. Oljen kunne dekket strender fra Vestlandet til Nord-Norge. Heldigvis ser det ut til at naturen slipper unna noe større skade. Spørsmålet til statsråden er hvilke tiltak som var satt i verk for å styrke oljevernberedskapen under Nato-øvelsen?

Svar:

Kystverket har det faglege ansvaret for staten sin beredskap mot akutt forureining, og har vore med i planlegginga av øvinga Trident Juncture sidan 2017. Kystverket har gitt Forsvaret informasjon om tiltak som kan hindre oljeutslepp og tiltak som kan setjas i verk dersom det skulle bli eit oljeutslepp. Forsvaret arrangerte eit miljøseminar vinteren 2018 der ein drøfta tiltak for å styrke beredskapen mot akutt forureining under NATO-øvinga. Under øvinga er det på tilsvarende måte som ellers i året, lagd vekt på ei rask og effektiv varslings, avklaring av ansvar og roller og aksjonering for å redusere skader på miljøet, anten det er utslipp på land eller sjø. Etter råd frå Kystverket

har Forsvaret inngått samarbeid med lokale brannvesen/interkommunale utval mot akutt forureining (IUA) for å styrke beredskapen mot akutt forureining på land. Beredskap mot akutt forureining til sjøs er blitt styrka spesielt i dei områda kor fartøy frå andre land har kome med materiellstøtte. Kystverket har mellom anna flytta eigne fartøy til desse områda for å kunne setje i verk eventuelle oljevern tiltak på kort varsel. Dei interkommunale utval mot akutt forureining i desse områda har, i samarbeid med Kystverket, vurdert eventuelle ytterligere tiltak for å styrke oljevernberedskapen. NATO-øvinga har omfatta eit stort sjøområde. Dei fleste Kystvaktskipa, med oljevern utstyr om bord, har vore sentralt plasserte i øvingsområdet. Dei ville då kunne setje ut oljelenser på kort varsel i tillegg til at Kystvakta er godt eigna til å leie oljevernaksjonar til sjøs. Under den feltmessige delen av øvinga har Kystverket i tillegg hatt liaisonar hos Forsvaret for å bidra med avklaringar om tiltak som tryggjer sjøtryggleik som bruk av los, navigasjonsvarsel samt oljevernmessige tiltak. I tillegg til det som er nemnt over, vil eg også vise til informasjon som er lagt ut på Kystverkets internett side: <https://www.kystverket.no/Nyheter/2018/september/ekstra-fokus-pa-beredskap-under-trident-juncture/> Til slutt vil eg leggje til at Kystverket har eit godt samarbeid med Forsvaret om oljevernberedskap og tiltak for å førebygge oljeutslepp gjennom heile året.

SPØRSMÅL NR. 340**Innlevert 9. november 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 19. november 2018 av utviklingsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Informasjonsstøtteordningen har gjennomgått endringer under Solberg-regjeringa. Nå er det en dreining fra mange små til færre store tildelinger av bistandsmidler.

Hvordan mener statsråden informasjonsstøtten har bidratt til informasjonen om utviklingsspørsmål i Norge i ulik grad med ulik organisering, og hvilken finansiering ser statsråden for seg for informasjon om utviklingsspørsmål i framtida?

Svar:

Informasjonsstøtten har som formål å bidra til kunnskap, engasjement og debatt i Norge om utviklingspolitiske temaer.

Forvaltningen ivaretas av Norad i henhold til gjeldende regelverk, med mål om å oppfylle det mandat for ordningen som Stortinget har vedtatt. Ordningen er søknadsbasert og prosjektavtaler inngås på grunnlag av

søknader som vurderes etter kriterier om kvalitet, effektivitet og resultater.

I 2013 ble det tatt initiativ til en uavhengig gjennomgang av informasjonsstøtten. Gjennomgangen konkluderte blant annet med at midlene ble spredt på mange organisasjoner, og at en rekke av disse i for liten grad nådde ut til store deler av befolkningen, slik meningen med støtten er. Det ble også påpekt at færre avtaler ville kunne gi mindre byråkrati, bedre oversikt og enklere forvaltning.

Norad har på bakgrunn av gjennomgangen, og etter føringer fra Stortinget og regjeringen, redusert antall avtaler. Samtidig er det blitt lagt vekt på å bevare bredde i prosjektporteføljen.

Antall avtaler er redusert fra 83 avtaler i 2011 til 39 i 2018. Dagens 39 avtaler beløper seg til 60 millioner kroner. Paraplyorganisasjoner som LNU og FOKUS videreformidler støtte til sine medlemsorganisasjoner. Antallet organisasjoner som mottar støtte, er dermed noe større enn antallet som har direkte avtaler med Norad. Det er oppmuntret til mer samarbeid mellom organisasjonene for å skape bedre effekt og nå bredere ut over hele landet.

Det har vært et ønske om mer langsiktighet fra flere av de organisasjonene som mottar støtte. Dette ønsket

er imøtekommet ved at det fra 2017 ble åpnet for 3-årige avtaler for avtaleperioden 2017-19. Det er et mål at organisasjonene bruker mindre tid til søknadsskriving og rapportering, og langsiktige avtaler bidrar til det. Norad har styrket den kommunikasjonsfaglige kompetansen i forvaltningen av informasjonsstøtten og jobber med forslag til å forenkle søknads- og rapporteringsprosessen.

I 2017 ble det gjennomført en evaluering som konkluderte med at informasjonsstøtten har en viktig funksjon i den utviklingspolitiske debatten og kunnskapsformidlingen. Norske frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle i utviklingsarbeidet, også når det gjelder å spre informasjon og bidra til debatt. Derfor tas det sikte på å videreføre informasjonsstøtten i 2019 på samme nivå og grunnlag som i 2018.

Jeg er opptatt av at informasjonsstøtte skal tildeles på grunnlag av tydelige kriterier og objektive, faglige vurderinger. Målet må være at bistandsmidlene brukes effektivt og bidrar til å nå de målene som er satt. Det er mitt klare inntrykk at de endringer som er gjennomført for informasjonsstøtten de siste årene har bidratt til nettopp dette.

SPØRSMÅL NR. 341

Innlevert 9. november 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 14. november 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Viser til Dokument nr. 15:236 (2018-2019). Det pågår utredning og utvikling av tilskudd til studieforbund. Hva slags prosess ser statsråden for seg videre, når tenker regjeringen å konkludere i spørsmålet, og hvordan vil Voksenopplæringsforbundet og studieforbundene bli inkludert i prosessen?

Svar:

Kunnskapsdepartementet har lagt opp en prosess for å sikre både skriftlige og muntlige innspill og dialog med Voksenopplæringsforbundet og studieforbundene i arbeidet med utredning av tilskuddsordningen til studieforbund. Kulturministeren og jeg hadde et oppstartsmøte med studieforbundene og Voksenopplæringsforbundet 20. september i år der vi orienterte om at vi nå starter en utredning av studieforbundsordningen. Dette skjer både

på bakgrunn av Hagen-utvalgets innstilling om nye oppgaver til regionene, jf. også Meld. St. 6 (2018-2019) Oppgaver til nye regioner, og med utgangspunkt i en gjennomgang av ordningen som har blitt gjennomført av Kompetanse Norge.

Studieforbundene og Voksenopplæringsforbundet var også invitert til innspillmøte om tilskuddsordningen til studieforbund 5. november, hvor representanten selv var til stede på vegne av Senterpartiets studieforbund. Departementet har bedt om skriftlige tilbakemeldinger og innspill på Kompetanse Norges evaluering og Hagen-utvalgets forslag til endringer i ordningen fra studieforbundene og Voksenopplæringsforbundet. Departementet vil gå gjennom innspillene og vurdere videre prosess.

Eventuelle forslag til endringer i ordningen vil når den tid kommer også sendes på høring i henhold til retningslinjene for dette. Regjeringen tar sikte på å avklare sentrale spørsmål i saken våren 2019.

SPØRSMÅL NR. 342**Innlevert 9. november 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 14. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara****Spørsmål:**

Er justisministeren enig i at det har vært påfallende mange påtaleunntatelser mot personer som kan knyttes til gjengkriminalitet i Oslo, og vil han gå inn i praksisen for å undersøke om dette verktøyet er brukt i tråd med intensjonene?

BEGRUNNELSE:

VG skriver denne uken om et påfallende høyt antall påtaleunntatelser mot personer som kan knyttes til gjengmiljøet i Oslo. Jeg har ikke grunnlag for å si noe om hvor-

vidt det er tale om riktig eller uriktig bruk, men jeg mener dette er viktig å få klarhet i med tanke på det høye antallet påtaleunntatelser.

Svar:

Det er ikke riktig av meg som statsråd å gi en vurdering av enkeltstående påtaleavgjørelser. Dette hører inn under ansvarsområdet til Riksadvokaten. Det kan være flere grunner til at påtaleunntatelser vurderes som en aktuell reaksjon. Det er likevel gjennom VGs reportasjer avdekket et mønster som det er grunn til å se nærmere på. Jeg vil ta opp dette temaet med Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 343**Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 15. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Hva var tema og innhold for møte som ble avholdt 3. oktober mellom Jernbanedirektorat og Go-Ahead, hva er bakgrunnen for at møtet omtales som forhandlingsmøte i møtereferatet, hva var bakgrunnen for at Jernbanedirektoratet så sent som 13. september mente at Go-Aheads tilbud "synes å ha en usunn økonomisk profil, med den følge at Jernbanedirektoratet vurderer å avvise tilbudet", og hvorfor endte man likevel opp med å gi kontrakten til selskapet som hadde levert dette tilbudet?

BEGRUNNELSE:

Ifølge NRK 10. november holdt togselskapet Go-Ahead på å bli kastet ut av anbudskonkurransen om Sørlandsbanen én måned før selskapet vant milliardkontrakten om anbudet på Sørlandsbanen. Av NRK-saken fremkommer det at NRK har fått innsyn i et brev datert 13. september, der Jernbanedirektoratet blant annet skriver dette til Go-Ahead:

«Jernbanedirektoratets foreløpige vurderinger viser at Go-Aheads tilbud synes å ha en usunn økonomisk profil, med den følge at Jernbanedirektoratet vurderer å avvise tilbudet.»

Ifølge NRK ble det 3. oktober, kun to uker før vinneren ble kåret, holdt et møte mellom Jernbanedirektoratet og Go-Ahead. I referatet fra møtet står det at det var ett forhandlingsmøte: «Møtereferat fra forhandlingsmøte om Konkurransen 176382-201701699- Trafikkløsning 1 SØR». Det er i tilfelle i strid med anbudsreglene.

Svar:

Eg er kjend med at SJ Norge i si klage til Jernbanedirektoratet har fremma ein påstand om at direktoratet har gjennomført eit forhandlingsmøte med Go-Ahead i etterkant av innlevering av endeleg tilbod. Jernbanedirektoratet har gjort Samferdselsdepartementet oppmerksom på at dette er ei misoppfatning. Etter at det endelege tilbodet frå Go-Ahead var levert inn, hadde Jernbanedirektoratet eit avklaringsmøte med Go-Ahead. Det kjem klart fram i referatet at dette møtet ikkje var eit forhandlingsmøte, sjølv om ordet forhandlingsmøte ved ein feil vart nytta

i overskrifta. Go-Ahead fekk ikkje høve til å forbetre tilbodet sitt på bakgrunn av møtet. Jernbanedirektoratet har vidare informert Samferdselsdepartementet at målet med møtet var å vurdere om økonomien i tilbodet møtte dei krava til sunn økonomi som blei stilt i tilbudsførespur- naden. Dersom dette ikkje hadde vore tilfelle, kunne Jern-

banedirektoratet vurdert om ein skulle avvise tilbodet. Jernbanedirektoratet konkluderte med at det ikkje var grunnlag for å avvise tilbodet. Jernbanedirektoratet opplyser om at det er på bakgrunn av Go-Aheads endelege tilbod at det er inngått kontrakt med direktoratet.

SPØRSMÅL NR. 344

Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 16. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Mener statsråden det er riktig bruk av namsmannens begrensa ressurser når inkassobransjen i følge Namsfogden i Oslo "løper fort til namsmannen for å sikre seg trekk i lønn eller pant i eiendeler", mener hun den praksis som fremkommer i NRKs reportasje 8. november er i tråd med god inkassoskikk, og vil statsråden be Finanstilsynet foreta en fornyet gjennomgang av inkassobransjens praksis, der man blant annet baserer seg på tilbakemelding fra namsmennene i hele landet?

BEGRUNNELSE:

I følge NRK 8. november oversvømmes Namsfogden i Oslo med krav fra forbrukslånbanker som krever å få trekke folk i lønn eller ta pant i noe de eier. Fogden mener særlig Bank Norwegian opptre firkantet og Namsfogd i Oslo Alexander Dey siteres bl.a. på at

"Vi har et klart inntrykk av at flere går rettslig til verks enn tidligere. Med andre ord, man løper fort til namsmannen for å sikre seg trekk i lønn eller pant i eiendeler."

De mener det er en åpenbar årsak til at kravene havner så fort hos dem. "Det er en effektiv måte å drive inn krav. Da er man sikret førsteretten på trekk i lønn til skyldner i lang tid fremover og andre kreditorer må stå og vente." Namsfogden mener videre at spesielt én stor forbrukslånbank utmerker seg negativt gjennom å være "lite smidige med å inngå avtale med nedbetaling på kanskje litt andre vilkår enn det som opprinnelig lå i låneavtalen." I brev fra Finanstilsynet 19. juni i år vises det til at "Alle sider av en inkassoprosess (både utenrettslig og rettslig) skal utføres i samsvar med kravet til god inkassoskikk etter inkassoloven § 8. Det samme gjelder ved leilighetsvis inndriving for andre og ved inndriving av egne pengekrav. Det er i strid med god inkassoskikk å bruke inkassometoder som utsetter noen

for urimelig påtrykk, skade eller ulempe. I tilknytning til § 8 har Justis- og beredskapsdepartementet i inkassolovens forarbeider lagt til grunn at fordringshaver ikke bør ta de sterkeste virkemidlene i bruk så lenge det er grunn til å tro at de mer lempeligere vil føre til samme resultat. For eksempel bør man ikke sette i gang rettslige tiltak, med de økte kostnader dette vil medføre for skyldner og fordringshaver, før det er gått en viss periode og man har forsøkt ulike utenrettslige inndrivningstiltak." Inkassobransjen har tidligere respondert til Finanstilsynet at de mener deres praksis er i tråd med god inkassoskikk, men erfaringene fra Namsfogden i Oslo tegner et annet bilde. Det vil derfor være nyttig å få Finansministerens vurdering av de siste avsløringene fra NRK og hva hun har tenkt å foreta seg i sakens anledning.

Svar:

Spørsmålet er stilt finansministeren, men er oversendt meg som ansvarlig statsråd for inkassoloven. For ordens skyld nevner jeg at Finansdepartementet er overordnet Finanstilsynet.

Som det er vist til i begrunnelsen for spørsmålet, har Finanstilsynet i brev 19. juni 2018 undersøkt økningen i antall utleggsbegjæringer fra inkassoforetakene nærmere. Brevet er publisert her: <https://www.finanstilsynet.no/contentassets/4e68cf804b44495c99c09550630f9e08/okning-i-antall-utleggsbegjæringer-fra-inkassoforetakene.pdf>

Vurderingen av hvorvidt enkeltstående inkassoforetaks avgjørelser og handlemåte er i samsvar med god inkassoskikk, må foretas av Finanstilsynet som ansvarlig fagmyndighet.

For øvrig, og som det også fremgår av svar 3. oktober 2018 på skriftlig spørsmål nr. 2388 fra samme stortingsrepresentant, skal arbeidsgruppen som skal se på

nærmere angitte problemstillinger om inkassoloven, blant annet se på kravet til god inkassoskikk.

Det at kreditorer kan få tvangsfullbyrdet krav gjennom namsmyndighetene, er avgjørende for et velfungerende

kredittmarked. Jeg legger til grunn at namsmyndighetene behandler utleggsbegjæringer fra inkassoforetak på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 345

Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 19. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Miljødirektoratet oversendte til Klima- og miljødepartementet utkast til forskrift om utforming og drift av idrettsbaner der det brukes plastholdig løst fyllmateriale den 6.7.2018. Kan statsråden redegjøre for oppfølgingen av utkastet til forskrift og når den vil tre i kraft?

BEGRUNNELSE:

Stortinget ba i februar i år Regjeringen om å utarbeide regelverk for oppsamling av gummigranulat fra kunstgressbaner med hensikt at den skal tre i kraft fra 1.januar 2019. Miljødirektoratet har derfor, etter oppdrag fra Klima- og miljødepartementet, på kort tid laget et utkast til en ny forskrift som stiller krav til utforming og drift av alle typer idrettsbaner som bruker plastholdig løst fyllmateriale.

Svar:

Spredning av gummigranulat fra kunstgressbaner er i dag en av de største kildene til utslipp av mikroplast i Norge fra landbaserte kilder. Det er anslått at tap av gummigranulat fra kunstgressbaner kan stå for i størrelsesorden 1500 tonn mikroplast årlig. Det er derfor viktig å utvikle regelverk som kan redusere spredning av gummigranulat for å hindre utslipp av mikroplast.

Miljødirektoratets utkast til forskrift inneholder en rekke krav både til design og til drift av kunstgressbaner, som er egnet til å betydelig redusere problemet med utslipp av mikroplast fra idrettsbaner der det brukes plastholdig løst fyllmateriale. Forslaget har samtidig økonomiske konsekvenser for private og kommunale eiere av slike baner. Det er derfor viktig at forslaget vurderes grundig. Forslaget er for tiden til behandling i departementet, men det er foreløpig for tidlig å si noe om når det vil tre i kraft.

SPØRSMÅL NR. 346

Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 16. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

I statsbudsjettet for 2018 ble det innført CO₂-avgift på bruk av LNG og LPG i skipsfart og industri. Har statsråden oversikt over hvilken effekt avgiften har hatt på utslippene av CO₂, NO_x og SO_x fra industrien og skipsfarten?

BEGRUNNELSE:

Norge har vært verdensledende på utvikling av LNG- og LNG-hybrider som bruker flytende naturgass som drivstoff for skip. Naturgass brukes også i industrielle prosesser, ofte i stedet for olje og kull. I følge DNV-GL fører bruk av LNG som drivstoff i skip til at utslipp av CO₂ reduseres med opp til 25 % sammenlignet med tradisjonelt oljeba-

sert drivstoff. Samtidig reduseres utslippene av NOx og SOx med om lag 90 %. Med hybridløsninger som kombinerer LNG med batterier reduseres utslippene av CO2 ytterligere. LNG kan også blandes med biogass for å oppnå enda større utslippsreduksjoner. For å legge til rette for grønn omstilling og oppbygging av en infrastruktur for LNG, har skiftende regjeringer valgt å gi fritak fra CO2-avgiften for bruk av naturgass i skipsfart og industri.

Det har gjort at Norge har tatt en ledende posisjon på utvikling av miljøvennlige LNG og LNG-hybridskip. Norge har nå om lag halvparten av verdens LNG drevne skip, og utviklingen av LNG-motorer har et betydelig industrielt potensiale for norsk maritim industri.

Både Bellona, NOx-fondet, Rederiforbundet, Kystrederiene, Industri Energi og Norsk Industri advarte mot innføringen av avgiften i 2017. På oppdrag fra flere av disse organisasjonene har DNV-GL i en rapport fra våren 2018 regnet ut hvilke konsekvenser avgiften vil få for utslippene av klimagasser. DNV-GL anslår at avgiften vil øke utslippene av klimagasser med opp mot 500 000 tonn CO2-ekvivalenter fram mot 2030. Årsaken er ifølge DNV-GL, at avgiften gjør LNG og LNG-hybrider med lave utslipp mindre konkurransedyktig i forhold til tradisjonelt drivstoff. Og at rederne dermed vil utsette innføringen av ny teknologi på sine skip.

Avgiften ble innført uten at regjeringen vurderte hvilke konsekvenser avgiftsendringen av LNG ville ha for klimagassutslipp og miljø fra skipsfarten og for bedriftene dette gjelder. Det er avgjørende at klima- og miljøpolitikken bidrar til å redusere, ikke øke skadelige utslipp. Det er særlig viktig på områder der Norge har mulighet til å bygge opp en betydelig industri for lavutslippsløsninger, dersom skatte- og avgiftspolitikken legges til rette for det.

Svar:

Norge innførte CO2-avgift i 1991, som ett av de første landene i verden. Siden dette har prising av utslipp av klimagasser vært hovedvirkemiddelet i norsk klimapolitikk. Prising av utslipp er i tråd med prinsippet om at forurenser betaler og legger grunnlag for desentraliserte beslutninger om hvilke tiltak som skal gjennomføres for å redusere utslipp. En generell avgift, som gir lik pris for alle aktører, legger til rette for at de samlede kostnadene ved å nå et gitt klimamål ikke blir høyere enn nødvendig. Dermed vil vi unngå å sløse med samfunnets ressurser. De faglige anbefalingene er entydige. Grønn skattekommisjon (NOU 2015: 15) anbefalte at «alle utslipp fra ikke-kvotepliktig sektor ilegges lik CO2-avgift per tonn CO2-ekvivalent». Grønn skattekommisjon anbefalte videre at «reduerte satser og fritak i eksisterende avgifter oppheves og det ilegges CO2-avgift på nivå med det nye, generelle avgiftsnivået for klimagasser. Dette gjelder: -

Gass til veksthusnæringen, innenriks sjøfart og offshore-fartøy (...)» Oppheving av reduserte satser og fritak i CO2-avgiften på naturgass og LPG er derfor vurdert og anbefalt av Grønn skattekommisjon. De politiske føringene er også entydige. Ved behandlingen av statsbudsjettet 2017 vedtok Stortinget følgende anmodningsvedtak nr. 108 pkt. 21: «Stortinget ber regjeringen om å innføre lik CO2-avgift i ikke-kvotepliktig sektor i 2018, med foreløpig unntak for landbruk og fiskeri. (...)» Oppheving av reduserte satser og fritak i CO2-avgiften på naturgass og LPG er derfor i tråd med Stortingets anmodning. På bakgrunn av faglige anbefalinger fra Grønn skattekommisjon og politiske anmodninger fra Stortinget foreslo regjeringen i Statsbudsjettet for 2018 å oppheve en rekke reduserte satser og fritak i CO2-avgiften, jf. Prop. 1 LS (2017-2018), avsnitt 9.8.2. Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag. CO2-avgiften på mineralske produkter er nå utformet som en flat avgift på 500 kroner per tonn CO2 for tilnærmet alle ikke-kvotepliktige utslipp av CO2 fra bruk av fossile drivstoff. Fra 1. januar 2018 er de tidligere fritakene for CO2-avgift på naturgass og LPG til gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart og offshorefartøy opphevet. Samtidig ble de reduserte satsene på naturgass og LPG levert til industri og bergverk og som benyttes i forbindelse med selve produksjonsprosessen, opphevet. Det gjøres oppmerksom på at naturgass og LPG som leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp etter klimavoteloven, herunder til industri med energianlegg over 20 MW, fortsatt ilegges CO2-avgift med redusert sats. Innføring av CO2-avgift på naturgass og LPG gir økonomiske insentiver til å redusere forbruket av naturgass og LPG. Virksomhetene står fritt til å velge den tilpasningen som passer den enkelte virksomhet best. Noen tilpasninger kan gå raskt, som for eksempel valg av drivstoff til et fartøy som kan benytte flere ulike drivstoff, mens andre tilpasninger vil ta lang tid, slik som innfasing av nye skip (som må prosjekteres og bygges før de kan settes i drift). På kort sikt vil derfor tilpasningene være små, mens de på lang sikt kan være betydelige. Hvilken virkning innføring av CO2-avgift på naturgass og LPG har hatt på utslippene, er et empirisk spørsmål. I empiriske analyser må virkningen av avgiften skilles fra virkningen av andre endringer, slik som endringer i internasjonale drivstoffpriser. Dette er komplekse analyser og forutsetter et solid datagrunnlag. Avgiften har kun virket siden 1. januar 2018, altså i snaut 11 måneder. Det er derfor for tidlig å si hvilke virkninger avgiften har hatt så langt, og det vil ta flere år før det er mulig å evaluere virkningen av avgiften empirisk. DNV GL og Menon har på oppdrag fra Rederiforbundet, Kystrederiene, Energigass Norge, NHO Sjøfart, Norsk Industri, Norsk Olje- og Gass, Gassnor og NOX-fondet, vurdert mulige konsekvenser av å oppheve fritak for CO2-avgift på naturgass for innenriks skipsfart. Det er viktig å merke seg at DNV GL og

Menons rapport⁴ ikke sier noe om hvilke virkninger avgiften faktisk har hatt på utslipp mv., men hvilke virkninger avgiften kan ha på utslippene, gitt de modelltekniske forutsetningene som er lagt til grunn. DNV GL og Menon presiserer i innledningen til rapporten at «avgiftsendringen er i tråd med generelle samfunnsøkonomiske prinsipper innen miljøpolitikken.» Jeg oppfatter det derfor slik at DNV GL og Menon ikke er faglig uenig i regjeringens politikk og mener på prinsipielt grunnlag at det bør være CO₂-avgift også på de fossile drivstoffene naturgass og LPG. DNV GL og Menon skriver videre at det kan «argumenteres med at markedet for LNG-teknologier og naturgass som drivstoff fortsatt er i en tidlig fase. Det kan derfor være behov for offentlige virkemidler for å utløse positive kunnskaps- og nettverksekskternaliteter som kan gjøre LNG til et konkurransedyktig alternativ. Hovedsakelig bør støtte til nettverksekskternaliteter imidlertid utformes som direkte støtte til utvikling av nettverk.» Jeg tolker dette derfor slik at DNV GL mener at støtte til utvikling og utrulling av LNG-teknologi ikke bør skje gjennom fritak for eller redusert CO₂-avgift på LNG, men heller gjennom direkte støtte, f.eks. gjennom Enova. DNV GL har utviklet en kvantitativ modell for å simulere effekten av CO₂-avgift på LNG på etterspørselen etter LNG-skip i innenriks norsk skipsfart. Merk at DNV GL kun har sett på konkurranseflaten mellom LNG-skip og konvensjonelle skip. DNV GLs modell inkluderer f.eks. ikke hydrogenfartøy, rene batterifartøy og batterihybrider. Det innebærer at den kvantitative analysen ser helt bort fra den teknologiske utviklingen som skjer markedet. I virkeligheten vil mange rederier i årene frem mot 2030 stå overfor valget mellom å bestille konvensjonelle skip (diesel), LNG, LNG-hybrider og ulike former for batteridrift. Avgift på LNG vil dermed gi sterkere insentiver til å velge nullutslippsløsninger og løsninger med lave utslipp (f.eks. LNG-hybrider). Basert på de modelltekniske forutsetningene DNV GL legger til grunn, konkluderer DNV GL med følgende: «Effekten av avgiften synes å være at vi i perioden 2020-2030 får 4-17 nye LNG-drevne skip, sammenlignet med 17-75 nye skip uten avgift. Dette gir en reduksjon på 13-58 skip, og en reduksjon i aggregert LNG-forbruk mellom 2020-2030 i spennet 0.27-1.11 millioner tonn LNG - sammenlignet med prognosen for pris uten avgift. Med antagelsen om at all reduksjon i opptak av LNG vil gå over til MGO, gir dette en økning i aggregert MGO-volum på 0.32-1.29 millioner tonn MGO over perioden. Dette gir en økning i aggregert klimagassutslipp i perioden 2020-2030 i spennet 0.1-0.5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter.» Merk at spennet fra 0,1 til 0,5 mill. tonn CO₂-ekvivalenter gjelder for samlede utslipp over en periode på 11 år. Omregnet til årlige utslipp er spennet 9 000 til 45 000 tonn

CO₂-ekvivalenter. DNV GL presiserer at: «Det er naturlig stor usikkerhet knyttet til denne type modellering. Dels fordi tidsperspektivet er langt, men også fordi problemstillingen som belyses avhenger av en rekke faktorer som alle har usikkerhet knyttet til seg.» I rapporten opplyser DNV GL om at «sammenlignet med standard dieselmotorer antas LNG-motorer å gi 7-25 % reduksjon i klimagassutslipp avhengig av operasjon og teknologi». Med en flat CO₂-avgift tilsvarende 500 kroner per tonn CO₂ for både diesel og LNG, vil CO₂-avgiften fortsatt gi insentiver til gå over fra diesel til LNG, og insentivene vil nøyaktig reflektere reduksjonen i utslipp. Dersom utslippene f.eks. reduseres med 20 pst., så vil også avgiftsbelastningen reduseres med 20 pst. Jo høyere det generelle avgiftsnivået på klimagasser settes, desto sterkere vil insentivene til å gå over fra diesel til LNG være. LNG er et fossilt drivstoff som bidrar til utslipp av CO₂. Innføring av CO₂-avgift på LNG i innenriks skipsfart har forsterket insentivene til å utvikle og ta i bruk hydrogenfartøy og rene batterifartøy, men også batterihybrider. Denne effekten er ikke tallfestet i DNV GLs studie. Uten CO₂-avgift på det fossile drivstoffet LNG, ville det fossile drivstoffet LNG være likebehandlet med utslippsfrie alternativer. Utslipp av NO_x fra innenriks skipsfart og industrien er regulert gjennom NO_x-avtalen, en juridisk forpliktende miljøavtale mellom staten, ved Klima- og miljødepartementet, og 15 næringsorganisasjoner. Gjennom NO_x-avtalen har næringslivet forpliktet seg til å holde de samlede utslippene av NO_x som omfattes av avtalen, under fastsatte utslippstak. Forutsatt at næringslivet oppfyller sine forpliktelser i miljøavtalen, vil eventuelle økte utslipp av NO_x fra innenriks skipsfart eller industri måtte motvirkes av tilsvarende utslippsreduksjoner i andre deler av næringslivet. De samlede utslippene av NO_x vil dermed ikke øke utover utslippstakene i NO_x-avtalen. Det gjøres oppmerksom på at utslipp av NO_x fra innenriks skipsfart og industri i utgangspunkt er omfattet av NO_x-avgiften, men at enheter omfattet av miljøavtale med staten om reduksjon av NO_x-utslipp er fritatt for avgift. Tilnærmet alle utslipp fra innenriks skipsfart og industri er omfattet av avgiftsfritaket. I 2018 er NO_x-avgiften satt til 21,94 kroner per kg NO_x. En slik avgift ville gitt svært sterke insentiver til å redusere utslippene av NO_x fra innenriks skipsfart og industri. Utslipp av SO₂ fra bruk av mineralolje er omfattet av svovलगiften. Insentivene i svovलगiften er svært sterke og tilsvarer i 2018 om lag 67 kroner per kg SO₂ for tungolje. Det er lite sannsynlig at CO₂-avgift på naturgass og LPG vil gi økte utslipp av svovel fra bruk av mineralolje. CO₂-avgiften gir sterke insentiver til å utvikle lav- og nullutslippsløsninger i innenriks skipsfart, slik som hydrogenfartøy, rene batterifartøy og batterihybrider. På lang sikt

4 DNV GL (2018): «CO₂-avgift på LNG. Analyse av konsekvenser ved opphevelse av fritak for CO₂-avgift på LNG», DNV GL rapportnr. 2018-0253, <https://www.maritimebergen.no/cms/wp-content/uploads/2018/05/DNV-GL-Rapport-CO2avgift-p%C3%A5-LNG.pdf>

vil CO2-avgiften derfor bidra til reduserte klimagassutslipp fra innenriks skipsfart. Hvor raskt og hvor mye ut-

slippene reduseres med er et empirisk spørsmål som bl.a. avhenger av fremtidig teknologiutvikling.

SPØRSMÅL NR. 347

Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 14. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara

Spørsmål:

UDI har bestemt at statsborgere i Eritrea må søke om oppholdstillatelse fra Khartoum i Sudan stedet for Addis Abeba i Etiopia. I dag søker de fleste eritreere fra Etiopia, og mange reiser dit grunn av fredsavtalen med landene. Et slikt krav fra Norge vil forutsette å gjøre en farlig, unødvendig og ulovlig reise som vil fremme markedet til menneskesmuglere. Hva er begrunnelsen for endringen, og er det riktig av Norge å framtvinge smugling av barn til et tredje land pga. denne endringen?

BEGRUNNELSE:

Frem til endringen har de fleste eritreere søkt om opphold i Norge fra Addis Abeba i Etiopia hvor Norge har en ambassade. Nå er det opplyst fra UDI at de som søker i Addis Abeba vil få nei, og ikke tilbakebetalt gebyrene sine og må i stedet reise til Khartoum i Sudan. Det betyr at mange som er i Etiopia blir utsatt for å gjøre en ny farlig og ulovlig reise, fra en norsk ambassade til en annen.

Det er ikke tilbudt overgangsregler, noe som gjør at endel mennesker på grunn av en byråkratisk endring blir utsatt for fare. Vi har blitt gjort oppmerksom på tilfeller hvor en forelder er i Norge, mens resten av familien har klart å komme seg til Addis Abeba. Disse, inkludert barna, må nå smugles ulovlig til Sudan selv om de er i en by med en norsk ambassade. De oppfatter dette som farlig og grusomt.

Svar:

Innledningsvis vil jeg presisere at det ikke er gjort noen endringer i regelverket når det gjelder hvor en søknad om oppholdstillatelse skal leveres. Det følger av utlendingsforskriften § 10-2 tredje ledd at søkere som oppholder seg utenfor riket skal fremme søknad «gjennom norsk utenriksstasjon i det landet søkeren er borger av, eller gjennom norsk utenriksstasjon i det landet der søkeren har hatt oppholdstillatelse i de siste seks månedene». Søknader som ikke er levert på riktig utenriksstasjon, kan

avslås på formelt grunnlag, det vil si uten at utlendingssmyndighetene vurderer realiteten i saken. I henhold til bestemmelsens syvende ledd kan det gjøres unntak hvis «sterke rimelighetsgrunner» tilsier det. Justis- og beredskapsdepartementet ga 28. juni i år en instruks til Utlendingsdirektoratet med nærmere føringer for behandlingen av søknader om familieinnvandring som ikke er fremsatt ved riktig utenriksstasjon, jf. GI-07/2018 Behandling av søknader om familieetablering/-gjenforening som ikke er fremmet i tråd med utlendingsforskriften § 10-2 tredje ledd, jf. niende ledd. I instruksjonen understrekes det at søknader om oppholdstillatelse som ikke er levert til rett utenriksstasjon, som hovedregel skal avslås på formelt grunnlag. Terskelen for å benytte unntaksadgangen skal være høy. I instruksjonen legges det opp til at unntak kan gjøres dersom søkeren i eller på vei til landet der rett utenriksstasjon ligger, risikerer forfølgelse eller krenkelse av grunnleggende menneskerettigheter, som f.eks. retten til liv og forbudet mot tortur, umenneskelig og nedverdiggende behandling eller straff. Det understrekes at det ikke er tilstrekkelig at reisen vil være utfordrende, tidkrevende eller kostbar. Jeg presiserer at instruksjonen er generelt utformet (ikke landspesifikk), men problemstillingen har aktualisert seg for eritreere den siste tiden, slik som representanten Andersen viser til. Når det gjelder eritreiske borgere, har de siden den norske ambassaden i Asmara i Eritrea ble lagt ned i 2013, som hovedregel måttet levere søknader om oppholdstillatelse og visum ved den norske ambassaden i Khartoum i Sudan. Det er Utenriksdepartementet som beslutter hvordan utenriksstjenesten skal organiseres og som avgjør hvilke norske utenriksstasjoner som dekker hvilke land. Det medfører altså ikke riktighet, slik representanten Andersen gir uttrykk for i sitt spørsmål, at det er Utlendingsdirektoratet (UDI) som har bestemt at eritreiske borgere som hovedregel må søke fra Khartoum. Jeg mener det er fornuftig at vi har klare regler for hvor søknader om oppholdstillatelse og visum skal leveres. Hvis søkerne selv kan velge hvor de vil søke, vil det kunne ha flere uheldige konsekvenser. Dersom den utenriksstasjonen hvor søkeren velger å innlevere sin søknad

ikke har nødvendige språkkunnskaper eller kunnskap om lokale forhold i søkerens hjemland, kan dette påvirke muligheten for kontroll av fremlagte dokumenter og øvrig forberedelse av saken. Dette kan igjen få stor betydning for utfallet av søknaden. Det vil også føre til en ufo-

rutsigbar arbeidssituasjon for utenriksstasjonene, og det blir svært vanskelig å vurdere de ulike stasjonenes ressursbehov. Dette vil igjen kunne medføre lang ventetid ved enkelte utenriksstasjoner, og at personer som har økonomiske ressurser til å søke i andre land går foran i køen.

SPØRSMÅL NR. 348

Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 20. november 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede den konkrete begrunnelsen for avgjørelsen om å stanse eksport av forsvarsmateriell og flerbruksvarer til Saudi-Arabia, hvorvidt denne avgjørelsen vil få konsekvenser for annen eksport til andre land, og hvor stort omfanget er på eksporten til Saudi-Arabia over allerede inngåtte lisenser?

BEGRUNNELSE:

Utenriksdepartementet meldte fredag 9. november at det ikke lenger vil inngås lisenser til eksporten av forsvarsmateriell og flerbruksmaterieill til Saudi-Arabia. I begrunnelsen vises det til at det er foretatt en helhetsvurdering, men det vises ikke til hvilke konkrete bestemmelser i regelverket som legges til grunn for avgjørelsen, eller om dette vil få konsekvenser for eksport til andre land. Spørsmålsstilleren ønsker også at det redegjøres for i hvor stort omfang eksporten etter allerede inngåtte lisenser vil være.

Svar:

Norge har et meget strengt og omfattende eksportkontrollregelverk. Eksportkontrollforvaltningen følger Retningslinjer for Utenriksdepartementets behandling av søknader om eksport av forsvarsmateriell, samt teknologi og tjenester for militære formål av 28. februar 1992. Retningslinjene baserer seg blant annet på Stortingets vedtak av 11. mars 1959. Hovedprinsippet er at Norge ikke tillater eksport av forsvarsmateriell til områder hvor det er krig eller krig truer, eller til land der det er borgerkrig.

Ved en oppdatering 5. november 2014 ble kriteriene i EUs felles holdning om våpeneksport (2008/944/CSFP) artikkel 2 og de kriteriene som følger av ATTs artikler 6 og 7 innarbeidet i en konsolidert liste i retningslinjene. Retningslinjene gir også klare bestemmelser om krav til sluttbrukerdokumentasjon.

Når det gjelder Saudi-Arabia står Norge i en annen situasjon enn mange andre land, fordi vi aldri har åpnet for eksport av våpen og ammunisjon (såkalt A-materiell) til landet. Utenriksdepartementet har besluttet at det i den nåværende situasjon heller ikke skal gis nye lisenser for eksport av annet forsvarsmateriell eller flerbruksvarer til militær bruk til Saudi-Arabia.

Beslutningen er fattet etter en helhetlig vurdering, og på grunnlag av et «føre-var» prinsipp. Den samme linjen ledet til at regjeringen i desember 2017 besluttet å suspendere eksport av A-materiell til De forente arabiske emirater (FAE), samt å ytterligere senke terskelen for å avslå eksport av annet militært materiell (B-materiell) til land som deltar i militære handlinger i Jemen.

At det må gjøres helhetlige og sammensatte vurderinger, følger av retningslinjene for eksport av forsvarsmateriell. Som nevnt ovenfor, reflekterer retningslinjene blant annet Stortingets 1959-vedtak, som forutsetter en grundig vurdering av de innen- og utenrikspolitiske forholdene i det aktuelle mottakerlandet.

Utenriksdepartementet gjør grundige, individuelle vurderinger av hver enkelt søknad om eksportlisens. Ved eksport av forsvarsmateriell kreves alltid dokumentasjon om sluttbruker før lisens kan innvilges. Dersom vi vurderer at det er en uakseptabel risiko for at det aktuelle utstyret kan bli brukt til intern undertrykking eller til å begå alvorlige brudd på humanitærretten eller menneskerettighetene, vil lisens ikke innvilges.

Omfanget av eksporten til Saudi-Arabia og andre land fremgår av de årlige meldingene til Stortinget. Gjennom disse meldingene ligger Norge i det internasjonale tetsjiktet når det gjelder åpenhet om eksporten av forsvarsmateriell. Samtidig må dette skje innenfor rammen av den lovpålagte taushetsplikten som følger av eksportkontroll-oven.

SPØRSMÅL NR. 349**Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Olivia Corso Salles****Besvart 20. november 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Brasil har nylig valgt en president som åpent har utfordret menneskerettigheter og som gjennom valgkampen ytret diskriminerende uttalelser mot kvinner, skeive og minoriteter.

Hvordan vil statsråden nå arbeide for at menneskerettighetene i Brasil blir ivaretatt sett i lys av den nye politiske situasjonen?

BEGRUNNELSE:

Brasils nyvalgte president Jair Bolsonaro har drevet en valgkampanje som åpent har utfordret menneskerettighetene i Brasil. Bolsonaro har ytret diskriminerende uttalelser mot minoriteter og kvinner i Brasil. Valget av ham som president utgjør ifølge Amnesty International en trussel for landets urbefolkning, LHBT-personer, svarte ungdommer, kvinner, aktivister og sivile samfunnsorganisasjoner dersom retorikken forvandles til handling.

Brasil har en av de høyeste drapsratene i verden av menneskerettighetsaktivister og situasjonen for menneskerettighetsaktivister er svært utfordrende. Den kommende presidenten har ytret sin støtte til bruk av tortur og har forsvart overgrepene begått av det tidligere militærregimet.

Det føler av regjeringserklæringen at en av norsk utenrikspolitisk hovedprioritering er å sikre respekt for menneskerettigheter. Og at «Regjeringen vil bidra til fred, demokrati og utvikling gjennom å fremme menneskerettigheter og rettsstatsprinsipper, og rette mer oppmerksomhet mot sivile og politiske rettigheter». Når utviklin-

gen i et av verdens største demokratier går i feil retning kan det stilles spørsmål med om hvordan den norske regjeringen ønsker å styrke menneskerettighetene i Brasil.

Svar:

Jair Bolsonaro vant andre runde i presidentvalget i Brasil den 28. oktober og vil overta presidentembetet 1. januar 2019. Enkelte av Bolsonaros ytringer i valgkampen, som uttalelsene om minoriteter, vekker bekymring. Regjeringen forutsetter at Brasil etterlever internasjonale forpliktelser for å ivareta menneskerettighetene. Vi vil følge utviklingen i Brasil nøye, med fokus på den faktiske politikken Brasils nye regjering vil føre. Tett dialog med sivil samfunn vil være viktig i tiden fremover for å forstå hvordan den nye regjeringens politikk og retorikk påvirker sårbare grupper.

Regjeringen ønsker å fortsette Norges brede dialog og samarbeid med brasilianske myndigheter om menneskerettighetsspørsmål. Norge er en pådriver for økt internasjonal innsats for bedre beskyttelse av urfolk og menneskerettighets- og miljøforkjempere i Brasil. Dette følges opp i dialog med myndighetene i Brasil og i oppfølgingen av de periodiske landhøringene i FNs menneskerettighetsråd. Klima- og skogsatsingen gir oss et godt utgangspunkt for å følge med på utviklingen når det gjelder betingelsene for miljøforkjempere og urfolk til å fortsette sitt rettighetsarbeid. Norge gir i dag økonomisk og politisk støtte til en rekke menneskerettighets- og miljøforkjempere i Brasil. Arbeidet for likestilling og ikke-diskriminering vil fortsatt prioriteres.

SPØRSMÅL NR. 350**Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen****Besvart 15. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvordan Stortingets to flertallsmerknader om kongeørn følges opp?

BEGRUNNELSE:

Det refereres til to flertallsmerknader i innstilling 335 S (2015-2016): «Flertallet ber Klima- og miljødepartementet sende på høring forslag til endringer av bestemmelsene

om skadefelling, som målrettet kan bidra til færre tap av beitedyr til kongeørn i områder med særskilt skadeomfang.»«Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet ber regjeringen også igangsette en forsøksordning for forvaltning av kongeørn innenfor rammene av rovviltforliket. En ordning begrenses til områder på Fosen-halvøya og i Troms, hvor kongeørn er stedvis en stor utfordring for beitedyr. En slik forsøksordning vil bidra til verdifull kunnskap om forvaltningspraksis.»Klima- og miljødepartementet sendte ut et forslag om endring av bestemmelsen om skadefelling av kongeørn på høring med frist 4. september 2017. 29 høringsvar ble mottatt av departementet. Det er imidlertid ikke registrert fremgang i saken etter dette.

Svar:

Klima- og miljødepartementet følger opp flertallsmerknadene fra Innst. 335 S (2015-2016) våren 2016, om å sende på høring forslag til endringer av bestemmelsene om skadefelling, som målrettet kan bidra til færre tap av beitedyr til kongeørn i områder med særskilt skadeomfang. Det samme gjelder flertallsmerknaden om å igangsette en forsøksordning for forvaltning av kongeørn innenfor rammene av rovviltforliket, begrenset til områder på Fosen-halvøya og i Troms.

Departementet har hatt på høring forslag til videre oppfølging av flertallsmerknadene fra Stortinget. Klima- og miljødepartementet sendte 21. juni 2017 på alminnelig høring forslag til midlertidige endringer i rovviltforskriften om skadefelling av kongeørn og kongeørnprosjekter. Forslaget innebærer at det i prosjektområdene på Fosen og i Troms kan tillates felling av kongeørn forut for skade og uten at det foreligger en akutt skadesituasjon, så fremt det foreligger fare for større skade. Forutsetningen er at det er dokumentert større skadeomfang over flere år i samme område. Det kan også gis skadefellingstillatelser knyttet opp mot et bestemt område og tidspunkt, uten krav til identifisering av skadegjørende individ. Tilbakemeldingene fra de fleste i høringsrunden er at det er behov for mer kunnskap.

Forskningsprosjektet på Fosen i Trøndelag er besluttet videreført og er iverksatt. I Troms er det gjennomført mer intensiv kartlegging av kongeørnbestanden som et nødvendig grunnlag for det videre arbeidet. Etter planen skulle også et nytt forskningsprosjekt starte opp i Troms fra 2018. Etablering av et nytt forskningsprosjekt er helt avhengig av samarbeid med blant andre tamrein-næringen lokalt, og så langt har vi ikke lyktes å få dette på plass.

Kongeørnbestanden er beregnet å telle 963 kongeørnpar. Det betyr at bestanden ligger omtrent midt i Stortingets fastsatte bestandsmål på 850-1200 hekkende par. Det er dermed ikke rom for en større bestandsreduksjon.

Vi vurderer fortsatt om fellingsadgangen skal utvides i Fosen og i Troms. Samtidig er det viktig at vi fører en kunnskapsbasert forvaltning, og det er satt av betydelige midler til forskningen på kongeørn. På bakgrunn av kongeørnas status som fredet art, bestandsmålet, høringsrunden, mangelfull kunnskap og store usikkerheter om den tapsreducerende effekten av skadefelling, er dette imidlertid krevende problemstillinger som det tar tid å utrede og følge opp.

En hovedårsak til at saken er krevende er at det er stor usikkerhet rundt omfanget av ulike tapsårsaker, og om mulige bakenforliggende årsaker til kongeørnskader, slik som dyrehelse. Dette bekreftes både av tidligere forskning på Fosen og av høringsinnspillene. Det er også usikkert hvilke tiltak som er mest effektive og hensiktsmessige. Spesielt er det usikkert om, og hvor stor, tapsreducerende effekt skadefelling av kongeørn har. Det er både fordi nye kongeørner som er unge og uetablerte raskt vil komme inn og overta ledige områder, og fordi det ved tilfeldig uttak av kongeørn er veldig usikkert om individene som skytes er skadegjørende på sau og/eller tamrein.

Etter ønske fra reindriftsnæringen, Sametinget og Norske Reindriftssamers Landsforbund ble arbeidet med ny erstatningsforskrift for tamrein stilt i bero høsten 2017. Årsaken var blant annet at det var behov for mer kunnskap om kongeørnas rolle som skadegjører.

NHO reiseliv har i høringen spilt inn at konsekvensene for reiselivet, både i prosjektområdene og eventuelle ringvirkninger på nasjonalt nivå, må belyses. Reiselivet er en av verdens raskest voksende næringer og Norsk reiseliv har en årlig verdiskapning på 70 milliarder og nesten 140 000 ansatte. Mulige konsekvenser for reiselivet bør derfor utredes før en eventuell endring av forskriften som liberaliserer skadefellingen av kongeørn.

SPØRSMÅL NR. 351**Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 20. november 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Når var statsråden og departementet klar over at dette prosjektet ville gjøre norske satellitter til militære mål, og hvorfor ble ikke Stortinget orientert om dette da saken ble behandlet?

BEGRUNNELSE:

Viser til forsvarsministerens besvarelse fra den 30.10.18 på skriftlig spørsmål fra representanten Torgeir Knag Fylkesnes sendt den 22.10.18, hvor statsråden sier at satellittsamarbeidet mellom Norge, USA og kommersielle aktører "...vil kunne medføre at satellittene ses på som militære mål".

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 13. november 2018 med spørsmål fra stortings-representant Audun Lysbakken om norske satellitter som militære mål. Da Stortinget behandlet egenkapitaltilsagnet til prosjektet fremgikk det i Prop. 55 S (2017-2018) at «kapasiteten på satellittene vil benyttes av det norske forsvaret, allierte og internasjonale, kommersielle aktører». Satellittenes formål er å dekke både sivile og militære behov. I henhold til folkeretten kan alle typer sivil infrastruktur, deriblant flyplasser, havner, jernbane og satellitter, som brukes til militære formål (uavhengig av om dette skjer i en nasjonal eller alliert ramme) bli legitime militære mål i en internasjonal væpnet konflikt. Satellitter har ingen spesiell beskyttelse etter folkeretten. Forstyrrelser av GPS-signaler i Finnmark har ved flere anledninger skapt usikkerhet for den sivile flytrafikken, og er et eksempel på at også satellittsystemer som benyttes til sivile formål er sårbare.

SPØRSMÅL NR. 352**Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 21. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Miljødirektoratet konkluderer med at det er urealistisk å få på plass et nytt avfallsdeponi for farlig uorganisk avfall på Raudsand i Nesset kommune innen 2022. Vil statsråden vrake Raudsand-alternativet til fordel for Brevik på grunnlag av dette?

BEGRUNNELSE:

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet har Miljødirektoratet gitt en faglig vurdering og sammenligning av konsekvensutredningene for etablering av nytt deponi for farlig uorganisk avfall. Brevik i Porsgrunn kommune og Raudsand i Nesset kommune, har vært alternativene Miljødirektoratet har vurdert. Oppdraget ble besvart 31. oktober 2018. Følgende var direktoratets hovedkonklusjoner: Fjellhaller i Brevik:

- Er godt egnet som lokalitet for etablering av et deponi for uorganisk, farlig avfall ut fra en vurdering av geologiske, hydrologiske og geotekniske forhold.
- Noah AS har en teknologi som er godt dokumentert og testet ut og som vi anser som egnet for behandling av de typer organisk avfall det er nasjonalt behandlingsbehov for. Under forutsetning av at spørsmålet om betydningen av en sjelden lavart og forholdet til vannforskriften avklares, antar vi at det ut fra de miljømessige forholdene i saken vil være mulig å etablere anlegget innen deponiet på Langøya er fullt i 2022, selv om tiden er svært knapp. Noah har også mulighet til å strekke mottakskapasiteten for eksisterende deponi fram til 2024, for å tilrettelegge for deponering i Brevik. Fjellhall i Raudsand: • I Raudsand har ikke Miljødirektoratet fått nok informasjon om geologiske, hydrologiske og geotekniske forhold i saken til at det er grunnlag for

å vurdere om fjellhallene i Raudsand vil være egnet for etablering av et deponi for uorganisk, farlig avfall.

- Det fremkommer heller ikke klart av dokumentene om Bergmesteren Raudsand AS vil ha en teknologi som er egnet for å behandle de typer uorganisk farlig avfall som det er nasjonalt behandlingsbehov for.
- Behandlingsmetoden, Halosep, er lite utprøvd. Det er per i dag uklart om den vil fungere på alle de avfallsfraksjonene den er planlagt for.
- Det er heller ikke klart om den alternative behandlingssmåten for annet uorganisk avfall enn flyveaske og avfallssyre, vil være i tråd med avfallsregelverket.
- Ettersom det gjenstår en god del miljømessige utredninger av fjellhaller og uttesting av planlagte behandlingsmetoder, mener Miljødirektoratet det blir urealistisk å få anlegget på plass til 2022.

Svar:

Miljødirektoratet har på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet vurdert egnethet av Dalen gruve i Brevik og lokaliteten på Raudsand for et nytt deponi, blant annet basert på konsekvensutredningene av tiltakene. Miljødirektoratets vurderinger inngår som en del av kunnskapsgrunnlaget i saken. Nesset kommune er planmyndighet for den pågående planprosessen om et deponi for farlig avfall på Raudsand i Nesset. Planforslag med konsekvensutredning har vært på høring. Det er kommunen som skal ta stilling til fastsettelse av reguleringsplanen, og staten har ingen rolle i dette arbeidet. Klima- og miljødepartementet vurderer nå videre prosess for å sikre behandlingsskapasitet for farlig avfall. Det er ikke tatt noen beslutning om eventuell videre statlig involvering i saken.

SPØRSMÅL NR. 353

Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø

Besvart 19. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Nye Nav Vestland vil vera ein realitet frå januar 2019. Nav har teknologi til fjernleiing, men krev likevel fysisk flytting av tilsette. Dette kan føre til at eit godt og innovativt miljø forvitrar og vert øydelagt, istadenfor at Nav nyttar dei mulighetene som fins til fjernleiing. Vil statsråden ta initiativ for å sikre at viktig kompetanse ikkje går tapt som følge av avgjerda om å flytte funksjonane i den nye fylkeseininga i NAV Vestland til Bergen?

GRUNNGJEVING:

Frå første januar 2019 vert Nav Sogn og Fjordane og Nav Hordaland slege saman til ei eining. Det er bestemt at leiinga av denne eininga skal ligge i Bergen. Dei tilsette i Nav Sogn og Fjordane har fått tilbod om å følge stillingane sine til Bergen, men dette krev at dei flyttar frå Leikanger til Bergen. Dette heng saman med at det ikkje er mogleg å drive fjernleiing av tilsette i Nav. Det er oppsiktsvekkande at det ikkje går an å leie tilsette på Leikanger frå Bergen på trass av at Nav har gjort store investeringar i mobilitetssøysingar til alle tilsette. Dette klarar nemleg nye Vestland fylkeskommune heilt greitt. Direktoratet for forvaltning og IKT har gode erfaringar med å leie sine folk frå Oslo. På same måte klarar Skatteopplysninga å leie tilsette over heile landet frå Leikanger, Fylkesmannen klarar å leie folk

i den nye regionen, og Statens vegvesen klarar å styre regionvest frå sitt regionkontor same staden. Nav Sogn og Fjordane har spesielt gode resultat på arbeidet dei gjer. Dei er innovative og har utvikla modellar som vert teke i bruk i andre fylke. Då må ein ikkje øydelegge dette gode miljøet, men ta i bruk eksisterande teknologi.

Svar:

Arbeids- og velferdsdirektøren er gjennom arbeids- og velferdsforvaltningslova gitt formell makt til å fastsette organisering av Arbeids- og velferdsetaten. Direktøren kan såleis avgjere korleis oppgåvene skal organiserast, kvar dei ulike einingane skal lokalisast og fordelinga av ressursar mellom dei ulike einingane. Meld. St. 33 (2015-2016) NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet trekk opp retningslinjer for korleis arbeids- og velferdsforvaltninga skal utviklast dei næraste åra.

Samtidig skal avgjerdene vere i tråd med lokaliseringspolitikken til regjeringa. I samband med dette lyt ein også sjå til Stortinget si avgjersle om nye regionar og kommunar. Det er ei målsetjing å skape ei balansert lokalisering av statlege arbeidsplassar i heile landet, samtidig som det skal sikrast god kvalitet i dei statlege tenestene, effektiv bruk av ressursane til fellesskapet og ei forsvarleg omstilling for dei det gjeld.

Arbeids- og sosialdepartementet bestemte i juni 2017 lokalisering av hovudkontora i dei nye regionane. For NAV Vestland vart hovudkontoret lagt til Bergen. Arbeidet med å etablere nye regionar er meir enn berre å slå saman to fylker og tilhøyrande fylkeskontor. Det nye hovudkontoret skal ha ei anna og meir strategisk innretting og rolle.

For å kunne svare på spørsmålet om lokaliseringar av framtidige arbeidsplassar i NAV Vestland, har eg innhenta opplysningar frå Arbeids- og velferdsdirektoratet. For NAV Vestland sin del er det viktig å merke seg at ein i tillegg til hovudkontoret, skal etablere ni regionar i det nye fylket. Utviklinga av desse regionane skal føregå i nært samarbeid med kommunane, og eit berande prinsipp er at så mange oppgåver og funksjonar som mogleg, skal flyttast ut av noverande fylkeskontor og spesialeiningar og til

dei nye regionane. Med dette ynskjer ein å skape robuste fagmiljø og gode samarbeidsløysingar.

Eg har fått opplyst frå direktoratet at Arbeids- og velferdsetaten framleis har eit betydeleg tal på arbeidsplassar i Leikanger, til dømes innanfor økonomitenester og kontaktsenter. NAV Vestland legg til grunn at ein søker å behalde kompetanse frå heile fylket når ein no innplasserer tilsette i den nye verksemda. For å kompensere noko for at oppgåvene til fylkeskontoret blir lagde til Bergen i NAV Vestland vart ein i forhandlingane med dei tillitsvalde einige om å opprette ein eigen drifts- og forvaltningseining i Leikanger. Denne eininga skal ta hand om dei stadsuavhengige oppgåver knytt til tiltakspengar, tilleggsstønader, arbeidsretta tiltak, førebyggings- og tilretteleggingsstilskot og bedriftshelsetenestehonorar.

SPØRSMÅL NR. 354

Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 19. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Har statsråden grunn til å tru at Oslo politidistrikt har kontroll på gjengkriminaliteten? Viss ikkje, kva meiner statsråden må til for at politiet skal få kontroll?

BEGRUNNELSE:

Utviklinga av gjengkriminaliteten i Oslo er alvorleg. Eg meiner det er viktig å få klarlagt om politiet har kontroll på situasjonen. Eg spør sjølvstendig ikkje om politiet har kontroll på kvar enkelt kriminell, men om dei handterer situasjonen godt nok til at gjengkriminaliteten ikkje får halde fram med å breie om seg. Målet må jo vera redusere omfanget av denne forma for kriminalitet.

Svar:

Regjeringa foreslår i statsbudsjettet for 2019 en større satsing mot ungdomskriminalitet og gjengkriminalitet. Det er forslått bevilget til sammen 50 mill. kroner til hhv. barnevern (10 mill. kroner), konfliktråd (16 mill. kroner) og politi (24 mill. kroner). I tillegg foreslår regjeringa å videreføre den særskilte politiinnsatsen i Oslo sør (30 mill. kroner) og Oslo indre øst (7 mill. kroner). Dette er særskilte satsingar som kommer i tillegg til den generelle styrkingen av norsk politi siden 2013.

Justis- og beredskapsdepartementet ba i juni 2018 aktørene i straffesakskjeden om innspill til regelendringer for å styrke innsatsen på dette området. Innspillene er til oppfølging i departementet.

Jeg mener disse tiltakene vil bidra til at politiet skal kunne forebygge og bekjempe gjengkriminaliteten.

SPØRSMÅL NR. 355**Innlevert 12. november 2018 av stortingsrepresentant Stefan Heggelund****Besvart 16. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å gripe inn mot navnet Sørtoget, slik at Sørlandsbanen fortsatt kan få hete Sørlandsbanen?

BEGRUNNELSE:

Selskapet Go-Ahead Nordic har varslet at de vil endre navnet Sørlandsbanen til Sørtoget. I Aftenposten 30.10. kunne vi lese begrunnelsen: "– Vi stilte oss spørsmålet, hvor tar man toget? Til Sør, og derfor valgte vi å forenkle dagens navn." En 105 år gammel navnetradisjon, som mange har et forhold og gode assosiasjoner til, blir brutt dersom Go-Ahead Nordic får viljen sin og endrer navnet. Det virker mildt sagt unødvendig.

Svar:

Eg har ved fleire høve stadfesta at ingen banestrekningar bytar namn som følge av at ein ny operatør frå 2019 vil drive toga på Sørlandsbanen. Sørlandsbanen vil framleis være namnet på infrastrukturen. Go-Ahead ynskjer å marknadsføre sjølvde togtilbodet på Sørlandsbanen som 'Sørtoget' og namneskiftet er kommersielt retta mot forbrukarane. Det meiner eg dei må få lov til, det skil seg ikkje vesentleg frå at selskapet som opererer Gardermoenbanen heiter Flytoget. Eg meiner soleis at det bør være grenser for kva saker politikarar grip inn i. Merkenamn for private selskap meiner eg at staten ikkje bør detaljregulere. Eg er mest opptatt av at kundane opplev at tilbodet er sikkert og trygt, stadig blir betre og at toga kjem når dei skal. Den nye leverandøren på Sørlandsbanen bidreg til auka konkurranse på jernbanen, dei skal halde oppe kvaliteten og redusere kostnaden for staten. På denne måten frigjer ein ressursar som kan nyttast til å betre tilbodet.

SPØRSMÅL NR. 356**Innlevert 13. november 2018 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 21. november 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

Ser likestillingsministeren at det å forholde seg taus til at en av likestillingskampens viktigste seire nå er utfordret ikke er forenelig med å inneha en slik champion-status?

BEGRUNNELSE:

Dagens abortlov er en av likestillingskampens viktigste seire her hjemme.

Statsråden har tatt på seg tittelen Champion for bevegelsen She Decides som arbeider for kvinners rett til reproduktiv helse, deriblant rett til abort.

De siste ukene har Statsråden vært taus om hva hun mener om at KrF nå skal forhandle med hennes regjering om innskrenkninger i abortloven. Spørsmål til statsråden blir systematisk henvist til helseministeren, eller ikke besvart.

Svar:

She Decides var et initiativ som ble startet i 2017 for å støtte opp om den grunnleggende retten jenter og kvinner har til å bestemme fritt over sin kropp, sitt liv og sin framtid. Dette handler blant annet om å bestemme om, når, med hvem og hvor mange barn de vil ha. Initiativet har utviklet seg til en bredere bevegelse for kvinners og jenters seksuelle og reproduktive rettigheter. Mange land har lover og politikk som hindrer jenter og kvinner i å ta frie valg om sin seksualitet og sitt liv. Jeg var ikke i tvil om at jeg ønsket å være en champion for She Decides da jeg ble spurt om dette, og jeg har deltatt på alle aktuelle arrangementer i regi av She Decides. I mange land er kvinners situasjon svært annerledes enn i Norge. Mange land har strenge abortlover, og halvparten av abortene som gjennomføres i verden i dag er utrygge. Titusenvis av kvin-

ner dør hvert år og nesten syv millioner må få medisinsk hjelp for komplikasjoner etter utrygge aborter. Å fronte She Decides er en god mulighet til å gi en stemme til de millioner av jenter og kvinner i verden som mangler tilgang til prevensjon, seksualitetsundervisning og trygge og lovlige aborter. Å sikre alle jenter og kvinners rett til seksuell og reproduktiv helse og rettigheter er med regjeringens "Kvinnemilliard" en internasjonal oppgave vi tar på det største alvor. Prioriteringen av kvinners rettigheter og likestilling vises også gjennom bevilgninger på årets budsjett. I Norge har vi en sterk og god abortlov med rett til selvbestemt abort før utgangen av tolvte svangerskapsuke. Etter utgangen av tolvte svangerskapsuke kan svangerskapsavbrudd skje på visse betingelser. Jeg oppfatter

ikke at representantens spørsmål er relatert til gjeldende abortlov. Regjeringen har ikke et arbeid på gang med å endre dagens lov. Den politiske diskusjonen mellom partiene på dette området i forbindelse med eventuelle regjeringsforhandlinger må partiene svare på, slik som også er vanlig for eksempel i forbindelse med partienes programarbeid. Som likestillingsminister har jeg ansvar for regjeringens gjeldende likestillingspolitikk. Retten for kvinner til å bestemme over egen kropp er en grunnleggende rettighet, som er godt ivaretatt gjennom gjeldende lovgivning. Jeg er stolt av å være champion for She Decides, og jeg vil fortsette å jobbe for kvinners rettigheter både i Norge og internasjonalt.

SPØRSMÅL NR. 357

Innlevert 13. november 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 21. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Har statsråden oversikt over hvor mange selvdrap de siste fem år som kan settes i sammenheng med bruk og/eller feilmedisinering av psykofarmaka (antidepressiva, antipsykotika, beroligende, sovemedisiner el.), og hva vil statsråden gjøre for å hindre at psykofarmaka er direkte eller indirekte årsak til selvdrap?

Svar:

Ifølge Helsedirektoratet viser en gjennomgang av Dødsårsaksregisteret at det i 2016 var 614 personer som tok sitt eget liv. Av disse kan 41 selvmord settes i sammenheng med forgiftninger av psykofarmaka. Direktoratet opplyser at tallene har vært relativt stabile gjennom de siste fem årene.

Når det gjelder sammenhengen mellom selvmord og bruk av psykofarmaka viser Helsedirektoratet til at det er den underliggende psykiske lidelsen som utgjør den viktigste risikofaktoren. Depresjon er den vanligste psykiske lidelsen knyttet til økt selvmordsrisiko. For mange pasienter har psykofarmaka en viktig rolle i behandlingssopplegget, forutsatt riktig terapeutisk bruk og god oppfølging fra behandler. Ifølge Helsedirektoratet er det ikke grunnlag for å tro at bruk av psykofarmaka generelt øker faren for selvmord.

Dødsårsaksregisteret gir som utgangspunkt ikke kunnskap om legemidlene er forskrevet av lege eller illegalt anskaffet, om dosene er terapeutiske eller om det er feilbruk eller misbruk. Vi vet heller ikke om det forekommer selvmord hvor personer ikke får behandling med relevante legemidler. Flere undersøkelser viser imidlertid, ifølge Helsedirektoratet, at behandling med psykofarmaka for psykiske lidelser har selvmordsforebyggende virkning. Det vises bl.a. til bruk av litium ved bipolar lidelse. Videre opplyser direktoratet at det synes å være enighet om at bruk av antidepressiver ikke øker selvmordsfaren, men at det fortsatt er usikkerhet rundt bruk av beroligende medisiner og sovemedisiner knyttet til selvmordsfare. Det vises til at disse legemidlene kan ha et potensial for skadelig bruk.

Helsedirektoratet har utarbeidet nasjonale faglige anbefalinger om bruk av legemidler for behandling av flere psykiske lidelser, samt vanedannende legemidler.

Som ledd i innsatsen for å forebygge selvmord pågår et arbeid i regi av direktoratet for å sikre riktig legemiddelbruk og gode tjenester til pasienter i selvmordsrisiko. Helsedirektoratet har også et pågående oppdrag om å bidra til implementering av "Veiledende materiell for kommunen om forebygging av selvskading og selvmord" i tilrettelegging av sine tilbud. Videre er det gitt et oppdrag til Helsedirektoratet om å vurdere tiltak for riktigere bruk av psykofarmaka for barn og unge med psykiske lidelser. I forbindelse med etablering av pakkeforløpene for

psykisk helse og rus vurderes det en oppdatering av gjeldende retningslinjer for depresjon. Kartleggingssystemet for selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling som er under etablering vil også bidra til mer kunnskap på dette området.

Avslutningsvis kan jeg opplyse om at det skal utarbeides en ny handlingsplan for å forebygge selvmord. Første fase med innhenting av kunnskapsgrunnlag om tiltak med dokumentert effekt er igangsatt.

SPØRSMÅL NR. 358

Innlevert 13. november 2018 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 16. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Vil justisministeren på nytt vurdere et tilbud fra Sarpsborg kommune om å realisere planene for å bedre soningsforholdene av Ravneberget fengsel, mot en leiekontrakt med Kriminalomsorgen?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål sendt 05.11.2018 angående utbedring av soningsforholdene ved Ravneberget fengsel. I statsrådens svar vises det til ordinære budsjettprosesser for utvidelse av kapasitet. Ved Ravneberget fengsel soner det opptil fire kvinner på samme rom. Det er ikke tatt til ordet for en kapasitetsøkning, men en bedring av uholdbare soningsforhold. Sarpsborg kommune eier fengslet, og har signalisert at kommunen er villig til å stå for investeringen for bedring av soningsforhold forutsatt en langsiktig

leieavtale med Kriminalomsorgen. Tillater meg å stille samme spørsmål på nytt.

Svar:

Jeg viser til mitt tidligere svar på spørsmål nr. 283 fra representanten. Jeg kan gjenta at jeg har forståelse for at det er utålmodighet for å få en avklaring vedrørende Ravneberget fengsel. Det må som nevnt gjennomføres en større strukturendring i kriminalomsorgen, fordi soningskøen er borte og Kriminalomsorgsdirektoratets prognoser viser et overskudd av plasser med lavere sikkerhetsnivå. Departementet må løpende vurdere hvordan fengselsstrukturen på Østlandet best mulig innrettes. Ravneberget fengsel er en naturlig del av dette. Selv om fengselet kan oppgraderes iht. tilbud fra Sarpsborg kommune, vil det kunne påløpe kostnader til utstyr og drift. Tiltaket må derfor vurderes i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 359

Innlevert 13. november 2018 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 21. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Er statsråden enig med regjeringspartiet Høyres justispolitiske talsperson sine uttalelser til Dagbladet i 2016 at det er et problem for rettsvesenet at det i dag ikke er mulig for domstolene å sjekke bakgrunnen til tolkene som job-

ber i rettsalen og hvorfor er ikke det ikke fremmet forslag til å endre dette slik regjeringspartiet Høyre lovet i 2016?

BEGRUNNELSE:

I dag er det vandelskrav til alle som jobber i retten unntatt tolker. Både dommere, meddommere, leddommere, statsadvokater og advokater må vise vandel for å kunne gjøre jobben sin i en straffesak. NRK publiserte nylig en sak 6. november 2018 at de har dokumenter som viser at en straffedømt tolk har tolket i saker som er av samme type som vedkommende et dømt for. Dette reagerer mange på, der i blant Knut Kolloen som er tingrettsdommer i Nedre Telemark Tingrett. Kolloen peker på at dette er et problem at han ikke kan vite om tolkene har et kriminelt rulleblad, og særlig da tolkene ofte er de eneste som forstår tiltalte i en rettsak. Videre peker Kolloen også på at politiet kan kreve attest av tolken, og at det er vanskelig å se en fornuftig begrunnelse for at ikke det samme skal gjelde domstolen. Edita Les Lothe som er statsautorisert tolk uttaler i samme sak at det er viktig at tolkene også må vise vandelsattest i likhet med alle andre som jobber i rettsalen. Budskapet understøttes også av Ina Strømstad som er medlem av dommernes mediegruppe. Det er ikke første gang det reises spørsmål rundt dette regelverket og mangel på vandelskontroll. 19. november 2016 uttalte justispolitisk talsperson for regjeringspartiet Høyre Peter Christian Frølich seg til Dagbladet om saken. Der kan vi lese følgende:

«Lovendring: Han kommer til å foreslå en lovendring, og regner med at det vil være bred støtte for det i Stortinget. Hovedregelen skal være at aktørene i retten har en plettfri vandel. Når det gjelder tolketjenester kan det være vanskelig å få tak i tolk, derfor må domstolene ha en åpning for skjønn, sier Frølich. Han mener det er et problem for rettsvesenet at det i dag ikke er mulig for domstolene å sjekke bakgrunnen til tolkene»

I NRK saken fra 6. november uttaler statssekretær Torkil Åmland følgende om saken:

«Dersom arbeidet med å styrke kvaliteten på tolking tar for lang tid, vil jeg vurdere å ta hjemmel for politiattest og vandelskrav for tolker inn i domstolloven, sier Åmland.»

Det ser ut som at regjeringen ikke er enig med seg selv eller sine kollegaer på Stortinget i denne saken. Det må klargjøres hva regjeringen faktisk mener om dette spørsmålet.

Svar:

Jeg er enig i at det er uheldig om straffedømte blir brukt som tolker i domstolene. Det er viktig for rettssikkerheten at man har en tilstrekkelig kontroll av tolkers vandel. Krav om politiattest for tolker i domstolene krever hjemmel i lov. En slik hjemmel har man ikke i dag. Jeg vurderer derfor å få fortgang i arbeidet med å utarbeide en slik hjemmel.

Det har vært et ønske om å se kravene som stilles til tolking i offentlig sektor i et helhetlig perspektiv, som en del av oppfølgingen av NOU 2014:8 Tolking i offentlig sektor – et spørsmål om likeverd og rettssikkerhet, jf. svar fra tidligere justisminister Per-Willy Amundsen 25. januar 2017 i dokument nr. 15/524 (2016-2017) på spørsmål fra representanten Peter Christian Frølich.

Arbeidet med innføring av vandelskrav, hjemmel for innhenting av politiattest og kvalifikasjonskrav for tolker i domstolene inngår derfor i et større departementalt samarbeid for å styrke kvaliteten i tolkingen i hele den offentlige sektor. Her vurderes en felles tolkelov for offentlig sektor i kombinasjon med sektorvis regulering, sammen med andre tiltak for å styrke tolketjenestene. Det er et komplisert og tidkrevende arbeid.

Dersom tidshorisonten for det felles arbeidet gjør det nødvendig, vil jeg imidlertid vurdere å få fremme forslag om lovendringer som raskere gir adgang til å innhente politiattest for tolker i domstolene og som legger til rette for en tilstrekkelig kontroll av tolkers vandel.

Det er heldigvis slik at domstolene allerede i praksis har tilgang til de best kvalifiserte tolkene, og det er disse som i det alt vesentligste blir brukt som tolker i straffesaker i domstolene i dag.

SPØRSMÅL NR. 360

Innlevert 13. november 2018 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 19. november 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Kan statsråden garantere for at det ikke blir gjort endringer for den konsesjonen som Norcem i dag har for utvinning av kalkstein i gruvene ved Brevik, og kan stats-

råden gjøre rede for hvem som vil ha disposisjonsrett og eierskap over disse gruvene etter at konsesjonen er utgått i 2040?

BEGRUNNELSE:

En viktig forutsetning for industrietablering og utvikling er sikker og forutsigbar tilgang til råstoff for den industrielle prosessen. Norcem besluttet våren 2017, etter en grundig teknisk-økonomisk gjennomgang, å videreføre gruvedriften i Brevik som en viktig del av råmaterialgrunnetlaget for sementproduksjonen. Norcem har konsesjon for drift av disse gruvene fram til 2040.

Svar:

Gode rammebetingelser har betydning for næringslivets investeringsvilje og verdiskaping. I næringer med store investeringsbehov og behov for å sikre råstofftilgang på lang sikt er næringslivet spesielt opptatt av forutsigbare rammer. Nettopp på grunn av behovet for forutsigbarhet er det bare unntaksvis adgang til å endre eller tilbakekalle konsesjoner og tillatelser gitt av myndighetene.

I Norge har vi tradisjon for at forvaltningen ikke gir forhåndstilsagn om fremtidig utfall av potensielle forvaltningsavgjørelser. Jeg står ikke fritt til å binde departementet til å frasi seg adgangen til å endre eller tilbakekalle tillatelser og konsesjoner, selv om det er hensyn i den enkelte sak som gjør at dette kan fremstå ønskelig. Enhver sak må vurderes ut fra de relevante forhold på det tidspunkt et slikt spørsmål måtte oppstå.

Norcem i Brevik fikk konsesjon til utvinning av kalk under Eidangerfjorden ved Kronprinsregentens resolusjon den 27. juli 1990. Konsesjonens varighet er 50 år. Det følger av konsesjonen at gruen skal ryddes i den utstrekning departementet krever det når gruvedriften avvikles og Norcem forlater gruen. Disponering over gruverom og eventuelle gjenstående restforekomster av kalkstein under Eidangerfjorden omfattes av statens eiendomsrett etter kontinentalsokkelloven av 1963.

SPØRSMÅL NR. 361

Innlevert 13. november 2018 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 20. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Kan statsråden på bakgrunn av Norcem sin beslutning om å drive kalksteinsgruvene i Brevik videre, bekrefte at det er uaktuelt for staten å gå videre med planer for et deponi for farlig uorganisk avfall i disse gruvene?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den pågående prosess om et deponi for farlig uorganisk avfall. Norcem besluttet våren 2017, etter en grundig teknisk-økonomisk gjennomgang, å videreføre gruvedriften i Brevik som en viktig del av råmaterialgrunnetlaget for sementproduksjonen. Norcem har konsesjon til uttak av kalkstein i gruva fram til 2040. Samdrift (kalkutvinning og deponidrift parallelt) er uaktuelt for Norcem?

Svar:

Klima- og miljødepartementet er kjent med Norcem sine planer om å drive videre kalksteinsuttak i gruvene.

Det er ikke tatt noen beslutning om eventuell videre statlig involvering i saken.

SPØRSMÅL NR. 362**Innlevert 13. november 2018 av stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad****Besvart 19. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara****Spørsmål:**

Har politiet hjemmel til å bruke hund ved undersøkelser av elever og/eller skolens område dersom det ikke foreligger noen kvalifisert mistanke om straffbare forhold?

BEGRUNNELSE:

Torsdag 8. november besøkte politiet Flora videregående skole for å informere om rusbruk og politiets forebyggende arbeid. De hadde med seg søkshunder som under besøket markerte på to av elevene. Disse ble arresterte. Dette skjedde til tross for at Justisdepartementet i 2013 instruerte politiet til å stoppe hundeksjoner på skoler.

Svar:

Søk etter narkotika rettet mot enkeltelever og deres eiendeler er et inngrep som krever et hjemmelsgrunnlag uavhengig av om det skjer som ledd i etterforskning eller forebygging. Utenfor straffeprosessloven, som krever kvalifisert mistanke, finnes ingen lovhjemmel som gir grunnlag for slike søk.

Dersom søket ikke rettes mot elever eller deres eiendeler, kan narkotikahund brukes til å søke på skolens område. En anmodning eller samtykke fra skolen er tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag i slike tilfeller. Elever og deres eiendeler bør holdes atskilt fra slike søk.

SPØRSMÅL NR. 363**Innlevert 13. november 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 21. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Kan jeg be om oversikt over hvilke brev som er sendt og på hvilke datoer og hvilke møter som er blitt avholdt med ESA om saken samt innholdet i disse, spesielt hvilke argumenter som er blitt fremført fra norske side?

BEGRUNNELSE:

Viser til statsrådens svar på spørsmål fra undertegnede i Dokument nr. 15:280 (2018-2019).

Svar:

Arbeids- og sosialdepartementet har sendt følgende brev til ESA i forbindelse med klagen vedrørende allmenngjøringsforskriftens bestemmelser om reise, kost og losji:

- brev av 3. mars 2014 (svar på ESAs brev av 21. januar 2014)
- brev av 28. september 2015 (svar på ESAs brev av 10. juli 2015)
- brev av 20. januar 2017 (svar på ESAs formelle åpningsbrev av 25. oktober 2016)

- brev av 7. april 2017 (svar på ESAs brev av 25. januar 2017)
- brev av 20. juni 2018 (svar på ESAs brev av 24. mai 2018)

Departementet har diskutert saken med ESA i de årlige pakkemøtene (som avholdes hver høst i Oslo) i 2014, 2015, 2016, 2017 og 2018. I tillegg har departementet hatt to møter med ESA i Brussel, henholdsvis 21. september 2015 og 27. juni 2016.

Hvilke argumenter som har blitt fremført overfor ESA fremgår av brevene som vist til over. Ingen av brevene er unntatt offentlighet.

SPØRSMÅL NR. 364**Innlevert 13. november 2018 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 16. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å få oversatt den franske granskning og tilgjengeliggjøring den for det norske folk?

BEGRUNNELSE:

Da boligplattformen "Alexander L. Kielland" veltet i 1980, var det Norges største industrielle ulykke. 123 menn omkom. Det har siden vært en norsk og en fransk granskning etter ulykken. Den franske granskning er ikke oversatt til norsk og konkluderer annerledes enn den norske basert på samme bakgrunnsmateriale.

Svar:

Etter Alexander Kielland-ulykken 27. mars 1980 (som det ifølge begrunnelsen for spørsmålet dreier seg om) ble det ved kongelig resolusjon 28. mars 1980 oppnevnt en undersøkelseskomisjon. Den avga sin rapport i mars 1981, jf. NOU 1981: 11 «Alexander L. Kielland»-ulykken. I forbindelse med granskingen og den videre oppfølgingen av ulykken og kommisjonens rapport, er det utarbeidet en rekke dokumenter, både fra norsk side og etter initiativ fra bl.a. det franske verftet som hadde bygget platformen. Det er nå snart 40 år siden ulykken skjedde og utvalget avga sin rapport. Etter mitt syn er det ikke naturlig at Regjeringen i dag tar initiativ til å oversette og utgi rapporter og eventuelt andre dokumenter som inngikk i oppfølgingen av ulykken hos ulike involverte offentlige myndigheter og private aktører.

SPØRSMÅL NR. 365**Innlevert 14. november 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 21. november 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Det er usikkerhet rundt krav til og finansiering av mindre høyere akkrediterte utdanningstilbud. Institusjonene og utdanningstilbudene frykter å havne i en skvis der ordningene blir strammet inn, og usikkerheten rundt å vente utfall av behandlingen av ordningene er belastende.

Hvilke unntak i kriteriene for mindre, særlig gode utdanninger kan statsråden åpne for, hvilke vil dette kunne gjelde for, og hvordan sikres slike utdanningstilbud finansiering og forutsigbarhet?

Svar:

Private høyskoler spiller en viktig rolle gjennom å tilby utdanning innenfor blant annet velferdsstatens yrker, og representerer et alternativ til statlige universiteter og høyskoler. For private høyskoler som mottar statstilskudd

i dag, er det kun et krav om at de har akkreditering for det enkelte studietilbud.

Jeg mener vi bør stille høye krav både til private og til statlige høyere utdanningsinstitusjoner. Institusjonsakkreditering som vilkår for å få statstilskudd ble anbefalt av ekspertgruppen som gikk igjennom tilskuddsordningen for private høyskoler. Det er også flere private høyskoler som har vært pådriver for en slik endring.

Det følger av universitets- og høyskoleloven at en institusjonsakkreditert høyskole har faglige fullmakter til å selv etablere studietilbud på bachelornivå innenfor alle fagområder. Private høyskoler kan søke NOKUT om institusjonsakkreditering. Det er Kongen i statsråd som treffer endelig beslutning.

Departementet vil på nyåret sende på høring et forslag om lovfesting av et krav om institusjonsakkreditering for å kunne søke om statstilskudd for private høyskoler.

Jeg mener et krav om institusjonsakkreditering vil bidra til å sikre gode og robuste studietilbud ved private

høyskoletilbud som får tilskudd av staten. Jeg mener derfor at hovedregelen skal være at private høyskoler må ha institusjonsakkreditering for å få statstilskudd. Departementet vil legge opp til at det blir fastsatt overgangsordninger for å gi de private høyskolene tid til å tilpasse seg nytt regelverk.

Noen særskilte tilfeller kan likevel tale for unntak fra denne hovedregelen. I høringsforslaget vil det derfor legges inn en åpning for at det unntaksvis kan gis støtte til nye institusjoner som ikke oppfyller kravene til institusjonsakkreditering, men som forventes å kunne oppnå det innen fem år.

Jeg vil understreke at robuste fagmiljøer er viktig, men universitets- og høyskolesektoren er også mangfoldig. Derfor vil det i høringen også legges frem en unntaksbestemmelse som åpner for at mindre og faglig sterke institusjoner med høy kvalitet på undervisningen kan oppnå institusjonsakkreditering, men uten at forventningene om faglig kvalitet blir redusert. I dette arbeidet vil vi

være opptatt av at regelverket utformes med så tydelige og forutsigbare rammer som mulig. Det er derfor nå for tidlig å si hvordan kriteriene blir utformet. Jeg vil også være opptatt av hva sektoren selv mener når forslagene sendes på alminnelig høring.

Med et krav om institusjonsakkreditering vil syv institusjoner som i dag får tilskudd, i utgangspunktet ikke oppfylle kriteriet. Det er Norges dansehøyskole, Musikkteaterhøyskolen, Steinerhøyskolen, Bergen arkitekthøgskole, Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling, Høgskolen for ledelse og teologi og Barratt Due musikkinstitut. Disse institusjonene kan enten slå seg sammen med andre for å oppfylle det nye kravet eller søke om å få institusjonsakkreditering på egen hånd, dersom de oppnår kravene som stilles i hovedbestemmelsen eller i unntaksbestemmelsen om mindre og faglig sterke institusjoner.

Kunnskapsdepartementet tar sikte på at en lovproposisjon kan fremmes for Stortinget i 2019.

SPØRSMÅL NR. 366

Innlevert 14. november 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 21. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

POD nå har hatt utvalgsmøter, og konkludert i et dokument de har unntatt offentligheten og oversendt til Justisdepartementet.

Hvordan vil statsråden sikre åpenhet rundt denne prosessen, hvordan blir variasjonen i virksomhetenes organisasjoner og aktiviteter balansert ved fastsettelse av nytt krav, og når kan publikum og gjester ved festivaler, studentsamlingssteder og uteliv vente på at timekravet blir avgjort?

BEGRUNNELSE:

Departementet kom fram til at kravet om 120 timer kurs for ordensvakter var for høyt høsten 2017, og at direktoratet ville rådføre seg med berørte parter for å redusere til et hensiktsmessig krav. Politidirektoratet (POD) fikk delegert videre oppfølging av dette, og forankring blant de berørte partene.

Viser til Dokument nr. 15:346 (2017-2018) og oppslag i Dagbladet 27.11.2017.

Svar:

Formålet med vaktvirksomhetsloven er å ivareta rettssikkerheten til publikum, sikre god kvalitet på vakttjenestene og legge til rette for god offentlig kontroll. Det finnes i dag ingen standardisert opplæring for ordensvakter i egenvakthold.

Politiet har i flere år uttrykt sterk bekymring for ordensvakttjenesten på grunn av svært mange hendelser knyttet til vold, diskriminering, svart økonomi, organisert kriminalitet, doping og torpedovirksomhet. Endringene i dagens trusselbilde hvor enkeltgrupperinger bevisst går til angrep på myke mål, gjør det enda viktigere med god kompetanse.

Kravet til opplæring for ordensvakter i egenvakthold berører ikke arrangører, studentsamskipnader og festivalers anledning til å benytte frivillige i tillegg til faglært personell når politiet har satt som vilkår at vakttjenestene av sikkerhetsmessige grunner skal utføres av godkjente vektere eller ordensvakter. Frivillige vil også i fremtiden kunne stå vakt ved nødutganger og sjekke billetter etc.

Iverksettelsen av læreplan for begrenset ordensvakttopplæring i egenvakthold, fastsatt av Politidirektoratet

22. juni 2017, ble utsatt i desember i fjor. En arbeidsgruppe ledet av Politidirektoratet med bred deltakelse fra aktørene, har foretatt en ny gjennomgang av kravene til utdanningen for ordensvakter i egenvakthold. Det har vært levert skriftlige innspill, avholdt høringsmøte og fire møter i arbeidsgruppen, det siste 18. oktober. Det har vært stor faglig uenighet knyttet til omfanget på opplæringen. Jeg har derfor vært opptatt av en god og åpen prosess rundt fastsettelsen av den reviderte læreplanen.

Departementet mottok revidert læreplan 12. november 2018. Den inneholder krav om 80 timers kurs for ordensvakter, hvorav 60 timer teori og 20 timer praksis.

Politidirektoratet sendte kopi av oversendelsen til arbeidsgruppen og Nasjonalt fagråd for vaktvirksomhet (Fagrådet) 13. november 2018. Jeg vil utøve meroffentlighet i saken og derfor gi innsyn i oversendelsen fra Politidirektoratet til dem som måtte be om det.

Vaktvirksomhetsforskriften § 8 tredje ledd, som gir Politidirektoratet myndighet til å fastsette læreplan for ordensvakter i egenvakthold, er ikke trådt i kraft. Etter som departementet kun for kort tid siden mottok den reviderte læreplanen, er det for tidlig å si noe om når saken vil være ferdigbehandlet i departementet.

SPØRSMÅL NR. 367

Innlevert 14. november 2018 av stortingsrepresentant Ingalill Olsen

Besvart 20. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vurderer statsråden at sikkerheten og beredskapen er på et tilfredsstillende nivå for luftambulansen og sivil luftfart i Finnmark, etter at politiet går ut og advarer om russisk forstyrrelser av GPS-signaler?

BEGRUNNELSE:

I NRK i dag kunne vi høre at politiet i Finnmark for første gang går ut og advarer om at russisk jamning av GPS-signaler kan gå ut over beredskapen og sikkerheten i Norge. De opplyser også at tre ganger siden september i fjor har forstyrrelser av GPS-signalene i Finnmark ført til trøbbel for den sivile lufttrafikken.

Vi har lest i media at norske passasjerfly har rapportert om GPS-forstyrrelser i luftrommet over Øst-Finnmark. Dette gjelder også ambulansfly. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har også bekreftet hendelsene overfor NRK.

Svar:

Luftfartstilsynet har gjeve opplysningar om forstyrring av GPS-signal i perioden frå 16. oktober til 9. november 2018. Dei fleste hendingane er registrert i luftrommet rundt Kirkenes terminalområde. Det er også registrert forstyrring til og frå andre flyplassar i Øst-Finnmark. Luftfartstilsynet varsla Avinor og dei største flyselskapa (Widerøe, SAS, Norwegian og Lufttransport).

Når flygarar opplever forstyrningar ved at GPS-signaler fall bort, nyttar dei i staden tilgjengelege bakkebaserte system for navigasjon, som ikkje treng GPS-signaler. På den måten kan flygingane gjennomførast på ein sikker måte. Alle flyplassane som bortfallet av GPS-signaler har hatt følgjer for, har bakkebaserte system tilgjengeleg. Luftfartstilsynet har opplyst at hendinga der flyginga til eit ambulansfly blei avbrote, hadde som hovudårsak at det var ein teknisk feil på det bakkebaserte systemet.

Eg ser alvorleg på situasjonar med bortfall av GPS-signaler fordi slike signaler har stor viktighet på mange område i samfunnet. Eg kjenner likevel ikkje til tilfelle der tryggleiken i luftfarten har vore trua som følge av bortfall av GPS-signal, og eg meiner at tryggleik og beredskap er tilstrekkeleg som følge av at alternative system er tilgjengelege.

SPØRSMÅL NR. 368**Innlevert 14. november 2018 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 22. november 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor mange sykepleiere og helsefagarbeidere som har fått etter- og videreutdanning gjennom Kompetanseløft 2020?

Svar:

Jeg vil innledningsvis opplyse om at kommunene i sin rapportering på bruk av Kompetanseløft 2020 ikke rapporterer på hvilken utdanningsbakgrunn de ansatte har. Bakgrunnen for dette er blant annet forenklingen og ef-

fektiviseringen av tilskuddsforvaltningen gjennom regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform, som blant annet innebærer å begrense den statlige rapporteringen fra kommunene.

Tall som Helsedirektoratet har innhentet viser at totalt om lag 45 400 ansatte i de kommunale helse- og omsorgstjenestene fullførte en videre- eller etterutdanning i de to første årene av Kompetanseløft 2020. Av disse består om lag 5500 av videreutdanninger og 39 900 av etterutdanninger. Det er grunn til å anta at en vesentlig andel av disse er sykepleiere og helsefagarbeidere, da dette er de to største utdanningsgruppene i sektoren.

SPØRSMÅL NR. 369**Innlevert 14. november 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 20. november 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen****Spørsmål:**

Jeg viser til statsrådens besvarelse på mitt skriftlige spørsmål sendt 31. august 2018, jf. Dokument nr. 15:2165 (2017-2018). Statsråden opplyste i august i år at forskrift om salg av rå melk og fløte ville bli sendt på offentlig høring i september. Nå viser kalenderen november.

Jeg spør derfor igjen om når forskriften kommer på høring?

Svar:

Det stemmer at jeg i mitt svar 6. september antok at utkast til forskriftsendring om omsetning av rå melk og fløte til konsum ville kunne bli sendt på høring i september måned. Dessverre viste det seg at prosessen tok noe lengre tid. Forslaget til forskriftsendring ble sendt på høring 19. november og er nå å finne på Mattilsynets nettsider.

SPØRSMÅL NR. 370**Innlevert 14. november 2018 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 21. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Mener statsråden at unntaksbestemmelsen i lovverket dekker alle syke barn slik det fremstilles i pressemeldingen, og dersom ikke alle barn dekkes: Hvorfor samsvarer ikke opplysninger i pressemeldingen fra statsråden med det faktiske lovverket, og heller ikke med det som faktisk står skrevet i Prop. 12 L (2018-2019), punkt 2.2?

BEGRUNNELSE:

I pressemeldingen om proposisjonen der flere pleiepengespørsmål er omtalt gis det inntrykk av at det allerede er en unntaksbestemmelse som dekker alle syke barn som har oversteget tidskontoen på 1300 dager. I Folketrygdloven § 9-12. Antall pleiepengedager, 6 ledd står det:

«Etter 1 300 stønadsdager kan pleiepenger kun ytes til personer som har omsorg for barn under 18 år som på grunn av en livstruende sykdom eller skade har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Dette gjelder ikke dersom sykdommen eller skaden er varig. Pleiepenger etter dette leddet ytes med 66 prosent av beregningsgrunnlaget.»

I pressemelding fra regjeringen, 9. november 2018 står det:

«Det ble innført en dagkonto på 1 300 dager (Fem år om dagene tas ut sammenhengende), og en ny gradering som gjør at foreldre med pleiebehov ned til 20 prosent kan benytte seg av ordningen. Det er også innført en unntaksbestemmelse, som betyr at det kan gis forlengelse – uten tidsbegrensning – når dagkontoen på 1 300 dager er brukt opp.»

I Proposisjonen står det:

«Departementet minner om at det uansett kan gis pleiepenger uavhengig av kvoten dersom barnet har en livstruende sykdom som ikke er varig.»

Det står tydelig både i lovverket og proposisjonen at unntaksbestemmelsen ikke gjelder dersom sykdommen eller skaden er varig. Dette blir aldri nevnt fra statsråden når hun uttaler seg offentlig, selv om det er en svært betydningsfull del av bildet. Det som ligger i den er en forskjellsbehandling av alvorlig syke barn. Den utelater nemlig å gi inntektssikring til familiene til de alvorlig syke barna der diagnosen i utgangspunktet er en varig diagnose. Disse barna kommer også i svært ustabile perioder, og akutte situasjoner, etter at tidskvoten er brukt opp. De vil ha akkurat det samme behovet for omsorgspersonene sine hos seg under slike sårbare tider, som andre barn. Allikevel er disse barna ikke omfattet av unntaksbestemmelsen. Det finnes også noen få barn her i dette landet som er under varig intensivpleie i hjemmet. Disse barna er helt avhengig

av sine omsorgspersoner til stede for faktisk overlevelse. Disse barna er heller ikke omtalt i unntaksbestemmelsen. Unntaksregelen er også svært streng med tanke på kravet til *livstruende* sykdom eller skade. Man kan jo være alvorlig syk eller skadet, men ikke livstruende - og også ha sterkt behov for omsorgspersonene sine hos seg. Det er heller ikke nevnt i pressemeldingen at de familiene som er innlemmet i unntaket må gå ned til 66 prosent lønn. Inntektsnedgang til 66 % lønn på begge foreldres inntekter i en familieøkonomi vil bli svært belastende, særlig der begge omsorgspersonene må være hos barna.

Svar:

Pressemeldingen det vises til er sendt ut for å orientere om at Arbeids- og sosialdepartementets samleproposisjon legges fram for Stortinget. Den er ment å være kortfattet informasjon, slik at presse og publikum for øvrig gjøres oppmerksom på saken og kan lese proposisjonen dersom de ønsker mer detaljert informasjon.

I begrunnelsen for spørsmålet skriver spørsmålsstiller at jeg, når jeg uttaler meg offentlig, aldri sier at unntaksbestemmelsen ikke gjelder ved varig sykdom. Dette medfører ikke riktighet. Jeg sa det senest i Stortinget 14. november. Regjeringen har aldri lagt skjul på at hovedregelen er fem år, og at forlengelse ut over dette er et unntak. Det gjør vi heller ikke i pressemeldingen.

Når vi i pressemeldingen viser til at det er innført en "unntaksbestemmelse", innebærer denne formuleringen at bestemmelsen ikke gjelder alle barn. Dersom alle hadde hatt rett til stønad ut over 1 300 dager, hadde dette vært hovedregelen – ikke unntaket.

Jeg er derfor ikke enig i at det i pressemeldingen gis inntrykk av at alle syke barn omfattes av unntaksbestemmelsen, og jeg kan ikke se at det er noen konflikt mellom det som står i pressemeldingen og det som står i Prop. 12 L (2018–2019).

I denne sammenheng kan det også være verdt å minne om at i den gamle pleiepengeordningen var barn med varig sykdom utelatt, aldersgrensen for å kunne motta pleiepenger for syke barn innlagt i institusjon var 12 år, foreldre kunne ikke ta ut pleiepenger samtidig og barn med et pleiebehov mindre 50 pst. Også i den gamle ordningen var det noen unntak, men ordningen var vesentlig mer begrenset enn den nye.

SPØRSMÅL NR. 371**Innlevert 14. november 2018 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 16. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara****Spørsmål:**

Hva er den konkrete grunnen til at dette arkivet er merket som taushetsbelagt?

BEGRUNNELSE:

Jeg referer til skriftlig spørsmål nr. 308 om hvorfor arkivene med dokumenter om Alexander L. Kielland-ulykken er lukket for offentligheten. Svaret på spørsmålet var at det samlede arkivet er merket som taushetsbelagt.

Svar:

Arkivet til undersøkelseskommisjonen etter Alexander Kielland-ulykken ble overlevert til Riksarkivet 21. mai 1987. Ved overleveringen fastsatte Justisdepartementet «at det skal være fri innsynsrett for dette materialet». Dette innebar ikke at eventuell taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 falt bort. Riksarkivet la til grunn at materialet ikke var gjennomgått med sikte på å fastlegge hvilke deler av det som eventuelt var omfattet av taushetsplikt. Dersom det nå kreves innsyn i dokumenter i arkivet til undersøkelseskommisjonen, vil det bli vurdert om det foreligger taushetsplikt. Innsynskrav må rettes til Arkivverket.

SPØRSMÅL NR. 372**Innlevert 14. november 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 16. november 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud****Spørsmål:**

Mange nordmenn har et bilde av at melken vi drikker kommer fra frie og lykkelige kyr som beiter på grønne enger, men i følge Tine står halvparten av Norges kyr på bås. Ubehagelige støt fra kutreneren kan være stressende for dyr som allerede har store begrensninger i å tilfredsstille sine artstypiske behov.

Vil statsråden vurdere å innføre forskriftendringer som ikke tillater kutrener, og sørge for at dyrevelferden til kyra ivaretas frem til løsdriftskravet er på plass i 2034?

BEGRUNNELSE:

Dagens regelverk gir bønder anledning til å benytte såkalte kutrener for å styre hvor kyrene legger sin avføring. Kutreneren består av en strømførende bøyel som plasseres over ryggen til kua som står på båsfjøs. Hensikten er å få dyret til å ta et skritt tilbake slik at avføringen faller i skantillen. Båsen, som også fungerer som liggeplass, blir da holdt fri for avføring. Når den oppbundne kua hever ryggen for å gjøre fra seg, får det et elektrisk støt dersom det ikke rygger tilbake, og avføringen havner på «rett plass». Det er vedtatt at storfehold skal gå over til løsdrift som i større

grad vil gi kyrene mulighet til å utøve sin naturlige atferd samt stanse bruk av kutrener, men dette har blitt utsatt til 2034 (Mattilsynet 2013). I Forskrift om dyrehold § 4. sier at

«Ved hold av storfe skal det tas hensyn til dyras adferdsmessige og fysiologiske behov, og dyra skal beskyttes mot fare for unødig stress, smerte og lidelse».

Samt dyrevelferdsloven som sier

«dyreholder skal sikre at dyr holdes i miljø som gir god velferd ut fra artstypiske og individuelle behov».

I tillegg konkluderte Landbruksdepartementets etikktvalg (nå Rådet for dyreetikk) i 1994 med at

«bruk av kutrener bør avvikles».

Svar:

Som representanten påpeker i begrunnelsen for spørsmålet, har allerede dagens regelverk krav om at det ved hold av storfe skal tas hensyn til dyras atferdsmessige og fysiologiske behov, og dyra skal beskyttes mot fare for

unødig stress, smerte og lidelse. Dette gjelder også for kyr i fjøs med "kutrener", og bruk av slike innretninger er nøye regulert og skal ta hensyn til dyrevelferden. Mattilsynet har gjennomgått holdforskriftene for storfe, svin, sau og geit og foreslått endringer som for tiden er til vurdering i

departementet før høring. Mattilsynet foreslår noen presiseringer av regelverket for bruk av kutrener for ytterligere å ivareta dyrevelferden. Jeg vil vurdere Mattilsynets endringsforslag, men har ikke planer om å foreslå totalforbud mot bruk av kutrener.

SPØRSMÅL NR. 373

Innlevert 14. november 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 27. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Jernbanestrekningen Hokksund - Hønefoss, som del av Randsfjordbanen, har i praksis ingen funksjon for jobbpendlere i dag. Det brukes privatbiler og delvis buss til arbeidsmarkeder sørover. Det er ikke togstopp overhodet ved viktige stasjoner, og stasjonsområdene forfaller, til tross for at Randsfjordbanen kunne spilt en avgjørende rolle i persontransport for jobbpendlere og for næringsutvikling i dalføret.

Hva slags strategi har statsråden for Randsfjordbanen i dag og etter at Ringeriksbanens står ferdig?

BEGRUNNELSE:

Dagens kollektivtilbud Vikersund - Oslo består i realiteten av buss med varierende reisetid fra 1 time og 40 minutter til 2 timer. Togtilbud for midtre deler av Buskerud er rett og slett ikke-eksisterende for jobbpendlere, selv om det går fullverdig jernbane gjennom dalen, Hokksund - Hønefoss. Passasjertrafikk på denne Randsfjordbanen er ikke omtalt i jernbanens strategier og planer. Dette er svært beklagelig på bakgrunn av ønsket, erklært politikk om at vi skal reise mer miljøvennlig og utvikle bosetting og næringsutvikling rundt jernbanen og knutepunkt.

Dagens tilgjengelighet til Midt-Buskerud gjør området til utkantdistrikt. Men enkle grep for lave summer kan Midt-Buskerud utvikles og gjøres til et felles bo- og arbeidssområde med Drammen og Oslo.

I sin omfattende høringsuttalelse til fylkeskommunens bestilte rapport (05/2017) fra Urbanet Analyse, skriver Modum Næringsråd følgende:

"Med Ringeriksbanen i drift vil Vikersund være cirka 55 minutter fra Oslo. Dette kan oppnås uten ekstra, tunge investeringer. Et togtilbud på den eksisterende Randsfjordbanen er nøkkelen for å samle bo- og arbeidsområdene Ringerike, Midt-Buskerud, Eiker, Kongsberg og Drammen. Lokalt næringssliv vil få kraftig vekst som vil være av avgjørende betydning.

Dette kan gjøres for en lav driftskostnad, med en potensielt meget stor gevinst.

Vårt ønske for fremtidig kollektivtilbud er minimum timesavganger mellom Modum og Oslo uten togbytter, støttet av et godt busstilbud som mater til knutepunktene.

En sterk region vest for Oslo vil avlaste hovedstaden. Tog skal være ryggraden i å forflytte folk på Østlandet, og det skal satses på steder som kommer under én time fra Oslo. Det vil Midt-Buskerud være med vårt forslag.

Nærmere 70.000 personer sokner til Randsfjordbanen, med stasjonene i Drammen og Nedre Eiker har over 160.000 personer tilgang. Med togbytte til Kongsbergbanen vil totalt 190.000 personer ha potensielt nytte av togmuligheten, forstørret arbeidsmarked eller tilgang på flere arbeidstakere. Nye reisende fra Bærum og Oslo via Ringeriksbanen er ikke beregnet inn."

I Bane Nors innspill til handlingsplan for jernbanesektoren 2019-2028 omtaler Bane Nor eiendom kun åtte steder i Norge hvor de satser på eiendomsutvikling i knutepunkt. Vikersund og Hokksund er to av disse. Modum kommune og Bane Nor har etablert selskapet Vikersund Utvikling AS. Det ligger også store potensialer i utvikling av Åmot, Skotselv og de andre stasjonene der tog overhodet ikke stopper i dag. Synspunktene fra Modum deles av alle berørte kommuner og Buskerud Fylkesting.

Svar:

Kollektivtilbudet på strekningen Hokksund-Hønefoss består i dag av buss i regi av Buskerud Fylkeskommune. Fylkeskommunen har i den årlege dialogen med Jernbanedirektoratet, bedt direktoratet om å vurdere ei kortsiktig løysning for eit auka tilbod frå Oslo/Drammen til Hokksund, med forlenging langs Randsfjordbanen til Vikersund/Hønefoss. Samferdselsdepartementet er også kjent med at Buskerud fylkesting er positive til å arbeide

for persontrafikk på Randsfjordbanen, men at fylkestinget samtidig forutsetter at kortsiktige løsninger ikke må hindre ambisjonene om økt togfrekvens til Kongsberg. Jernbanedirektoratet vurderer årleg moglege forbetringar av togtilbodet på dei fleste strekningane i landet. Persontrafikktilbodet på dei fleste strekningane inneber offentleg kjøp, løyvd over statsbudsjettet. Dei fleste forbetringar i togtilbodet må såleis forsvarast og prioriterast samfunnsøkonomisk i samband med behandlinga av statsbudsjettet. Før Jernbanedirektoratet kan anbefale eit betre togtilbod, må etaten og vurdere om det er kapasitet på infrastrukturen, om betringa krev kjøp av fleire togsett, om det er tilstrekkeleg marknad og hvor stor auken i betalinga til togoperatøren må rekne med å bli. Dette er ein årleg prosess i Jernbanedirektoratet. Når det gjeld stortingsrepresentanten sitt konkrete spørsmål om togtilbodet mellom Drammen/Hokksund og Hønefoss, har Jernbanedirektoratet førebels konkludert med at det ikkje er tilstrekkeleg kapasitet mellom Drammen og Hokksund til å auke frekvensen med fleire tog på denne strekninga. Dette må og sjåast i lys av dei omfattande byg-

gearbeida som skal gjennomførast på Drammen stasjon og strekningen Drammen-Gulskogen dei næraste åra. Persontrafikk mellom Hokksund og Hønefoss vil og krevja fleire togsett enn det som i dag er tilgjengeleg. Etter at Ringeriksbanen opnar, vil toga til og frå Bergen ikkje køyre på Randsfjordbanen. Dette vil gi auka kapasitet for regionale tog mellom Drammen og Hønefoss. Samstundes vil eit effektivt busstilbod mellom Hønefoss og Vikersund, med omstiging der til/frå Oslo, gi redusert reisetid mellom til dømes Vikersund og Oslo. Jernbanedirektoratet vil vurdere forbetring av togtilbodet mellom Drammen og Hokksund (eventuelt Hønefoss) når tilstrekkeleg infrastrukturkapasitet er bygd ut til at tilbodet kan aukast med akseptabel punktleghet. Eg viser elles til eit forslag til endring i yrkestransportlova om at løyve for kommersielle bussruter ikkje lenger skal behovsprøvast. Framlegget er no på offentleg høyring. Dersom forslaget får tilslutnad, vil dette kunne opne for nye rutetilbod også på den aktuelle strekninga dersom operatørar finn marknadsgrunnlag for det.

SPØRSMÅL NR. 374

Innlevert 14. november 2018 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 21. november 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Forskning er en del av høyere grads utdanninger (master og PhD) og Ny-Ålesund egner seg utmerket til å engasjere studenter i forskningsprosjekt. Er statsråden enig i at studenter på master og doktorgradsnivå skal kunne ta i bruk disse fasilitetene som en del av sin utdanning?

BEGRUNNELSE:

I utkastet til forskningstrategi for Ny-Ålesund 2019-2029 kan det synes om om det legges opp til en innstramming i mulighetene for studenter på master- og doktorgradsnivå til å benytte fasilitetene. Dette har vakt oppsikt hos noen av landets fremste forskningsmiljø på polare spørsmål. De argumenterer med at en vesentlig del av utdanningen for nye forskere er å delta i forskningarbeid i felt.

Hvis Norge skal opprettholde sin status som ledende polarnasjon, er vi også avhengig av å utdanne nye polarforskere og andre kandidater med inngående kjennskap til arktiske forhold. Ny-Ålesund er en unik plattform for forskning og utdanning.

Svar:

Spørsmålet var stilet til klima- og miljøministeren, men spørsmålet har gått videre til meg som forsknings- og høyere utdanningsminister. Jeg helt enig med representanten Sivertsen i at studenter på master- og doktorgradsnivå skal kunne ta i bruk forskningsfasilitetene i Ny-Ålesund som en del av sin utdanning, og at dette har stor betydning for rekrutteringen av nye polarforskere. Regjeringens Strategi for forskning og høyere utdanning på Svalbard, som ble lagt frem i april i år, sier følgende om rammer for videre utvikling av forskningsstasjonen Ny-Ålesund:

«At master- og doktorgradsstudenter knyttes til forskningsaktiviteter som foregår, bidrar til rekruttering av nye generasjoner polarforskere. Regjeringen ønsker ikke at utdanning skal utgjøre noen betydelig aktivitet i Ny-Ålesund, men det skal fortsatt være anledning til å ta med studenter som er knyttet til forskningsprosjekter i Ny-Ålesund. Det skal også, innenfor rammene og koordineringen som gjelder på stedet, fortsatt være mulig for UNIS å benytte felles fasiliteter når dette er viktig for utdanningen. Bruk av fasilitetene i Ny-Ålesund i utdanningsøyemed skal tilpasses stedets kapasitet, kulturhistoriske verdier og miljø og

avgrenses til aktivitet som krever tilgang til den instrumenteringen eller de feltnulighetene som finnes her. Næringsvirksomhet i og omkring Ny-Ålesund må tilpasses de rammer som forskningsvirksomheten setter.»

Kunnskapsdepartementet har bedt Norges forskningsråd om å utvikle en forskningsstrategi for Ny-Ålesund, med utgangspunkt i regjeringens overordnede strategi. Et utkast til slik forskningsstrategi er nå på høring hos relevante institusjoner. Under kapittel 4.3 Recruitment står følgende:

«There is a need for recruitment in polar research, both in Norway and internationally. Ny-Ålesund is a unique learning site with access to infrastructure, field locations and a large international research environment. Ny-Ålesund should contribute to the recruitment of a new generation of polar researchers by hosting master's and doctoral fellowship-holders in connection with research projects. However, education is not intended to become a significant activity in Ny-Ålesund. There should be course activities for MSc and PhD students hosted in Ny-Ålesund, but such activities must be adapted to suit the station's

capacity, cultural-historical attributes and natural environment. Research activity will be prioritized above course activities and are to be limited to those requiring access to infrastructure or field opportunities available in Ny-Ålesund. When there is unused capacity, courses can be held in Ny-Ålesund; the University Centre in Svalbard (UNIS) courses will be given top priority. UNIS is a unique centre for university-level study and research in Svalbard and it has a history of using Ny-Ålesund for some course activities. This option will remain available to UNIS in the future. When demand is high, an overall assessment of the wishes and needs for teaching activities will be required. It may be appropriate to impose deadlines for submitting requests. All course activity request must include a reason why the course in question should be held in Ny-Ålesund.»

Etter min mening følger Forskningsrådet opp de rammene som regjeringen har satt, i sitt utkast til forskningsstrategi for Ny-Ålesund, der det fortsatt er åpent for å ta med master- og doktorgradsstudenter tilknyttet forskningsprosjekter, blant annet med formål å bidra til rekruttering av polarforskere. Dette i tillegg til utdanningstilbud som gis gjennom UNIS.

SPØRSMÅL NR. 375

Innlevert 15. november 2018 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 21. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å sikre at ingen innbyggere er fratatt sin selvbestemmelse i strid med vergemålsloven og hvorfor vil ikke statsråden ta en helhetlig gjennomgang av hvor mange dette gjelder, og hvilken grad av urett de er utsatt for?

BEGRUNNELSE:

Men bare det siste halvåret har 1436 nordmenn fått verge uten at de har blitt spurt om det er noe de selv ønsker. Men bare det siste halvåret har 1436 nordmenn fått verge. BakgrunnVG har gjennomgått en rekke vergemålssaker og har funnet at bare det siste halvåret har 1510 nordmenn blitt beskrevet som «ikke samtykkekompetente» og fått oppnevnt verge. I følge VG har Fylkesmannen snakket kun snakket med 74 av disse personene. Ifølge VG-saken 14.11.18 har justisministeren ingen planer om å undersøke saken nærmere, og sier at han ikke vil forskuttere noe før granskingen av Tolga-saken er avsluttet. Riksrevisjonens rapport om vergemålsreformen avdekket en praksis som ikke er en rettstat verdig. I to tredjedeler av sakene som riksrevisjonen gjennomgikk, var vergemålet generelt

utformet og ikke tilpasset individet slik vergemålslovens § 21 og § 25 krever. Riksrevisjonen avdekket også at vergemålsmyndighetene i halvparten av sakene ikke hadde pratet med personen under vergemål. En kan altså ikke vite om vergemålet er frivillig, selv om dette er hovedregelen og presisert i vergemålslovens § 20. I mars 2018 kom justisdepartementet med tolkningsuttalelsen «§§ 20 og 33 - Vergemålsloven §§ 20 og 33 – samtykkekompetanse» for å presisere forholdet mellom samtykkekompetanse og rettslig handleevne. Tolkingsuttalelsen skulle bidra til å unngå at personer ble fratatt sin selvbestemmelse uten rettsikkerhetsgarantier. En skulle ikke både ha full rettslig handleevne og samtidig være fratatt samtykkekompetansen. Med Tolga-saken friskt i minne, kan det tyde på at praksisen ikke bare gjelde Tolga, men at et ukjent antall mennesker i realiteten er umyndiggjort gjennom forvaltningsvedtak, uten rettsikkerhet, uten at vergemålsmyndighetene kjenner eller har vært i kontakt med dem. Som rettsstat bør vi snarest rydde opp i slike forhold.

Svar:

Innledningsvis påpeker jeg at vergemål er en støtteordning for personer som har behov for bistand til å håndtere praktiske eller økonomiske forhold. Vergemål skal være et gode til hjelp og nytte for dem som kvalifiserer til å ha verge. Det er alvorlig når mennesker opplever at de påtvinges ordinære vergemål. Slik skal det ikke være. Jeg er opptatt av at feil som måtte være begått, blir raskt og effektivt rettet opp.

Justis- og beredskapsdepartementet har derfor i brev 16. november 2018 bedt Statens sivilrettsforvaltning om å legge til rette for en gjennomgang av saker hvor vergemål kan være opprettet mot den enkeltes vilje. Det er viktig å finne de riktige tiltakene som er egnet til å avdekke uønskede vergemål. Vi har derfor bedt Statens sivilrettsforvaltning om innen utløpet av november 2018 å redegjøre for

hvordan gjennomgangen mest hensiktsmessig kan gjennomføres, herunder

- hvilke tiltak som skal gjennomføres
- hvem som skal gjennomføre tiltakene
- en konkret plan for gjennomføringen av tiltakene.

Vi har også bedt om en tilbakemelding på når tiltakene kan anses gjennomført.

En forsvarlig gjennomgang vil nødvendigvis ta noe tid. Statens sivilrettsforvaltning har informert om at personer som i dag har et vergemål de ikke ønsker, kan ta kontakt med fylkesmannen og be om at vergemålet oppheves. Jeg legger til grunn at også verger tar kontakt med fylkesmannen dersom den de er verge for ikke ønsker verge.

Jeg forventer at eventuelle vergemål det ikke er grunnlag for å opprettholde, blir avviklet så snart det er forsvarlig.

SPØRSMÅL NR. 376

Innlevert 15. november 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 19. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

I NRK i dag 16.11.18 kan vi høre at personer fra Eritrea som ønsker å søke om familiegjenforening med sin familie i Norge ikke lenger får lov til å søke fra Addis Abeba. Dette skjer samtidig med at reisen fra Eritrea til Addis Abeba har blitt tryggere. Kampen mot menneskesmugling er viktig for Norge, men her blir konsekvensen at den øker.

Har regjeringen vurdert om Addis Abeba av sikkerhetshensyn bør være det rette søkerstedet, eller vurdert risikoen den enkelte utsettes for ved å velge Khartoum som søkersted?

BEGRUNNELSE:

24.10.18 varsler UDI at når det gjelder søknad om familiegjenforening for Eritreiske statsborgere så er Khartoum det riktige stedet å levere søknaden. Reglene for å søke om en oppholdstillatelse i Norge er slik at du må søke om det fra det landet vi har bestemt at er riktig for deg å søke fra. For eritreiske statsborgere har den norske regjering bestemt at Khartoum er riktige sted. De fleste eritreere som gjenforenes med familie i Norge har søkt ved den norske ambassaden i Addis Abeba.

Inntil nylig måtte eritreere smugles/reise illegalt fra Eritrea til Etiopia. Det må de fortsatt for å komme fra Eri-

trea til Sudan og de som ikke har pass/reisedokument fra Etiopia til Sudan.

Denne endringen innebærer en høy risiko for allerede sårbare barn og voksne som allerede befinner seg i Adis Abeba.

UNHCR anbefaler at de fleste eritreere som flykter fra hjemlandet anses som flyktninger i henhold til kriteriene i flyktningkonvensjonen, særlig på grunnlag av forfølgelsesfare knyttet til forfølgelsesgrunnene "politisk oppfatning" og "religion". Grupper der forfølgelsesfare kan presumeres, er blant annet: 1) personer som har desertert eller unndratt seg nasjonaltjeneste 2) politisk opposisjonelle eller dissidenter 3) journalister og andre ansatte i medier 4) fagforeningsmedlemmer og aktivister for arbeidsrettigheter 5) religiøse minoriteter 6) kvinner med spesielle profiler 7) lesbiske, homofile, bifile, transpersoner eller intersex-personer (LHBTI) 8) medlemmer av bestemte etniske minoriteter 9) ofre for menneskehandel.

UDI er enig med UNHCR i at det kan foreligge risiko for forfølgelse ved retur til Eritrea for de gruppene som UNHCR påpeker som spesielt utsatte.

Svar:

Det følger av utlendingsforskriften § 10-2 tredje ledd at søkere som oppholder seg utenfor riket skal fremme søknad «gjennom norsk utenriksstasjon i det landet søkeren er borger av, eller gjennom norsk utenriksstasjon i det landet der søkeren har hatt oppholdstillatelse i de siste seks månedene». Søknader som ikke er levert på riktig utenriksstasjon, kan avslås på formelt grunnlag, det vil si uten at utlendingsmyndighetene vurderer realiteten i saken. I henhold til bestemmelsens syvende ledd kan det gjøres unntak hvis «sterke rimelighetsgrunner» tilsier det.

Når det gjelder eritreiske borgere, har de siden den norske ambassaden i Asmara i Eritrea ble lagt ned i 2013, som hovedregel måttet levere søknader om oppholdstillatelse og visum ved den norske ambassaden i Khartoum i Sudan. Det er Utenriksdepartementet som beslutter hvordan utenriktjenesten skal organiseres og som avgjør hvilke norske utenriksstasjoner som dekker hvilke land.

Justis- og beredskapsdepartementet ga 28. juni i år en instruks til Utlendingsdirektoratet med nærmere føringer for behandlingen av søknader om familieinnvandring som ikke er fremsatt ved riktig utenriksstasjon, jf. GI-07/2018 Behandling av søknader om familieetablering/-gjenforening som ikke er fremmet i tråd med utlendingsforskriften § 10-2 tredje ledd, jf. niende ledd. Jeg presiserer at instruksjonen er generelt utformet (ikke landspesifikk), men problemstillingen har aktualisert seg for eritreere den siste tiden, slik som representanten Leirtrø viser til.

I instruksjonen understrekes det at søknader om oppholdstillatelse som ikke er levert til rett utenriksstasjon, som hovedregel skal avslås på formelt grunnlag. Terskelen for å benytte unntaksadgangen skal være høy. I instruksjonen legges det opp til at unntak kan gjøres dersom søkeren i eller på vei til landet der rett utenriksstasjon ligger, risikerer forfølgelse eller krenkelse av grunnleggende menneskerettigheter, som f.eks. retten til liv og forbudet mot tortur, umenneskelig og nedverdiggende behandling eller straff. Det understrekes at det ikke er tilstrekkelig at reisen vil være utfordrende, tidkrevende eller kostbar. Det er Utlendingsdirektoratet som avgjør om det i den enkelte sak foreligger «sterke rimelighetsgrunner» som tilsier at søknaden skal tas til behandling selv om det ikke er søkt fra rett utenriksstasjon.

Jeg mener det er fornuftig at vi har klare regler for hvor søknader om oppholdstillatelse og visum skal leveres. Hvis søkerne selv kan velge hvor de vil søke, vil det kunne ha flere uheldige konsekvenser. Dersom den utenriksstasjonen hvor søkeren velger å innlevere sin søknad ikke har nødvendige språkkunnskaper eller kunnskap om lokale forhold i søkerens hjemland, kan dette påvirke muligheten for kontroll av fremlagte dokumenter og øvrig forberedelse av saken. Dette kan igjen få stor betydning for utfallet av søknaden. Det vil også føre til en uforutsigbar arbeidssituasjon for utenriksstasjonene, og det blir svært vanskelig å vurdere de ulike stasjonenes ressursbehov. Dette vil igjen kunne medføre lang ventetid ved enkelte utenriksstasjoner, og at personer som har økonomiske ressurser til å søke i andre land går foran i køen.

SPØRSMÅL NR. 377

Innlevert 15. november 2018 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 19. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å forsikre seg om at påtaleunntakelser ikke brukes mot gjengangere og andre grupper som, så vidt meg bekjent, påtaleunntakelser ikke er ment som et virkemiddel overfor?

BEGRUNNELSE:

VG har nylig skrevet om at politiet i Oslo har brukt påtaleunntakelser mot gjengangere, også personer tilknyttet organiserte kriminelle miljøer.

Svar:

Det er ikke riktig av meg som statsråd å gi en vurdering av enkeltstående påtaleavgjørelser. Dette hører inn under ansvarsområdet til Riksadvokaten. Det kan være flere grunner til at påtaleunntakelser vurderes som en aktuell reaksjon. Det er likevel grunn til å se nærmere på den praksisen som avdekkes i den aktuelle nyhetsreportasjen i VG. Jeg vil ta opp dette temaet med Riksadvokaten.

SPØRSMÅL NR. 378**Innlevert 15. november 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 26. november 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Mener statsråden det er riktig og legge ned ambulanse-båten i Harstad?

BEGRUNNELSE:

Styret i UNN HF vedtok torsdag 15.11 å iverksette nedleggelse av ambulansebåten Alden fra 1. januar 2019. Styret forutsetter at kompenserende tiltak iverksettes, heter det i vedtaket. Dette innebærer at MF Lauvstad skal brukes som beredskapsferge til øyriket nord for Harstad.

Begrunnelsen fra UNN er at øyriket knyttes bedre sammen av tunneler og bruer, at båten har få akuttoppdrag i året og økonomiske faktorer. Men man er fremdeles avhengig av ei ferge over Toppsundet for å komme til og fra øyriket og inn til Harstad. For UNN handler dette tydeligvis kun om penger og økonomi. For folk som bor i øyriket, og for de mange med feriehus og hytter her ute, handler det om trygghet for eget og naboens liv og helse.

Det er ingen tvil om at responstiden for øyriket nord for Harstad blir svekket. Kortest mulig responstid er et spørsmål om liv og død. UNN har åpenbart ikke tatt i betraktning de ulike scenarier ved utrykning av ambulansebil fra Harstad til øyriket, og med ei ferge som går i ordinære ruter over Toppsundet. Når alarmen går og ferga må tas ut av ordinære ruter for å være i beredskap, vil det føre til stor frustrasjon hos de som står i fergekø på begge sider. Det skal også være opp til skipper å vurdere hviletiden dersom ferga har vært i beredskap om natten.

Svar:

Det er de regionale helseforetakene og kommunene som har ansvaret for den akuttmedisinske beredskapen. Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Helse Nord om et innspill i saken. Bakgrunnen for styrevedtaket som representant Borch viser til, er at øyriket Bjarkøy fra desember 2018 knyttes sterkere sammen med ny tunnel og bruløsning. Det framgår av styresaken at behovet for ambulansebåt til akuttberedskap for Bjarkøy reduseres og at beredskapen i større grad kan ivaretas ved å øke bruken av ambulansebil og ambulansehelikopter. Endringen medfører en økonomisk besparelse i størrelsesorden 6,4 millioner kroner. Redusert behov for ambulansebåt førte til at UNN sonderte muligheter for samarbeid rundt en samfunnsbåt. Helse Nord opplyser at UNN har hatt flere møter med blant annet Harstad kommune, Sør-Troms regionråd og andre aktuelle samarbeidspartnere for å prøve

å finne løsninger for samdrift av båt med flere parter, men uten at dette har lyktes. Det framgår av styresaken at UNNs alternativ da var å inngå avtale med Troms Fylkeskommune om beredskapsferge over Toppsundet, i tillegg til ambulansebil stasjonert på UNN Harstad. Avtalen om fergeberedskap er klar til signering i løpet av neste uke, ifølge Helse Nord. Borch viser til at fergen må tas ut av ordinær rute for å være i beredskap, at det vil føre til stor frustrasjon hos dem som står i fergekø, og at det er opp til skipper å vurdere hviletiden dersom fergen har vært i beredskap om natten. Helse Nord skriver i innspillet at ambulanseoppdrag i minst mulig grad skal påvirke ruteprogrammet for fergen. I følge rederiet, Norled, truer ikke det potensielle aktivitetsnivået mannskapets døgnhvile. Helse Nord opplyser også at det jobbes med alternativer for båtskyss for øyer (med om lag 20 fastboende) som ikke dekkes av ferge. Her søker UNN samarbeid med andre aktører som f.eks. Redningsselskapet og sjøredningskorpset. Ambulanseoppdrag utført av dagens ambulansebåt til Senja, Ibestad og Dyrøy er ikke avhengig av båt og kan løses med ambulansebil etter vei, ifølge Helse Nord. Bjarkøyforbindelsen åpner for å bruke ambulansebil i kombinasjon med ovennevnte fergeberedskap. Det forutsettes at kompenserende tiltak blir iverksatt. UNN styrker som nevnt beredskapen på ambulansestasjonen i Harstad fra det tidspunktet båten legges ned, for å kunne ivareta oppdrag i øyriket. Helse Nord opplyser videre at det etableres en backup hvis ferge ikke er disponibel og for Meløyvær - hvis det ikke er mulig med helikopter. «Bjarkøy-modellen» (sykepleier som rykker ut fra sykehjemmet) videreføres. Helse Nord viser til at beredskapen i regionen ble styrket fra 2015 med ambulansehelikopter på Evenes. Hele øyriket nås med ambulansehelikopter innen 20 – 30 minutter. Regulariteten for helikoptret i slikt kystområde vurderes å være god. UNN har gjennom flere år hatt tett dialog med Harstad kommune for å identifisere risiko og kompenserende tiltak for øygruppen. Disse partene skal i tillegg gjennomføre en ny felles ROS-analyse vedrørende helseberedskapen. Dette arbeidet starter 4. desember 2018, ifølge Helse Nord. Helse Nord er av den oppfatning at den vedtatte endringen kan gjennomføres forutsatt at kompenserende tiltak er iverksatt før avvikling av ambulansebåten. Med bakgrunn i prosess, utredning og identifisering av kompenserende tiltak som skal være på plass før avvikling, støtter Helse Nord RHF UNNs beslutning om å avvikle ambulansebåten. Helse Nord skriver avslutningsvis at endringen er risikovurdert og planlagt med nøye oppfølging og evaluering. I tillegg skal ytterligere

og helhetlige ROS-analyser gjøres sammen med Harstad

kommune for å avdekke om det er behov for eventuelle korrigerende tiltak.

SPØRSMÅL NR. 379

Innlevert 15. november 2018 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 22. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Frykter statsråden i likhet med undertegnede at liv kan gå tapt om det ikke rydder opp i denne uholdbare situasjonen, og hva vil statsråden gjøre for å sette en stopper for dette?

BEGRUNNELSE:

Avisen Agder har ved flere anledninger omtalt en person i Lund kommune i Rogaland som de siste tre årene har hatt flere hundre falske ambulanseutrykninger hjem til seg. Bare i 2016 var det 287 utrykninger til samme adresse. Situasjonen er uholdbar for lokalbefolkningen fordi de får et svekket akuttillbud. Flere frykter at liv kan gå tapt fordi ambulansen kan være på en falsk utrykning mens en annen person trenger livsnødvendig hjelp. Dette fører også til at de ansatte i ambulansetjenesten preges av situasjonen.

Svar:

Spørsmålet er overført fra justis-, beredskaps- og innvandringsministeren til helseministeren som har ansvaret for spesialisthelsetjenesten, herunder ambulansetjenesten. Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst opplyser at situasjonen til tider er belastende for dem som arbeider i tjenesten ved Sørlandet sykehus HF, men at beredskapen opprettholdes ved omdirigering av ressursene i tilfeller med mange og samtidige bestillinger. Helse Sør-Øst opplyser at Sørlandet sykehus arbeider med konkrete tiltak på kort og lang sikt for å håndtere den beskrevne situasjonen. Som det fremgår av spørsmålet, handler dette om falske utrykninger fra en og samme adresse. Av hensyn til taushetsplikten og de videre prosessene som er nødvendige, kan ikke Helse Sør-Øst RHF kommentere saken ytterligere nå. Ut fra innspillet jeg har fått fra Helse Sør-Øst oppfatter jeg at det er en krevende situasjon, men at det jobbes med tiltak for å håndtere utfordringene og sikre at beredskapen opprettholdes.

SPØRSMÅL NR. 380

Innlevert 15. november 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 23. november 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kan statsråden vise til eksempler fra andre land som har gjennomført en regionreform med sammenslåinger som har ført til enten økonomiske innsparinger eller økt demokrati i form av økt medbestemmelsesrett og innflytelse for innbyggerne i landet?

Svar:

I Hagen-utvalgets rapport Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene, går utvalget blant annet gjennom regionale folkevalgte organer i Norden. Der viser de til at framveksten av sterkere folkevalgte regioner har vært en europeisk trend siden 1980-tallet. I enkelte

land har regionaliseringen kommet som et resultat av regionale folkevalgte krav om større selvstyre, mens det i andre land har skjedd som følge av desentralisering av oppgaver fra statlige organer. Oppgaver som desentraliseres er ofte knyttet til helse- og omsorgs-tjenester, transport og miljøvern. I de nordiske landene står enhetsstaten sterkt, men Hagen-utvalget mener det avtegner seg to modeller: Norge og Sverige utvikler folkevalgte regioner med bredere oppgavespekter, mens Danmark og Finland utvikler folkevalgte regioner med oppgaver som først og fremst er knyttet til helsesektoren. Island har ikke et regionalt politisk nivå, men et tonivåsystem med stat og kommuner. De nordiske landene har ikke gjennomført tilsvarende oppgave- og strukturreformer som vi nå gjennomfører. Jeg kjenner heller ikke til at andre land har gjennomført og evaluert sine regionreformer, som ville være direkte sammenlignbare med den norske regionreformen. Målene for regionreformen i Norge er å styrke

fylkeskommunenes rolle som samfunnsutvikler og gi større fylkeskommuner som bedre kan samhandle med regional stat. Større fylkeskommuner skal gi økt kapasitet og kompetanse til å ivareta dagens oppgaver på en bedre måte, og til å kunne påta seg nye oppgaver. Regionreformen skal styrke fylkeskommunene som demokratisk arena. Regjeringen har foreslått å overføre mange oppgaver fra staten til de nye fylkeskommunene. Slik får fylkeskommunene et mer helhetlig ansvar for viktige samfunnsoppgaver, som samferdsel, kompetanse og næringsutvikling. Regional tilpasning vil gi effektiv styring og bedre løsninger for innbyggere og næringsliv. Flere oppgaver til fylkeskommunene gjør at flere oppgaver løses nærmere folk, og at innbyggerne kan påvirke tilbudet. Departementet har lyst ut et oppdrag om en nullpunktsmåling, som skal legge grunnlag for at det i ettertid kan evalueres om, eller i hvor stor grad, regionreformen har oppnådd sine mål.

SPØRSMÅL NR. 381

Innlevert 15. november 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 23. november 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Viser avtale om levering av kommersielle allmenkringkastertjenester mellom staten og TV2. Ett av kravene i avtalen er at majoriteten av redaksjonen skal være ansatt minst 10 mil utenfor Oslo. TV2 tolker det slik at majoriteten må da være ansatt i Bergen som hovedredaksjon. Konsekvensen er at distriktskontorene ikke vil få et redaksjonelt løft etter avtalen. Deler statsråden TV2s vurdering av avtalen at det kun er Bergen som ligger 10 mil utenfor Oslo, men ikke Trondheim, Tromsø, Aalesund, Stavanger, Bodø og Hamar?

Svar:

Jeg er opptatt av at TV 2 har en redaksjonell tilstedeværelse i distriktene og er tilfreds med at selskapet i forbindelse med inngåelsen av avtalen med staten bekreftet at distriktskontorene vil opprettholdes i avtaleperioden. Statens avtale med TV 2 innebærer imidlertid at majoriteten av de redaksjonelt ansatte, både i hovedredaksjonen og den sentrale nyhetsredaksjonen, skal ha ett arbeidssted og at dette arbeidsstedet skal være 100 km utenfor Oslo, i TV 2s tilfelle Bergen. Med den forutsetningen oppfylt er

det opp til TV 2 selv å vurdere hvordan de vil løse bemanningen utenfor Bergen. Jeg deler derfor TV 2s vurdering av avtalen på dette punktet. Bakgrunnen for at jeg valgte å ikke stille bemanningskrav til distriktskontorene, er at dette ville blitt unødig komplisert og detaljfokusert. Dersom jeg skulle ha åpnet for at TV 2 kunne regne inn de ansatte ved distriktskontorene som en del av redaksjonen i Bergen, ville vi ha risikert at Oslo-redaksjonen ble større enn Bergens-redaksjonen. Dette ville neppe vært i tråd med Stortingets forutsetninger. Helt siden TV 2 startet sine sendinger i 1992 har det vært viktig for ulike regjeringer og Storting å sikre en kommersiell allmennkringkaster med sterkt redaksjonelt miljø utenfor Oslo. Dette bidrar til å berike våre perspektiver og gi oss flere nyanser i nyhetsdekningen. I statens avtale med TV 2 er det derfor stilt en rekke krav til TV 2s lokalisering. Kravene som er stilt til TV 2s lokalisering viderefører langt på vei kravene i forutgående konsesjoner og avtaler TV 2 har hatt med staten. Jeg er opptatt av avtalen skal bidra til riksdekkende nyheter som spiller hele landet. Staten vil derfor bl.a. kompensere TV 2s nettokostnader knyttet til riksdekkende nyhetssendinger som sendes på TV 2 hovedkanalen, herunder TV 2s nyhetsproduksjon ved distriktskontorer. Staten har inngått en langsiktig avtale

med tydelige krav for TV 2 som vil være et positivt bidrag til mediemangfoldet. Avtalen har allerede hatt positive effekter. Da avtalen ble inngått annonserte TV 2 at de vil utlyse 10 nye stillinger utenfor Oslo. Avtalen sikrer NRK

reell konkurranse og produksjon av riksdekkende egenproduserte nyhetssendinger, barne- og ungdomsprogram og norsk film- og tv-drama som kommer hele befolkningen til gode de neste fem årene.

SPØRSMÅL NR. 382

Innlevert 15. november 2018 av stortingsrepresentant Jan Böhler

Besvart 21. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara

Spørsmål:

Da jeg stilte justisministeren spørsmål av 25/4 om politiets bruk av Twitter, svarte han at Politidirektoratet rett før påske hadde lagt nye retningslinjer om dette, og at han ville "ta denne runden litt senere når vi ser hvordan retningslinjene har fungert". Som sagt den gang oppstår det stadig forvirring om når politiet informerer om viktige hendelser med stort politioppbud eller ikke.

Er justisministeren enig i at de nevnte retningslinjene bør være offentlige, og har han nå noen vurderinger av om de er gode nok?

Svar:

Politidirektoratet ønsker å gi god informasjon til publikum og media ved akutte hendelser. I samarbeid med politidistriktene planlegger direktoratet på sikt å utvikle løsningene for hvordan politiet informerer media i akutte situasjoner. Retningslinjene for bruk av Twitter ligger forøvrig ute på politiet.no og er offentlig tilgjengelig.

SPØRSMÅL NR. 383

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 22. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

I statsbudsjettet for 2018 valgte regjeringen å foreta innstramminger i stønadsordningen til tannbehandling for personer med sterkt nedsatt evne til egenomsorg ved varig sykdom eller ved varig nedsatt funksjonsevne. Det ble anslått at endringene i vilkårene for stønad skulle gi en innsparing på ca. 30 mill. kr.

Hvordan praktiseres denne ordningen nå i dag sammenlignet med tidligere, og hvilke konsekvenser har de innstramminger som er gjort fått for den aktuelle pasientgruppen?

Svar:

I mitt svar datert 2. februar 2018 på spørsmål nr. 736 til skriftlig besvarelse fra representanten Tellef Inge Mørland redegjorde jeg for begrunnelsene for regjeringens forslag til presiseringer i regelverket for stønadsordningen til tannbehandling for personer med sterkt nedsatt evne til egenomsorg ved varig sykdom eller ved varig nedsatt funksjonsevne. Presiseringene var begrunnet med tannlegenes praktisering av stønadsordningen som hadde gått langt ut over det som er formålet med stønadsordningen og vilkårene i regelverket for stønad. Og videre: "Presiseringene innebærer dermed en innstramming i tannlegenes praktisering av regelverket, men ikke en innstramming

av hvilke tilstander som gir rett til stønad til tannbehandling fra folketrygden etter pkt. 14." Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag ved behandlingen av statsbudsjettet. Analyserapport 1-2017 fra Helfo omhandlet en omfattende kartlegging av og analyse av tannlegenes bruk av pkt. 14. Basert på rapportens innhold ble det anslått at de aktuelle presiseringer ville innebære en reduksjon i folketrygdens utbetaling på om lag 30 mill. kroner. Oversikt over Helfos utbetaling av stønad til tannbehandling viser at ved utgangen av oktober 2018 utgjorde utbetalingen om lag 46 mill. kroner. Dette innebærer en innsparing med om lag 118 mill. kroner sammenliknet med tilsvarende periode i 2017. Innsparinger for hele 2018 vil bli anslagsvis 150 mill. kroner. Nedgangen i folketrygdens utbetaling kan forklares med en kombinasjon av færre personer som mottar stønad og at gjennomsnittlig utbetalt stønad per person er redusert. I 2017 fikk om lag 14 600 personer stønad til tannbehandling under pkt. 14. Så langt i 2018 har om lag 5 250 personer mottatt stønad under denne stønadsordningen. Helsedirektoratet anslår at for hele 2018 vil antallet bli om lag 5 900 personer. I 2017 var gjennomsnittlig utbetalt stønad per person om lag 14 200 kroner. Så langt i 2018 er tilsvarende beløp om lag 7 850 kroner. Stønadsordningen pkt. 14 ble i 2008 omgjort fra å være en bidragsordning etter folketrygdløven § 5-22 til en stønadsordning etter § 5-6. I mitt svar til spørsmål 736 redegjorde jeg for bakgrunnen for stønadsordningen, og

hvilke varige sykdoms- eller funksjonstilstander stønadsordningen har vært ment for. I 2013 ble det utbetalt 58 mill. kroner i stønad til tannbehandling under pkt. 14. Helsedirektoratet anslår at samlet utbetaling for 2018 vil bli om lag 60 mill. kroner. Dette kan tyde på at tannlegenes praktisering av stønadsordningen som følge av de presiseringer som er gjort, langt på vei er i samsvar med formålet med stønadsordningen og vilkårene for stønad. De personer som stønadsordningen er ment for vil fortsatt få ivarettatt retten til stønad til tannbehandling. Flere personer som tannlegene tidligere sendte krav på stønad for under pkt. 14, vil kunne få nødvendig tannhelsehjelp fra den fylkeskommunale tannhelsetjenesten i samsvar med Stortingets budsjettvedtak. Dette gjelder personer som har vært utsatt for tortur eller overgrep, og/eller personer med stor angst for tannbehandling (odontofobi). Når det gjelder de øvrige grupper som tannlegene tidligere sendte krav på stønad for, men som ikke har rett til stønad i henhold til vilkårene, har tannlegenes opplysninger vært mangelfulle. Som jeg svarte i brev av 2. februar 2018 viste Helfos analyser at diagnose ikke var oppgitt i 44 pst. av de innsendte regningene. I 40 pst. av regningene oppgis sykdommer i fordøyelsessystemet som diagnose, hvorav de fleste oppgis å være sykdommer i munnhule, spyttkjertler og kjever. Tannbehandling knyttet til slike sykdommer eksisterer det andre stønadsordninger for fra folketrygden.

SPØRSMÅL NR. 384

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 26. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan følger regjeringen opp økningen av tungt rusavhengige og antall unge i de åpne rusmiljøene i Oslo?

BEGRUNNELSE:

I følge Uteseksjonen i Oslo kommune og Aftenposten 4. november 2018 har det de siste årene vært en markant økning av tungt rusavhengige og av unge i de åpne rusmiljøene i Oslo. Uteseksjonen peker selv på at noe av forklaringen til veksten ligger i at politiet har redusert den systematiske tilstedeværelsen som regulerer åpne russcener. De rusrelaterte utfordringene i de større byene forsterkes også av at mange rusavhengige velger å flytte til disse byene.

Svar:

Regjeringen satte rus- og psykisk helsefeltet på dagsordenen allerede i regjeringserklæringen, og arbeidet med å styrke disse feltene inngår som et sentralt mål for regjeringen. Ett av mine hovedmål som helseminister er å sikre bedre tjenester til personer som står i fare for å utvikle et rusproblem, og til de som har et etablert rusproblem. Det er et uttalt mål at alle skal fanges opp og hjelpes tidlig. I regjeringens Opptrappingsplan for rusfeltet (2016-2020) legges det til rette for en bred tilnærming til feltet. Dette gir rom for mer ressurser til tidlig innsats, riktig behandling og god oppfølging. Regjeringen har og tatt initiativ til en rusreform med formål å gi tungt rusavhengige en bedre oppfølging ved å flytte ansvaret fra justissektoren

til helsesektoren. Dette handler om at samfunnets reaksjon på bruk og besittelse av illegale rusmidler til egen bruk skal være tilbud om behandling i stedet for straff. Jeg har og i min styringsdialog med helseforetakene satt krav til økt behandlingskapasitet. Foreløpige rapporter viser at opptrappingen har effekt på tjenestetilbudet, og det er registrert en økning i årsverksinnsats innenfor tjenester hhv rettet mot barn og unge på 7,9 prosent og tjenester rettet mot voksne på 4,3 prosent fra 2016 til 2017. Oppfølging av mennesker med rusproblemer er en viktig oppgave for kommunene som skal sørge for nødvendige helse- og omsorgstjenester. Hva slags tilbud som gis og hvordan det er utformet kan være ulikt fra kommune til kommune, men mennesker med rusproblemer har akkurat de samme rettighetene som andre innbygger har etter helse- og omsorgstjenesteloven. Også arbeids- og velferdsforvaltningen har et stort ansvar for personer med rusmiddelproblemer. Jeg er derfor glad for at resultater viser at hele 93 prosent av kommunene som mottok tilskudd til årsverk over ordningen Kommunalt rusarbeid i 2017 vurderer at midlene i stor eller svært stor grad bidrar til varig styrking av tilbudet til målgruppen. Det er viktig for meg å understreke at utviklingen på rusfeltet følges

nøye og at regjeringen har tatt flere initiativ til å bedre situasjonen for tungt rusavhengige. Det er et mål for regjeringen å styrke innsatsen mot overdosedødsfall. Blant annet har jeg gitt Helsedirektoratet i oppgave å legge til rette for forsøk med heroinassistert behandling. Regjeringen sendte nylig over Prop 13 L (2018-2019) til Stortinget. Proposisjonen inneholder forslag til endringer i sprøyteromsloven. Formålet vil være å åpne for inntak av flere narkotiske stoffer enn heroin i sprøyterom. Det åpnes også for at brukerne av ordningen skal få opplæring i, og mulighet for å prøve ut mer skånsomme inntaksmåter enn injisering. Regjeringen har økt kommunenes inntekter og Oslo alene har i perioden 2016-2018 fått over 200 millioner kroner til arbeid med rusfeltet. De har dermed fått mulighet til å prioritere økt innsats for målgruppen som spørsmålsstilleren nevner. Jeg forventer at Oslo kommune setter inn nødvendige ressurser og målrettede tiltak for å møte de endringene som Mørland viser til. Samlet sett mener jeg regjeringens arbeid med rusfeltet gir gode resultater og at både Oslo og landets øvrige kommuner nå står bedre rustet enn tidligere til å møte utfordringer som Mørland viser til.

SPØRSMÅL NR. 385

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 28. november 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvilke positive effekter ser kunnskapsministeren av å servere mat i barnehagen, og hva er den prinsipielle forskjellen på dette og servering av et enkelt måltid i skolen?

BEGRUNNELSE:

I etterkant av fremleggelsen av Arbeiderpartiets alternativ til statsbudsjett, har det oppstått en debatt om servering av et enkelt måltid i skolen. Representanter for statsrådets parti har vært kritisk til dette, og pekt på at det er foreldrenes ansvar å sørge for at barna har med seg mat på skolen. Den samme argumentasjonen kunne vært anvendt for matservering i barnehagen. Jeg ser derfor frem til å høre statsrådets syn på det prinsipielle skillet mellom servering av mat i barnehagen og skolen.

Svar:

Hjem og familie har det grunnleggende ansvaret for barns kosthold.

Små barn spiser ofte. Fordi så mange måltider inntas i barnehagen, er måltidene en stor del av dagen og en viktig arena for mestring og utvikling for barnehagebarn. Gode måltider og et sunt mat- og drikketilbud i barnehagen kan gi barna et godt grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. I ny rammeplan for barnehager er mat og måltid tillagt større vekt enn tidligere, og mat og måltid som pedagogisk verktøy er synliggjort blant annet gjennom et eget idehefte. Barnehagene er imidlertid ikke pålagt å servere måltider, maten kan like gjerne være medbrakt. Mat- og måltidsaktiviteter kan danne ramme for gode samtaler og bidra til fellesskapsfølelse og deltakelse hos barna. I tillegg til kan barna øve på praktiske ferdigheter. Helsedirektoratets retningslinjer for mat og måltid i barnehagen sier at barnehagen bør legge

til rette for minimum to faste, ernæringsmessig fullverdige måltider hver dag med medbrakt eller servert mat.

I skolen er den pedagogiske virksomheten primært lagt til undervisningsfagene. Kunnskap om mat og måltider inngår i flere fag. Mat og helse er et eget fag i skolen, og kropp og helse er et hovedområde i dagens læreplan i naturfag. Spisetiden i skolen kan også ha viktige funksjoner som sosial fellesskapsarena, og felles måltider kan være et virkemiddel i skolens arbeid med læringsmiljø. Det er en utfordring at mange skoler ikke legger til rette for at elevene får god nok tid til å spise. Å fremme gode mat- og måltidsvaner i skolen er også viktig i et folkehelseperspektiv. Regjeringen har i mange sammenhenger oppfordret skolene lokalt til å finne gode løsninger for måltidene. Helsedirektoratet har også utarbeidet nasjonale faglige retningslinjer for mat og måltider i skolen.

Det er ingen prinsipiell forskjell mellom barnehage og skole når det kommer til foreldrenes ansvar for barnas kosthold. Det er heller ingen prinsipiell forskjell mellom de positive virkningene ernæringsmessige gode fellesmåltider i barnehage og skole kan ha på folkehelse eller fellesskap.

Den prinsipielle forskjellen mellom barnehagen og skolen ligger i at barnehagen er et frivillig tilbud og er foreldrebetalt med en fastsatt maksimalpris, og det er åpnet for at kostpenger kan komme i tillegg til maksimalprisen. Skolen er obligatorisk for alle og skal være gratis.

En praktisk forskjell for skoler og barnehager er bygg. Mange barnehager er bygget i nyere tid og har fasiliteter til hygienisk laging og håndtering av mat. Det er strenge hygieneregler for matlaging, oppbevaring og servering. Dette kan være krevende for skoler som ikke har fasiliteter for dette.

Verken barnehager eller skoler er pålagt å servere mat, der dette skjer er det etter lokalt initiativ og tilpasset barnehagens og skolens lokale forutsetninger.

Som kunnskapsminister er jeg positiv til at skole- og barnehageeiere er aktive i å utvikle tilbudet til barna, og også vurderer måltidene som en del av hverdagen i henholdsvis skole og barnehager. Vi har imidlertid ingen planer om å pålegge skolene en måltidsservering, både fordi det har en stor kostnadsside og fordi det vil være et stort inngripen i den lokale handlingsfriheten.

SPØRSMÅL NR. 386

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 21. november 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Våren 2017 deltok stortingsrep. Iselin Nybø på kakefest for å feire vedtaket om en veiledningsordning for nyutdannede lærere. Per nå mottar kun 6 av 10 nyutdannede et slikt tilbud.

Når vil statsråden forskriftsfeste en veiledningsordning som skal gjelde alle nyutdannede?

BEGRUNNELSE:

Jeg tillater meg å gjenta spørsmålet til statsråden fra Stortingets spørretime 14. november 2018, da statsråden da ikke svarte på det konkrete spørsmålet. Det kan legges til at representanter fra alle regjeringsparti var med på kakefesten, som var i regi av Pedagogstudentene. Det har siden 2009 eksistert ulike avtaler med målsetting om at alle nytilsatte nyutdannede lærere i barnehagen, grunnskolen og videregående opplæring skal få et tilbud om veiledning, og dette ble ytterligere forsterket da Stortinget våren 2017 ba regjeringen i samarbeid med

partene utforme nasjonale rammer for en veiledningsordning for nyutdannede lærere som ivaretar at alle nytilsatte omfattes av ordningen, og som gir rom for lokal tilpasning. Likevel viser en fersk rapport at 4 av 10 nyutdannede lærere ikke mottar veiledning, og det er store variasjoner når det gjelder omfang, innhold, hyppighet, struktur og kvalitet på veiledningen som tilbys.

Svar:

Spørsmålet besvares av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner, som rette statsråd. Regjeringen følger opp Stortingets vedtak fra 2017 om i samarbeid med partene å utforme nasjonale rammer for en veiledningsordning for nyutdannede lærere. Det ble enighet rundt rammer og prinsipper for veiledning for nytilsatte nyutdannede lærere høsten 2018. At dette ikke har effekt foreløpig, eller i Rambølls evaluering fra 2016 som representanten viser til, har naturlige forklaringer. I arbeidet med de nasjonale rammene har Kunnskapsdepartement-

et i samarbeid med organisasjoner for barnehage, skole og høyere utdanning kommet til enighet om anbefalinger om veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i barnehage og skole. Sammen uttrykker vi ambisjoner for hvordan veiledning skal gjennomføres. Her vektlegger vi blant annet at det settes av tid til planlegging og gjennomføring av veiledningen, og at veiledningen skjer med en hyppighet og et omfang som bidrar til læring og utvikling. Vi vet fra forskning at det er viktig at veiledningen holder god kvalitet. En lovpålagt plikt eller forskriftsfesting er ingen garanti for at veiledningen blir god. Anbefalingene vi gir i prinsippene sier hva vi mener kjennetegner god veiledning, og jeg tror derfor at dette vil gi mer retning for de som skal gi veiledningen i barnehage og skoler. I løpet av våren kommer Utdanningsdirektoratet dessuten med en faglig veileder som bygger på prinsippene, og som vil gi råd og gode eksempler på hvordan gode veiledningsordninger kan utformes og gjennomføres lokalt. Det skal også utarbeides rammer for utdanningstilbud for veiledere, som en

del av de nasjonale rammene. Enigheten om prinsipper og forpliktelser for veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere i barnehage og skole har varighet til 31.07.2021. Omfang og kvalitet av veiledning av nyutdannede skal evalueres, og vi vil ha dialog med aktørene underveis om resultatene og videre oppfølging. Både arbeidsmiljøloven, opplæringsloven og friskoleloven inneholder generelle formuleringer om arbeidsgivers ansvar for å ivareta arbeidstakerne. Ansvar for å ivareta nyutdannede nytilsatte lærere, for eksempel gjennom å gi veiledning, ligger først og fremst lokalt hos arbeidsgiver. Det har derfor vært viktig for oss at prinsippene og de øvrige elementene i de nasjonale rammene skal gi rom for lokal tilpasning. Vi skal nå følge opp utviklingen rundt de ferske nasjonale rammene sammen med partene. Jeg mener at det ikke er hensiktsmessig å regulere veiledning av nyutdannede nytilsatte lærere gjennom lov eller forskrift nå. Jeg viser for øvrig til behandlingen av representantforslag nr. 8:14 S (2018-2019) om samme tema.

SPØRSMÅL NR. 387

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 26. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Alvorlig syke pasienter bør ha mulighet til å ha sine nærmeste pårørende rundt seg, uansett hvor de bor i landet. Slik er det ikke i dag, fordi enkelte pårørende får så høye reisekostnader at dette begrenser sterkt, eller utelukker mulighetene, for samvær. Denne situasjonen skaper både geografiske og sosiale skillelinjer i Norge, og gjør situasjonen både for pasient og pårørende vanskelig.

Kan ministeren se muligheter for å bedre situasjonen, eksempelvis ved økonomisk dekning for reisekostnader over et visst nivå?

Svar:

Jeg har stor forståelse for at pasienter ønsker å ha sine nærmeste pårørende hos seg når de legges inn på sykehus. Dette gjør seg særlig gjeldende ved alvorlig sykdom. Vi har i dag et regelverk som ivaretar barn ved egen og pårørendes sykdom. For det første har helseinstitusjoner særlige plikter i forbindelse med barns institusjonsopphold. Dette er nærmere regulert i forskrift om barns opphold i helseinstitusjon, herunder bestemmelser om dekning av

pårørendes utgifter til mat, reise og overnatting. For det andre har nære pårørende rett til å få dekket nødvendige utgifter ved reise til en pasient som har livstruende sykdom og som har omsorg for barn under 14 år, og pasienten ikke makter å reise hjem. Dette følger av pasientreiseforskriften. Formålet med bestemmelsen er å bidra til at livstruende syke pasienter skal kunne opprettholde kontakten med barn under 14 år som de har omsorg for, når de oppholder seg på sykehus og ikke makter å reise hjem. Det er først og fremst reiseutgiftene til barn under 14 år som dekkes etter denne bestemmelsen. Etter fast forvaltningspraksis vil barn under 14 år ha rett til å ha med en ledsager på reisen. En pårørende som ledsager barnet vil dermed også få dekket reiseutgiftene etter denne bestemmelsen. Til orientering ønsker regjeringen å sikre at barn som pårørende og etterlatte får den oppfølgingen som helsepersonell har en plikt til å bidra med etter helsepersonelloven § 10a og § 10 b, og ønsker av denne grunn å endre pasientreiseregulverket fra 1. januar 2019 slik at barn som pårørende får dekket sine utgifter ved reise til sykehus i disse tilfellene. Regjeringen har i budsjettforslaget for 2019 derfor foreslått å bevilge 25 millioner kroner til dette formålet.

SPØRSMÅL NR. 388**Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 26. november 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Styret i UNN vedtok 15.11 å legge ned ambulansebåten i Harstad, med virkning fra januar. Det har skapt uro og frykt for beredskapen i øyriket nord for Harstad. Ifølge UNN selv vil f.eks. Bjarkøy og Sandsøy få responstid på mellom 40-70 min. og enkelte øyer vil kun ha helikopter som beredskap. Er det forsvarlig å tøye den veiledende responstiden så langt som det UNN her vil gjøre?

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Nord. Jeg viser også til mitt svar på spørsmål 378 til skriftlig besvarelse.

Helse Nord opplyser at responstiden for ambulansetjenesten vil øke noe når ambulansebåten avvikles, men at eksisterende og nye tiltak, samt god tilgang til ambulanshelikopter vil bidra til å sikre tilgjengeligheten til helsehjelp.

Ambulanshelikoptret på Evenes ble etablert i 2015 og har styrket beredskapen i hele regionen. Hele øyriket nås med ambulanshelikopter innen 20 – 30 minutter, noe som er innenfor anbefalt responstid for legebemannet ambulanshelikopter. Regulariteten for helikoptret i slikt kystområde vurderes å være god, ifølge Helse Nord.

Helse Nord opplyser at transport til sykehus i mange situasjoner vil kunne gå raskere og mer komfortabelt når nytt vegnett åpner mot slutten av året. Øygruppen ligger gunstig til når det gjelder avstand til sykehus.

Det er de regionale helseforetakene og kommunene som har ansvaret for akuttberedskapen, og som må vurdere om helsehjelpen er forsvarlig. Helse Nord opplyser at det generelt er foretrukket å bruke bilvei til ambulansetransport, der det er mulig. Det er en høyere risiko og økt transportbelastning for pasientene når båt må benyttes.

Helse Nord vurderer samlet at kompenserende tiltak og god tilgang til ambulanshelikopter sikrer tilgjengelighet til helsehjelp.

SPØRSMÅL NR. 389**Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 22. november 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Ein kraftspekulant som gjekk på ein milliardsmell i september har sikra seg ein avtale med Statkraft og andre kreditorar som inneber at han framleis vil vere ein svært rik mann. Ein stor del av rekninga vil truleg falle på folk flest i Grimstad kommune.

Trur statsråden at norske skattebetalarar, som eig Statkraft, vil ha forståing for at Statkraft ikkje støtta Agder energi sin motstand mot avtalen?

GRUNNGJEVING:

Agder energi er eit pragmatisk kraftselskap. Dei har vore tydelege på at dei ynskjer ein avtale med den kjente kraftmilliardæren for å sikre at verdiane hans kan realiserast til høgst mogleg verdi. Derimot har selskapet openbert også

eit syn for rettferd og for kva som er rimeleg. Agder energi gjekk difor imot den gullkanta avtalen som Statkraft og andre no pressa gjennom for kraftspekulanten. Agder energi meinte det ville vere mogleg å få til ein avtale der kraftspekulanten ville sitje igjen med mindre verdiar, der Grimstad kommune og skattebetalarane ville kome betre ut og der andre vilkår ville vore rimelegare. Etter kva som no har kome fram i media, vil kraftspekulanten sitje igjen med ein eigedom i Grimstad som det har vore spekulert i om kan vere verdt rundt 100 mill. kroner. I tillegg skal han behalde bil og båt, og han vil også få ein prosentdel av eigdeilar som vert selt. Men mykje i avtalen er endå ikkje kjent – avtalen er nemleg i utgangspunktet hemmeleg. Det er likevel liten tvil om at kraftspekulanten vil vere ein svært rik mann – dels på vanlege folk sin kostnad. Statsråden vert beden om å kommentere dette, gjere greie for

bakgrunnen for at Statkraft i motsetnad til Agder energi støtta heilhjarta opp om denne avtalen og gjere til kjenne om han personleg støttar eller ikkje støttar at Statkraft kjempa fram ein betre avtale for kraftspekulanten enn den Agder energi ynskte.

Det siste er eit enkelt spørsmål som statsråden må kunne svare «ja» eller «nei» på, dvs. avklare om han støttar Agder energi eller Statkraft si tilnærming til saka.

Svar:

Det går fram av eigarmeldinga, jf. Meld. St. 27 (2013-2014), at Statkraft er eit føretak som skal drivast på forretningssmesige vilkår. Det går også fram at det er styret og leiinga i føretaket som har ansvaret for kommersielle avgjerder og driftsmessige problemstillingar.

Dette inneber mellom anna at staten som eigar ikkje er involvert i operative forhold i selskapa, eller deira dotterselskap eller tilknytta selskap, der staten har eigarinter-

esser, som til dømes Statkraft si involvering, vurdering og handsaming av saka det visast til i spørsmålet.

Som eigar har regjeringa klare forventingar til selskapa med statleg eigarskap på område som kan bidra til å nå målet med eigarskapet. Regjeringa forventar mellom anna at selskapa aktivt følgjer og er med på å utvikle god forretningsskikk på dei områda som er relevante for verksemda. Staten sine forventingar, mellom anna dei som gjeld selskapet sitt samfunnsansvar, følgjast opp med det enkelte selskapet i eigardialogen.

La meg til slutt vise til at eit breitt fleirtall på Stortinget gjentakande gonger har slutta seg til rammene for utøvinga av det statlege eierskapet. Senterpartiet har også tidlegare understreka viktigheita av desse rammene. Eg undrer meg derfor litt over grunngjevinga av spørsmålet, som kan tyde på at representanten Gjelsvik går i retning av å meine at næringsministeren skal gå ut over dei rammene som Stortinget sjølv har satt for den statlege eierskapspolitikken.

SPØRSMÅL NR. 390

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 26. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

De fem fartøylene i sambandet Horten - Moss går alle på fossilt drivstoff. Anbudet til Bastø Fosen AS fikk anbudet før stortingets vedtak om utslippskrav fikk virkning (kontrakt 1.1.2017 - 31.12.2026). Utslippene på dette sambandet er om lag 28000 tonn CO₂ per år. Nå har selskapet på eget initiativ under bygging en plug-in hybrid ferge som kan gå på batterier innen to år dersom det er ladekapasitet tilgjengelig. Vil statsråden medvirke til at staten bidrar med støtte til et spleiselag som gjør dette mulig?

Svar:

Riksvegferjesambandet Moss - Horten vert drifta med utgangspunkt i dei krava som låg til grunn ved utlysning av gjeldande kontrakt. Kontrakten starta opp 1. januar 2017 og går ut 31. desember 2026. Kontrakta vart lyst ut på anbud i 2014. I konkurransegrunnlag vart det stilt strenge krav til NO_x-utslepp, og miljø vart vekta ved tildeling av kontrakt. I kontraktperioden er ferjeselskapet Bastø Fosen AS ansvarleg for inntekter og kostnader i drifta av sambandet. Dersom det skulle vere behov for å gjere en-

dringar i føresetnadane for drifta må det bli gjort ei konkret vurdering om oppdragsgjevar har høve til dette etter lov og forskrift om offentlege anskaffelser. Bastø Fosen AS har uansett høve til å søke staten sitt verkemiddelapparat om midlar til å gjennomføre tiltak for å redusere utsleppa dersom dette ikkje går ut over den transporttenesta som trafikantane på sambandet Moss-Horten i følgje kontrakten skal ha tilgang til. Regjeringa vil stille krav til null- og lågutsleppsteknologi ved utlysning av nye ferje anbuds der det ligg til rette for det. Ny kontrakt for drift av riksvegferjesambandet Moss - Horten skal etter planen starte opp 1. januar 2027. Det førebunde arbeidet til neste utlysning av sambandet er framleis i ein tidleg fase, men førebelse vurderingar tilseier at det bør vere mogleg med vesentleg grad av elektrifisering av dette sambandet. Statens vegvesen vil greie ut dette vidare. Mellom anna vil kostnader ved oppgradering av straumnett bli vurdert opp mot alternative null- og lågutsleppsteknologiar.

SPØRSMÅL NR. 391

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 23. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mye moms frivillige lag og organisasjoner har betalt på varer og tjenester, samt moms ved bygging av idrettsanlegg i perioden 2010–2017?

Svar:

Frivillige organisasjoner har i liten grad avgiftspliktig omsetning. De fleste frivillige organisasjoner er dermed ikke registrert i Merverdiavgiftsregisteret og myndighetene har derfor ikke registrert informasjon om organisasjonenes avgiftspliktige innkjøp av varer og tjenester. Merverdiavgiftsinntektene er ikke kategorisert etter type investering, og myndighetene har derfor ikke registrert informasjon om merverdiavgiftskostnadene fra bygging av idrettsanlegg. Det er etablert ordninger for merverdiavgiftskompensasjon for varer og tjenester for frivillige organisasjoner og for bygging av idrettsanlegg. Informasjon fra disse ordningene kan gi en indikasjon på merverdiavgiftskostnadene. Disse ordningene ligger under Kulturdepartementet og jeg har innhentet tallma-

teriale derfra for å besvare spørsmålet. Frivillige organisasjoner kan på nærmere vilkår søke om å få kompensert merverdiavgiftskostnader ved kjøp av varer og tjenester. Tabell 1 viser godkjente søknadsbeløp og utbetalt beløp fra merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner hvert år fra 2010 til og med 2017. Ifølge Kulturdepartementet gir godkjent søknadsbeløp en god indikasjon på omfanget, men dokumenterer ikke frivillige organisasjonenes faktiske merverdiavgiftskostnader. Det kan tenkes at ikke alle frivillige organisasjoner benytter seg av ordningen med å søke kompensasjon for merverdiavgiftskostnadene. I tillegg gjelder det minstegrenser for å kunne få kompensasjon. Søkere som benytter en forenklet søknadsmodell må heller ikke dokumentere merverdiavgiftskostnadene. Flertallet av søkerne benytter en forenklet søknadsmodell, der de søker om merverdiavgiftskompensasjon med utgangspunkt i totale driftskostnader knyttet til den frivillige og ikke-fortjenestebaserte delen av virksomheten. Dette gjør at ordningen er enkel og ubyråkratisk og lett å benytte seg av for underledd, da sentralledet står ansvarlig for søknadsprosessen.

Tabell 1: Merverdiavgiftskompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner 2010–2017

År	Godkjent søknadsbeløp, generell ordning	Utbetaling, generell ordning
2010	1 123 000 000	392 000 000
2011	1 173 000 000	597 000 000
2012	1 267 000 000	620 000 000
2013	1 346 000 000	941 000 000
2014	1 436 000 000	1 192 000 000
2015	1 561 000 000	1 222 000 000
2016	1 691 000 000	1 291 000 000
2017	1 812 000 000	1 319 000 000
Sum	11 409 000 000	7 574 000 000

Tabell 1 viser at utbetalt kompensasjon er lavere enn godkjent søknadsbeløp. Dette skyldes at dette er en rammestyrte ordning. Det gis kompensasjon innenfor den rammen Stortinget har bevilget for det enkelte år. Dersom bevilgningen ikke er tilstrekkelig til full kompensasjon, vil den prosentvise avkortningen være lik for alle godkjente søknader. Tilsvarende kan ordningen for

merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg gi en indikasjon på merverdiavgiftskostnadene ved bygging av idrettsanlegg. Alle som oppfyller vilkårene for å motta spillemidler kan etter søknad få kompensert sine merverdiavgiftskostnader ved bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet, med unntak av kommuner/fylkeskommuner og kommunale foretak.

Det kan søkes om kompensasjon av merverdiavgift knyttet til de anleggselementer som er berettiget tilskudd fra spillemidlene. Tabell 2 viser godkjente søknadsbeløp og utbetalt beløp fra ordningen for merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg hvert år fra 2010 til og

med 2017. Dette er i likhet med kompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner en rammestyrte ordning. Utbetalt kompensasjon kan dermed være lavere enn godkjent kompensasjon.

Tabell 2: Ordningen for merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg 2010–2017

År	Godkjent søknadsbeløp, idrettsanlegg	Utbetaling, idrettsanlegg
2010	14 000 000	14 000 000
2011	24 000 000	24 000 000
2012	68 000 000	60 000 000
2013	62 000 000	62 000 000
2014	114 000 000	114 000 000
2015	172 000 000	172 000 000
2016	192 000 000	192 000 000
2017	169 000 000	169 000 000
Sum	815 000 000	807 000 000

SPØRSMÅL NR. 392

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad

Besvart 22. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Mener statsrådets at formålet med tilskuddsordningen til frivillig rusmiddelforebyggende innsats skal endres, og i så tilfelle, er det slik å forstå at det ikke lenger skal kunne gis støtte til skadeforebyggende virksomhet som ikke reduserer bruk, mens bruksreducerende tiltak uten reell skadeforebyggende effekt skal kunne få støtte?

BEGRUNNELSE:

Helse- og omsorgsdepartementet har nylig hatt en høring om tilskuddsordningen til frivillig rusmiddelforebyggende innsats i forbindelse med at tilskuddsordningen skal nedfelles i forskrift. I høringsnotatets punkt 3 s. 5 første avsnitt skriver departementet:

"Formål for ordningen, målgruppe og tildelingskriterier er de samme som i dag."

Likevel er det foreslått en rekke ordlyder som tilsier avvik fra dagens regelverk og praksis. Blant annet er formålet endret fra "redusere negative konsekvenser knyttet til rusmidler" til "redusere bruk av rusmidler", begrepet "forebygging" er erstattet med "primærforebygging", og det presiseres for første gang at "skadereduksjon" faller utenfor ordningen. Norges delegasjoner til FN det siste året har vært tydelige på at det er viktigere for Norge å forebygge skade ennå forebygge bruk. Dette bør være innlysende, da den eneste grunnen vi har til å forebygge bruk, er å forebygge skade. Å gjøre bruksreduksjon som virkemiddel til et mål i seg selv, vil åpne for støtte til tiltak som har liten eller til og med negativ skadeforebyggende effekt. Man kunne for eksempel tenke seg stigmatiserende holdningskampanjer blant unge som førte til utstøtelse av de med rusutfordringer, slik at disse fikk enda større problemer. Samtidig ville et slikt mål ekskludere en rekke viktige skadeforebyggende tiltak, for eksempel informasjon til brukere om hvordan å redusere risiko ved bruk, eller kam-

panjer for å la bilen stå dagen derpå hvis man har drukket seg full.

Svar:

Det er riktig at forslaget til forskrift ikke gjengir formålet med samme ordlyd som gjeldende regelverk. I gjeldende regelverk er mål for ordningen å « redusere negative konsekvenser knyttet til rusmidler, inkludert spillavhengighet, gjennom å bygge opp under frivillig sektors forebyggende arbeid knyttet til innsatsområdene rusmiddelpolitisk påvirkningsarbeid, oppvekst og arbeidsliv/ studenter.» I høringsforslaget til ny forskrift er formålet formulert slik:

«Formålet med ordningen er å redusere bruk av rusmidler, samt forebygge utvikling av rusmiddelproblemer og spillavhengighet. Ordningen skal bygge opp under frivillig sektors rusmiddelforebyggende innsats, gjennom å gi økonomisk støtte til primærforebyggende tiltak og rusmiddelpolitisk på-

virkningsarbeid. Primærforebyggende tiltak kan rette seg mot befolkning generelt, barn og unge og utsatte grupper.»

Det er riktig at skadereduksjon faller utenfor formålet slik det er formulert i høringsforslaget. Bakgrunnen for dette var et ønske om å sikre at ordningen skal være tydelig knyttet til formålet for kapittel 714, post 70 i budsjettet. Det er ikke min intensjon at det ikke skal være mulig å få tilskudd til frivillig skadereduserende tiltak, men det er spørsmål om det er riktig at dette formålet skal gis tilskudd over denne posten. Helse- og omsorgsdepartementet har gjennom høringen fått en rekke innspill, også om hvordan formålet bør formuleres og til forslaget om avgrensning mot skadereduksjon. Arbeidet med forskriften er ikke ferdigstilt, noe som innebærer at det ikke er tatt endelig stilling til spørsmålet om hvordan formålsbestemmelsen skal formuleres og avgrenses. Jeg vil ta alle innspill med meg i den videre vurderingen, og tar sikte på å fastsette forskriften i løpet av kort tid.

SPØRSMÅL NR. 393

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 21. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hva vil de økonomiske konsekvensene være, dersom bunnfradraget i formuesskatten reduseres fra dagens nivå på 1,48 mill. kroner til 1,20 mill. kroner? Hvor mange i gruppen trygdede, selvstendige næringsdrivende og gruppen med bruttoinntekt i de fire laveste desilene, vil få økt skatt med et bunnfradrag på 1,2 mill. kroner?

BEGRUNNELSE:

I sitt alternative statsbudsjett for 2019, foreslår Sosialistisk Venstreparti å senke bunnfradraget i formuesskatten fra dagens nivå på 1,48 mill. kroner til 1,20 mill. kroner. Samtidig økes skattesatsen til 1,1 prosent. Regjeringens skatteopplegg for 2019 legger opp til en ytterligere økning av bunnfradraget i formuesskatten til 1,5 mill. kroner per person. Sett bort fra de øvrige skjerpelsene i SVs formuesskatt-opplegg, er det interessant å vite hvor mange flere skattytere som må betale formuesskatt med SVs nye bunnfradrag i formuesskatten.

Svar:

Det vises til Prop. 1 LS (2018-2019) der regjeringen foreslår å øke bunnfradraget fra 1,48 mill. kroner til 1,5 mill. kroner (3 mill. kroner for ektepar). Satsen foreslås opprettholdt på 0,85 pst. som i 2018.

Det anslås at en reduksjon av bunnfradraget i formuesskatten til 1,2 mill. kroner (2,4 mill. kroner for ektepar) vil øke skatteinntektene med om lag 1,5 mrd. kroner påløpt og 1,2 mrd. kroner bokført sammenlignet med regjeringens forslag.

Om lag 15 pst. av skattyterne anslås å få økt skatt, og for disse utgjør gjennomsnittlig økning i skatt som andel av bruttoinntekten 0,3 pst., jf. tabell 1. Antall skattytere som vil betale formuesskatt i 2019, anslås å øke med nesten 146 000 til 661 400 personer sammenlignet med regjeringens forslag for 2019.

I gjennomsnitt øker skatten for personer som får endret skatt med om lag 2 300 kroner. For lønnstakere som gruppe er det samlet opp mot 270 000 personer som betaler formuesskatt etter endringen. Disse anslås å få en skatteøkning på 2 300 kroner i gjennomsnitt. Om lag 26 000 selvstendig næringsdrivende anslås å få en gjennomsnittlig skatteøkning 2 700 kroner. Alderspensjonister

som får økt skatt, utgjør nesten 300 000 personer og anslås i gjennomsnitt å få en økning på 2 300 kroner. De om lag 49 000 trygdede med formuesskatt får i gjennomsnitt en skatteøkning på 2 100 kroner. Maksimal skatteøkning for

en skattyter er 2 550 kroner og for ektepar det dobbelte. Ektepar lignes felles når det gjelder formuesskatt. Det forklarer hvorfor gjennomsnittlig skatteøkning per person er mer enn 2 550 kroner i de to øverste inntektsintervallene.

Tabell 1 Anslåtte fordelingsvirkninger av endringer i personbeskatningen for personer 17 år og eldre med endret skatt. Negative tall er skattelettelse. Sammenlignet med regjeringens forslag for 2019

Bruttoinntekt	Antall	Gjen-nom-snittlig skatt i referanse-alternativet. Prosent	Gjen-nom-snittlig skatt i referanse-alternativet. Kroner	Gjen-nom-snittlig endring i skatt. Kroner	Endring i pst. av brutto-inntekten	Herav: Gjen-nom-snittlig endring i formues-skatt. Kroner
0 - 150 000 kr	15 600	38,8	23 600	1 700	2,9	1 700
150 000 - 200 000 kr	24 500	4,9	8 600	1 400	0,8	1 400
200 000 - 250 000 kr	35 600	7,7	17 300	1 800	0,8	1 800
250 000 - 300 000 kr	45 900	12,7	35 100	1 900	0,7	1 900
300 000 - 350 000 kr	54 000	16,9	54 900	2 000	0,6	2 000
350 000 - 400 000 kr	55 500	19,6	73 400	2 100	0,6	2 100
400 000 - 450 000 kr	52 000	21,6	91 600	2 200	0,5	2 200
450 000 - 500 000 kr	45 900	23,3	110 700	2 200	0,5	2 200
500 000 - 600 000 kr	76 400	25,2	137 800	2 200	0,4	2 200
600 000 - 750 000 kr	81 500	27,4	183 400	2 400	0,4	2 400
750 000 - 1 mill.kr	72 500	30,5	262 500	2 600	0,3	2 600
1 mill. kr og over	101 800	36,4	740 400	3 000	0,1	3 000
I alt	661 400	29,4	211 100	2 300	0,3	2 300
Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.						

SPØRSMÅL NR. 394

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 27. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hvis NSB og SJ hadde bedre planer for å få flere kunder, hvordan kan da Go-Ahead vinne anbudsrunden med en lavere pris som er basert på at de skal skaffe flere kunder enn konkurrentene?

BEGRUNNELSE:

Go-Ahead vant anbudet på Sørlandsbanen, basert på prisen de kunne levere for, sammenlignet med de andre tilbyderne SJ og NSB Anbud. Dette på tross av at kvalitet skulle telle mest i anbudsrunden. Go-Ahead og de andre tilbyderne skulle levere anbud på drift av de samme

togene med de samme vognene, og med samme makspris på billettene. Likevel klarer Go-Ahead å ligge 21 prosent lavere i pris enn sin nærmeste konkurrent. I et intervju i Stavanger Aftenblad sier Go-Ahead at de klarer å ligge så mye lavere i pris enn konkurrentene fordi de skal skaffe flere passasjerer, og ha flere fornøyde passasjerer som tar tog oftere. I Jernbanedirektoratets brev av 17.10.2018 til SJ, som Rødt har fått innsyn i, gis det tilbakemelding på tilbudet fra SJ og begrunnelse for at Go-Ahead vant anbudet. I tilbakemeldingen på tema 2.6 (Satsningsprogram for flere kunder) står det at

«Besvarelsen vurderes samlet sett som svært god, og som bedre enn besvarelsen til Go-Ahead».

Tilsvarende tilbakemelding har NSB Anbud fått.

Svar:

Jernbanedirektoratet står for gjennomføringa av konkurransen om Sørlandsbanepakka.

Eg har difor verken innsyn i tilboda eller påvirker kven som vert tildelt kontrakt. Ettersom alle desse vurderingane er gjort av Jernbanedirektoratet er mitt svar basert på den informasjonen som direktoratet har gitt. Jernbanedirektoratet har orientert Samferdselsdepartementet om at Go-Ahead vann konkurransen ut frå ei samla vurdering av tilbud opp mot dei to tildelingskriteria, ikkje åleine fordi dei var det billigaste alternativet.

Jernbanedirektoratet har kome til at sjølv om både NSB og SJ får noko høgare uttelling når det gjeld tildeling-

skriteriumet "kvalitet" enn Go-Ahead, er det små skilnader mellom tilboda på dette punktet. For det andre tildelingskriteriumet, "pris", har Jernbanedirektoratet kome til at forskjellane er større og at Go-Ahead er best. I tildelingsbrev til trafikkpakke 1 sør, som representanten har fått innsyn i, skriv Jernbanedirektoratet i oppsummeringa at

«Go-Ahead på en tillitvekkende måte har beskrevet hvordan selskapet kommer til å sørge for større dynamikk, nytenking og kundeorientering i persontogmarkedet enn hva som så langt har vært tilfelle».

Jernbanedirektoratet legg til grunn at Go-Ahead sjår større marknadsmoglegheiter enn konkurrentane med dei tiltaka dei vil sette i verk.

SPØRSMÅL NR. 395

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 21. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara

Spørsmål:

Eritreere som tvinges til å reise til Karthoum i Sudan framfor Addis Abeba i Etiopia, for å søke om familiegjenforening utsettes for fare.

Hvor mange eritreere har siden 2013 søkt om familiegjenforening fra Addis Abeba og fått innvilget dette, og vil statsråden ta initiativ at eritreere som skal søke om familiegjenforening i Norge, kan gjøre dette fra den norske i ambassaden i Etiopia og ikke bare Sudans hovedstad Khartoum?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådens svar på spørsmål fra Karin Andersen Dokument nr. 15:347 (2018-2019). Der skriver statsråden blant annet:

"Justis- og beredskapsdepartementet ga 28. juni i år en instruks til Utlendingsdirektoratet med nærmere føringer for behandlingen av søknader om familieinnvandring som ikke er fremsatt ved riktig utenriksstasjon, jf. GI-07/2018 Behandling av søknader om familieetablering/-gjenforening som ikke er fremmet i tråd med utlendingsforskriften § 10-2 tredje ledd, jf. niende ledd. I instruks understrekes det at søknader om oppholdstillatelse som ikke er levert til rett utenriksstasjon, som hovedregel skal avslås på formelt grunnlag. Terskelen for

å benytte unntaksadgangen skal være høy. I instruks legges det opp til at unntak kan gjøres dersom søkeren i eller på vei til landet der rett utenriksstasjon ligger, risikerer forfølgelse eller krenkelse av grunnleggende menneskerettigheter, som f.eks. retten til liv og forbudet mot tortur, umenneskelig og nedverdiggende behandling eller straff." Gjennom nyhetssaker den siste uka har det kommet fram at eritreere som må dra til Sudan løper en relativt stor risiko. Søkerne risikerer rett og slett å bli kidnappet av menneskehandlere, videresolgt og bli brukt som pressmiddel for å få penger ut av slektninger som sitter i Europa og USA. Dermed burde unntakene i instruks GI-07/2018 komme til anvendelse og søkerne få mulighet til å søke fra f.eks. den norske ambassaden i Addis Abeba i Etiopia i stedet.

Svar:

Det følger av utlendingsforskriften § 10-2 tredje ledd at søkere som oppholder seg utenfor riket skal fremme søknad «gjennom norsk utenriksstasjon i det landet søkeren er borger av, eller gjennom norsk utenriksstasjon i det landet der søkeren har hatt oppholdstillatelse i de siste seks månedene». Søknader som ikke er levert på riktig utenriksstasjon, kan avslås på formelt grunnlag, det vil si uten at utlendingsmyndighetene vurderer realiteten i

saken. I henhold til bestemmelsens syvende ledd kan det gjøres unntak hvis «sterke rimelighetsgrunner» tilsier det.

Det er Utlendingsdirektoratet som avgjør om det i den enkelte sak foreligger «sterke rimelighetsgrunner» som tilsier at søknaden skal tas til behandling selv om det ikke er søkt fra rett utenriksstasjon. Departementet har ikke oversikt over antall søknader om familieinnvandring som ikke leveres til riktig utenriksstasjon, herunder i hvor mange av disse sakene unntakshjemmelen har vært benyttet.

Departementet er imidlertid kjent med at Utlendingsdirektoratet tidligere har tatt mange søknader som ikke var fremmet ved riktig utenriksstasjon til realitetsbehandling. Dette var bakgrunnen for at Justis- og beredskapsdepartementet 28. juni i år ga en instruks med nærmere føringer for behandlingen av søknader om familieinnvandring som ikke er fremsatt ved riktig utenriksstasjon, jf. GI-07/2018 Behandling av søknader om familieetablering/-gjenforening som ikke er fremmet i tråd med utlendingsforskriften § 10-2 tredje ledd, jf. niende ledd. I instruksens understrekes det at søknader om oppholdstillatelse som ikke er levert til rett utenriksstasjon, som hovedregel skal avslås på formelt grunnlag. Terskelen for å benytte unntaksadgangen skal være høy. I instruksens legges det opp til at unntak kan gjøres dersom søkeren i eller på vei til landet der rett utenriksstasjon ligger, risikerer forfølgelse eller krenkelse av grunnleggende menneskerettigheter, som f.eks. retten til liv og forbudet mot

tortur, umenneskelig og nedverdiggende behandling eller straff. Det understrekes at det ikke er tilstrekkelig at reisen vil være utfordrende, tidkrevende eller kostbar.

Jeg mener det er fornuftig at vi har klare regler for hvor søknader om oppholdstillatelse og visum skal leveres. Hvis søkerne selv kan velge hvor de vil søke, vil det kunne ha flere uheldige konsekvenser. Dersom den utenriksstasjonen hvor søkeren velger å levere sin søknad ikke har nødvendige språkkunnskaper eller kunnskap om lokale forhold i søkerens hjemland, kan dette påvirke muligheten for kontroll av fremlagte dokumenter og øvrig forberedelse av saken. Dette kan igjen få stor betydning for utfallet av søknaden. Det vil også føre til en uforutsigbar arbeidssituasjon for utenriksstasjonene, og det blir svært vanskelig å vurdere de ulike stasjonenes ressursbehov. Dette vil igjen kunne medføre lang ventetid ved enkelte utenriksstasjoner, og at personer som har økonomiske ressurser til å søke i andre land går foran i køen.

Eritreiske borgere har siden den norske ambassaden i Asmara i Eritrea ble lagt ned i 2013 som hovedregel måttet levere søknader om oppholdstillatelse og visum ved den norske ambassaden i Khartoum i Sudan. Det er Utenriksdepartementet som beslutter hvordan utenrikstjenesten skal organiseres og som avgjør hvilke norske utenriksstasjoner som dekker hvilke land. En eventuell endring av søknadssted vil ta tid å implementere, da den nødvendiggjør endringer både i stillingsoppsett og kompetanse på ambassadene.

SPØRSMÅL NR. 396

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 27. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å be Enova sette i verk en egen støtteordning for utbygging av grunninfrastruktur for el-billading i borettslag og sameier, eller i alle fall utrede en slik ordning?

BEGRUNNELSE:

Skal vi nå målet om at alle nye biler som selges i 2025 er nullutslippsbiler er det viktig å sørge for at folk har mulighet til å lade elbilen hjemme. I dag kan det være en utfordring for folk som bor i sameier og borettslag, og investeringene for å få dette til kan være store. Det er derfor behov for en viss støtte. Enkelte kommuner tilbyr dette al-

lerede men etterspørselen er ofte større enn kommunen kan klare å håndtere. 22. mars 2017 fremmet Venstre og SV følgende forslag i Stortinget:

"Stortinget ber regjeringen pålegge Enova å opprette en utløsende støtte ordning hvor boligbygg kan søke om støtte til nødvendige infrastruktur investeringer for å tilby beboere å sette opp ladepunkt. Selve ladepunktet bekostes av den enkelte bruker eller borettslag."

Svar:

Regjeringen fører en offensiv elbilpolitikk, med miljøgevinster for luftkvaliteten og kutt i CO₂-utslipp. Regjeringens ambisjon er å halvere utslippene fra transportsek-

toren innen 2030, med teknologisk utvikling i ulike deler av transportsektoren. Støtteordningene har vært en stor suksess, og til nå i år er 29 prosent av nybilregistreringene, inkludert bruktimport, elektriske biler.

Gjennom Miljødirektoratets tilskudd til klimatiltak (Klimasats) gis det støtte til prosjekter som innebærer el-billading. Lokale myndigheter er også viktige i dette arbeidet i det de bidrar til å få på plass blant annet gatelading.

Regjeringen har som mål at vi skal ha et landsdekkende hurtigladersystem i Norge. Det er nødvendig med offentlig innsats for å sørge for at vi har et nasjonalt ladenettverk. Samtidig må vi forvente at markedet bidrar. Regjeringen arbeider nå med en handlingsplan for infrastruktur for alternative drivstoff som vil omhandle både land og sjø og skal samsvare med måltallene i NTP. I dette arbeidet legges det til grunn at utbygging av infrastruktur skal være markedsdrevet. Samferdselsdepartementet gjennomførte et innspillmøte 17. april i år og har mottatt 50 innspill som nå er til vurdering.

Når det gjelder lading i borettslag og sameier er det erfaringsmessig andre faktorer enn kun pris som hindrer eller trener investeringer. Dette understrekes blant annet av at verdien på parkeringsplassen eller leiligheten i

mange tilfeller vil kunne stige betydelig i verdi etter installasjon av elbillader. Bedre informasjon og rådgivning kan gjøre det enklere for borettslag å ta informerte avgjørelser.

Enova følger med på utviklingen i lademarkedet og tilpasser sine programmer slik at de bidrar til å få på plass den nødvendige infrastrukturen og bygger opp under et kommersielt lademarked. Klima- og miljødepartementet styrer Enova på et overordnet nivå, hovedsakelig gjennom fireårige styringsavtaler. Det er innenfor styringsavtalen opp til Enova å utvikle programmer og tildele støtte til enkeltprosjekter.

Under behandling av ny eierseksjonslov våren 2017, foreslo en enstemmig stortingskomité en regel som gir den enkelte seksjonseier, med samtykke fra styret, rett til å anlegge ladepunkt for elbil og ladbare hybrider. Stortinget vedtok denne regelen. Formålet med reguleringen er å styrke beboeres rett til etablering av ladeinfrastruktur.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet utredet nå om borettslagsloven bør gi andelseiere rett til å anlegge ladepunkt for elbil i tilknytning til sin parkeringsplass. KMD tar sikte på å komme tilbake til Stortinget om spørsmålet om regulering i borettslagsloven i løpet av våren 2019.

SPØRSMÅL NR. 397

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 26. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor mange avvik har helseforetakene rapportert på om hvorvidt de sørger for at alle fødende skal ha jordmor hos seg i aktiv fase av fødselen, hvor mange fødende har ikke hatt jordmor hos seg i aktiv fase av fødselen i 2017 og hittil i 2018, og kan regjeringen redegjøre for om alle helseforetak måler og rapporterer på dette kvalitetskravet?

BEGRUNNELSE:

Viser til Helsedirektoratets veileder «Et trygt fødetilbud - Kvalitetskrav til fødselsomsorgen». Disse kvalitetskrav forutsettes det at foretakene retter seg etter. I veilederen står at på bakgrunn av faglige kvalitetshensyn så anbefales det at alle fødende skal ha en jordmor hos seg så tidlig som mulig i aktiv fase av fødselen og til fødselen er over. Både syke og friske kvinner skal prioriteres og få den hjelpen og støtten de har behov for i denne delen av fødselen. Når helse- og omsorgskomiteen har vært på fylkesreiser til

helseforetak, har undertegnede spurt ledelsen ved foretakene om hvorvidt de oppfyller denne faglige anbefalingen og hvor mange fødende som eventuelt ikke får slik hjelp. Det svaret som blir gitt er gjerne at dette måles ikke og at helseforetakene ikke kan svare på om fødekvinne har jordmor hos seg i aktiv fase av fødselen, men de antar det. Det meldes ikke avvik på dette. Helseministeren har i stortinget uttalt at dette skal følges opp, og forstått slik at helseforetakene må rapportere på om fødende sikres jordmor i aktiv fase av fødselen.

Svar:

Helsedirektoratet har i veilederen «Et trygt fødetilbud - Kvalitetskrav til fødselsomsorgen» gitt en anbefaling om at alle fødende skal ha en jordmor hos seg så tidlig som mulig i aktiv fase av fødselen og til fødselen er over. Dette er en anbefaling, og ingen pasientrettighet. Det er et mål alle helseforetakene arbeider aktivt for å nå, men de store

sesong- og dag til dag-variasjonene i fødselstall gjør det krevende å nå dette målet for 100 prosent av de fødende. I oppdragsdokumentet for 2017 ble helseforetakene bedt om å dokumentere når anbefalingen om at den fødende skal ha en jordmor hos seg så tidlig som mulig i aktiv fase av fødselen og til fødselen er over, ikke ble fulgt opp. Avvik skulle dokumenteres i helseforetakenes avvikssystemer og resultatene brukes til kvalitetsforbedring. De regionale helseforetakene har rapportert på styringskravet i årlig

melding. Det framgår av rapporteringen at helseforetakene dokumenterer når anbefalingene ikke blir fulgt opp og bruker resultatene til forbedring. Helse- og omsorgsdepartementet har ikke oversikt over antall fødende som har hatt jordmor hos seg i aktiv fase av fødselen i 2017 og hittil i 2018, men departementet har bedt de regionale helseforetakene om en felles tilbakemelding basert på rapporter fra avvikssystemene, med tall for 3. tertial 2018.

SPØRSMÅL NR. 398

Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 30. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil regjeringa vurdere endringar i forskrift for pasientbetaling ved poliklinikk på sjukehus slik at det framleis vert mogleg for sjukehusa å ta betalt for hormonspiral dersom dette er behandling for ein tilstand og ikkje berre prevensjon, eller på anna vis kompensere sjukehusa for tap av eigenandel ved slike tilstander?

GRUNNGJEVING:

Forskrift om betaling fra pasienter for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetjenesten (FOR-2016-12-20-1848) slår fast at sjukehusa ikkje kan ta betalt for hormonspiral dersom den var behandling for ein tilstand, ikkje berre prevensjon. Underteikna er gjort kjent med at i enkelte føretak har denne forskrifta ført til praksisendringar i spesialisthelsetenesta, der ein på gynekologisk poliklinikk ikkje lenger tilbyr denne behandlingsforholdet, for eksempel ved blødningstilstandar. Årsaka er at det blir eit stort økonomisk tap for avdelinga. Legane må i staden skrive ut resept på hormonspiral, og så be pasienten reise heim med den, kjøpe spiralen på apotek og kontakte fastlegen for at fastlegen kan setja inn denne hormonspiralen. Dette er ei dårleg ordning for både pasientar, sjukehusa og fastlegen. Sjukehusa kan sjølvstilt tilby behandlingsforholdet, men som sagt vil sjukehusa ikkje tilby behandling fordi det økonomiske tapet då vil vere for stort når pasienten ikkje kan krevast for eigenandel slik som før.

Svar:

Pasienters egenbetaling i spesialisthelsetjenesten er regulert i spesialisthelsetjenesteloven § 5-5, der det bl.a. er

bestemt at departementet gir forskrift om pasienters betaling for poliklinisk helsehjelp. Departementet har på dette grunnlaget fastsatt forskrift om betaling fra pasientar for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetenesta, som gir en uttømmende fremstilling av hvilke betalinger som kan kreves fra pasientene. Det er i veldig begrenset grad anledning til å ta betalt fra pasientene utover egenandel for poliklinisk helsehjelp. Det er ved enkelte tilfeller anledning til å ta betalt for bandasjemateriell og bedøvelsesmidler (75 kroner), men det er ikke anledning til å kreve betalt for øvrig forbruksmaterieil, medisiner, utstyr mv. Det er ikke anledning til å kreve noen form for betaling for pasienter som er innlagt på sykehus.

Forskriften som regulerer disse betalingene ble fastsatt med virkning fra 1. januar 2017 og erstattet et tidligere forskriftsfastsatt regelverk. Siktemålet med endringen var at egenbetalingsregelverket skulle bli lettere å forstå, særlig for pasientene. Det ble ikke gjort noen endringer i egenbetalingsregelverket fra 2017 som er relevante i den sammenheng som tas opp i dette spørsmålet - det var heller ikke tidligere anledning for sykehusene å kreve betaling for hormonspiral. Dersom pasienten utredes ved sykehus til å ha behov for hormonspiral er det i mange tilfeller naturlig at spiralen også settes inn på sykehuset. At sykehuset i disse tilfellene dekker kostnaden for hormonspiralen, mens pasienten dekker kostnaden dersom prosedyren utføres av fastlegen, skal ikke være avgjørende for hvor prosedyren gjennomføres. Departementet vil orientere de regionale helseforetakene om denne vurderingen. Jeg vil på denne bakgrunn ikke vurdere endringer i egenbetalingsregelverket i tilknytning til innsetting av hormonspiral på sykehus.

SPØRSMÅL NR. 399**Innlevert 16. november 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 28. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hva foretar regjeringa seg, enten gjennom forslag til lovendringer, endring i forskrifter, implementering av framtidige EU-direktiver som det reviderte utstasjoningsdirektivet eller med andre virkemidler, for å hindre at norsk medlemskap i EØS-avtalen overkjører nevnte avgjørelse fra norsk høyesterett og legger de nevnte begrensninger på allmenngjøringen av norske tariffavtaler, og støtter statsråden at EU-direktiv skal kunne tvinge gjennom slike endringer før de er implementert hverken i EU eller i norsk lov?

BEGRUNNELSE:

Den allmenngjorte ordningen for arbeidsgivers dekning av reise, kost og losji ble godkjent i norsk Høyesterett i 2013. Allikevel har arbeidsgiverne nå, med hjelp fra EØS-avtalens overvåkingsorgan ESA, fått gjennomslag i tariffnemnda, mot LOs stemme, for å oppheve allmenngjøringa av pliktig dekning av reiser mellom hjemlandet og Norge for utenlandske verftsarbeidere. I tariffnemndas vedtak begrunnes endringen med (delvis) tilpasning til det kommende utsendingsdirektivet fra EU, som skal implementeres i 2020. I Stortinget 13. november sa statsråden at regjeringa ønsker å implementere dette direktivet «så raskt som mulig».

Svar:

Tariffnemnda har vedtatt å justere bestemmelsen om utgiftsdekning ved reise, kost og losji slik at allmenngjøringsforskriftene ikke lenger pålegger arbeidsgiveren å dekke utgifter forbundet med reisen mellom etableringslandet og Norge. Utsendte arbeidstakere vil få dekket slike utgifter i den grad det følger av etableringslandets rett. Det fremgår av vedtakene at Tariffnemnda har lagt vekt på de endringene som EU har vedtatt i utsendingsdirektivet om dekning av utgifter for reise, kost og losji. Samtidig viser Tariffnemnda til Høyesteretts avgjørelse fra 2013 og uttaler at den nye bestemmelsen om dekning for reise, kost og losji ikke er i strid med norsk rettstilstand.

Tariffnemnda er et uavhengig forvaltningsorgan, hvor arbeidslivets parter er representert. Tariffnemnda treffer sine vedtak på selvstendig grunnlag. Rammene for Tariffnemndas vedtak er gitt i allmenngjøringsloven. Loven gir nemnda en viss skjønnsmargin, og nemnda må sørge for å bruke dette skjønnnet innenfor de rammer som EØS-avtalen setter.

Som statsråd tar jeg Tariffnemndas vedtak til etterretning.

Det er ulike syn på Høyesteretts avgjørelse fra 2013, og på hvordan EØS-retten skal forstås på dette området. I vår dialog med ESA har vi lagt til grunn Høyesteretts avgjørelse som gjeldende rett, og vi har argumentert overfor ESA med at norsk rett er i overensstemmelse med EØS-retten. ESA deler ikke dette synet.

Vi må imidlertid også ta i betraktning at det har skjedd en rettsutvikling i EU siden 2013. I og med det reviderte utsendingsdirektivet, har vi nå fått en klargjøring av når det er vertslandets regler om utgiftsdekning som skal gjelde, og når dette skal reguleres av vertslandets rett.

Det er også grunn til å understreke at selv om det reviderte utsendingsdirektivet ser ut til å legge noen begrensninger på når Tariffnemnda kan vedta krav om utgiftsdekning overfor utenlandske virksomheter, vil de øvrige endringene som er vedtatt i dette direktivet bidra til å styrke rettighetene for utsendte arbeidstakere. Blant annet vil utsendte arbeidstakere som er på langvarig oppdrag i Norge bli omfattet av flere av arbeidsmiljølovens regler enn tidligere. På denne bakgrunn mener jeg det bør tas sikte på å gjennomføre dette direktivet i norsk rett innen fristen i EU, som er sommeren 2020.

SPØRSMÅL NR. 400**Innlevert 15. november 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 22. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara****Spørsmål:**

Viser til arbeid med ny forskrift om Siviltforsvaret, hvor det er varslet endringer i kostnadsfordeling mellom kommunene når det gjelder utgifter i forbindelse med å holde lokaler, øvingsområder m.m. Mottar vertskommunene i dag noen form for finansiering til formålet, og hvordan er det i så fall tenkt at tilknytningskommunene skal få finansiert sin andel av kostnadene dersom det blir innført en ny kostnadsnøkkel?

BEGRUNNELSE:

Jeg forstår det slik at det i dag er den enkelte vertskommune for Siviltforsvaret som skal stå for å holde lokaler, øvingsområder og ta på seg kostnadene i forbindelse med dette, og at det pågår arbeid med ny forskrift hvor det vurderes komme nye bestemmelser om pliktene og kostnadsfordelingen der det blir lagt opp til at vertskommunen og tilknytningskommuner skal dele kostnadene.

Svar:

Etter lov 25. juni 2010 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Siviltforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) skal kommunene blant annet stille rom og kommunal grunn til rådighet ved innsats og øvingsformål, og ivareta oppgaver i forbindelse med lagring og vedlikehold av Siviltforsvarets materiell. Kommunene er ansvarlige for dekning av kostnader til disse formålene. Loven gir hjemmel for å gi nærmere bestemmelser om utgiftsfordeling mellom kommunene.

Kommunene mottar i dag ikke særskilte øremerkede midler til dekning av kostnader til disse formål. Departementet er kjent med at kostnadene i praksis ofte blir belastet den enkelte vertskommune, og at dette kan medføre en skjevfordeling av utgiftsbyrden mellom kommunene.

Departementet arbeider for tiden med nye forskriftsbestemmelser til sivilbeskyttelsesloven, og vil i denne sammenheng også vurdere de problemstillinger som er tatt opp av representanten Klinge. Det vil herunder bli sett nærmere på ordninger for kostnadsfordeling mellom kommunene.

SPØRSMÅL NR. 401**Innlevert 19. november 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 26. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Blir en bestilling i tråd med vedtak 680 inkludert i de neste retningslinjene til fagetatene for kommende rullering av NTP, eller er regjeringen i gang med å følge opp på annen måte?

BEGRUNNELSE:

Transportetatene skreiv fylgjande i grunnlagsdokumentet til Nasjonal Transportplan (NTP) 2018–2029

«Det er et betydelig forfall på fylkesvegnettet. Kostnaden knyttet til utbedring av kritisk infrastruktur som tunneler, bruer og ferjekaier er så omfattende at transportetatene mener det bør vurderes et eget program for fornyelse av fylkesveier.»

Dette vart ikkje prioritert av stortingsfleirtalet eller regjeringa under handsaminga av NTP våren 2017.

Stortingsrepresentantene Greni, Mossleth, Odnes og Nordlund fra Senterpartiet foreslo 30. januar 2018 å opprette et statlig vedlikeholdsprogram for fylkesvegnettet som lød som følgende;

«Stortinget ber regjeringa utarbeide eit program for å redusere vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegane. Programmet skal skissere ein opptrappingsplan for fylkesvegvedlikehald med forslag til finansieringsmodellar og organisering som skal gje auka vedlikehald og etterslepsreduksjon på fylkesvegnettet.»

Gjennom komitébehandlingen la regjeringspartiene frem et alternativt forslag, som ble vedtatt av Stortinget 3. mai 2018. Vedtaket lyder: Vedtak 680

«Stortinget ber regjeringa om å utgreie ei påskjøningsordning i samband med rullering av Nasjonal transportplan, der fylkeskommunen etter ein forpliktande plan kan søkje om medfinansiering frå staten etter gitte kriterium.»

Svar:

Regjeringa har kraftig auka satsinga på vedlikehald av og investering i transportinfrastruktur. Under regjeringa Solberg har vedlikehaldsetterslepet på riksvegnettet blitt redusert for fyrste gong på fleire tiår. Samtidig er det eit stort vedlikehaldsetterslep på fylkesvegnettet. I Nasjonal transportplan for perioden 2014 – 2023 heiter det at det er "regjeringens vurdering at fylkeskommunene ikke vil være i stand til å ta igjen vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegnettet, uten ekstraordinær statlig finansiering". På bakgrunn av det rådde regjeringa Stoltenberg II til å styrkja rammetilskottet slik at fylkeskommunane kunne fornya og rusta opp fylkesvegnettet. Ramma for dette vart sett

til 10 mrd. kr for 10-årsperioden, som ein del av dei frie midlane til fylkeskommunane. Midlane skulle fordelast etter særskilte kriterium, basert på vedlikehaldsetterslep i den enkelte fylkeskommune. 2,75 mrd. kr skulle etter framlegget i nasjonal transportplan brukast til formålet i første fireårsperiode. I tråd med dette gjorde regjeringa Stoltenberg framlegg om å setja av 500 mill. kr til fordeling i statsbudsjettet for 2014. Solberg-regjeringa delte vurderinga av at det var behov for midlar til å fornya og å rusta opp fylkesvegane. I sitt tilleggsframlegg til statsbudsjettet for 2014 auka Solbergregjeringa summen til særskilt fordeling for 2014 frå 500 mill. kr til 780 mill. kr. Den årlege summen til fordeling til dette formålet auka årleg i fireårsperioden, til 1320 mill. kr i budsjettet for 2017. For fireårsperioden 2014 – 2017 er det løyvt om lag 4 294 mill. kr (nominelt) til fordeling til formålet. Det er vesentleg meir enn målsetjinga i nasjonal transportplan om 2 750 mill. kr. Satsinga er styrkt med ytterlegare 100 mill. kr i regjeringas forslag til budsjett for 2019. Regjeringa vurderer oppmodingsvedtak nr. 680 (2017-2018) om ei påskjønningsordning for vedlikehald av fylkesvegnettet i samband med rullering av nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 402

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 403

Innlevert 20. november 2018 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 26. november 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

Under høringen av Dok. 12 S (2018-2019) uttalte Voksne for Barn (VFB) at de var mot profit i barnevernet på prinsipielt grunnlag. Etter høringa, trakk investorselskapet Humana tilbake sin inngåtte avtale om kjøp av annonser (VFB sine nettsider) med begrunnelse i disse meningene.

Hva mener ministeren om en slik framgangsmåte, vil hun ta initiativ til at selskaper hvis tjenester finansieres av Staten ikke skal kunne true frivillige organisasjoner

gjennom en slik opptreden og vil hun dekke tapet VFB er påført?

BEGRUNNELSE:

Høringer i Stortinget er viktig i vårt demokrati. En kommersiell deltaker på høringen, Humana barnevern har brukt uttalelser i høringen som en begrunnelse for å trekke tilbake inngåtte avtaler om støtte til en frivillig organisasjon, Voksne for barn, på til sammen 65 000 kroner. Det

svenske investorselskapet forteller på sine hjemmesider at deres inntekter økte til 6 557 MSEK i 2017. over 70 % av investorene er ikke svenske. Humana barnevern står oppført over kommersielle aktører som Bufdir benytter.

Svar:

Det er mange frivillige organisasjoner på barnevernsfeltet. De gir viktige bidrag i arbeidet med å finne gode løsninger for utsatte barn og unge. Regjeringen anerkjenner dem som verdifulle, faglige støttespillere i utvikling av barnevernet. Dette er bakgrunnen for at vi har særskilte tilskuddsordninger som organisasjoner på barnevernsfeltet kan søke støtte fra. Bufdir forvalter driftstilskudd som skal stimulere bruker- og interesseorganisasjoner innenfor feltet til å styrke sitt engasjement, og vise medansvar for utsatte barn og deres familier. I tillegg gis tilskudd til utviklings- og samhandlingsprosjekter. Ordningene skal bidra til brukermedvirkning og til at alle parter på barnevernsfeltet skal bli hørt. I 2018 mottok VFB støtte fra Bufdir både til drift og til ulike prosjekter på barnev-

ernsfeltet. Representant Henriksen viser til en konkret hendelse hvor Humana barnevern har trukket tilbake kjøp av annonser på Voksne for Barn (VFB) sine nettsider, noe som innebærer et økonomisk tap for VFB. Dette utgjør et privatrettslig spørsmål, som jeg som barne- og likestillingsminister ikke kan ta stilling til. På generelt grunnlag kan jeg imidlertid si at både kommersielle virksomheter og frivillige organisasjoner selv vurderer hvem de vil inngå avtale med. Dersom det foreligger et mulig brudd på avtalerettslige forpliktelser, kan dette forfølges i de ordinære tvisteløsningsorganer for privatrettslige avtaler. Representant Henriksen viser også til det forretningsmessige forholdet mellom staten og Humana. Statlige utbetalinger til Humana er ytelser i en gjensidig byrdende kontrakt. Det kan ikke anses som finansiering av Humana, men omhandler Bufetats kjøp av tjenester fra selskapet. Det er følgelig ikke slik at Bufetat tilfører noen offentlig støtte til Humana barnevern. Staten har heller ikke noen mulighet til å påvirke kommersielle beslutninger som selskapet tar, og som ikke påvirker selskapets forretningsmessige forpliktelser overfor Bufetat.

SPØRSMÅL NR. 404

Innlevert 20. november 2018 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 27. november 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Under en høring i Stortinget i november trakk en kommersiell aktør en inngått avtale om kjøp av annonseplass hos en frivillig aktør som var på høringen fordi den hadde ytret seg negativt om kommersialisering/utbytte i barnevern. Økonomiske sanksjoner grunnet en ytring i Stortinget. Denne regjeringen åpner for mer kommersialisering av velferdstjenester.

Hvordan vurderer ministeren slike represalier ut fra prinsippet om at høringer i Stortinget er åpne og demokratiske og at alle skal kunne ytre seg fritt?

Svar:

Jeg kjenner ikke den saken som representanten refererer til, og har heller ikke noe ønske om å spekulere om motivene bak private avtaleforhold og økonomiske disposisjoner. Generelt kan jeg si at ytringsfriheten står svært sterkt i Norge, og det skal vi verne godt om. Men vi har også avtalefrihet, og det er ikke uvanlig med økonomisk

støtte til organisasjoner osv. for å fremme ulike formål, synspunkter eller saker man er opptatt av. I hvilken grad man så har anledning til å trekke tilbake slike midler når de først er gitt, er i utgangspunktet mer et spørsmål om avtalerett enn ytringsfrihet. I Norge er det rom for å ytre seg kraftfullt i en politisk debatt. Men det er også rom for å uttrykke og fremme sine synspunkter ved å støtte – eller slutte å støtte – en organisasjon økonomisk, så lenge dette skjer innenfor lovens rammer.

SPØRSMÅL NR. 405**Innlevert 20. november 2018 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 26. november 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Har noen blitt fratatt det norske statsborgerskapet på grunn av terrorhandlinger eller liknende, eller er det kjente eksempler der tidligere lovgivning har stått i veien for dette?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen jobber for å avvikle prinsippet om ett statsborgerskap. Regjeringen skrev i sin pressemelding 20.12.2017 at «noe av bakgrunnen for at Justis- og beredskapsdepartementet nå foreslår å åpne for dobbelt statsborgerskap», var at «dobbelt statsborgerskap er en forutsetning for å frata personer det norske statsborgerskapet på grunn av terrorhandlinger eller liknende».

Svar:

Spørsmålet besvares av kunnskaps- og integreringsministeren, som rette statsråd. Stortinget vedtok 15. mars 2018

endringer i statsborgerloven om tap av statsborgerskap ved straffbare forhold, jf. Prop. 146 L (2016-2017) og Innst. 173 L (2017-2018). Lovendringene trer i kraft 1. januar 2019. Lovendringene gjelder straffbare forholdet som er begått etter at lovendringen er trådt i kraft og kunngjort. Statsborgerloven har ikke tidligere hatt bestemmelser om tap av statsborgerskap på grunn av terrorhandlinger eller liknende. Ingen har dermed tapt norsk statsborgerskap på slikt grunnlag. Det er et vilkår for tap av statsborgerskap etter ny § 26 a i statsborgerloven at den det gjelder har dobbelt statsborgerskap. Det er videre et vilkår at vedkommende har utvist fremferd som er sterkt til skade for Norges vitale interesser og straffes for denne fremferden etter en eller flere bestemmelser i straffeloven kapitlene 16, 17 og 18 som kan føre til fengselsstraff i seks år eller mer. Ingen skal tape norsk statsborgerskap etter § 26 a for handlinger begått før fylte 18 år. Norsk statsborgerskap kan ikke tapes etter § 26 a dersom det i betraktning av forholdets alvor og statsborgerens tilknytning til Norge, vil være et uforholdsmessig inngrep overfor vedkommende selv eller de nærmeste familiemedlemmene.

SPØRSMÅL NR. 406**Innlevert 20. november 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 28. november 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva er ventetiden i dag for ungdom som skal gjennomføre avsluttende operasjon for leppe-kjeve-ganespalte og hvordan har utviklingen av ventetid og midler for denne gruppen vært gjennom de siste fem årene?

Svar:

Barn som er født med leppe-kjeve-ganespalte skal gjennom et behandlingsløp frem til de er unge voksne. Tverrfaglige behandlingsteam skal sørge for at barn og foreldre mottar kunnskapsbasert behandling. I Norge har vi valgt å sentralisere behandlingen til to behandlingssteder, Oslo

universitetssykehus og Helse Bergen/ Haukeland universitetssykehus.

For å besvare representantens spørsmål har jeg innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF og Helse Vest RHF.

Ved Oslo universitetssykehus var det ifølge Helse Sør-Øst i 2014-15 mange som ventet ett til flere år på avsluttende operasjon. Denne situasjonen er i 2018 langt bedre, og Helse Sør-Øst opplyser:

«Ved Oslo universitetssykehus er det ikke ventetid på de primære operasjonene. Ventetid for sekundær lukning har bedret seg i løpet av de siste fem årene. Det er nå svært få som venter mer enn 3 måneder på avsluttende operasjon for leppe-kjeve-ganespalte, i motsetning til hva som var tilfellet i 2014-2015».

I Helse Bergen er det lengre ventetid enn ved Oslo universitetssykehus. Helse Vest opplyser at Helse Bergen medio november hadde 121 pasienter som venter på siste operasjon. Av disse har 75 ventet over ett år på sekundær-operasjon. 28 av disse pasientene har fått tilbud om operasjon, men har selv takket nei eller utsatt timen.

Helse Vest informerer at de har gjennomført flere tiltak for å redusere ventetiden.

Det skal utarbeides oversikt og plan for pasientforløpet som varer fra barnet blir født til de er om lag 20 år. Operasjonskapasiteten er også økt det siste året. Dette har ført til en reduksjon i antall pasienter som har ventet over ett år. I januar 2018 hadde 118 pasienter ventet over ett år, i juni 90 pasienter, mens det i november er 75 pasienter som har ventet over ett år.

SPØRSMÅL NR. 407

Innlevert 20. november 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 28. november 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Reiseliv er en vekst næring. Naturlandskapet utgjør kjernen i det norske reiselivsproduktet, men mindre enn 12 % av vår natur er uten inngrep og i Sør-Norge er det under 5 %. Bare fra Vestlandet lå det i des. 2017 over 150 saker knytt til energiutbygging og tiltak i vann og vassdrag til behandling hos NVE. Norge har ingen felles etablert metode for å synliggjøre naturens verdi fra et reiselivsperspektiv.

Vil ministeren be NVE om å utvikle og ta i bruk en metode for prissetting av uberørt natur?

BEGRUNNELSE:

NCE Tourism har fått Vestlandsforskning til å lage en rapport der de ser på hvordan reiselivsinteresser er blitt tematisert i saker som NVE har hatt til behandling. Gjennomgangen viser at reiselivet blir ulikt tematisert. I vindkraftsaker er det et tydelig skille mellom friluftsliv og reiselivsinteresser både i utredning og NVEs vurdering. For vannkraftsakene blir friluftsliv og reiseliv ofte tematisert under ett. Det er lite refleksjon rundt potensialet for reiseliv.

Det er lite automatikk i at reiselivsinteresser utredes og vurderes, da det forutsetter eksisterende reiselivsvirk-somhet i området det søkes for. Det er mer automatikk i vurdering av relativt uberørte naturområder, da friluftsliv i mye større grad er institusjonalisert i utredning-, vurdering- og beslutningsprosedyrene i konsesjonssaker.

Reiselivet og naturgrunnlaget for reiselivsaktivitet blir ikke verdsatt med prissatte metoder i konsesjonssakene.

Svar:

Energimyndighetenes utgangspunkt i konsesjonsbehandlingen er å fremme en samfunnsøkonomisk effektiv

produksjon og overføring av energi. Det innebærer at en i størst mulig grad søker å ivareta og avveie ulike samfunnshensyn, og at konsesjonsspørsmålet i det enkelte prosjekt avgjøres på grunnlag av en samlet vurdering av fordeler og ulemper.

Utbygging av energiprojekter vil kunne bidra til forsyningssikkerhet og gi økonomiske fordeler for både utbygger og samfunnet. På den andre siden vil naturmangfold, landskap, friluftsliv, fiske, turisme, kulturminner og reindrift kunne bli berørt.

De ulike prosjektene som kommer til behandling hos energimyndighetene viser stor variasjon, avhengig av geografisk beliggenhet, omfang og innretning. Ikke alle virkningene kan prissettes på en allment akseptert og meningsfylt måte. Blant faktorene som er krevende å verdsette fullt ut er bidrag til forsyningssikkerhet og flomdemping og negative virkninger for natur, landskap, turisme, kulturminner og -miljø og lokalsamfunn.

Verdsettingsspørsmålet er en generell utfordring i alle sektorer der samfunnsøkonomiske vurderinger skal utføres. Flere sektorer og etater arbeider løpende med metoder for å bedre vurderingene på sine områder, og et samarbeid på tvers av sektorer kan bidra til bedre og mer konsistent verdsetting. Det er også viktig at de ulike næringene, som reiselivsbransjen, bidrar med kunnskap og vurderinger om konsekvenser på sitt felt

Selv om det i dag ikke finnes fullgode metoder som enkelt kan prissette alle virkninger, søker departementet og NVE på best mulig måte å systematisk belyse de positive og negative effekter som enkeltprosjekter kan medvirke til. Å utføre disse vurderingene er en sentral del av konsesjonsbehandlingen. Avveiningene baseres på faglige utredninger, så vel som innspill og vurderinger fra lokale myndigheter og interesseorganisasjoner.

Jeg deler spørsmålsstillerens ønske om en mest mulig riktig verdsetting av de samfunnsmessige virkninger av utbygging. Dette er viktig for gode beslutninger på mange områder, der tiltak har virkninger for andre samfunnsinteresser. Derfor har også Olje- og energidepartementet et løpende samarbeid med NVE for bedre å synliggjøre ulike

samfunnseffekter i konsesjonsbehandlingen. Som del av dette, legger jeg opp til å be NVE redegjøre for arbeidet med å styrke grunnlaget for og systematikken i samfunnsøkonomiske analyser, både for enkeltvurderinger og i saker av overordnet karakter.

SPØRSMÅL NR. 408

Innlevert 20. november 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 29. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

EU vedtar i disse dager en ny forordning for å begrense bruken av antibiotika i matproduksjon. Det er god grunn til å anta at EU ikke har kjent til den norske fiskehelsebiologens særstilling innen fiskehelse, og som har vært en viktig bidragsyter til at Norge har oppnådd så gode resultater på bruk av antibiotika i sjømatnæringen. Forordningen vil frata fiskehelsebiologene forskrivningsretten.

Hvordan vil regjeringen konkret gå frem for å rette dette opp i prosessen med å innlemme forordningen i EØS-avtalen?

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlig spørsmål til helseministeren (dok 15:265) der regjeringen slår fast at fiskehelseutdanningen er likestilt med veterinærutdanningen når det gjelder fiskehelse. Ministeren redegjør videre for hva regjeringen har gjort for å sikre at Fiskehelsebiologene skulle beholde forskrivningsretten, men svarer ikke på hva de vil gjøre videre etter vedtaket i prosessen med å innlemme forordningen i EØS-avtalen. Norge må aktivt bruke muligheten med å få inn en tilpasningstekst gjennom forhandlingene mellom EFTA og EU i Joint Committee, organet som vedtar om og på hvilken måte forordningen skal innlemmes i EØS-avtalen.

Antall studieplasser i fiskehelsebiologi ble doblet for to år siden for å møte utfordringene i næringen med mer resirkulering og lukkede anlegg.

Det er et paradoks dersom fiskehelsebiologene, som nettopp har vært med å redusere antibiotokabruken i sjømatnæringen skal miste forskrivningsretten. Norge har lyktes med det som er målet med EU forordningen mye på grunn av at vi har utviklet en særordning som fiskehelsebiologer med forskrivningsrett.

For alle studentene som nå har satset på denne utdanningen, -for alle de som i dag er fiskehelsebiologer, og for at sjømatnæringen skal ha gode rammebetingelser for videre bærekraftig vekst med vekt på god fiskehelse, er det avgjørende at regjeringen raskt får avklart at fiskehelsebiologene får beholde forskrivningsretten.

Svar:

Jeg viser til mitt svar til stortingsrepresentant Ruth Grung av 9. november d.å. hvor jeg redegjør for norske myndigheters aktive rolle for å fremme norsk interesser og standpunkter overfor EU i denne saken. I all kontakt med EU har forskrivningsretten for fiskehelsebiologer vært en av sakene som har blitt fremmet tydelig av norske myndigheter. Beslutningene som treffes i Rådet er imidlertid i stor grad av politisk karakter og Norge har som EØS-medlem svært begrenset adgang til Rådet. Likevel har norske myndigheter forsøkt å påvirke Rådet for å ivareta norske interesser.

Jeg påpeker forøvrig at forordningen ikke fratar fiskehelsebiologer forskrivningsretten som sådan, men begrenser den slik at den ikke kan omfatte retten til å forskrive antibiotika.

Dyrehelsepersonells kompetanse, arbeidsoppgaver og virke reguleres gjennom ulikt internasjonalt regelverk. EUs nye regelverk relatert til veterinære legemidler og regelverk om dyrehelse er store og komplekse og må sees i sammenheng med hverandre. Av den grunn er det behov for å gjennomgå forordningen om veterinære legemidler samt tilstøtende regelverk for å få en totaloversikt over hva som faktisk vil være rettstilstanden knyttet til dyrehelsepersonells rett til å forskrive antibiotika. Dette arbeidet er påbegynt og gjøres i samarbeid mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet.

Mitt mål gjennom prosessen for å innta forordningen om veterinære legemidler i EØS-avtalen er å ivareta fiskehelsebiologens rettigheter.

SPØRSMÅL NR. 409

Innlevert 20. november 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 26. november 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Har det vært foretatt faglige utredninger av forskriftsendringen, som skal åpne for at Color Line kan flagge to skip til NIS, sin konkurransevidende effekt og har Konkurransetilsynet vurdert saken?

BEGRUNNELSE:

Stortinget ba som kjent regjeringen i vedtak nr. 1003 av 15. juni 2018 om å foreta en samlet gjennomgang av forutsetningene som er blitt lagt til grunn for den varslede endringen av forskrift av 7. september 1993 nr. 596 om fartsområde for passasjerskip, den såkalte NIS-forskriften.

Regjeringen uttaler i statsbudsjettet at gjennomgangen nå er fullført. Det fremgår at regjeringen ikke vil hensynte innvendingene som er kommet fra en rekke hold til endringsforslaget, både fra bransjehold, fra politisk hold og fra våre naboland, og at man legger opp til å gjennomføre forskriftsendringen med virkning fra 1. januar 2019.

Situasjonen er dermed den at regjeringen – gjennom forskriftsendringen – aktivt velger å begunstige og gi for-

delers til Color Line AS. Fordelene går på direkte bekostning av de konkurrerende fergerederier.

Color Line AS er allerede den dominerende aktøren i markedet og går med stort overskudd. Med forskriftsendringen vil Color Line AS gis enda flere særfordeler. Forskriftsendringen vil få en betydelig konkurransevidende effekt for utenriksfergemarkedet både i Norge og Norden.

Svar:

Regjeringen har i tråd med Stortingets anmodningsvedtak ved behandlingen av revidert budsjett for 2018 gått gjennom forutsetningene som er lagt til grunn for forskriftsendringen. Resultatet av gjennomgangen er presentert i Prop. 1 S (2018-2019). Forslaget om å endre det aktuelle regelverket har vært på høring to ganger, det har vært behandlet av EFTAs overvåkinsorgan (ESA) både når det gjelder spørsmålet om statsstøtte og om betydningen av indre markedsbestemmelser, og det har vært en omfattende offentlig og politisk debatt. Saken har ikke vært forelagt Konkurransetilsynet til særskilt vurdering.

SPØRSMÅL NR. 410

Innlevert 20. november 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 27. november 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Vil næringsministeren bruke de virkemidler som finnes i konkurranseloven og forby prisparitetsklausuler i avtaler som Online Travel Agents har i Norge?

BEGRUNNELSE:

Norsk reiseliv er en innovativ bransje i vekst, men er samtidig i en krevende internasjonal konkurransesituasjon. De siste årene har vi sett en oppblomstring av såkalte

Online Travel Agents (OTAer) eller booking plattformer, og flere og flere av norske hoteller, både frittstående og hotellkjeder, har inngått avtaler med disse. Samtidig ser vi at OTAene er gjenstand for debatt. Debatten har i hovedsak dreid seg om OTAenes påvirkning på de europeiske hotellmarkedets konkurransesituasjon. Det er særlig OTAenes praksis med prisklausuler som er gjenstand for kritikk, og flere land, deriblant Tyskland, Frankrike, Belgia, Sveits og Østerrike, har nå innført lover som regulerer OTAenes atferd. 20. juli i år bestemte den svenske Patent- og markedsdomstolen at avtaler med prisparitet skal forbys også i Sverige. Dommer er anket av OTAene. Professor i jus, Erling Hjelmeng, har på oppdrag fra NHO Reiseliv laget en juridisk betenkning om prisparitetsklausuler, en betenkning som også Nærings- og fiskeriministeren har fått. Gjennomgangen av de økonomiske virkningene av paritetsklausuler avdekker en hovedskadehypotese ved at klausulene bidrar til å øke provisjonen OTAer krever, som i sin tur leder til høyere priser til skade for forbrukerne. Hjelmeng konkluderer med at prisparitetsavtaler hemmer konkurransen og at det er hjemmel i konkurranseloven for å forby avtaler eller adferd som begrenser eller er egnet til å begrense konkurransen. Betenkningen inneholder et forslag til lovtekst som Hjelmeng mener kan utformes under konkurranselovens § 14. Et slikt forbud vil altså gi norske hoteller bedre konkurransevilkår og samtidig kundene bedre priser.

Svar:

Digitale plattformer hvor forbrukerne kan bestille bl.a. hotellrom, såkalte Online Travel Agents (OTA), har i flere år vært gjenstand for debatt, både nasjonalt og på EU-nivå. Plattformene drives av nettbaserte bookingselskaper som konkurrerer mot hverandre i markedet for onlinebooking av hotellrom. Hoteller får tilgang til å selge hotellovernattingstjenester på OTAers plattformer ved å innfri klausuler om pris og romkapasitet, samt ved å betale kommisjonsavgift. Det er særlig bookingselskapenes praksis med prisparitetsklausuler, som er gjenstand for kritikk. Prisparitetsklausuler, også kaldt "most favoured nation" (MFN) klausuler, finnes i to varianter: -Såkalte "wide parity clauses" eller vide MFN, som sikrer bookingselskapet tilgang til hotellenes beste priser og tilgjengelighet, uavhengig av hvilken kanal disse tilbys i, -Såkalte "narrow parity clauses", eller smale MFN, som åpner for at hotellet kan tilby bedre priser og tilgjengelighet hos andre bookingselskaper og offline, men som begrenser hotellenes adgang til å tilby bedre priser og rom på egne nettsider. Online Travel Agents (OTA) bruk av prisklausuler gjelder mange land, og ofte er det de samme aktørene som er til stede på tvers av landegrensene. Problemstillingen om mulige konkurransebegrensninger som følge av prisklausulene synes derfor å være like aktuell i Norge som i resten av Europa. I Tyskland har konkurransemyndighetene

lagt ned forbud mot bruken av prisklausuler, mens i andre land er såkalte "smale" prisklausuler (smal MFN) tillatt. I Frankrike og Italia hadde konkurransemyndighetene besluttet å godkjenne smal MFN, men prisklausulene ble senere forbudt ved lovgivning. Den svenske Patent- og markedsdomstolen la 20. juli 2018 ned et forbud mot Booking.com sin bruk av smale paritetsavtaler overfor svenske hoteller. Denne dommen er foreløpig ikke rettskraftig. Andre land i Europa, inkludert Norge, har foreløpig ikke innført tiltak mot hotellbestillingsmarkedet og deres bruk av prisparitetsklausuler. Konkurransetilsynet har i lang tid vært opptatt av problemstillinger knyttet til de prisparitetsklausuler. Tilsynet har blant annet finansiert et forskningsprosjekt om konkurransemessige virkninger av slike avtaler. Videre deltar tilsynet i et pågående arbeid i regi av European Competition Network. Til våren vil Konkurransetilsynet arrangere et møte om temaet i Bergen der konkurransemyndighetene fra alle de nordiske land vil møtes. Formålet med møtet er blant annet å vurdere om det kan oppnås en felles nordisk håndheving av OTA-avtalene. Pågående arbeid i European Competition Network (ECN) Bakgrunnen for det pågående arbeidet i ECN er ulik håndheving av prisparitetsklausuler i Europa. ECN arbeidsgruppen består av 10 EU-land samt Kommisjonen med mandat til å overvåke utviklingen i online hotellbestillingsmarkedet. Formålet med ECNs arbeidsgruppe var å evaluere hvilken effekt restriksjoner ved bruk av prisklausuler har hatt på konkurransen i online hotellbestillingsmarkedet. Samtidig ble de landene som ennå ikke hadde åpnet sak, bedt om å avvente nye tiltak ("stand still") i påvente av evalueringen. I april 2017 ble resultatene fra evalueringen offentliggjort. Resultatene er ikke entydige. På den ene siden viser de en viss positiv utvikling i den forstand at det er en tendens til økt prisdifferensiering mellom OTAer, i likhet med hotellenes tilgjengeliggjøring av kapasitet overfor ulike OTAer. På den annen siden er det lite tegn til at hotellene klarer å presse OTAene på kommisjonen de må betale for bookingtjenesten. Videre er det et viktig poeng at halvparten av hotellene ikke er kjent med rammene når det gjelder smal MFN. Overordnet konkluderer Kommisjonen med at iverksatte tiltak (forbud, lovgivning og avhjelpende tiltak i form av smal MFN) innebærer en bevegelse i riktig retning. Kommisjonen anbefaler likevel at resultatene ikke gir grunnlag for konkrete håndhevingstiltak, men at overvåkingen av utviklingen fortsetter i to år til (i regi av arbeidsgruppen), med neste rapportering og vurdering i første halvdel av 2019. I den grad det er aktuelt med nye håndhevingstiltak før dette, vil dette koordineres innen rammen av ECN, og bruk av Early warning systemet for å sikre konsistent håndheving. Forskningsprosjekt om konkurransemessige virkninger av OTA-avtaler Konkurransetilsynet har tildelt midler til et forskningsprosjekt som skal søke å forstå effektene av prisklausuler og hvorvidt det påvirker konkurransen i markedet for online ho-

tellbestilling. Forskningsprosjektet består av to deler. Del 1 av arbeidet er en teoretisk analyse av prisparitetsklausuler. Del 2 av arbeidet er en empirisk analyse av hotellmarkedet basert på norske data. Forskningsprosjektene konkluderer med at det ikke finnes noe entydig svar på effekten av prisparitetsklausuler. Avsluttende kommentar Konkurranseloven §§ 10 og 11 forbyr konkurransebegrensende avtaler mellom foretak og misbruk av et foretaks dominerende stilling. I konkurranseeloven § 14 framgår det at "Dersom det er nødvendig for å fremme konkurransen i markedene, kan Kongen ved forskrift gripe inn mot vilkår, avtaler og handlinger som begrenser eller er egnet til å begrense konkurransen i strid med lovens formål." Konkurransemyndighetene har således verktøy til å gripe inn mot OTAenes bruk av prisparitetsklausuler

dersom disse begrenser konkurransen. Det pågående arbeidet i regi av ECN og Konkurransetilsynets eget forskningsprosjekt viser at det ikke er entydige svar på hvilke effekter prisparitetsklausuler har. Som nevnt over vil det komme en ny rapportering og vurdering fra arbeidsgruppen i ECN første halvdel 2019. Da vil vi ha et bedre grunnlag for å vurdere om det er behov for å innføre tiltak for å forby eller begrense bruken av prisparitetsklausuler i hotellreservasjonsmarkedet. Konkurransetilsynet vil også fortsatt følge med på de konkurransemessige problemstillingene som prisparitetsklausuler reiser. På denne bakgrunn vil jeg derfor avvente en vurdering av eventuelle tiltak for å begrense bruken av prisparitetsklausuler i henhold til konkurranseeloven § 14.

SPØRSMÅL NR. 411

Innlevert 20. november 2018 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 26. november 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvilke muligheter har lærere som står utenfor skolen, eller er midlertidig ansatt, til å ta videreutdanning igjen som KFK og vil statsråden se på om det er mulig å gjøre videreutdanningstilbudet mer tilgjengelig slik at disse lærerne kan få den kompetansen som skolene nå krever ved ansettelse?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede er gjort kjent med at en del lærere som mangler fordypning i ett/to fag opplever at det er vanskelig å få fast jobb i skolen. Skolene prioriterer lærere med fordypning som gjør at de vil nå kompetansekravene i 2025, og det blir da vanskelig for lærere uten nødvendig kompetanse å få kompetansen. Rekruttering av kvalifiserte lærere er en viktig utfordring fremover, og undertegnede er derfor opptatt av at vi tilrettelegger for at alle lærere som mangler fordypning får mulighet for kompetanseheving.

Svar:

Vi har høye ambisjoner for norsk skole. Målet er en skole der alle elever kan lykkes, uavhengig av bakgrunn. For at elevene skal oppleve læring og mestring er gode lærere helt avgjørende. Derfor har vi satt krav til kompetanse, sty-

rket lærerutdanningen og satt i gang en omfattende satsing på etter- og videreutdanning. I år bruker vi over 1,6 milliarder til videreutdanning av lærere gjennom strategien Kompetanse for kvalitet (KFK). Faglig påfyll og utvikling kan bidra til at flere lærere blir værende i skolen. På sikt vil satsingen på lærerkompetanse bidra til at skoler over hele landet også kan innfri de nye kompetansekravene som trer i kraft i 2025. Tilbudene om videreutdanning for lærere i KFK retter seg mot alle lærere som jobber i grunnskolen, videregående opplæring, opplæring for voksne og kulturskolen, både midlertidig og fast ansatte. Det er opp til skoleeiere lokalt, i henhold til lokale planer for kompetanseutvikling, å prioritere hvilke lærere som skal få tilbud om stipend eller vikarordning for å delta på videreutdanning. Skoleledelsen må ha gode planer for kompetanseheving lokalt slik at det skapes forutsigbarhet både for skoleledelse og lærere som har behov for videreutdanning. I utgangspunktet får lærere som deltar i KFK en stipend- eller vikarordning som gjør at de kan bruke tid på videreutdanningen sin. De siste årene har det vært mulig for lærere som ikke har fått stipend- eller vikarordning å ta videreutdanning innenfor tilbudene som er opprettet, forutsatt at det er ledig kapasitet. Dette kan være lærere som av ulike grunner ikke er prioritert i skoleeiers plan for kompetanseutvikling. For disse lærerne har Utdanningsdirektoratet refundert kostnaden lærerutdanningsinstitusjonen har i tilknytning til deres studieplass.

Antallet var relativt beskjedent de første årene (under 100 lærere), mens antallet nå ligger på om lag 250 deltakere. Disse lærerne kan også på vanlig måte søke om lån og stipend fra Statens Lånekasse. Dette kan de også eventuelt bruke til frikjøp fra undervisning, dersom arbeidsgiver kan tilrettelegge for det. Når det gjelder lærere som står utenfor skolen, er det fra studieåret 2017/2018 åpnet for at også disse kan ta videreutdanning i tilbudene som er opprettet for strategien. Om lag 40 lærere har så langt benyttet seg av muligheten. Videreutdanningen er imidlertid praksisbasert og den enkelte må da inngå en avtale med en skole om den praktiske delen av utdanningen. Dette kan være krevende for den enkelte, men praksisdelen er viktig for en relevant og god videreutdanning. Dette bør også være i skoleeieres interesse for å bidra til å sikre et godt rekrutteringsgrunnlag. Jeg forstår representantens

spørsmål slik at skolene nå ser til kompetansekravene ved rekruttering og at kompetansekravene indirekte kan utestenge lærere som i dag er midlertidig ansatt, vikarer eller utenfor skolen. Det er samtidig i skoleeieres egen interesse å kvalifisere så mange som mulig og sikre et godt rekrutteringsgrunnlag også for fremtiden. Departementet vil be direktoratet vurdere mulighetene for å styrke ordningene for lærere som ikke har fått stipend- eller vikarordning eller ikke jobber i skolen. Informasjonen om ordningene, både overfor skoleeiere og lærere, kan bidra til å øke søkningen fra denne gruppen lærere ytterligere. Vi har behov for flere gode lærere i tiden fremover, og jeg mener det er viktig at også lærere utenfor skolen, midlertidig ansatte eller lærere som per i dag er vikarer, får tilgang til den kompetansehevingen vi stiller krav om for å få undervise fra 2025.

SPØRSMÅL NR. 412

Innlevert 20. november 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 28. november 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

I forrige uke stilte undertegnede spørsmål til justisministeren om situasjonen for personer fra Eritrea som søker familiegjenforening, og har fått endret søkersted. Svaret var at risikoen er vurdert av UD. Derfor gjentas spørsmålet til forhåpentligvis riktig statsråd.

Har regjeringen vurdert om Addis Abeba av sikkerhetshensyn bør være det rette søkerstedet, eller vurdert risikoen den enkelte utsettes for ved å velge Khartoum som søkersted?

BEGRUNNELSE:

I NRK i dag 16.11.18 kan vi høre at personer fra Eritrea som ønsker å søke om familiegjenforening med sin familie i Norge ikke lenger får lov til å søke fra Addis Abeba. Dette skjer samtidig med at reisen fra Eritrea til Addis Abeba har blitt tryggere. Kampen mot menneskesmugling er viktig for Norge, men her blir konsekvensen at den øker.

24.10.18 varsler UDI at når det gjelder søknad om familiegjenforening for eritreiske statsborgere så er Khartoum det riktige stedet å levere søknaden. Reglene for å søke om en oppholdstillatelse i Norge er slik at du må søke om det fra det landet vi har bestemt at er riktig for deg å søke fra. For eritreiske statsborgere har den norske regjering bestemt at Khartoum er riktige sted. De fleste er-

itreere som gjenforenes med familie i Norge har søkt ved den norske ambassaden i Addis Abeba.

Inntil nylig måtte eritreere smugles/reise illegalt fra Eritrea til Etiopia. Det må de fortsatt for å komme fra Eritrea til Sudan og de som ikke har pass/reisedokument fra Etiopia til Sudan.

Denne endringen innebærer en høy risiko for allerede sårbare barn og voksne som allerede befinner seg i Adis Abeba.

UNHCR anbefaler at de fleste eritreere som flykter fra hjemlandet anses som flyktninger i henhold til kriteriene i flyktningkonvensjonen, særlig på grunnlag av forfølgelsesfare knyttet til forfølgelsesgrunnene "politisk oppfatning" og "religion". Grupper der forfølgelsesfare kan presumeres, er blant annet: 1) personer som har desertert eller unndratt seg nasjonaltjeneste 2) politisk opposisjonelle eller dissidenter 3) journalister og andre ansatte i medier 4) fagforeningsmedlemmer og aktivister for arbeidsrettigheter 5) religiøse minoriteter 6) kvinner med spesielle profiler 7) lesbiske, homofile, bifile, transpersoner eller intersex-personer (LHBTI) 8) medlemmer av bestemte etniske minoriteter 9) ofre for menneskehandel.

UDI er enig med UNHCR i at det kan foreligge risiko for forfølgelse ved retur til Eritrea for de gruppene som UNHCR påpeker som spesielt utsatte.

Svar:

Det er, slik justisministeren gjorde rede for i sin skriftlige besvarelse på spørsmål nummer 376, Utenriksdepartementet som beslutter hvordan utenriktjenesten skal organiseres og som avgjør hvilke norske utenriksstasjoner som dekker hvilke land. En beslutning om hva som skal være riktig søknadssted vil basere seg på en vurdering av flere forhold, blant annet hva som vil være mest hensiktsmessig for søkerne, så vel som administrative og økonomiske aspekter.

Etter at Norge la ned ambassaden i Asmara i 2013, måtte eritreere henvises til å søke et annet sted. På grunn av konflikten mellom Eritrea og Etiopia, var det ikke mulig å henvise søkere til Addis Abeba, og Khartoum ble av UD valgt som rett søknadssted. Søkere har derfor henvendt seg til ambassaden i Khartoum siden 2013. Eritrea dekkes

også på alle andre områder av ambassaden i Khartoum som sideakkreditert land.

Det er således ambassaden i Khartoum som er satt opp med den nødvendige kapasitet og kompetanse til å håndtere søknader fra Eritrea. Ambassaden i Addis Abeba er per i dag ikke satt opp til å overta som søknadssted for eritreiske borgere.

Som nevnt ovenfor har det tidligere ikke vært et alternativ å henvise eritreiske søkere til Etiopia. Endringen i det bilaterale forholdet mellom Eritrea og Etiopia, som helt nylig har funnet sted, aktualiserer en fornyet vurdering av hva som skal være rett søknadssted. En slik vurdering vil blant annet måtte omfatte hva som vil være mest hensiktsmessig for søkerne, inkludert de sikkerhetsmessige konsekvensene av de ulike alternativene. En eventuell endring av søknadssted vil uansett ta noe tid å implementere, siden det vil nødvendiggjøre endringer i ressurser og kompetanse på de berørte ambassadene.

SPØRSMÅL NR. 413

Innlevert 20. november 2018 av stortingsrepresentant Ingalill Olsen

Besvart 30. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hva er grunnen til at Skarvberg tunnelen ikke er igangsatt som planlagt, all den tid anbudet lå under den summen som er avsatt til prosjektet totalt, og vil ferdigstilling av den nye Skarvberg tunnelen fortsatt være i løpet av 2021, som planlagt?

BEGRUNNELSE:

Dagens Skarvberg tunnel er i dårlig forfatning og oppfyller ikke tunnelforskriften. Det er bred politisk enighet om behovet for ny Skarvberg tunnel, noe som også er slått fast gjennom vedtak i gjeldende Nasjonal transportplan.

Det er avsatt 898 millioner kr til tiltaket og etter planen skal tunnelen ferdigstilles i 2021. Statens Vegvesen har hatt et anbud ute og tilbudet fra Skanska var på 622 millioner kroner.

Svar:

Eg vil vise til at det gjennom Stortinget si handsaming av Prop. 87 S (2017-2018) vart fastsett styrings- og kostnadsramme for prosjektet E69 Skarvberg tunnelen. Styringsramma for prosjektet blei fastsett til 816 mill. kr og kost-

nadsramma 898 mill. kr, jf. også Innst. 380 S (2017-2018). Av proposisjonen går det også fram at det var lagt opp til anleggsstart i 2018. Prosjektet er føresett gjennomført med totalentreprise som kontraktsform. Som omtalt i Prop. 1 S (2018-2019) inneber dei mottekne pristilboda på bygging av prosjektet ein prognose for sluttkostnad i nærleiken av kostnadsramma. Det er gjennomført nokre reduksjonar i prosjektet jf. Prop. 17 S (2018-2019). Det kan likevel vere ein risiko for at kostnadsramma blir overskriden. Samferdselsdepartementet har derfor lagt fram forslag om ei auka kostnadsramme i Prop. 17 S (2018-2019) Endringar i statsbudsjettet 2018 under Samferdselsdepartementet. Anleggsstart er noko utsett som følgje av departementet har lagt fram forslag for Stortinget om auka kostnadsramme. Statens vegvesen legg framleis opp til at strekningsa blir opna for trafikk i løpet av 2021.

SPØRSMÅL NR. 414**Innlevert 21. november 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 29. november 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Høgskolen i Innlandet (HINN), Fjellregionen og Tynset Sjukehus har sammen med Norsk Sykepleierforbund Hedmark tatt initiativ til å reetablere utdanning av sykepleiere i Fjellregionen i Hedmark. Initiativtakerne ber om tildeling av 20 studieplasser per år over fem år, som et prosjekt lokalisert til Tynset studie- og høgskolesenter.

Vil statsråden møte dette og andre positive lokale prosjekter med tildeling av studieplasser utenfor rammen?

BEGRUNNELSE:

Stadig høyere levealder og flere eldre over 80 år vil øke behovet for sykepleiere og annet helsepersonell i fremtiden. Vi risikerer mangel på personell av flere årsaker; få utdannede sykepleiere, økt sykefravær bla. grunnet høyt arbeidspress, som igjen fører til at mange sykepleiere velger å forlate yrket etter kort tid.

Muligheten til å utdanne flere sykepleiere begrenser seg på grunn av mangel på praksisplasser. Der det er lokale initiativ basert på samarbeid mellom universitet/høgskole, kommuner og spesialisthelsetjenesten bør regjeringen følge opp med å tildele ekstra studieplasser for å få utdannet flere sykepleiere.

Det vil være behov for flere sykepleiere over hele landet, både i sykehusene og i den lokale helse- og omsorgstjenesten. I arbeidet med å sikre lokal tilgang på sykepleiere i distrikts-Norge er de lokale studie- og høgskolesentrene viktige bidragsytere.

Lokale studietilbud er avgjørende for å rekruttere nødvendig kompetanse for å imøtekomme det økende behovet for helsepersonell.

En sykepleierutdanning i Fjellregionen vil være viktig for å møte regionens behov, og gir utdanningsmulighet også til dem som ikke har mulighet til å flytte på seg for å studere.

Svar:

Det er positivt at kommunene i Fjellregionen og Tynset Sjukehus samarbeider med Høgskolen i Innlandet (HiNN) om kompetanseutvikling. Samarbeid med lokalt og regionalt samfunns- og arbeidsliv er del av samfunnsoppdraget til alle universiteter og høyskoler. Regionale behov skal derfor inngå i institusjonenes vurderinger av egne strategiske og langsiktige prioriteringer. Jeg viser her til mitt svar på spørsmål nr. 2277 (2017-2018) fra stort-

ingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen om hvordan desentrale utdanningssentre kan være med på å utdanne flere sykepleiere. Regjeringen vurderer i de årlige statsbudsjetter blant annet behovet for å bidra med midler til flere studieplasser. Høgskolen i Innlandet har i 2018, 2019 og 2020 søkt om midler utenfor ordinær ramme til flere studieplasser til sykepleierutdanningen. I forbindelse med behandlingen av RNB for 2018 satte Stortinget av midler til nasjonalt å etablere 100 nye studieplasser i sykepleierutdanningen. Ti av disse studieplassene ble tildelt Høgskolen i Innlandet. Høgskolen kan vurdere om studieplassene på sikt kan være med på å bidra til desentraliserte tilbud innen sykepleierutdanning basert på regionale behov, søkertall og tilgjengelige praksisplasser. Eventuelle flere studieplasser ved HiNN må vurderes i forbindelse med kommende statsbudsjetter. Universiteter og høyskoler er rammefinansierte, og det gir institusjonene et strategisk handlingsrom til selv å prioritere aktiviteter og fagområder de vil satse på for å nå sektormålene for høyere utdanning og forskning og sine virksomhetsmål. Departementet legger ikke detaljerte føringer på hvordan universitetene og høyskolene organiserer sitt studietilbud fordelt ved ulike studiesteder. Det er styret ved Høgskolen i Innlandet som innenfor egne rammer, strategier og prioriteringer må vurdere hvordan oppgaven med å ivareta regionens behov for sykepleiere best mulig kan løses og hvordan den kan samarbeide med regionale samarbeidspartnere. Høgskolen må derfor selv vurdere hvordan studieplasser og midler til utdanningen bør disponeres og organiseres på kort og lang sikt sett i lys av behovet for flere godt kvalifiserte sykepleiere, tilgang på gode praksisplasser og kvalifiserte søkere. I sykepleierutdanningene har det mange steder vært en utfordring å få på plass flere gode praksisplasser. Dette medfører at det ved flere studiesteder er utfordringer å øke opptaket til sykepleierutdanningene. I Prop. 1 S (2018-2019) foreslår derfor regjeringen 10 mill. kr for å etablere en pilotordning for kommunal praksis i helse- og sosialfagutdanningene. Ordningen skal bidra til at mer av praksisdelen i utdanningene skjer i de kommunale tjenestene, og til å øke kvaliteten i praksisstudia. Pilotordningen skal høste erfaringer om hvordan kommunal praksis bør organiseres og finansieres.

SPØRSMÅL NR. 415**Innlevert 21. november 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 30. november 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Regjeringa har i Prop 1 S (2018–2019) foreslått at nye stridsvogner til Hæren anskaffes med leveranse fra 2025. Samtidig som Stortinget inviteres til dette løpet, har FD gitt Forsvarets forskningsinstitutt i oppdrag å foreta en konseptutredning om stridsvognkapasiteten.

Hva er mandatet for og hensikten med denne utredningen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringa har Prop 1 S (2018–2019) skissert et anskaffelsesløp for nye stridsvogner som først etter 2025 vil gi Brigade Nord en ny generasjon av sitt hovedkampvåpen. Senterpartiet har, med bakgrunn i Hærens faglige vurderinger av levetida til Leopard A4, påpekt at dette er for sent.

Senterpartiet noterer at regjeringa ikke fant noen løsning i form av leie eller leasing fra 2019, og at en alternativ løsning med oppgradering, foretatt ved Hærens våpenskole, som ville gitt den tiltrengte kapasitetsheving for 2025, er av FD ved Prop 1 S (2018–2019).

I lys av dette er det grunn til å stille spørsmål om hvilket konseptvalgoppdrag FFI har fått, med frist allereide før sommeren 2019, og hva skal en konklusjon derfra brukes til. Dette all den tid FFI i flere studier har konkludert med at Hæren fortsatt skal ha stridsvogner, og at regjeringa har bedt Stortinget samtykke i anskaffelse av slike fra 2025.

Svar:

Landmaktforliket slår fast at Hæren skal ha en moderne stridsvognkapasitet. I Prop. 2 S (2017–2018) med Innst. 50 S (2017–2018) ble det besluttet å stanse det vedtatte oppgraderingsprosjektet for eksisterende stridsvogner, og i stedet anskaffe moderne stridsvogner. Dette var basert på faglige anbefalinger fra Landmaktutredningen som dokumenterte at det planlagte oppgraderingsprogrammet ikke ville gi en tilstrekkelig kapabel stridsvogn, sett i forhold til utviklingen i trusselen fra moderne ammunisjon og våpensystemer.

Regjeringen følger opp Stortingets beslutning, og har i Prop. 1 S (2018–2019) informert om at det arbeides med å anskaffe moderne stridsvogner, med sikte på innfasing i perioden 2025–2027. Forsvarsdepartementet (FD) utarbeider nå prosjektdokumentasjon for en anskaffelse av

stridsvognkapasitet gjennom et ordinært anskaffelsesløp med levering fra 2025.

For å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag har FD igangsatt en konseptvalgutredning (KVU). Innledningsvis i arbeidet identifiseres behov og konseptuell løsning før den gjennomgår en ekstern kvalitetssikring (EKS 1) i henhold til Finansdepartementets retningslinjer for prosjekter med en investeringsramme over 750 mill. kroner. Etter den eksterne kvalitetssikringen vil konseptvalgutredningen fremmes for regjeringsbehandling.

Når KVU er regjeringsbehandlet, planlegges det med å utarbeide nødvendig dokumentasjon for prosjektet som fremsendes Stortinget etter ekstern kvalitetssikring (EKS 2).

FD har gitt FFI, støttet av Forsvaret og FMA, i mandat å lede prosessen med å utarbeide en KVU til FD. Konseptvalgutredningen som nå gjennomføres er gitt et standard mandat, der behov, overordnede krav, muligheter og alternativer skal analyseres.

Hensikten med konseptvalgutredningen er å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag for anskaffelsen av en relevant stridsvognkapasitet for fremtiden, ikke hvorvidt vi skal anskaffe stridsvogner.

SPØRSMÅL NR. 416**Innlevert 21. november 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 29. november 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

Mener Statsråden det er barnevernsfaglig forsvarlig å gjennomføre en omlegging fra kjøp av private barnevernstjenester til offentlig tilbud, slik som for eksempel Senterpartiet har i sitt alternative statsbudsjett?

BEGRUNNELSE:

Noen endringer på offentlige budsjett kan lett få utilsiktede, negative konsekvenser. Hvis det blir negative konsekvenser for de svakeste gruppene er dette veldig uheldig. Barn som får omsorg av Barnevernet er en slik svak gruppe. Det vil derfor være veldig uheldig om ideologisk motiverte endringer på budsjettet rammer disse. I sitt alternative statsbudsjett for 2019 foreslår Senterpartiet å kutte 150 millioner fra Kap. 855 statlig forvaltning i Barnevernet, post 22 Kjøp av private barnevernstjenester og legge 150 millioner på Kap. 855 statlig forvaltning i Barnevernet, post 01 Driftsutgifter. Motivasjonen bak forslaget synes å være at det offentlige yter bedre tjenester enn private leverandører. Dessverre virker det ikke som om Senterpartiet har undersøkt om en slik endring faktisk lar seg gjennomføre, på en barnevernsfaglig forsvarlig måte, så raskt som deres alternative budsjett legger opp til. Den eneste undersøkelsen Senterpartiet har gjort, forut for å fremme forslaget, er budsjettspørsmål nr. 65 fra Finanskomiteen/SPs fraksjon av 10.10.2018. Spørsmålet er ikke vinklet for å få en vurdering av om en slik om-disponering er faglig forsvarlig. Innkjøp av slike tjenester fra private tilbydere er, blant annet, begrunnet med at slik kompetanse og kapasitet ikke finnes i det offentlige. En omlegging av tjenestetilbudet som gjøres for raskt vil dermed kunne gå utover de aller svakeste, nemlig barna som trenger tilbudet.

Svar:

Jeg forstår spørsmålet slik at det gjelder tiltak i det statlige barnevernet. Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) har plikt til å bistå barnevernstjenestene i kommunene når barn har behov for tiltak utenfor hjemmet. Tilbudet skal være i tråd med barnets behov, slik det er beskrevet av kommunal barnevernstjeneste. Bufetat anvender både egne tiltak og kjøp fra private leverandører til dette.

I utgangspunktet kan det foretas en reduksjon i kjøp fra private, dersom de private plassene kan erstattes av et fullverdig statlig tilbud. Slik det statlige tilbudet er i dag, er

imidlertid dette ikke tilfelle. Det vil kreve betydelige omstillinger av det statlige tilbudet for å dekke behov som i dag ivaretas av private. På kort tid er det ikke mulig å gjennomføre store endringer av denne typen, uten at det går ut over kvaliteten i tilbudet til barna.

Et eksempel er kjøp av plasser tilpasset akutsituasjoner. Bufetat er i dag avhengig av kjøp fra private fordi den statlige kapasiteten i akutsituasjoner ikke er tilstrekkelig til å håndtere en økning i antall barn i slike tiltak, med de behovene disse barna har.

Et annet eksempel er institusjonsområdet. Bufetat møter en økt etterspørsel fra kommunene etter tiltak for barn og unge med særskilte behov for individuell tilrettelegging. Dette krever egnede og spesielt tilpassede tiltak, som ikke alltid finnes i det statlige tilbudet. For å gi disse barna et faglig forsvarlig tilbud, må Bufetat i en del tilfeller anskaffe tiltak fra private aktører.

Det vil ta tid å tilpasse det statlige apparatet til selv å kunne ivareta de behov private aktører dekker i dag. Det vil kreve tunge omstillingsprosesser, både organisatorisk, faglig og kostnadmessig.

Som barneminister må jeg være trygg på at kvaliteten på tilbudet er godt, at ressursbruken er effektiv og at rettssikkerheten er ivaretatt. Det viktigste for regjeringen er at barn får rett hjelp til rett tid. Kvaliteten i tilbudet som gis det enkelte barn, skal være uavhengig av eierskap, og alle barn som trenger hjelp skal få et likeverdig tilbud.

Barne- og likestillingsdepartementet gjennomfører nå en helhetlig gjennomgang av rammene for private aktører i barnevernet. Hensikten er å sørge for riktig bruk av private aktører, effektiv ressursbruk og at barn og foreldres rettsikkerhet blir godt ivaretatt.

SPØRSMÅL NR. 417**Innlevert 21. november 2018 av stortingsrepresentant Nils Aage Jegstad****Besvart 4. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Behandlingen av mobilitetspakkens sosiale del er inne i en kritisk fase i EU-systemet.

Hva gjør regjeringen for å fremme norske interesser på vegtransportområdet, og hvilket handlingsrom innenfor EØS gjør det mulig å gjøre noe med f.eks. arbeidslivskriminaliteten?

BEGRUNNELSE:

I Jeløya-plattformen skriver regjeringen at den vil arbeide aktivt mot liberalisering av kabotasje og redusere omfanget av ulovlig kabotasje. Transportnæringen i Norge har uttrykt bekymring knyttet til prosessen i EU hvor man ønsker å liberalisere kabotasjereguleringene. Viktige problemstillinger som hviletidsbestemmelser, arbeidsvilkår og likelønnsgarantier er sentrale for å sikre en rettfærdig konkurranse i et internasjonalt transportmarked som opererer med ulike arbeidslivsmodeller. Dette er også viktig for å trygge de norske veiene. Effektiv håndheving av reglene er sentrale i denne sammenheng. I dag registreres oppdragene på papir, noe som gjør håndhevingen av reglene vanskeligere.

Svar:

Regjeringen er oppteken av like konkurransevilkår, trafikksikkerhet og rimelege lønns- og arbeidstilhøve i vegtransportsektoren. Jeløyaerklæringen slår fast at regjeringen skal bidra til ryddige konkurranseforhold og arbeide aktivt mot liberalisering av kabotasje. Mykje av vegtransporten er grenseoverskridende, og området er i stor grad underlagt felleseuropeisk regelverk. Regjeringen arbeider derfor for at dei nye reglane som EU-kommisjonen har foreslått om tilgang til marknaden, kabotasje, køyre- og kviletid og utsending av arbeidstakarar – "mobilitetspakka" – skal redusere moglegheitene for misbruk og svindel knytte til sosiale rettar og trafikksikkerhet. Å få på plass ein ny versjon av smart fartsskrivar som loggar køyreaktivitetar digitalt, er i denne samanhengen svært viktig for å styrke styresmaktene sine moglegheiter for effektiv kontroll og bør innførast så snart som mogleg.

Dei norske synspunkta er utarbeidde i samråd med næringslivet.

Regjeringen følgjer utviklinga av forslaget i EU-systemet nøye. I samband med at Rådet utarbeider sin posisjon deltek Samferdselsdepartementet i Road Alliance, som er ei samanslutning av EU-land (Austerrike, Belgia,

Danmark, Frankrike, Tyskland, Hellas, Italia, Luxembourg, Sverige og Sveits). Alliansen er samde om hovudsynspunkt på mobilitetspakka, m.a. klare reglar, ingen liberalisering av kabotasje og raskare innføring av nye kontrollverktøy, og har m.a. utarbeidd fleire felleserklæringar. Samarbeidet har vore tett både på administrativt og politisk nivå. Alliansen er eit viktig forum for medverknad for Noreg.

Representantar frå Samferdselsdepartementet har òg fremma norske synspunkt på mobilitetspakka gjennom møter med saksansvarlege representantar i Europaparlamentet, både på politisk og administrativt nivå, seinast på ministermøte no i november.

Å motverke arbeidslivskriminalitet er viktig, også internasjonalt. Å arbeide for klare internasjonale reglar som kan kontrollerast, og å fremme digitale løysingar, er tiltak for å motverke arbeidslivskriminalitet, ta i vare trafikksikkerheten, og trygge rimelege lønns- og arbeidstilhøve i vegtransportsektoren. Eit anna tiltak departementet ser på, er moglegheitane for å styrke samhandlinga mellom norske kontrollstyresmakter og kontrollstyresmaktene i andre EU-land. Det vil kunne styrke kompetansen, fremme deling av informasjon og eit meir koordinert operativt samarbeid. Representantar frå embetsverket har m.a. hatt samtalar med nederlandske styresmakter om korleis samhandlinga kan styrkast. Eg vil i denne samanhengen òg syne til at etterleving av køyre- og kviletid, handheving og reglane om tilgang til vegtransportmarknaden er nemnde som arbeidsområde i EU-kommisjonen sitt forslag til eit European Labour Authority.

SPØRSMÅL NR. 418**Innlevert 21. november 2018 av stortingsrepresentant Leif Audun Sande****Besvart 28. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Er det noe formelt i veien for at en i medleverforskriften tar inn en bestemmelse som sier at arbeidstidsordningen som benyttes skal godkjennes av fagforening med innstillingsrett, og arbeidstilsynet, før den iverksettes eller endres?

BEGRUNNELSE:

Det er et sterkt ønske fra arbeidstakerorganisasjonene om å få samme innflytelse på godkjenning av denne type ordninger som det en har på ordninger med lang arbeidstid på områder som ikke dekkes av medleverforskriften. Spørsmålet er om dette kan gjøres på toppen av forskriften.

Svar:

Forskrift om arbeidstid i institusjoner som har medleverordninger er fastsatt med hjemmel i arbeidsmiljøloven. Arbeidstidsordningene kan bare brukes i helt spesielle tilfeller. Det er institusjoner som tar seg av brukere med spesielle behov, og som er særlig sårbare. Forskriften er derfor viktig for noen av de aller svakeste i samfunnet.

Formålet med forskriften er å legge til rette for bruk av medleverordninger der det er nødvendig, også om det ikke er inngått en avtale med fagforening med innstillingsrett. Dersom forskriften endres slik at den bare kan brukes etter godkjenning av fagforening med innstillingsrett og Arbeidstilsynet vil forskriften ikke lenger være et alternativ til avtale. Det vil kunne medføre at institusjoner som i dag er avhengige av å benytte medleverordninger kan miste denne muligheten.

SPØRSMÅL NR. 419**Innlevert 21. november 2018 av stortingsrepresentant Leif Audun Sande****Besvart 5. desember 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hvordan kan turnuser på 7 døgn på og 7 døgn fri (84 timer gjennomsnittlig arbeidsuke), og 3 døgn på, 7 døgn fri, 4 døgn på og 7 døgn fri (56 timers gjennomsnittlig arbeidsuke) opprettholdes dersom medleverforskriften fjernes?

BEGRUNNELSE:

Etter det jeg forsår er medleverforskriften basert på artikkel 22 i arbeidsdagsdirektivet. Jeg ønsker å vite hvilke alternativer som finnes til å opprettholde ordninger med så lang arbeidstid uten å komme i strid med arbeidsmiljøloven eller EUs arbeidstidsdirektiv dersom forskriften fjernes.

Svar:

Bruk av medleverordninger, for eksempel de som refereres i spørsmålet, kan bare gjennomføres med unntak

fra arbeidsmiljøloven. Slike unntak er det i dag åpnet for gjennom forskrift om arbeidstid i institusjoner som har medleverordninger og gjennom avtaler med fagforeninger med innstillingsrett. Dersom forskriften oppheves vil ordninger basert på forskriftens regler ikke lenger kunne videreføres. Medleverordninger kan i så fall bare benyttes etter avtale med fagforening med innstillingsrett.

SPØRSMÅL NR. 420**Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 29. november 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan helseministeren bekrefte at embetsverket ikke har vært involvert i potensielle avklaringer/endringer knyttet til mulige endringer i abortloven, og, hvis så har skjedd, rede ut for hva som er etterspurt, fra hvem, og på hvilket tidspunkt?

BEGRUNNELSE:

I spørretimen 21.11.2018 stilte undertegnede spørsmål til statsministeren på bakgrunn av en sak VG publiserte 2.11.19. Der ble det hevdet at Høyre allerede hadde forberedt hvordan abortloven kan omskrives for å innfri KrFs krav om å fjerne den såkalte «Downs-paragrafen».

Etter det VG erfarte hadde Høyre «nøye undersøkt hvilke tekniske og reelle endringer som kan gjøres i abortloven og forberedt konkrete skisser til endringer som kan komme KrF i møte». Saken var begrunnet med kilder i Solberg-regjeringen.

Mitt spørsmål til Erna Solberg i muntlig spørretime var om hun kunne bekrefte at slike undersøkelser ikke på noe tidspunkt hadde involvert departementenes embetsverk på noe nivå.

Statsministeren kunne ikke bekrefte dette, og besvarte spørsmålet med at det hadde foregått et utstrakt arbeid i departementet i forbindelse med stortingsmeldingen om bioteknologi, og ellers saker knyttet til spørsmål i forbindelse med saker om abort og bioteknologi i Stortinget.

Statsministeren sa videre at hun ikke kjente til at det forelå en slik skisse fra Høyres side.

Arbeidet som foregikk i helsedepartementet for over to år siden i forbindelse med den varslede stortingsmeldingen er kjent for Stortinget, det er ikke dette arbeidet innleverte skriftlig spørsmål angår.

Svar:

For undertegnede og statsminister Erna Solberg er ikke debatten om abortlovens § 2 c og det som oppleves som det diskriminerende elementet i denne noen ny diskusjon. Endring i § 2 c i abortloven var Høyres politikk frem til vårt landsmøte våren 2013. I forbindelse med Høyres programarbeid, som ble ledet av undertegnede, ble dette et av de mest omdiskuterte punktene, og det var en stor diskusjon om konsekvenser av og alternativer til forslaget både internt i partiet og i det offentlige ordskiftet, blant annet i debatt med Arbeiderpartiet. Med andre ord var

ikke dette en ny og ukjent problemstilling for oss. Helse- og omsorgsdepartementet har gjort mye arbeid knyttet til abortloven og tolkninger av denne i forbindelse med flere saker som har vært behandlet i min periode som statsråd. Jeg vil spesielt trekke frem arbeidet med oppfølgingen av regjeringsplattformen om innføring av en reservasjonsmulighet for fastlegene i forbindelse med kvinners begjæring om abort. Her ble det utarbeidet og sendt ut et høringsnotat, som siden ble trukket etter avtale med Kristelig Folkeparti. I etterkant av det ble det gjort et arbeid knyttet til å endre reglene slik at fastlegene ikke lenger skal henvisе til abort. I 2014 ble det også gjort et viktig arbeid med å presisere i abortforskriften når et foster normalt skal antas å være levedyktig. Det er videre gjort et betydelig arbeid over lengre tid knyttet til lovtolkningen av abortloven når det gjelder spørsmålet om fosterreduksjon. Både i forkant av at jeg valgte å sende spørsmålet til Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet og i etterkant med oppfølgingen av svaret. Saken ble også behandlet i departementet i forbindelse med behandlingen av representantforslaget om ikke å tillate en praksis med fosterreduksjon (Dokument 8:95 S (2015-2016)). I etterkant av arbeidet med lovtolkningen om fosterreduksjon, var vurderingen i Helse- og omsorgsdepartementet at det var behov for å modernisere abortloven fordi den ikke har blitt revidert på svært mange år, og fordi den teknologiske utviklingen reiser nye krevende lovtolkningsspørsmål. Siden det på dette tidspunktet ikke var grunnlag politisk for en slik revisjon valgte jeg å ikke gå videre til regjeringen med et slikt forslag. Det ble av Lovavdelingen i Justisdepartementet i deres uttalelse om selektiv fosterreduksjon 19.12.2000, uttalt at

"selv om abortloven etter vår mening kan anvendes på spørsmålet om selektiv abort ved flerlingegraviditet, kunne spørsmålet med fordel vært klargjort i loven. Innholdsmessig er det et spørsmål som bør løses i loven".

Representanten skriver i sitt spørsmål at arbeidet med bioteknologiloven foregikk i Helse- og omsorgsdepartementet for to år siden. Det er ikke korrekt. Dette arbeidet har foregått kontinuerlig og pågår også nå. Det som er under arbeid for tiden er utarbeidelse av høringsnotat knyttet til selve lovarbeidet som oppfølging av Stortingets behandling av meldingen. Dette er et stort og omfattende arbeid som også omfatter spørsmål relatert til fosterdiagnostikk og abort. Det er ikke et pågående lovarbeid i regjeringen for å endre abortloven. I tråd med langvarig praksis under skiftende regjeringer har jeg som statsråd mulighet til å benytte meg av embetsverkets kompetanse

i pågående debatter om saker som omfatter mitt ansvarsområde. Denne praksisen er blant annet omtalt i St.meld. nr. 11 (2000-2001), punkt 2. Slik bistand fra embetsverket er for eksempel vanlig i forbindelse med debatter i media om spørsmål rundt temaer som ligger under mitt ansvarsområde. Det kan være debatter som reises av andre partier, pasientorganisasjoner eller av media selv. Jeg må da være forberedt på å kunne svare på hva som er eksisterende regelverk og eventuelle konsekvenser av ulike forslag. Tirsdag 25. september d.å. lanserte KrF-leder Knut Arild Hareide sin bok "Det som betyr noe", og sorteringssamfunnet er et viktig tema i boken. Fredag 28. september vedtok landsstyret i Kristelig Folkeparti tre politiske grep som skulle være grunnlag for deres retningsvalg. I disse prioriteringene var det flere punkter som omhandler temaer som ligger under mitt ansvarsområde. Et av de politiske grepene het "Vi slår ring om det som virkelig betyr noe i samfunnet", med følgende underpunkt: "3. Det betyr at mennesker ikke sorteres bort før de blir født eller stem-

ples ut når de blir gamle."I etterkant av dette har jeg på vanlig måte benyttet meg av den juridiske kompetansen i departementet til juridisk hjelp rundt spørsmålet om eventuelle endringer i abortloven. Jeg ba om en foreløpig vurdering av hva som kreves for å foreslå et forbud mot fosterreduksjon. Jeg ba videre om en vurdering knyttet til å fjerne det elementet i abortloven § 2 tredje ledd som noen opplever som diskriminerende. Jeg fikk bekreftet at det vil kreve lovendring å endre dagens fortolkning av abortloven. Dette gjelder både om retten til fosterreduksjon og om at visse tilstander hos fosteret er et selvstendig grunnlag for å innvilge abort, blant annet Downs syndrom. Når den politiske debatten om dette mellom partiene startet, har statsministeren og jeg fått en rekke spørsmål om disse sakene fra Stortinget, brev fra enkeltpersoner og henvendelser fra media. Utkast til det faglige innholdet i disse svarene har på vanlig måte blitt utarbeidet av embetsverket, mens det politiske knyttet til partidiskusjonene er utarbeidet av politisk ledelse.

SPØRSMÅL NR. 421

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 29. november 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Vil kulturministeren ta initiativ til en dialog med danske myndigheter om overføring av det eldste bevarte avtrykk av Bergen bys segl og andre norske middelalderdokumenter til Norge?

BEGRUNNELSE:

Bergens eldste segl, det som viser et vikingskip på den ene siden og en borg på den andre, og som er opphavet til dagens byvåpen, kjennes fra 1293. Det eldste bevarte avtrykket av seglet er fra 1299, og oppbevares i København. Seglet er del av diplomsamlingen i Den arnamagnæanske samling, samlet av den islandske historikeren Árni Magnússon (1663-1730). Magnússon samlet inn og tok vare på et stort antall middelalderskrifter fra Norge, Island, Danmark og Sverige, og testamenterte ved sin død denne samlingen til Københavns Universitet.

I Den arnamagnæanske samling finnes en rekke dokumenter av stor betydning for norsk kulturhistorie, og av relevans for norske forskere. Samlingen omfattet i utgangspunktet over 1900 dokumenter, men etter lange forhandlinger ble i overkant av 1100 av dem overført til det nor-

ske riksarkivet i 1937. Dette var de dokumentene som det kunne dokumenteres hadde vært på utlån til Árni Magnússon. De resterende dokumentene befinner seg fortsatt i København.

Det eldste eksisterende avtrykket av Bergen bys segl er åpenbart en viktig del av Bergens kulturhistorie. I danske arkiver finnes altså svært mange andre norske middelalderdokumenter, diplomer og håndskrifter. Noen av disse er kulturskatter av stor nasjonal betydning, for eksempel den såkalte Sættargjerden, et forlik mellom kongen og erkebiskopen fra 1277. Tilgangen til disse ville bli betydelig lettere for forskere her i landet dersom de ble levert tilbake til Norge. Både historikere, filologer, kunsthistorikere og andre forskere vil kunne ha stor nytte av enklere tilgang til denne delen av norsk historie.

Den såkalte «håndskriftsaken» mellom Island og Danmark pågikk i en årrekke fram til 1997. I denne perioden fikk Island utlevert store mengder dokumenter fra Den arnamagnæanske samling og fra Det kongelige bibliotek i København. Selv om det i utgangspunktet var uenigheter mellom forskningsmiljøer og myndigheter i de to landene fant man fram til løsninger, og Danmark

hadde en storsinnet holdning til Islands ønske om å få dokumentene hjem.

Det er svært lenge siden 1937, og det bør derfor være mulighet for norske myndigheter å gå i ny dialog med Danmark om overføring av viktige norske dokumenter og kulturskatter til Norge. I den forbindelse vil det også være mulig å returnere Bergens segl til hjembyen, 720 år etter at avtrykket ble laget.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet redegjør representanten Audun Lysbakken for hvorfor Københavns Universitet har arkivansvaret og eiendomsretten til disse dokumentene. Dokumentene inngår i en samling som ble opprettet av den islandske historikeren Árni Magnússon (1663–1730). Det framgår av begrunnelsen at Magnússon testamenterte samlingen til Københavns Universitet. Etter lengre forhandlinger ble i overkant av 1 100 av dokumentene tilbakeført til Norge ved Arkivverket i 1937. Dette var dokumenter som tidligere var utlånt til Árni Magnússon.

Derfor hadde ikke Københavns Universitet eiendomsretten til dokumentene. Det gjelder imidlertid ikke for resten av de om lag 800 dokumentene i samlingen. Representanten Audun Lysbakken viser til at tilgangen til de aktuelle dokumentene blir lettere for norske forskere dersom dokumentene overføres til Norge. Spørsmål om overføring eller deponering av dokumenter som danske kultur- og kunnskapsinstitusjoner har ansvar for og eierskap til, må tas opp av norske institusjoner med tilsvarende ansvarsområde. Vanligvis er institusjoner som er rettmessig eiere av middelalderdokumenter ikke villig til å overføre eierskapet til andre institusjoner. Derimot har Københavns Universitet lånt ut dokumenter i en avgrenset periode. For eksempel ble dokumentet Sættargjorden, som representanten Audun Lysbakken viser til, utlånt til Slottsfjellsmuseet i Tønsberg i fire måneder i 2014. Generelt er det naturlig at en dialog om bedre tilgang til middelalderdokumenter med norsk opphav, skjer mellom Arkivverket eller andre norske kulturarvsinstitusjoner og Københavns Universitet. Jeg er positiv til at Arkivverket tar et slikt initiativ i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 422

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Inger Helene Vaaten

Besvart 27. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hva er begrunnelsen for og vurderingen av at dere nå vil endre permitteringsregelverket ved å øke antall dager med lønnsplikt under permittering for arbeidsgiver, og vil ministeren revurdere denne endringen sett i lys av bekymringer fra både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden?

BEGRUNNELSE:

Arbeidslivet står overfor store omstillinger, både som følge av teknologiutviklingen og det grønne skiftet. Jobber og oppgaver vil endre seg eller bortfalle og nye oppgaver komme til. Da vil det være behov for et godt permitteringsregelverk, som gir forutsigbarhet for bedriftene og trygghet for arbeidstakerne. Dersom antall dager med lønnsplikt under permittering økes for arbeidsgiver, vil dette ramme bedrifter som har behov for å permittere arbeidstakere i en situasjon med midlertidig bortfall av etterspørsel og mangel på oppdrag. En direkte konsekvens av lengre lønnspliktperiode er økte kostnader for bedriften, Arbeiderpartiet og partene i arbeidslivet er bekym-

ret for at oppsigelser i større grad kan bli et alternativ til permitteringer. Vi ser også at en annen konsekvens er at jo lengre lønnsplikten blir, desto mindre aktuelt blir det å bruke rullerende permittering, som betyr at permittering blir fordelt solidarisk på flere arbeidstakere. En god permitteringsordning som ikke gir slike utilsiktede konsekvenser, er viktig for at bedriftene skal kunne holde på viktig kompetanse, samtidig som det gir arbeidstakere trygghet for å beholde jobben sin. Arbeiderpartiet er på linje med arbeidslivets parter også forundret over at budsjettavtalen inneholder forslag som ikke er vurdert av og som griper direkte inn i det arbeidet som den regjeringsnedsatte arbeidsgruppen bestående av partene i arbeidslivet og myndighetene er satt til å gjøre; nettopp å vurdere ulike modeller for arbeidsgiverbetaling.

Svar:

Budsjettavtalen som nylig er inngått mellom Høyre, FrP, Venstre og KrF på Stortinget for statsbudsjettet 2019, in-

nebærer at antall dager med lønnsplikt for arbeidsgiver som permitterer øker fra 10 til 15 dager.

Arbeidsmarkedet er i bedring. Sysselsettingen øker, og arbeidsledigheten har avtatt. Vi må tilbake til årsskiftet 2008/2009 for å finne like lav registrert ledighet som nå. Bedringen gjenspeiles også i at omfanget av permitteringer har blitt betydelig redusert. Ved utgangen av oktober var det registrert om lag 2 500 helt eller delvis permitterte, vel 1 100 færre enn på samme tid i fjor og mer enn 10 000 færre enn under tilbakeslaget i 2009.

I den oppgangsperioden vi er inne i, er det viktig ikke å hindre nødvendige omstillinger i norsk økonomi. Permitteringer er et virkemiddel for arbeidsgiver til å holde på arbeidskraft i perioder med forbigående svikt i etterspørselen. Utvidelser i permitteringsregelverket når arbeidsmarkedet svekkes, bør reverseres når situasjonen og utsiktene normaliseres. Dette bør vi gjøre nå, slik det er blitt gjort i samme situasjon tidligere. Endringene som er foreslått i forbindelse med regjeringens budsjettforslag (St. prp. 1 (2018-2019) og nå i budsjettavtalen mellom samarbeidspartiene på Stortinget, må ses i denne sammenheng.

En lang permitteringsperiode kan føre til at arbeidstakere går uvirksomme over for lang tid og uten å være tilgjengelig for alternativ anvendelse. Det er særlig uheldig i perioder med økende mangel på arbeidskraft som nå. Permitteringer kan også forsinke nødvendige omstillinger i næringslivet. Økt arbeidsgiveransvar vil bidra til å redusere omfanget av unødvendige permitteringer særlig i bransjer hvor permittering benyttes hyppig. En ny undersøkelse fra Frischsenteret gir støtte til dette. Den tyder på at et mer sjenerøst permitteringsregelverk, med lengre fritaksperiode for lønnsplikt og kortere arbeidsgiverperiode, bidrar til at ansatte som ellers ville vært i jobb blir permittert.

Vi har lang erfaring i å foreta endringer i permitteringsregelverket når situasjonen i arbeidsmarkedet tilsier det. Derfor ble også regelverket utvidet i flere omganger i kjølvannet av finanskrisen og siden, i kjølvannet av oljeprisfallet i 2014. Regjeringen følger situasjonen i arbeidsmarkedet løpende, bl.a. med sikte på at arbeidsmarkedspolitiske tiltak skal være best mulig målrettet og ha et riktig omfang.

SPØRSMÅL NR. 423

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen

Besvart 27. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Er EUs postdirektiv implementert eller gjort gjeldende i Norge, gjennom Stortingsvedtak i 2016, og derigjennom en hindring for en varslet reduksjon i antall ombæringsdager av post?

BEGRUNNELSE:

I Dagens Næringsliv, den 21.11.2018, kunne man lese en artikkel om regjeringens arbeid med ny postlov. I artikkelen hevdes det at en reduksjon i ombæringsdager vil være i strid med EUs postdirektiv. For at et EU-direktiv skal være gjeldende for EØS-landene kreves det at det er ratifisert av alle EØS-landene. Meg bekjent har ikke Island ratifisert dette direktivet. Mitt spørsmål går derfor ut på om Norge har implementert dette direktivet uten at det har blitt ratifisert i hele EØS-området, og om det da eventuelt vil gjøre at denne lovendringen legger hindringer i veien for en reduksjon i antall ombæringsdager av post.

Svar:

EUs første og andre postdirektiv er innlemma i EØS-avtalen. Det tredje direktivet er enno ikkje klarert for innlemming i EØS-avtalen. Dette medfører at Norge ikkje er folkerettsleg bunde av tredje postdirektiv.

Kravet om fem dagars postomdeling følgjer av første postdirektiv, som altså er innlemma i EØS-avtalen og folkerettsleg bindande for Norge. Direktivet inneheld moglegheiter for å gjere unntak frå hovudregelen om fem dagars postomdeling.

Første postdirektiv er frå 1997. Kravet om postomdeling fem dagar per veke reflekterte betydinga av postomdeling den gangen. Brevmengda er redusert med over 60 prosent i Norge sidan 1999, og Posten Norge AS estimerer ein ny nedgang på nær 60 prosent frå 2018 til 2025. Nedgangen har vore betydeleg i EU sine medlemsland også, sjølv om landa har merka nedgangen i ulik grad. Dei mest digitaliserte landa har naturleg nok hatt den største nedgangen. Det har på denne bakgrunn blitt innført ulike

nasjonale ordningar i Europa slik at samfunnet sine kostnader for postomdeling blir tilpassa til nye nasjonale behov. Fleire av dei mest digitaliserte landa har innført nye måtar å tolke leveringsplikta i artikkel 3 på i gjennomføringa av direktivet, som ikkje har ført til sanksjonar frå tilsynsmyndigheitene i Brussel.

Våren 2018 hadde departementet på offentlig høyring eit forslag til endringar i kravet i postloven til tal

på omdelingsdagar. Det kom inn over 200 høyringssvar som departementet har vurdert grundig. I høyringsnotatet opplyste departementet at forholdet til EU sitt postdirektiv ville bli greia ut nærmare. Eg vil kome attende med departementets vurderingar av dette når vi leverer forslag til Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 424

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø

Besvart 30. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Regjeringa har foreslege at det vert innført nye plikter for arbeidsgjevar når tilsette mottak tips. Det har oppstått behov for presisering vedrørande om arbeidsgjevar kan forby dei tilsette å ta imot tips, om tips skal inngå i grunnlaget for feriepengar, pensjon og sjukepengegrunnlag, og om arbeidsgjevar kan trekke frå auka kostnader i tipspengane før det vert trekt skatt og utbetalt. Kan finansministeren klargjere arbeidsgivar sine nye plikter og administrative byrder pga. foreslegne endra plikter vedrørande skatt på tips?

GRUNNGJEVING:

Tips er også i dag skattepliktig inntekt, men det er svært liten innrapportering av mottekne tipspengar. Regjeringa sitt framlegg til endra plikter for arbeidsgjevar vil heilt klart pålegge arbeidsgivar aukte administrative byrder, men tettar også skattehol. Spørsmålet mitt går på behovet for klargjering eller endring av eventuelle lover og forskrifter. Det er fleire arbeidsgjevvarar som har etterlyst bla om det er mulig å nekte personalet å motta tips, eventuelt kontanter, og også om arbeidsgiver kan trekke frå meirutgiftene før innrapportering. Dersom tips skal inngå i feriepengegrunnlaget, sjukelønsordning og pensjon er det fint å få det klarlagt og om alt lovverk og forskrifter er på plass eller kva endringar som må til.

Svar:

Eg gjer merksam på at fleire av spørsmåla høyrer under arbeids- og sosialministeren sitt ansvarsområde, og eg har difor konferert med henne om desse.

Det vert spurt om arbeidsgjevars råderett over tips, og om tips vil inngå i grunnlaget for feriepengar, pensjon og sjukepengar. Rekkjevidda av arbeidsgjevars styringsrett er ei ulovfesta lære om arbeidsgjevars rett til å organisere, leie, kontrollere og fordele arbeidet. Styringsretten vert mellom anna avgrensa av lov, tariffavtaler og individuelle avtaler. Høgsteretts dom i Theatercafé-saka (Rt-2008-856) skisserte nokre rammer for arbeidsgjevars styringsrett når det gjeld fordeling av tips mellom servitørar og anna personell, og der Høgsterett kom til at det låg innafør arbeidsgjevars styringsrett å gje pålegg om fordeling av tips mellom dei tilsette. I kva grad og på kva måte ein arbeidsgjevar vil kunne råde over tips, kan som nemnd vere avgrensa av mellom anna avtaler, og må truleg avgjerast ut frå konkrete vurderingar av avtaler og praksis i den enkelte bedrift, og kan difor ikkje avgjerast generelt.

Når det gjeld feriepengar, er grunnlaget for berekninga regulert i ferieloven § 10 fyrste ledd: "Feriepenger fra arbeidsgiver beregnes på grunnlag av arbeidsvederlag som er utbetalt i opptjeningsåret." Det er i utgangspunktet naturleg å sjå tips som "arbeidsvederlag", fordi det er tale om inntekt som arbeidstakar tek i mot i kraft av å utføre arbeid og å vere tilsett. Samstundes kan ordlyden tyde på at det berre skal reknast feriepengar av ytingar frå arbeidsgjevar, og ikkje ytingar motteke frå andre. Men i alle fall der arbeidsgjevar rår over tipsen og er den som gjer utbetalinga, antek eg at den vil gje grunnlag for opptening av feriepengar.

Kva gjeld sjukepengar skal det frå 1. januar 2019 ved fastsetting av sjukepengegrunnlaget takast utgangspunkt i inntekt arbeidsgjevar har rapportert til a-ordninga. Lønnsinntekt og andre godtgjersler som er resultat av arbeidstakarens eigen arbeidsinnsats inngår ved utrekninga av den aktuelle månadsinntekta, jf. folketrygdloven § 8-29.

Tips vert vurdert å høyre inn under dette. Så lenge arbeidsgjevar rapporterer tips til a-ordninga, skal den såleis takast med ved utrekninga av sjukepengegrunnlaget. Pleiepengar, opplæringspengar, omsorgspengar og foreldrepengar vert utrekna på same måte.

Tips rapportert som løn vert rekna som pensjonsgjevande inntekt i folketrygda, jf. folketrygdloven § 3-15. Tips vil då gå inn i grunnlaget for pensjon frå folketrygda.

Når det gjeld private tenestepensjonar som vert regulert av foretakspensjonsloven, innskuddspensjonsloven og tjenestepensjonsloven, er hovudregelen at bedrifta sitt innskot/premie skal bereknast av lønna arbeidstakeren mottok i året. Det er skattepliktig løn som vert rekna som løn. Pensjonslovane opnar likevel for nokre unntak frå hovudregelen. Mellom anna kan ein ved utrekning av løn sjå bort frå godtgjersle for overtid, skattepliktige naturalytingar eller andre varierende eller mellombelse tillegg. Kva som er varierende eller mellombelse tillegg, har mellom anna vore vurdert i høve til bonus- og provisjonsordningar. Det er da lagt til grunn at slike ordningar skal inngå i lønnsgrunnlaget dersom sjølve ordningane er

av fast og varig karakter. Dette gjeld sjølv om dei einskilde utbetalingane av bonus eller provisjon er varierende. Tips vil måtte vurderast etter same kriterier, og dermed truleg inngå i lønnsgrunnlaget når ein skal berekne innskot/premie til pensjonsordninga.

I offentlig sektor vil det truleg vere få høve der tilsette mottok tips. Men i så fall, vil det per i dag ikkje inngå i pensjonsgrunnlaget som pensjonen frå offentlig tenestepensjonsordning vert rekna av. Pensjonsgrunnlaget er normalt den faste arbeidsinntekta for arbeidsforholdet som gjev rett til medlemskap. Tips er ikkje fast inntekt i sin karakter, men vert rekna som variabel inntekt. Staten og hovudsamanslutningane har inngått ein tariffavtale om pensjonsgjevande variable tillegg. Eit vilkår for at variable tillegg skal reknast med i pensjonsgrunnlaget er ifølgje avtalen at dei er "forutsigbare tillegg, avtalt i tariffavtale, for arbeid som forekommer regelmessig gjennom året og som er vederlag for arbeid i ordinær stilling er pensjonsgivende." Tips er av variabel karakter, men tips skal likevel truleg ikkje reknast med i pensjonsgrunnlaget då den ikkje er "forutsigbare tillegg, avtalt i tariffavtale".

SPØRSMÅL NR. 425

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 29. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

"Sikkerhetssituasjonen er veldig alvorlig. I tillegg til Taliban, er det også en rekke andre nettverk og grupper som kjemper om å kontrollere landområder, noe som gjør det enda mer utfordrende." sa utenriksminister Eriksen Søreide etter besøket i Afghanistan nå. Norge er et av få land som returnerer barnefamilier dit, også til internflukt.

Er den forverrede sikkerheten vurdert på nytt og mener Regjeringen at barnefamilier trygt kan returneres til en slik situasjon som utenriksministeren beskriver?

Svar:

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør søknader om beskyttelse (asyl) etter gjeldende regelverk og informasjon om forholdene i landet søkeren kommer fra. UDI og UNE baserer seg bl.a. på faktainformasjon fra Landinfo. Landinfo er et faglig uavhengig organ. De bruker svært mange kilder i sitt arbeid, og de drar også på informasjonsinnhentingsreiser til

ulike land. Informasjonen videreformidles til UDI og UNE gjennom skriftlige produkter, foredrag, muntlig kontakt og deltakelse i nemndmøter og i retten. UDI og UNE vurderer situasjonen i de enkelte områdene av Afghanistan nøye, og de vurderer fortløpende om det er behov for endringer i praksis. Jeg bemerker at det skal mye til før den generelle sikkerhetssituasjonen i et land eller et område er så alvorlig at enhver retur dit vil være i strid med norsk lov og våre internasjonale forpliktelser. Samtidig vil jeg minne om at det i vurderingen av om det foreligger behov for beskyttelse skal tas hensyn til om søkeren er barn, jf. utlendingsloven § 28 tredje ledd. Det betyr at terskelen for å gi beskyttelse til barn er lavere enn for voksne. Departementet går ikke inn i vurderinger av hvilken landinformasjon som skal legges til grunn, og verken jeg eller departementet har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Jeg har tillit til at Landinfo fanger opp relevant utvikling når det gjelder situasjonen i Afghanistan, og at

UDI og UNE vurderer hvilken betydning dette skal ha for deres praksis.

SPØRSMÅL NR. 426

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 30. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Oljeselskapene kan trekke 78 % av utgiftene knyttet til lobbyvirksomhet av på skatten, fordi det anses å være utgifter til inntekts ervervelse.

Kan statsråden redegjøre for hvor store utgifter Equinor og andre oljeselskap har fått trukket fra på skatten som følge av sin lobbyvirksomhet både i Norge og ellers?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om tallene for årene 2016 og 2017.

Svar:

Det er en betydelig meravkastning (grunnrente) ved utvinning av petroleum. I tillegg til alminnelig selskapsskatt på 23 prosent betaler derfor selskaper som driver petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel en særskatt på 55 prosent. Marginalskattesatsen er dermed 78 prosent av inntekt fra slik virksomhet. Petroleumsselskapene kan trekke fra alle relevante kostnader i virksomheten mot skattesatsen på 78 prosent.

Petroleumsskatten legges på netto inntekt der alle tilknyttede inntekter og kostnader inngår. Symmetrisk behandling av inntekter og kostnader er særlig viktig på grunn av den høye skattesatsen for petroleumsvirksomhet. Selskapene får derfor, i likhet med det som gjelder generelt i selskapsbeskatningen, fradrag for kostnadene pådratt for å erverve utvinningsinntekten.

Utgifter «knyttet til lobbyvirksomhet» har ingen presis avgrensning. Som utgifter knyttet til lobbyvirksomhet kan for eksempel regnes kostnader til omdømmebygging (kulturstøtte), reklame, informasjonsvirksomhet, medlemskap i interesseorganisasjoner mv. Dersom slike kostnader er pådratt for å erverve utvinningsinntekten, vil de være fradragsberettiget i særskattepliktig inntekt etter de alminnelige reglene. Kostnadene må på vanlig måte avgrenses mot gaver, kostnader pådratt i annen virksomhet osv.

Oljeskattemyndighetenes kontroll, og behovet for å innhente ytterligere opplysninger ved skattefastsettingen for petroleumsselskapene, baseres på risikovurderinger. Ulike kostnadsarter knyttet til lobbyvirksomhet kan dessuten være kategorisert forskjellig i selskapenes regnskaper. Departementet har ikke informasjon om hvor store utgifter Equinor og andre oljeselskaper har fått trukket fra på skatten som følge av sin lobbyvirksomhet både i Norge og ellers de aktuelle år. Det ville være svært arbeidskrevende eventuelt å fremskaffe en oversikt over denne type kostnader i petroleumsselskapene.

SPØRSMÅL NR. 427**Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 29. november 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

I budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og KrF kuttes bevilgningene til Gassnova med 12 millioner kroner.

Hvilke konsekvenser har dette for Gassnovas arbeid?

Svar:

Det er bevilget om lag 117 mill. kroner under kap. 1840, post 70 Administrasjon, Gassnova SF i 2018. I tillegg ble et mindreforbruk på om lag 25 mill. kroner fra 2017 overført til 2018, slik at Gassnova disponerer totalt om lag 142 mill. kroner i år. Av dette er 36 mill. kroner øremerket oppfølging av arbeidet med å etablere et fullskala demonstrasjonsprosjekt for fangst og lagring av CO₂ i Norge. Gassnova vil få et mindre kostnadspådrag enn forventet i 2018. Mindreforbruket har sammenheng med innsparinger og forskjøvet aktivitet, blant annet som følge av lavere aktiv-

itetsnivå i påvente av Stortingets behandling av det helhetlige fremlegget om arbeidet med fullskala CO₂-håndtering i Norge. Det er foreslått en bevilgning på 126 mill. kroner for 2019 under kap. 1840, post 70, hvorav 20 mill. kroner er øremerket Gassnovas oppfølging av arbeidet med å etablere et fullskala demonstrasjonsprosjekt. Gjennom budsjettforliket med KrF er forslaget redusert med 12 mill. kroner. Jeg vil be Gassnova på nytt gjennomgå budsjettbehovet for 2019 og blant annet vurdere hvilke aktiviteter og utbetalinger som kan dekkes av overførte midler fra 2018 til 2019. Dersom det blir behov kan det også være mulig å trekke på Gassnova frie egenkapital fra overskudd fra tidligere år. Med bakgrunn i ovennevnte mener jeg at en redusert bevilgning til Gassnova med 12 mill. kroner for 2019 ikke vil få vesentlige konsekvenser for selskapets oppfølging av demonstrasjonsprosjektet for fullskala CO₂-håndtering på statens vegne og andre oppgaver som er lagt til selskapet.

SPØRSMÅL NR. 428**Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 29. november 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Folkemusikken vår er en viktig del av vår kulturarv, men det har kommet innspill til meg fra mange som er sterkt bekymret for folkemusikkens framtid som resultat av dens framtidige plass i grunnskolen. Hvordan tenker ministeren å på best mulig måte ivareta kunnskap om folkemusikken vår i grunnskolen framover?

Svar:

Folkemusikken vår er en viktig del av vår kulturarv, men det har kommet innspill til meg fra mange som er sterkt bekymret for folkemusikkens framtid som resultat av dens framtidige plass i grunnskolen. Hvordan tenker ministeren å på best mulig måte ivareta kunnskap om folkemusikken vår i grunnskolen framover?

Vi har en rik folkemusikktradisjon i Norge og det skal vi være stolte av. Folkemusikken har sterke røtter i historien og kulturarven, samtidig som den stadig utvikles og trekker veksler på det moderne og samtiden.

Når det gjelder innholdet i skolen, er vi nå midt i fornyelsen av læreplanverket. Det er læreplanene for fag som legger rammene for innholdet i grunnopplæringen. Fornyelsen skjer gjennom en omfattende involveringsprosess. Utdanningsdirektoratet hadde for eksempel nylig en innspillrunde på de foreløpige læreplanskissene. Her kunne alle som ønsket komme med kommentarer og synspunkter. Nå skal læreplangruppene jobbe videre med tilbakemeldingene og fortsette arbeidet med de nye læreplanene. Jeg vil vente med å kommentere konkret på innhold i de enkelte fag til læreplangruppene er ferdige med sitt arbeid og utkastet til læreplaner er oversendt til departementet. Disse skal sendes på offentlig høring

våren 2019, og departementet fastsetter endelig de nye læreplanene høsten 2019.

Tilbakemeldinger fra lærere, elever og forskere tyder på at læreplanene i dag er for omfattende og at de i varierende grad gir en tydelig retning for hva elevene skal lære. Ett av målene med fornyelsen er at læreplanene skal legges bedre til rette for dybdelæring og god progresjon i og mellom fagene. Det innebærer blant annet at vi må tørre å gjøre prioriteringer i skolens mål, og det må gis rom til å gå i dybden. Vi må også ivareta skolens og lærerens profesjonelle handlingsrom til å velge innhold og metoder i undervisningen. Som et ledd i denne prioriteringen fastsatte departementet før sommeren kjerneelementer i alle fag, også musikkfaget. Kjerneelementene beskriver det viktigste elevene skal lære i faget. De er på et overordnet nivå, men gir retning for læreplanutviklingen som er i gang. I musikk ble det fastsatt fire kjerneelementer; utøve musikk, lage musikk, oppleve musikk og kulturforståelse.

Fornyelsen av læreplanverket skal også bidra til et verdiløft i norsk skole. I fjor fastsatte vi Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen. Dette er en

forskrift som utdyper opplæringslovens formålsparagraf. Her har vi blant annet understreket at skolen skal gi elevene historisk og kulturell innsikt og forankring, og bidra til at hver elev kan ivareta og utvikle sin identitet i et inkluderende og mangfoldig fellesskap. Skolen skal støtte utviklingen av den enkeltes identitet og gjøre elevene trygge på eget ståsted. Samtidig skal den formidle felles verdier som trengs for å møte og delta i mangfoldet, og åpne dører mot verden og framtiden.

Det innebærer at norsk skole har et oppdrag som både skal ivareta kultur og tradisjon i Norge, men også være fremtidsrettet og inkluderende. Jeg har full tillit til at skolene og lærerne balanserer dette oppdraget på en god måte.

Jeg vil avslutningsvis legge til at folkemusikk er inkludert i kulturskolerådets fagplan for musikk, og flere kulturskoler har tilbud innen folkemusikk til barn i grunnskolealder. I tillegg har vi en landslinje for folkemusikk på Vinstra i Oppland. Landslinjer er en ordning som skal sikre at elever fra hele landet har et nasjonalt tilbud i små og/eller kostbare tilbud i videregående opplæring.

SPØRSMÅL NR. 429

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 29. november 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

Om det viser seg at den tredelingen av foreldrepermisjonen som nå er vedtatt får negative konsekvenser på noen områder, hvordan tenker ministeren å følge dette opp på en god måte siden Stortinget ikke valgte å stemme for Senterpartiets forslag om en faglig og objektiv evaluering i 2020?

BEGRUNNELSE:

Torsdag 22.11 vedtok Stortinget endring i folketrygdloven (tredeling av foreldrepengeperioden ved 80 prosent uttak) (Innst.44L (2018-2019), jf. Prop. 4 L (2018-2019)). I forkant av vedtaket var det mye debatt om det mange mente ville være negative konsekvenser fordi vedtaket bl.a. vil kunne gå ut over amming og kvinners behov for restitusjon etter fødsel. Instanser som både Jordmorforbundet, Helsedirektoratet og Fagforbundet støttet ikke det som ble vedtatt. Senterpartiet fremmet et forslag om evaluering av den nye tredelingen i 2020 for å sørge for at vi som

lovgivere er obs på mulighetene for at vedtaket vil gi noen negative konsekvenser. Det valgte kun KrF å støtte.

Svar:

Stortinget vedtok forslagene i Prop. 4L (2018-2019) Endringer i folketrygdlova (tredeling av foreldrepengeperioden ved 80 prosent uttak) 27. november 2018. Stortinget støttet ikke Senterpartiets forslag om en egen evaluering som primært skulle ta for seg "foreldrenes erfaringer, barneperspektivet, helsemessige konsekvenser for mor, samt erfaringer med amming som følge av endringen i fedre- og mødrekvoten". Jeg er glad for dette vedtaket, og mener at det ikke er noe i disse endringene som tilsier at det burde vedtas en egen evaluering.

Delingen av foreldrepengeperioden i tre like deler ble vedtatt med 93 mot 5 stemmer. Et bredt flertall står bak en moderne ordning som sikrer begge foreldrene en reell mulighet til å ha en lang periode hjemme med barnet det første året. I tillegg er det en ordning som gir mødre nok tid til å restituere seg etter fødselen. Mødrene kan uten

problemer følge statlige ammeråd innenfor rammene av det nylig vedtatte foreldrepengeregelverket. Ordningen med ammefri gir dessuten mødrene anledning til å fortsette å amme etter at de er gått tilbake på jobb.

Vi har god oversikt over foreldrenes uttak av foreldrepenger. Som statsråd har jeg under alle omstendigheter et ansvar for å følge med på hvordan en ordning blir brukt, og hvilken effekt lovendringer har.

SPØRSMÅL NR. 430

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 30. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan jobbes det konkret for å få ned sykehuskøene ved Sørlandet sykehus, og vil statsråden bidra i dette arbeidet gjennom en styrking av sykehusets økonomi utover dagens rammer?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar på mitt skriftlige spørsmål dok. nr. 15:330 (2018-2019). Jeg oppfatter svaret som en mer generell kommentar til situasjonen rundt sykehuskøer og fristbrudd. Mitt spørsmål gikk imidlertid spesifikt på situasjonen med økte sykehuskøer ved Sørlandet sykehus. Det opprinnelige spørsmålet med begrunnelse som omhandler den konkrete situasjonen ved Sørlandet sykehus var utformet slik: Spørsmål: Er den økte sykehuskøen ved Sørlandet sykehus i tråd med regjeringens politikk, eller vil statsråden ta grep for å få ned køen og fristbruddene, og er statsråden enig i at en styrking av sykehusøkonomien utover dagens situasjon kunne vært et bidrag til arbeidet med å redusere sykehuskøen ved Sørlandet sykehus? Begrunnelse: Fædrelandsvennen kan 8. november fortelle at sykehuskøen ved Sørlandet sykehus har økt med 2.000 de siste 2 årene, til 13.000 pasienter som har fått henvisning til sykehuset, men som ennå ikke har kommet inn til sin første time. Det er også den samme tendensen når det gjelder økning i antall fristbrudd. Årsaken er først og fremst manglende kapasitet til å ta i mot og behandle pasienter. Arbeiderpartiet har i sine alternative statsbudsjetter både for 2018 og 2019 lagt inn en styrking av sykehusøkonomien, som ville gitt Sørlandet sykehus anslagsvis cirka 50 millioner mer hvert av disse årene.

Svar:

Departementet har innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF.

Helse Sør-Øst opplyser at veksten i antall ventende pasienter ved Sørlandet sykehus HF har vært størst innen fagområdene øre-nese-hals, ortopedi, plastikk og indremedisinske fag. De som i størst grad opplever fristbrudd er pasienter som er henvist til avdeling for øyesykdom, hjersteundersøkelse, øre-nese-hals, ortopedi og kar (åreknuter).

Ifølge Helse Sør-Øst opplyser Sørlandet sykehus at ved avdelinger med lang ventetid har hovedårsaken vært mangelfull kapasitet på tilgjengelige leger i perioder. Det er tatt tak i dette, og kapasiteten forventes å bedres i løpet av noen måneder innen ortopedi, karkirurgi, øre-nese-hals og ved hjersteundersøkelse. Andre tiltak Sørlandet sykehus har iverksatt er å innføre nye vaktplaner for leger innenfor fagområdet plastikkirurgi, og forbedret pasientforløp innen øyeavdelingen. Resultatene av disse tiltakene forventes å vise effekt på ventetidene i løpet av om lag seks måneder.

Helse Sør-Øst opplyser videre at de i oppfølgingen av Sørlandet sykehus vil ha en særlig oppmerksomhet rettet mot utvikling i kapasitet og ventetider innen de nevnte fagområder.

Jeg viser til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019. Der foreslår vi å øke sykehusbudsjettet med 1 350 millioner kroner i 2019. Det legger til rette for en aktivitetsvekst på om lag 1,7 prosent. Sykehusene får en styrking utover demografikostnadene. Det gir rom til mer pasientbehandling. Helse- og omsorgsdepartementet eier de fire regionale helseforetakene og fordeler bevilgningene til disse fire i tråd med Stortingets vedtak om statsbudsjettet. De regionale helseforetakene eier helseforetakene, og har et selvstendig ansvar for å tildele midler til helseforetakene i sin region.

SPØRSMÅL NR. 431**Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 4. desember 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Ser statsråden noen sammenheng mellom den manglende satsingen innen psykisk helsevern og sakene om selvmord i psykiatrien, hvordan vil statsråden sørge for en økt satsing innenfor psykisk helsevern i tiden fremover, og hvilke konkrete tiltak vil han sette inn for at antall selvmord og brudd på loven skal reduseres i psykiatrien?

BEGRUNNELSE:

NRK har i løpet av november 2018 satt fokus på selvmord i psykiatrien, gjennom flere saker de har laget. De hevder at loven er brutt i 91 av 200 saker. Onsdag 21. november melder NRK at statsråden har innkalt til møte for en gjennomgang av situasjonen.

16. august publiserte Dagens Medisin en sak der statsråden uttalte

«Jeg er ikke bare misfornøyd. Jeg er skikkelig sur.»

Dette handlet om den manglende satsingen innen psykisk helse i spesialisthelsetjenesten.

Tallene viser at man er langt fra å oppfylle regjeringens egen målsetting i «den gylne regel», om en minst like sterk satsing innen rus og psykisk helsevern som for somatikk. Helsedirektoratets nyeste tall viser at satsingen i somatikken har vært 5 ganger så stor som i psykisk helsevern i perioden 2013-2017.

Svar:

I en så alvorlig sak som selvmord i psykisk helsevern er det forståelig at det spørres om mulige årsaker til og sammenhenger rundt dødsfallene. Som jeg ga uttrykk for overfor NRK Dagsrevyen i forrige uke, er det svært bekymringsfullt at det er avdekket lovbrudd i pasientbehandlingen forut for nesten halvparten av selvmordene. Det er alvorlig at de samme feilene ser ut til å gjenta seg. Det tyder på at tjenesten i for liten grad bruker tidligere hendelser til å lære av egne feil og treffe forebyggende tiltak. En sentral del av den videre oppfølgingen av denne saken vil derfor være å få kartlagt og analysert konkrete forhold som ligger til grunn for selvmord blant pasienter under oppfølging av psykisk helsevern. Dette er helt nødvendig for å kunne sette i verk mest mulig treffsikre, forebyggende tiltak i fremtiden. Representant Mørland spør om jeg ser en sammenheng mellom manglende satsing i psykisk helsevern og sakene om selvmord i psykiatrien. Jeg mener det er nødvendig å få frem fakta og kunnskap

om disse dødsfallene, før vi kan si noe om sammenhengene. Det fremgår av regjeringens politiske plattform, Jeløya-plattformen, at psykisk helse er en av regjeringens viktigste satsingsområder. Denne regjeringen gjeninnførte fra 2014 "den gylne regel", som medfører at veksten i spesialisthelsetjenesten innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) hver for seg skal være høyere enn for somatikk. Flere pasienter enn noen gang tidligere får nå hjelp for sine psykiske lidelser. Det er et eksempel på at regjeringen prioriterer psykisk helse og rus høyt. Selv om jeg ikke er fornøyd med oppfølgingen av den gylne regel, er det forbedringer også her i 2018. Det innføres pakkeforløp på psykisk helse og rus fra 2019. Da vil de første pasientene kunne henvises innenfor disse to områdene. Formålet med pakkeforløpene er å oppnå mer forutsigbare, sammenhengende og helhetlige tjenester for pasientene. I tillegg har det i de siste årene blitt rekruttert flere psykologer i kommunene, og fra 2020 vil det bli en lovfestet plikt for kommunene til å ansette psykolog. Regjeringen har fulgt opp Stortingets forutsetninger og internasjonale anbefalinger om omstilling av tjenesten, slik at vi kan nå flere mennesker med psykiske lidelser der de bor og lever sine liv. Det innebærer bl.a. overføring av ressurser fra døgntil behandling til polikliniske og ambulante tjenester. Det er ikke satt kvantitative mål for antall døgnplasser, men det forutsettes å være tilstrekkelig med døgn tilbud til at behovet er dekket. Utviklingen i Norge følger internasjonale trender, selv om vi fortsatt ligger svært høyt sammenliknet med andre land i omfanget av døgninnleggelser. Vi innfører betalingsplikt for kommunene for utskrivningsklare pasienter innen psykisk helsevern og TSB fra 2019. Det skal motvirke at pasienter som er utskrivningsklare i spesialisthelsetjenesten blir værende der lenger enn nødvendig og at de raskere følges opp i kommunene der de bor – i nært samarbeid med spesialisthelsetjenesten når behovet tilsier dette. Det er fortsatt rekrutteringsproblemer mange steder i hjelpeapparatet og det er utfordringer å gripe tak i, men jeg deler som nevnt ikke påstanden om manglende satsing i psykisk helsevern. Regjeringen vil på nyåret legge frem en opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse. I nasjonal helse og sykehusplan som kommer i 2019, vil psykisk helsevern være et sentralt tema. Når det gjelder oppfølging av saken om selvmord i psykisk helsevern, har jeg invitert bruker- og pårørendeorganisasjoner, de regionale helseforetakene, Helsetilsynet, Helsedirektoratet og Undersøkelsskommisjonen for helse- og omsorgstjenesten til møte mandag 3. desember. Formålet med møtet er å få en utfyllende og

best mulig beskrivelse av sakskomplekset sett fra de ulike aktørenes ståsted og erfaringer. Et sentralt punkt vil være å få deltakernes synspunkter på hva som er de viktigste utfordringene å ta tak i, samt å drøfte hvordan de ulike aktørene kan bidra til løsninger og tiltak som kan resul-

tere i bedre forebygging av selvmord i psykisk helsevern. Møtet vil også ha betydning for det pågående arbeidet med den nye nasjonale handlingsplanen for forebygging av selvmord.

SPØRSMÅL NR. 432

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen

Besvart 1. januar 0001 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Det er skapt stor bekymring hos både ansatte og ledelse ved Brønnøysundregistrene og Altinn gjennom utydelige utspill om at regjeringen vurderer å flytte hele, eller deler av, Altinn til Difi.

Vil kommunal- og moderniseringsministeren i samarbeid med næringsministeren sørge for mer åpenhet rundt dette, og ikke minst snarest få på plass en vurdering som tar inn andre alternativer og konsekvenser av disse, inkludert flytting av arbeidsplasser, før beslutninger tas?

BEGRUNNELSE:

Mange mener at digitaliseringen i Norge ikke går raskt nok, og regjeringen jobber derfor med en ny digitaliseringsstrategi. Det må da jobbes åpent og på tvers av sektorer, for å hindre parallelle løp. Sektorene må ses på samlet, både Difi med sitt innbyggerfokus som ligger under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og Brønnøysundregistrene med sitt næringslivsfokus som ligger under Nærings- og fiskeridepartementet. Det er da svært uheldig at viktige prosesser rundt dette håndteres i embetsverket uten at stortingspolitikkerne holdes orientert, men får kunnskap gjennom media om at departementene vurderer å legge Altinn under Difi. Å flytte Altinn fra Brønnøysundregistrene, helt eller stykkevis, er ikke løsningen for bedre digitalisering i Norge. Registrene, Altinn og informasjonsforvaltningsarbeidet er viktige strukturer som henger sammen, og registrene og Altinn er regjeringens viktigste verktøy for forenkling og digitalisering for næringslivet. Den samme digitale plattformen må også kunne benyttes for privat sektor. Å bygge opp en ny digital innbyggerplattform i Difi vil kun ytterligere forsinke digitaliseringen. En løsning kan være at KMD gir ytterligere oppdrag til registrene og Altinn gjennom tildelingsbrev fra NFD, for å benytte eksisterende, gode løsninger. Da Difi bestemte seg for å lage sin egen digitale postkasse, var

Brønnøysundregistrene klar til å ta oppgaven gjennom Altinns veletablerte offentlige postkasse. Kanskje hadde løsningen vært like bra som dagens. Difi ble etablert som et faglig samordningsorgan, men har etter hvert påtatt seg operasjonelle oppgaver. Likevel er det Altinn som har stått for de fleste nye tjenestene på digital plattform, noe de også har lyktes svært godt med.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre brukervennlige og effektive digitale tjenester til innbyggere og næringsliv. For å lykkes med det, må forskjellige deler av det offentlige samarbeide godt. Et godt og tett samarbeid mellom miljøene i Difi og Altinn er særlig viktig for å få til en god og effektiv digitalisering i offentlig sektor. Det er høy kompetanse i begge disse miljøene, og regjeringen er svært opptatt å bygge videre på kompetansen og løsningene både i Altinn og i Difi fremover.

I forbindelse med arbeidet med regjeringens digitaliseringsstrategi for offentlig sektor, ser vi nærmere på hvordan samarbeidet mellom Altinn og Difi kan styrkes. Regjeringen har ikke tatt noen beslutning om dette ennå. Dersom det blir besluttet å gjennomføre endringer, vil endringene gjennomføres i en ryddig prosess som også involverer de ansatte. Det ligger fast at hovedaktiviteten til Altinn skal være i Brønnøysund, uavhengig av hvilken beslutning regjeringen kommer fram til om organiseringen av digitaliseringsarbeidet i offentlig sektor.

SPØRSMÅL NR. 433**Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 29. november 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Difi vil legge Altinn under egen organisasjon og innføre konsernstrategi for forvaltningen. Det står det skal sikres samordnet styring, i framlagt budsjett.

Hva betyr dette helt konkret for Altinn og Br.reg; hvordan vil det påvirke hvilke arbeidsoppgaver som ligger under Br.reg., hvordan vil det påvirke antall ansatte i Brønnøysund, hvordan vil det påvirke bruken av private aktører i tjenesteutviklingen og hvordan vil det påvirke stedlig ledelse og er det politisk vilje i regjering for å legge Altinn under Difi?

BEGRUNNELSE:

Det er skapt usikkerhet om Altinns framtid, gjennom uttalelser fra Difis direktør. Difi vil legge Altinn under egen organisasjon og innføre konsernstrategi for forvaltningen, i følge Digi.no.

Forkortelsen Br.reg. betyr Brønnøysundregistrene.

Svar:

Regjeringen vil ha et krafttak for digitalisering av Norge og arbeider kontinuerlig med å se på muligheter for å forbedre og effektivisere offentlig forvaltning.

Jeg vil understreke at det ikke er tatt noen beslutninger knyttet til Altinn og fremtidig plassering. Et av flere alternativer er å flytte Altinn under Direktoratet for forvaltning og ikt (Difi), men det er også et alternativ å fortsette som i dag.

Jeg vil også understreke at uavhengig av beslutning vil hovedaktiviteten i Altinn uansett ligge i Brønnøysund.

Jeg er naturlig nok svært opptatt av konsekvensene ulike tiltak medfører for mine etater. Jeg har blant annet etatsstyringsansvaret for Brønnøysundregistrene. Min prioritet vil være å sikre at eventuelle tiltak skjer på en sikker og hensiktsmessig måte, både med tanke på de ansatte, organisasjonen generelt og brukerne av etatens tjenester. I tillegg vil det være viktig for meg at næringslivet ikke blir skadelidende som følge av en eventuell omorganisering.

Når det gjelder bruken av private aktører i tjenesteutviklingen, vil regjeringens prinsipper gjelde som før. Dette innebærer bl.a. at offentlige etater i utgangspunktet ikke bør gjøre det som private aktører kan gjøre bedre og mer effektivt.

SPØRSMÅL NR. 434**Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 30. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Statsråden har tidlegare uttalt at Stad skipstunnel må bli billigere før det er aktuelt å starte bygginga. Kan statsråden gjera greie for om løyvinga i det nylege budsjettforliket er å rekne som ein start for prosjektet, eller om han enno meiner at storleiken på tunnelen og kostnadene ved prosjektet må ned før det kan realiserast?

GRUNNGJEVING:

Samferdselsminister Dale vart intervjuet av NRK Møre og Romsdal 20. oktober 2018, og der står det:

«At det ikkje kom midlar i budsjettet for 2019, kommenterer Dale slik: – Vi ville ikkje begynne på eit prosjekt der kostnadene er langt høgare enn ramma. Difor må vi få ned kostnadene før løyvingane kan kome. Det tilseier at ein også lokalt kan begynne å jobbe med det. Til raskare ein gjer det, til raskare kan ein realisere prosjektet.

Statsråden seier arbeidet med Stad skipstunnel skal ha oppstart seinast innan 2022. Byggjetida er estimert til tre-fire år. – Det er lagt opp til at ein skal få løyving denne perioden, der- som ein greier å få kostnadskontroll på prosjektet, seier Dale.»

Mange er bekymra for at tunnelen skal nedskaleras- til å ta mindre skip enn det som no er planlagt. No som budsjettforliket mellom regjeringspartia og KrF har gitt som resultat at Stad skipstunnel får ei løyving på 20 mil- lionar kroner, er det viktig å få klarlagt om dette har endra noko i måten statsråden tenkjer på om skipstunnelen.

Svar:

Stad skipstunnel er eit viktig prosjekt for regionen og skipstrafikken langs kysten.

Prosjektet er prioritert i Nasjonal transportplan 2018-2029, og eg legg til grunn at dette prosjektet i likskap med alle andre prosjekt i NTP skal realiserast.

Den sikraste måten å syte for at prosjekt som er pri- oritert i NTP faktisk vert realisert er at ein klarer å halde dei kostnadsrammene som prosjekta er gjevne gjennom Stortinget si handsaming av NTP.

Prosjektet har ein storleik som gjer at det må gjen- nom ekstern kvalitetssikring. Rapporten om kvalitetssik-

ringa vart levert før sommaren 2018. Kostnadsanslaget i kvalitetssikrings-rapporten er på 3,7 mrd. kroner, som er 1 mrd. høgare enn ramma på 2,7 mrd. kroner i Nasjonal transportplan 2018-2029.

Representanten viser i sitt spørsmål til intervju i NRK Møre og Romsdal 20. oktober 2018. Det eg ville få fram i dette intervjuet var at vi no må gå gjennom prosjektet for å få ned kostnadene, etter den store aukinga i kostnad- sanslaget i samband med kvalitetssikringa.

I budsjettforliket for 2019 har Høgre, Fremskrittspar- tiet, Venstre og Kristelig folkeparti vorte einige om ei løyving på 20 mill. kronar til vidare prosjektering av Stad skiptunnel. Kystverket vil få i oppdrag å gå gjennom pros- jektet og kostnadene, med sikte på å få kostnadene ned på nivået i Nasjonal transportplan. Eg legg til grunn at ar- beidet vert gjennomført i 2019, i tråd med kva dei fire par- tia har vorte einige om med løyvinga på 20 mill. kronar i budsjettforliket.

Det er avgjerande at ein har kontroll på kostnadsut- viklinga i store samferdselsprosjekt før dei vert sette i gong. Regjeringa vil komme tilbake til Stortinget på eigna måte etter at vi har mottatt den førespegla kostnads- og prosjektgjennomgangen om Stad skipstunnel frå Kystver- ket.

SPØRSMÅL NR. 435

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen

Besvart 30. november 2018 av fiskeriminister Harald T. Nesvik

Spørsmål:

Gjennom utviklingstillatelser og FoU-konsesjoner ser vi at stadig flere selskaper klarer å produsere laks helt uten bruk av lusebehandling, samtidig som oppsamling av slam kan gi biogass og tilhørende biorest.

Vil statsråden legge til rette for kommersialisering av slike produksjonsmetoder, hvor man har større fokus på miljøaspekter og gjenvinningsmuligheter, gjennom strengere krav og følgende lavere pris ved tildeling av fremtidige konsesjoner?

BEGRUNNELSE:

Det er stort forbrukerfokus på håndteringen av lakselusut- fordringen i norsk oppdrett, både med tanke på kjemika- liebruk og mekaniske metoder. Bekymringene dreier seg om miljøeffekter av kjemikalier, og sideeffekter på annet liv i havet. For mekaniske metoder diskuteres fiskevelferd

etter funn gjort etter behandling. Mange mener også at det er uheldig med opphopning av slam under åpne merder, samtidig som det i stor grad er en uutnyttet energiressurs. Det er variabelt hva som er vitenskapelig dokumentert av påstander i debattene rundt oppdrett, det gjelder begge veier. Uansett er det viktig at næringen og alle som ønsker at den skal vokse videre, ser på nye metoder og teknologi- er for å møte utfordringene. Dette gjøres i stor grad i dag gjennom utviklingstillatelser, og vi ser eksempler på gode, fremtidsrettede metoder. Blant annet finnes semilukkede anlegg i sjø som tar inn lusefritt vann og dermed ikke be- handler fisken, der også slam samles opp til produksjon av biogass og biorest som kan brukes til gjødsel. Fremover er det viktig at mer miljøvennlige produksjonsmetoder blir kommersielle, og står for en større del av den nasjonale lakseproduksjonen. I og med at dette er kostbare produks- jonsløsninger grunnet mer teknologi og dyrere utstyr, er disse innovative selskapene ikke konkurransedyktige når

nye konsesjoner tildeles via auksjon slik som tidligere i år. Det er derfor nødvendig med insentiver, og det gjøres best ved å sette produksjonskrav som vi nå vet er oppnåelige, og selge et gitt antall konsesjoner til betydelig lavere pris ved fremtidige tildelingsrunder.

Svar:

Havbruksnæringen er underlagt et omfattende regelverk som skal sikre at etablering og drift tar hensyn til all påvirkning av miljøet rundt anleggene, samt oppdrettsfiskens helse og velferd. Forvaltningen av næringen er kunnskapsbasert, og regelverk og rammebetingelser blir kontinuerlig vurdert og oppdatert i tråd med ny kunnskap. Våren 2015 la regjeringen frem Meld. St. 16 (2014-2015) Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett. Hovedmålet med meldingen var økt verdiskaping basert på forutsigbar, bærekraftig vekst og bedre miljøtilpassing i oppdrettsnæringen. Trafikklyssystemet innebærer at produksjonskapasiteten i norsk lakse- og ørretoppdrett skal styres ut fra hvilken effekt næringen har på miljøet rundt seg. Om effekten er akseptabel kan næringen vokse, er effekten moderat vil kapasiteten fryses og er effekten uakseptabel vil næringens produksjonskapasitet reduseres. Systemet gir i seg selv sterke incentiver til oppdrettsnæringen om å tilpasse sin produksjon i miljøvennlig retning. Representanten skriver i sin begrunnelse for spørsmålet at "I og med at dette er kostbare produksjonsløsninger grunnet mer teknologi og dyrere utstyr, er disse innovative selskapene ikke konkurransedyktige når nye konsesjoner tildeles via auksjon som tidligere i år. Det er derfor nødvendig med insentiver, og det gjøres best ved å sette produksjonskrav som vi vet er oppnåelige, og selge et antall konsesjoner til betydelig lavere pris ved fremtidige tildelingsrunder." Jeg vil til dette først bemerke at jeg er usikker på hva representanten mener når hun hevder at "disse innovative selskapene" ikke er konkurransedyktige. Uten nærmere kunnskap om hvilke selskap representanten sikter til, så vil jeg peke på at flere av selskapene som vant frem auksjonen i sommer har investert i utvikling av nye løsninger og teknologi i havbruksnæringen, og dette gjelder både større og mindre selskap. Av større selskap vant for eksempel Marine Harvest og Salmar frem i auksjonen og av mindre selskap vant for eksempel Norsk Havbrukssenter og Stingray Marine Solutions. Dette illustrerer at det er mulig å drive innovasjons- og utviklingsarbeid parallelt med at det investeres i alminnelig kommersiell virksomhet. Et annet og mer nærliggende spørsmål er om ny og mer miljøvennlig teknologi som utvikles er konkurransedyktig sammenlignet med alminnelig kommersiell teknologi og gjeldende driftsformer. Jeg tolker i den sammenheng representanten slik at hun mener det ved tildeling av nye tillatelser bør stilles effektkrav som vi vet nå er oppnåelige, men som er strengere enn de som følger av ordinært regelverk. Jeg

er ikke enig at det bør stilles slike effektkrav ved tildeling av nye kommersielle tillatelser til matfiskoppdrett, selv om dette er mulig rent juridisk, for eksempel ved å stille slike krav som prekvalifiseringskriterium i en auksjon av nye tillatelser. Jeg mener tildeling av nye kommersielle matfisktillatelser må følge trafikklyssystemet. I Meld. St. 16 (2014-2015) kap. 11.3 heter det: "Eksempler på prekvalifiseringsvilkår som regjeringen ser på som mindre aktuelle, er krav til foredlingsandel, valg av særskilt miljøvennlig teknologiske løsninger, størrelse på virksomhet mv., da dette lett ender opp i skjønnbaserte vurderinger uten objektive kriterier for kvalifiseringen. Ulempene med å avholde prekvalifisering, er at det vil ytterligere komplisere forvaltningens kontroll med at vilkårene i tillatelsen overholdes, samt at det påfører næringsutøverne forpliktelser som (muligens) går utover det næringsutøverne selv mener er til det beste for bedriften. Variasjon mellom prekvalifiseringsvilkår vil også bidra til å redusere forutberegnligheten ved tildelingsregimet." Jeg mener denne vurderingen fortsatt står seg godt, og nevner at ettersom kunnskapsgrunnlag endrer seg, vil effektkrav som på et tidspunkt var gode raskt kunne bli avløst av nye krav som gjelder for hele næringen i hele eller deler av et år eller innenfor visse geografiske områder. I den forbindelse nevner jeg at en aktør som fikk tildelt nye tillatelser i tildelingsrunden 2013 og økt kapasitet i 2015 nå kan ha mer enn fire nivå av lakselusgrenser å forholde seg til gjennom et kalenderår for sine tillatelser, og kravene kan variere mellom å gjelde på spesifikke lokaliteter eller på all utnyttelse av en tillatelse. Mer generelle effektkrav som gjelder alle som driver akvakultur bør derfor være utgangspunktet for hvordan vi regulerer næringen, slik at næringsaktørene gis frihet til å velge de beste løsningene for å oppnå de kravene som myndighetene stiller for å sikre et akseptabelt miljømessig fotavtrykk fra næringen. Det er slike generelle effektkrav som ligger til grunn for ordningen med "unntak" fra trafikklyssystemet. Unntaksordningen muliggjør at alle aktører – uavhengig av fargen på produksjonsområdet - kan få mulighet til å kjøpe vekst annet hvert år på den delen av produksjonen som tilfredsstillt fastsatte krav til lave lakselusnivå. Ordningen bidrar til å stimulere næringen til å bedre sin drift, herunder å ta i bruk teknologiske løsninger som kan redusere det enkelte selskaps påvirkning. Dette gjelder særlig i røde områder. Dette utelukker naturligvis ikke at det ikke kan tildeles egne særtillatelser som har til formål å stimulere til utvikling av teknologi og løsninger som bidrar til å redusere havbruksnæringens miljøpåvirkning. Regjeringens ordning med utviklingstillatelser er en slik ordning, og gir risikoavlastning til prosjekter som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Ordningen har allerede bidratt til å realisere nye og interessante konsepter. Da søknadsfristen gikk ut i november i fjor hadde det kommet inn mer enn 100 søknader, og saksbehandlingen pågår fremdeles for fullt. Foruten ordningen med ut-

viklingstillatelser har det i mange år blitt tildelt egne tillatelser til forskning, herunder på anleggsteknologi. Jeg vil også minne om at myndighetene har et bredt spekter med mer generelle virkemidler, utover tildeling av nye tillatelser, som blant annet skal bidra til at næringen utvikler og kommersialiserer ny teknologi. Slike virkemidler hører også inn under andre statsråders ansvarsområder. Jeg har derfor innhentet en omtale av noen av disse virkemidlene fra næringsministeren: "Økt produktivitet er den viktigste drivkraften for verdiskaping og økonomisk vekst. Det er derfor viktig å sikre at resultater som utvikles gjennom forsknings- og utviklingsarbeid kommer samfunnet til nytte og bidrar til verdiskaping i Norge." Jeg vil i denne sammenheng trekke frem programmet Forny2020 (Norges forskningsråd). Det er det viktigste offentlige virkemidlet for å fremme kommersialisering av resultater fra offentlig finansiert forskning. Programmet har en viktig oppgave i å bygge kultur for kommersialisering ved forskningsinstitusjonene og føre ny kunnskap og teknologi ut til markedet. Forny2020 gir midler til idéstimulering og for å evaluere og realisere ideer fram til selskapsetablering eller lisensiering til eksisterende industri, uten begrensning på fag eller næringsområder. I programmet vektlegges arbeidet med å verifisere teknologien i prosjektene, og til oppgradering til industriell standard og de forretningssmessige mulighetene dette gir. Derfor er det nå også gjennom Forny2020 åpnet for å gi direkte støtte til forskningsbaserte mikrobedrifter i deres arbeid med å nå ut i markedet. Det er også tatt grep for å kunne gi mer støtte til det enkelte prosjekt og følge dette lenger ut i kommersialiseringsløpet. Dette er viktig fordi det er behov for risikoavlastning i de tidlige fasene. I 2018 bevilges det 191 mill. kroner over NFDs budsjett til Forny2020 i Norges forskningsråd. I perioden 2013 – 2018 har rammene til

programmet over NFDs budsjett økt med om lag 86 mill. kroner, fra 104,8 mill. kroner i 2013 til 191 mill. kroner i 2018. Et annet program er programmet Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA), som skal bidra til størst mulig verdiskaping i norsk næringsliv gjennom forskningsbasert innovasjon i bedrifter. BIA er en åpen konkurransearena. Med dette mener vi at prosjekter fra ulike områder konkurrerer om å få støtte på grunnlag av forskningskvalitet, innovasjonsgrad og verdiskapingspotensial. Prosjektene er initiert av næringslivet, og drivkraften ligger i bedriftenes egne strategier og behov. BIA skiller seg på denne måten fra Forskningsrådets øvrige programmer som retter seg mot spesifikke bransjer eller fag. I 2018 bevilges det 570 mill. kroner til BIA over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett til Norges forskningsråd. Regjeringen har med dette økt rammene til Forskningsrådets BIA-program med nærmere 206,4 mill. kroner, fra 363,6 mill. kroner i 2013 til 570 mill. kroner i 2018. I tillegg kommer Skattefunn-ordningen. Dette er en skattefradragssordning for næringslivets kostnader til forskning og utvikling. Gjennom Skattefunn kan små og mellomstore bedrifter (SMB) få 20 prosent av prosjektkostnadene som skattefradrag gjennom skatteoppgjøret. Store bedrifter kan få 18 prosent fradrag av prosjektkostnadene. Til slutt nevner jeg Miljøteknologiordningen. Denne ordningen administreres av Innovasjon Norge og gir investeringstilskudd til pilot- og demonstrasjonsprosjekter knyttet til miljøteknologi." Jeg mener på denne bakgrunn at regjeringen allerede legger godt til rette for kommersialisering av teknologi i havbruksnæringen, og at det nå ikke bør legges til rette for at tildeling av nye kommersielle tillatelser til matfiskoppdrett gis med konkrete effektkrav som vilkår i den enkelte tillatelse.

SPØRSMÅL NR. 436

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 30. november 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kva er bakgrunnen for at KMD tillet kommunar å budsjettere med driftsinntekter frå reformstøtta året før desse midlane vert utbetalt frå staten og er dette ein praksis KMD vil opne for også for andre statlege utbetalingar?

GRUNNGJEVING:

Det er dyrt å slå saman kommunar. Ikkje minst der det er store avstandar og dei ikkje heng saman geografisk, som i Kinn. Tilskotet til eingongskostnader vert i mange kommunar brukt opp før samanslåingane trår i kraft. Reformstøtta frå staten vert utbetalt i 2020. Men KMD skal ha opna for at kommunar kan budsjettere med driftsinntek-

ter frå reformstøtta alt i 2019, altså året før desse midlane vert utbetalte frå staten.

Svar:

Kommunar som slo seg saman i perioden 2014–2017 mottok både tilskot til dekking av eingongskostnadar og reformstønad. Tilskot til eingongskostnadar blei utbetalt ved nasjonalt vedtak om samanslåing, medan reformstønaden blir utbetalt når den nye kommunen formelt trer i kraft. Reformstøtta er differensiert etter innbyggjartal og kan nyttast til føremål som den nye kommunen sjølv ser på som formålstenleg. Stønaden er eit øyremerkte tilskot, og kommunen skal rapportere om korleis tilskotet har blitt disponert eller er planlagt disponert innan utgangen av det fyrste året etter samanslåinga. Departementet har lagt til grunn at tilskotet kan gå med til å dekke reformrelaterte utgifter som kommunane har hatt i forkant av samanslåinga. Etter anordningsprinsippet skal alle kjende utgifter og inntekter i året bli tekne med i årsrekneskapen, anten dei er betalte eller ikkje når årsrekneskapen blir avslutta. Tidspunktet for inntektsføringa er nærare drøfta i notatet Tidspunkt for regnskapsføring

av inntekt, innbetaling og gevinst i kommuneregnskapet frå Foreininga for god kommunal rekneskapskikk (GKRS). Som hovudregel inneber anordningsprinsippet at øyremerkte tilskot blir inntektsførte på transaksjonstidspunktet, det vil seie når midlane er overførte til kommunen. Slike tilskot kan likevel i einskilte høve seiast å vere kjende før midlane er overførte. I nokre høve vil kommunen ha gjennomført aktiviteten som gjev rett til tilskot, før kommunen får midlane. Då kan det vere aktuelt å inntektsføre tilskotet i takt med utgiftene til aktiviteten. På det tidspunktet som kommunen har fått tilsegn om eit bestemt tilskot eller tilskot til ein bestemt aktivitet, og kommunen har oppfylt dei formelle og reelle krava til det aktuelle tilskotet, har kommunen fått ein rett til å få overført økonomiske midlar frå tilskotgjevar. Det vil då vere rimeleg sikkert at transaksjonen vil bli gjennomført, det vil seie at tilskotet vil bli overført til kommunen. Om desse kriteria er oppfylde, vil tilskotet vere å rekne som kjend etter anordningsprinsippet. I dette høvet kan tilskot inntektsførast før det er overført. Ved fastsetjing av tidspunktet for inntektsføring av øyremerkte tilskot vil kommunen måtte gjere ei rekneskapsfagleg vurdering i tråd med dei ovannemnde momenta.

SPØRSMÅL NR. 437

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 27. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kvifor tillet statsråden at Widerøe forringar tilbodet til reisande frå Sogndal Lufthamn gjennom at fleire fly til Oslo går via Florø, og kva vil han gjere for å sikre at tilbodet vert betra med fleire direkteruter og betre regularitet?

GRUNNGJEVING:

Sogndal Lufthamn er eit viktig tilbod til næringsliv, ofentleg sektor og private reisande i Sogn. Det har lenge vore arbeidd for fleire direkteruter, og for at morgonflyet skal stå i Sogndal over natta for å gje betre regularitet på flyruta til Oslo. I staden for å betre tenestene til dei reisande i Sogn opplever ein no at Widerøe har lagt fleire ruter via Florø. Det gir om lag dobbel reisetid og har same verknad som om reisande frå Oslo til Trondheim skulle reise via Bergen. Tal reisande går ned som følge av dette, og ein risikerer ein negativ spiral med enno dårlegare tilbod.

Svar:

Luftfarta er viktig for Noreg, og det er avgjerande at alle delar av landet har eit tilfredsstillande flyrutetilbod. For regjeringa er det viktig at Widerøe leverer dei tenestene staten betalar for gjennom ordninga med forplikting til offentlig tenesteyting (FOT).

Kontrakta for flyrutene på Vestlandet har vore gjeldande sidan 1. april 2016, og krava i kontrakta har vore fast sidan då. I kontrakta er det krav om at ingen avgangar skal ha meir enn ei mellomlanding. Ved mellomlanding skal overgangstida ikkje overstige 60 minutt. På denne måten gir ein rom for operatøren til å kombinere ruter og fylle flya, som bidreg til effektiv rutedrift, samstundes som vi sikrar at flyreisa ikkje tek unødig lang tid med store ulemper for dei reisande. Dette kravet er likt for alle FOT-rutene i Noreg, med unntak av Finnmark der det er opna for fleire mellomlandingar.

I kontrakta med Widerøe er det også strenge krav til regularitet på minimum 98,5 prosent for flyrutene som inngår i FOT-ordninga. Dersom talet på kanselleringar av grunnar operatøren kunne ha unngått ved å treffe alle rimelege tiltak overstig dette kravet, får ikkje operatøren kompensasjon for den delen av kanselleringane som overstig kravet. Dette skal gje insentiv for operatørane til å oppretthalde høg regularitet på rutene som er omfatta av FOT-ordninga. Staten krev 4,7 millionar kroner tilbakebetalt for perioden frå april 2017 til mars 2018 for dårleg

regularitet, og vi vil halda fram å krevje pengar tilbake når krava til regularitet ikkje er oppfylt.

Gjennom bruk av nettokontraktar, der operatøren beheld alle inntekter, har operatøren insentiv til å optimalisere rutetilbodet for å få fleire reisande. Innafor ramma av krava som vert stilt i forpliktingane, har operatøren fleksibilitet til å gjere marknadstilpassingar i rutetilbodet. Eg rår derfor dei lokale styresmaktene i Sogn til å arbeide tett med Widerøe for å synleggjere udekte potensiale for fleire reisande som kan utløysast gjennom forbetringar i tilbodet.

SPØRSMÅL NR. 438

Innlevert 22. november 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 4. desember 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Abortloven § 13 slår fast at «den som muntlig eller skriftlig gir uriktige opplysninger i begjæring om svangerskapsavbrudd» kan «straffes med bot eller fengsel inntil 2 år».

Hva kvalifiserer som uriktige opplysninger i denne sammenheng, og hva vil regjeringen foreta seg dersom endring eller fjerning av § 2c fører til at kvinner straffefølges etter § 13 om å gi uriktige opplysninger?

BEGRUNNELSE:

Viser til Lov om svangerskapsavbrudd § 13 - særlig andre avsnitt:

"Den som avbryter svangerskap i strid med denne lov eller forskrifter gitt i medhold av loven, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år.

På samme måte straffes den som muntlig eller skriftlig gir uriktige opplysninger i begjæring om svangerskapsavbrudd eller til bruk ved avgjørelsen av begjæringen, eller som rettsstridig bryter taushetsplikt etter § 11. Bestemmelsene om straff i første ledd gjelder ikke for kvinne som selv avbryter sitt svangerskap."

Svar:

Regjeringen har ikke et arbeid på gang med å endre dagens abortlov. Den politiske diskusjonen på dette området handler om eventuelle regjeringsforhandlinger. Spørsmål knyttet til en eventuelt ny regjeringsplattform kan regjeringen svare på når denne er ferdig. Etter Straf-

feloven av 1902 § 245 var rettsstridig fremkallelse av abort straffbart. Det vil blant annet si å utføre abort uten at de lovlig indikasjonene for abort var tilstede, eller uten at vedtak om avbrudd var truffet av noen med myndighet til det. Opprinnelig kunne både kvinnen selv og den som utførte den ulovlige aborten straffes, men i 1975 ble ulovlige svangerskapsavbrudd eller medvirkning til dette avkriminalisert for kvinnen selv. Om begrunnelsen for å avkriminalisere ulovlige aborter for kvinnen selv uttalte Sosialdepartementet i forarbeidene til abortloven av 1975 (Ot. prp. nr. 38 (1974-1975) side 30): "Etter departementets mening veier de hensyn som taler for å avkriminalisere ulovlige svangerskapsavbrudd for kvinnens vedkommende tyngre enn de som anføres for å opprettholde straffebestemmelsen. Etter departementets mening er denne straffebestemmelse ikke lenger i pakt med tiden. Det fremstår i økende grad som så vel inhumant som meningsløst å opprettholde en straffetrukel mot kvinnen i denne situasjon, ut fra hensynet til almenprevensjonen. Dette forhold gjenspeiles også i det forhold at bestemmelsen i dag i praksis må anses i det nærmeste opphevet, ved at mulige saker er blitt henlagt etter bestemmelsen i annet ledds annet punktum. Departementet vil derfor foreslå at fosterfordrivelse avkriminaliseres for kvinnens vedkommende, og har tatt inn bestemmelsen herom i utk. til nytt annet ledd i strl. § 245. Det må imidlertid fremdeles være straffbart for andre enn leger å utføre inngrep i fosterfordrivende øyemed, og bestemmelsen i strl. § 245 første ledd er foreslått opprettholdt. – De fleste av de som har uttalt seg om spørsmålet, er enig med departementet i den avkriminalisering som her er foreslått." Etter abortloven § 13 er

det straffbart å oppgi uriktige opplysninger i begjæring om svangerskapsavbrudd eller til bruk ved avgjørelsen av begjæringen. Handlingene må være utført med forsett, jf. straffeloven 2005 § 21. Straffebestemmelsen i abortloven § 13 er en videreføring av tidligere tilsvarende bestemmelse i abortloven av 1960 § 12. I høringen før abortloven av 1975 ble det foreslått å også gjøre det straffritt for kvinnen å oppgi uriktige opplysninger i abortbegjæringen eller til bruk ved avgjørelsen av begjæringen eller medvirke til dette. Dette ble imidlertid ikke fulgt opp i lovforslaget til Stortinget. Om begrunnelsen for dette skriver Sosialdepartementet (Ot. prp. nr. 38 (1974-1975) side 29): "I høringsutkastet hadde man også foreslått overtredelse av bestemmelsene i annet ledd gjort straffri for kvinnens

vedkommende. Flere høringsinstanser gikk mot dette forslag, og det er ikke tatt med i utkastet. I en uttalelse fra Justisdepartementet heter det bl.a.:

"Man er også enig i at straffebestemmelsene i § 13 første ledd ikke gjøres gjeldende for kvinnen. Man må imidlertid advare mot ikke å la straffebestemmelsen i annet ledd omfatte overtredelser som kvinnen selv begår. Det kan rettes meget tungtveiende innvendinger mot å gjøre det til et lovfestet prinsipp at man straffritt skal kunne gi (hvilke som helst) bevisst uriktige opplysninger til den offentlige myndighet, som på grunn av opplysningene i saken skal treffe sitt vedtak om hvorvidt svangerskapsavbrudd skal tillates eller ikke."

Håndhevelsen av straffebestemmelsen i abortloven § 13 er en sak for politi- og påtalemyndighetene og domstolene.

SPØRSMÅL NR. 439

Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 29. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkelt Wara

Spørsmål:

Hvor langt har statsråden kommet i utredningsarbeidet som vedtak nr. 123, av 7. desember 2015 ber om og når vil Stortinget bli informert om resultatet?

BEGRUNNELSE:

I 2015 vedtok Stortinget følgende: Vedtak nr. 123, 7. desember 2015 "Stortinget ber regjeringen utrede muligheten for å gi mennesker, hvor det er sannsynliggjort at de er ofre for menneskehandel, oppholdstillatelse i Norge". Dette er nå tre år siden.

Svar:

Regelverket for oppholdstillatelse til ofre for menneskehandel ble nærmere vurdert av Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med utarbeidelsen av Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel, som ble lagt frem 1. desember 2016. Regjeringen konkluderte med at gjeldende regelverk ivaretar ofre for menneskehandel på en god måte, og at det ikke er behov for å gjøre endringer i regelverket. Det ble også vist til at det kan gis tillatelse som følge av beskyttelsesbehov og sterke menneskelige hensyn også i saker hvor det ikke er aktuelt med straffefølgelse av bakmenn. Stortinget ble orientert om Regjeringens vurdering i Prop. 1 S (2017–2018) for Justis- og

beredskapsdepartementet. Regjeringen opplyste at anmodningsvedtak nr. 123 av 7. desember 2015 anses fulgt opp i tiltak i Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel, som bl.a. innebærer at Regjeringen vil tydeliggjøre refleksjonsperioden, sikre effektiv saksbehandling og tydeliggjøre reglene for oppholdstillatelse til ofre for menneskehandel. Komiteens flertall mente imidlertid i Innst. 16 S (2017–2018) at en utredning i samsvar med anmodningsvedtak nr. 123 ikke er gjort, til tross for at det er utarbeidet en ny handlingsplan, og de ba om at vedtaket følges opp i tråd med ordlyden og intensjonen. På denne bakgrunn gjenopptok departementet i 2018 arbeidet med saken. Flertallets merknader er lagt til grunn i den videre oppfølgingen av anmodningsvedtaket. Jeg kan ikke tidfeste nøyaktig når arbeidet vil bli sluttført.

SPØRSMÅL NR. 440**Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Inger Helene Vaaten****Besvart 30. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen jobbe for å komme nærmere målet om økt likestilling i arbeidslivet og hvilke tiltak vil dere gjennomføre for å redusere deltid og fremme heltidskultur, verdsette kvinnedominerte bransjer høyere, komme nærmere målet om likelønn og få flere kvinner inn i lederstillinger på alle nivåer?

BEGRUNNELSE:

Det er fortsatt store lønnsforskjeller mellom kvinner og menn, i dag tjener kvinner 87 kr av hver 100-lapp menn tjener. Går vi tilbake til årtusensskiftet tjente kvinner 83,50 kroner av hver 100-lapp menn tjente. Lønnsgapet er altså redusert med 3.50 kroner på 18 år. Med den utviklingen vi har hatt fram til i dag vil det å tette lønnsgapet ta minst 40-50 år. Det er også flest kvinner som jobber deltid. i følge SSB-statistikk fra 2017, jobber godt over dobbelt så mange kvinner deltid enn menn. 27 prosent kvinner og 12 prosent menn for å være konkret. Fortsatt troner menn på toppen når det kommer til fordelingen av lederstillinger. 65 prosent menn og 35 prosent kvinner er ledere i staten, 7 av 10 menn er ledere i privat sektor og kun 22 prosent kvinner når helt til topps i næringslivet i Norge. Kun seks av 48 nyansatte toppledere har vært kvinner etter 2016. I tillegg tjener kvinnelige ledere nær 20 prosent mindre enn mannlige ledere i følge COREs Topplederbarometer for 2018. Til tross for at kvinner har høyere utdanningsnivå enn menn, vedvarer forskjellene i lønn og fordeling av lederstillinger. Det kan ha sammenheng med at kvinner og menn fortsatt tar tradisjonelle yrkes- og karrierevalg og at kvinnedominerte bransjer og yrker verdsettes lavere enn mannsdominerte bransjer og yrker. Skal vi oppnå likestilling i arbeidslivet, må det settes inn tiltak som møter de ulike likestillingsutfordringene.

Svar:

Arbeidskraften er vår viktigste ressurs, og høy arbeidsinnsats er avgjørende for å sikre bærekraften i velferdssammenheng framover. En god arbeidsstrategi må ta mål av seg til både å øke gjennomsnittlig arbeidstid og yrkesdeltakelsen. Sysselsettingen blant kvinner har økt betydelig over mange år, og i fjor var om lag 75 prosent av alle kvinner i alderen 20-66 år i arbeidsstyrken. Det er bare 4 prosentenheter lavere enn tilsvarende andel for menn. Fordi eldre generasjoner kvinner med lav yrkesdeltakelse i økende grad blir erstatt av yngre kvinner med høyere ut-

danning og tettere arbeidsmarkedstilknytning gjennom hele yrkeslivet, vil forskjellene trolig bli ytterligere jevnet ut også i eldre aldersgrupper. At begge kjønn deltar på lik linje i arbeidslivet er en av de viktigste forutsetningene for likestilling. Det er viktig for menn og kvinners økonomiske selvstendighet, og det er viktig for en likeverdig deltakelse i familielivet. For regjeringen er det en prioritert oppgave å legge til rette at likestillingen kan fortsette å øke. Tiltak for å øke arbeidsinnsatsen står sentralt i dette arbeidet. Sysselsettingsutvalget, som skal komme med sin første rapport i første del av 2019, skal foreslå tiltak som kan bidra til at flere kommer i jobb. Sysselsettingen er særlig lav blant innvandrere fra Asia og Afrika. Under halvparten av kvinnene i yrkesaktiv alder fra land i disse områdene deltar i arbeidslivet. Innvandrere utgjør en stadig økende andel av befolkningen, og det blir avgjørende at også denne gruppen er i arbeid. Regjeringen har nylig lagt fram en integreringsstrategi med mål og tiltak for økt deltakelse i arbeids- og samfunnsliv blant innvandrere. Introduksjonsprogrammet er vårt viktigste redskap for å få nyankomne flyktninger og innvandrere raskt i arbeid eller utdanning, og dette programmet skal reformeres. Regjeringen foreslår også en rekke andre tiltak for å bidra til bedre integrering og økt arbeidsdeltakelse blant innvandrerkvinner, herunder å styrke jobbsjansen. En av de gjenværende kjønnsforskjellene i arbeidslivet er arbeidstid. Mens forskjellen på menns og kvinners yrkesdeltakelse nå er bare en firedel av hva den var på 1970-tallet, har det ikke vært samme utjevning når det gjelder andelen som jobber deltid. Mer enn hver tredje kvinne jobber deltid, nesten dobbelt så mange som menn. Andelen kvinner som jobber deltid har likevel gått ned de siste ti årene, og stadig flere kvinner velger å jobbe heltid. Når flere kvinner velger høyere utdanning, og høyere utdannet arbeidskraft jobber mer heltid, tilsier det en ytterligere tilnærming mellom kvinner og menn også på dette området. Flere heltidsansatte er et viktig bidrag til økt samlet arbeidstilbud. Det er likevel verdt å minne om at mesteparten av deltidsarbeid er frivillig og kan gjøre det mulig for at flere å kunne delta i arbeidslivet. For regjeringen er det særlig viktig å bidra til at ufrivillig deltid reduseres. Vi har blant annet stilt krav til de regionale helseforetakene om at arbeidet med utvikling av en heltidskultur videreføres og at flest mulig medarbeidere tilsettes i hele faste stillinger. Rapporteringen fra de regionale helseforetakene viser en reduksjon i bruken av deltid for fast ansatte i helseforetakene. Regjeringen satte sent i 2016 ned en partssammensatt arbeidsgruppe for å diskutere skift- og turnusordninger i

helse- og omsorgssektoren. Arbeidsgruppen kom ikke til enighet, men i etterkant er det inngått rammeavtaler mellom Norsk Sykepleieforbund og Spekter for etablering av ulike arbeidstidsordninger i virksomhetene. I arbeidsmiljøloven har deltidsansatte fortrinnsrett til utvidet stilling ved ny ansettelse så lenge arbeidstakeren er kvalifisert og det ikke er til vesentlig ulempe for arbeidsgiver. Fra 2019 utvides denne rettigheten, slik at deltidsansatte også vil ha fortrinnsrett til en del av en stilling. Det kjønnsdelte arbeidsmarkedet – at kvinner og menn velger seg til ulike sektorer og yrker, er en viktig forklaring på forskjeller både når det gjelder lønn, deltidsarbeid, arbeidsmiljø og karrieremuligheter. Gutter og jenter tar i stor grad kjønnsstradisjonelle utdannings- og yrkesvalg. Dette mønsteret har vi ikke klart å bryte godt nok opp ennå, selv om det de siste årene har skjedd en endring mot at flere kvinner velger seg til tradisjonelt mannsdominerte utdanninger og yrker. Menn derimot ser ikke ut til i samme grad å vel-

ge seg til kvinne­dominerte områder ifølge SSB. Et mindre kjønnsdelt arbeidsliv krever at flere velger utdanninger som bryter med dagens kjønnsrollemønstre. Om kvinner fortsatt velger typiske kvinne­dominerte utdanninger og senere yrker med stort innslag av deltid, vil utjevnin­gen mellom kvinner og menn i arbeidslivet gå tregere. Vi har behov for et bedre kunnskapsgrunnlag om hvorfor kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner oppstår og hva som kan gjøres for å motvirke dem. Derfor har regjeringen satt ned et ekspertutvalg (Stoltenbergutvalget), som har fått i oppdrag å identifisere årsaker og foreslå tiltak. Regjeringen har også satt ned et utvalg (#UngIDag-utvalget) som blant annet skal se nærmere på utfordringer knyttet til kjønns­stradisjonelle utdannings- og yrkesvalg og foreslå tiltak som kan bidra til å bryte med slike mønstre ved valg av utdanning og yrke. I Jeløyplattformen har vi dessuten sagt at konkrete og vellykkede tiltak som "Menn i helse" og "Jenter og teknologi" vil bli gjort landsdekkende.

SPØRSMÅL NR. 441

Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 30. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Vil statsråden igangsette en evaluering om bruken av midlene som er bevilget til opprydding av forurenset sjøbunn og om tiltakene som har blitt igangsatt, har fungert slik hensikten har vært med oppryddingen?

BEGRUNNELSE:

Massene på sjøbunnen i mange norske havne- og fjordområder er sterkt forurenset av miljøgifter fra blant annet industri og avrenning fra land. For at ikke miljøgiftene skal spres videre og forurense omgivelsene, må forurensingen ryddes opp. Til tross for at nivået for enkelte miljøgifter er på veg ned og industriutslippene er kraftig reduserte i Norge, er det likevel behov for en særlig innsats framover både nasjonalt og ikke minst internasjonalt for å stanse bruk og utslepp av de prioriterte miljøgiftene.

I utgangspunktet er det den som har forurenset som har ansvar for oppryddingen og for kostnadene til tiltak og undersøkelser. For å få til en helhetlig opprydding i områder der ansvarsforholdene er uklare, og/eller kostnadene er større enn de ansvarlige selv kan bære er det bevilget midler over statsbudsjettet til undersøkelser og opprydding av disse områdene.

I Regjeringens nasjonale handlingsplan for opprydding i forurenset sjøbunn er det 17 prioriterte fjordområder for opprydding. I tillegg er det utarbeidet fylkesvise tiltaksplaner for 29 områder langs norskekysten. Flere områder blir også undersøkt jfr. miljødirektoratet.

Handlingsplanen om forurensede sedimenter ble utarbeidet i 2006 og siden den tid er det bevilget flere hundre millioner på å rydde opp i en rekke områder og 7 av de opprinnelige 17 prioriterte områdene har det nå vært opprydding i.

Etter 12 år foreligger det imidlertid ingen samlet evaluering av hvor effektive tiltakene har vært og om kostnadene står i forhold til miljøgevinstene.

Svar:

Det har i lang tid pågått et arbeid med opprydding i forurenset sjøbunn i Norge, i tråd med handlingsplanen for forurenset sjøbunn som ble lagt frem i St. meld. nr. 14 (2006–2007), «Sammen for et giftfritt miljø – forutsetninger for en tryggere fremtid». Hovedprinsippet i arbeidet er at det er forurenser som er ansvarlig for sin forurensning, herunder for å betale for opprydding. I enkelte tilfeller, der hvor den ansvarlige ikke har kunnet identifiseres,

ikke lenger eksisterer eller det av andre grunner ville være urimelig å pålegge den ansvarlige fulle kostnader, har det vært bevilget statlige midler til oppryddingsarbeidet. Som det fremgår av Jeløya-erklæringen vil regjeringen fortsette arbeidet med å rydde opp i massene på sjøbunnen i havne- og fjordområder som er sterkt forurensset av miljøgifter.

Per i dag er sjøbunnen ryddet opp i Oslo, Tromsø, Harstad, Trondheim, Sandefjord og mesteparten av Kristiansand. I Bergen er det ryddet opp i Puddefjorden, som er ett av tre delområder. Listerområdet består av tre delområder, og her er det ryddet opp i delområdet Farsund, og opprydding er startet i delområdet Flekkefjord. I Arendal vil det innen kort tid ryddes i to av tre gjenstående delområder (Pollen og Kittelsbukt). Opprydding i

Horten vil starte i 2019. Miljødirektoratet følger nøye med på oppryddingen i hvert enkelt område fra oppstart til etter-overvåking, som ofte kreves i 10-12 år for å verifisere resultatene.

Som representanten påpeker er det imidlertid ikke gjort noen samlet evaluering av om bevilgede midler og iverksatte tiltak har fungert etter hensikten. Jeg mener en evaluering er viktig for å sikre at fremtidige tiltak er mest mulig effektive og treffsikre. Jeg vil på denne bakgrunn nå be Miljødirektoratet om en evaluering av midlene som er bevilget og de tiltak som har blitt iverksatt i forbindelse med opprydding i grunn på land og i sjøbunn som er forurensset med helse- og miljøskadelige stoffer. Dette vil gjelde kap. 1420 og postene 39, 69 og 79.

SPØRSMÅL NR. 442

Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 30. november 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Hva gjør Norge for å ta opp med våre nærmeste europeiske allierte at EU ikke kan inngå handelsavtaler dekkende produkter fra de marokkansk-okkuperte områdene av Vest-Sahara i strid med det saharawiske folkets rett til selvbestemmelse, med respekten for Vest-Saharas grenser og med prinsippet om en regelstyrt internasjonal orden?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens arbeidsprogram for samarbeidet med EU for 2018 understreker at Norge støtter EUs «innsats for å hegne om prinsippene om respekt for grenser, retten til selvbestemmelse og en regelstyrt internasjonal orden» og vil «følge opp våre felles reaksjoner på Russlands ulovlige anneksejon av Krim og øvrige folkerettsbrudd i Øst-Ukraina.»

I spørsmålet om Vest-Sahara er det åpenbart at EU ikke bare handler i strid med disse prinsippene, ei heller med dommer fra EU-domstolen i 2016 og 2018. Disse slo fast at Vest-Sahara ikke kan inngå i EUs handelsavtaler med Marokko. Domstolens generaladvokat understreket at humanitærretten gjelder.

I stedet for å be det saharawiske folks representanter om samtykke for en ny handelsavtale dekkende delen av Vest-Sahara som er under anneksejon, har EU-kommisjonen rådført med 18 marokkanske parlamentarikere, stat-

seide selskaper og foreninger som operer i de okkuperte områdene. På bakgrunn av disse 18 samtalene mener de at det er en bred støtte for en ny handelsavtale med territoriet. Tidspunktet for en ny EU-Marokko handelsavtale for de marokkansk-annekterte delene Vest-Sahara kunne ikke kommet mer ubeleilig, i lys av de kommende FN-fredssamtalene.

Svar:

Norge støtter FNs innsats for en politisk løsning på konflikten i Vest-Sahara. FNs sikkerhetsråd forutsetter at en politisk løsning må innebære selvbestemmelsesrett for folket i Vest-Sahara. Partene må komme frem til en varig og rettferdig politisk løsning som ivaretar en slik selvbestemmelsesrett. Det er positivt at samtlige parter og naboland har besluttet å delta på møtet i regi av FNs spesialutsending Horst Köhler, i Genève i begynnelsen av desember. Rådet for den europeiske union vedtok å endre EUs assosieringsavtale med Marokko i juli i år, til tross for EU-domstolens gjentatte konklusjoner om at varer fra Vest-Sahara ikke kan inngå i handelsavtaler med EU. Endringen i assosieringsavtalen er ventet å komme opp til behandling i Europaparlamentet i januar 2019. Det er delte oppfatninger blant EUs medlemsland i dette spørsmålet, der enkelte EU-land ønsker mer handel med varer fra Vest-Sahara mens andre er mer tilbakeholdne.

EU er kjent med at norske myndigheter siden 2007 har frarådet at norsk næringsliv engasjerer seg i handel, investeringer, naturressursutnyttelse og andre former for

næringsvirksomhet som ikke er i samsvar med lokalbefolkningens interesser og følgelig kan være i strid med folkeretten.

SPØRSMÅL NR. 443

Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 30. november 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Nye opplysninger om saudiske myndigheters bruk av tortur mot fengslede aktivister har nylig blitt kjent.

Hvordan påvirker de nye avsløringene om bruk av tortur mot politiske fanger Norges forhold til Saudi-Arabia, og hva vil statsråden foreta seg ovenfor saudiske myndigheter?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen for menneskerettighetsaktivister i Saudi-Arabia er svært bekymringsfull. 20. november publiserte Amnesty International en rapport som beskriver grov bruk av tortur mot kvinneverettsaktivistene som ble fengslet tidligere i år.

I følge Amnesty International blir kvinneverettsaktivistene, som har vært fengslet i måneder uten tilgang på juridisk bistand, systematisk utsatt for pisking, elektroshokk og seksuell trakassering. Rapporten beskriver at noen av de innsatte er så ille tilredt at de har hatt problemer med å stå oppreist. En av de innsatte skal ved flere anledninger ha forsøkt å ta sitt eget liv. Aktivistene innsatt i det aktuelle fengselet er Loujain al-Hathloul, Eman al-Nafjan, Mohammed al-Rabea, Samar Badawi, Nassima al-Sada, Aziza al-Yousef og Ibrahim al-Modeimigh, flere av dem kjent for å ha kjempet for kvinners rett til å kjøre bil og mot det saudiske vergesystemet. Rapporten kommer samtidig som Saudi-Arabia er i søkelyset for det brutale drapet på journalisten Jamal Khashoggi.

Svar:

Rapportene fra Amnesty International og Human Rights Watch om bruk av tortur mot fengslede aktivister er svært bekymringsfulle. Saudiske myndigheter har så langt benektet opplysningene i rapportene. Fra norsk side vil vi fortsette å følge situasjonen for de fengslede kvinnene. Saudiske myndigheter har et ansvar for å etterleve internasjonale menneskerettighetsforpliktelser. Disse forplik-

telsene stiller bl.a. krav om at ingen må utsettes for tortur eller annen grusom, umenneskelig og nedverdiggende behandling eller straff. Det er også myndighetenes ansvar å sørge for at menneskerettighetsforsvarere får utføre sitt arbeid uten å risikere straff og forfølgelse. Saudiske myndigheter er svært godt kjent med Norges syn på menneskerettighetssituasjonen i Saudi-Arabia. Vi har gjentatte ganger og på en konsekvent måte, oppfordret saudiske myndigheter til å etterleve internasjonale menneskerettighetsforpliktelser. I løpet av det siste året har vi særlig tatt opp situasjonen for menneskerettighetsforsvarere, inkludert de fengslede kvinneverettsaktivistene. Dette gjør vi både direkte med myndighetene og i multilaterale fora som FNs menneskerettighetsråd. I denne typen saker samarbeider vi også med nærstående land. Under landgjennomgangen av Saudi-Arabia i FNs menneskerettighetsråd 6. november ga Norge fire anbefalinger. I den første av disse tok Norge opp situasjonen for menneskerettighetsforsvarere i Saudi-Arabia. Norge tok også opp nødvendigheten av å avvikle alle former for diskriminering av kvinner og rettet særlig oppmerksomheten mot kvinnelige menneskerettighetsforsvarere og journalister. Torturforbudet er absolutt og kan ikke tillates under noen omstendighet. Norge støtter aktivt den internasjonale kampen mot tortur. I vårt arbeid mot tortur prioriterer vi særlig forebygging og rehabilitering av torturofre. Som en del av dette arbeidet er vi bl.a. med på å finansiere FNs spesialrapportør mot tortur, og vi samarbeider nært med Danmark som har lederskapet for arbeidet med FN-resolusjonene mot tortur. Norge er en tydelig stemme internasjonalt for menneskerettsforsvareres positive rolle i samfunnet og deres behov for beskyttelse. Ikke minst gjelder dette vår innsats med å lede forhandlingene om FN-resolusjonen om menneskerettighetsforsvarere som sist ble vedtatt ved konsensus i FNs Generalforsamling i fjor. I tillegg bidrar vi med økonomisk og politisk støtte til ulike aktører som støtter oppunder menneskerettighetsforsvareres rettigheter og behov for beskyttelse. Dette inkluderer aktører som har et tydelig fokus på Saudi-Ara-

bia. Jeg viser for øvrig til mine skriftlige svar på spørsmål 1665 fra representanten Øvstegård den 1. juni, spørsmål 2101 fra representanten Kaski den 31. august og spørsmål

211 fra representanten Eide den 30. oktober i år, angående menneskerettighetssituasjonen i Saudi-Arabia.

SPØRSMÅL NR. 444

Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 29. november 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

Kva er argumentasjonen bak å rekne inn barseltida i tredeling av foreldrepengeordninga, og vil regjeringa revurdere dette?

GRUNNGJEVING:

Viser til vedtak om tredeling av foreldrepengeordninga, der også dei seks vekene etter fødsel, definert som barselperioden, vert medrekna i veker som skal tredelast. Barselperioden kan ikkje takast ut av fedre, men likevel er den ikkje tatt vekk frå beregningsgrunnlaget for tredeling av foreldrepermisjon. Det er faglege grunnar for at denne permisjonstida må vere til mor.

Svar:

Forslaget om å innføre ein mødrekvote som er like stor som fedrekvoten vart presentert i Prop 64 L (2011-2012), som vart lagt fram av Stoltenberg II-regjeringa. Endringsforslaga vart vedtekne, og dei tredde i kraft 1. juli 2013.

Når det gjeld innføringa av ein eigen mødrekvote, skreiv departementet mellom anna dette:

"Ettersom svært få mødre (færre enn 100 per år) tar ut mindre enn tolv uker permisjon, får innføring av en mødrekvote få praktiske konsekvenser. Innføring av mødrekvote og en ny tredelt ordning har imidlertid en viktig prinsipiell og signalmessig betydning ved at hver av foreldrene får øremerket rett til like mange uker sammen med barnet og at det blir tydeligere at foreldrene har like stor rett til den felles delen av permisjonen."

Departementet tok deretter tak i spørsmålet om ein burde halde dei seks barselvekene utanfor mors kvote:

"De første seks ukene etter fødsel er også i dag forbeholdt mor av helsemessige grunner. Man kunne tenke seg at disse seks ukene ble holdt utenom mors kvote. Departementet mener imidlertid det er et selvstendig poeng at hver av foreldrene har øremerket en like lang periode i en tredelt ordning. Mor tar i de aller fleste tilfellene ut mesteparten av permisjonen; det er derfor ikke behov for å forbeholde en større del av permisjonen

for mor enn for far. Departementet foreslår på denne bakgrunn at de første seks ukene inngår i mors kvote."

Eg er samd i at det ikkje er naudsynt å halde dei seks barselvekene etter fødsel utanfor kvotane. Det er eit viktig prinsipp at foreldra er likestilte, og ein naturleg konsekvens av dette er at kvotane er like lange. Når no foreldrepengeperioden er delt i tre like delar, understrekar dette at borna treng begge foreldra. Det er heller ikkje slik at mødrer tar ut foreldrepenge i dag på ein måte som trugar helsa deira eller helsa til borna. Eg ser difor ikkje nokon grunn til å revurdere prinsippet om at barselvekene er ein del av mødrekvoten.

SPØRSMÅL NR. 445**Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 4. desember 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre greie for utvikling av amming av barn i første leveår, utvikling og oversikt over mor- barn vennlege fødeavdelinger og mor- barn vennlege helsestasjoner, og korleis barselsretningslinjene blir fulgt opp i helseforetak og kommunar?

Svar:

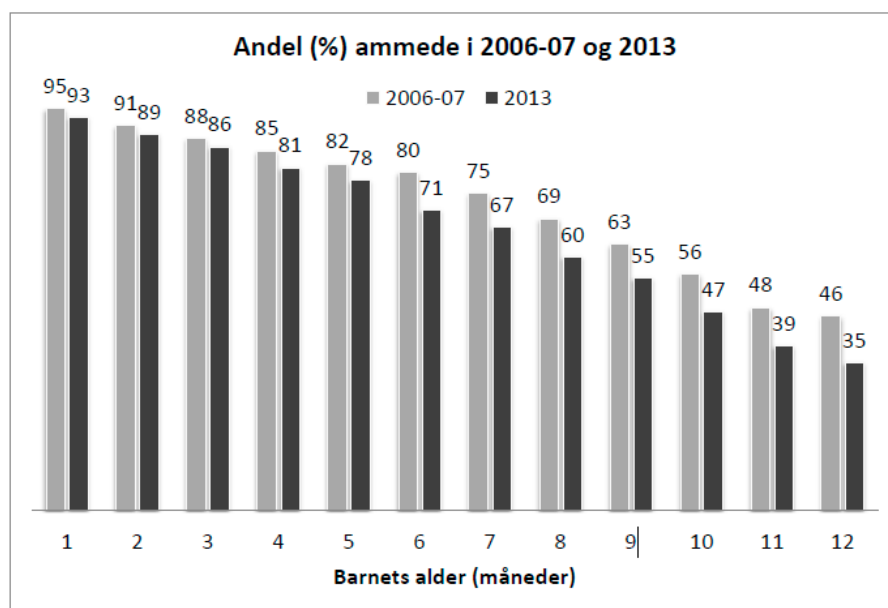
Det fulgte ikke med begrunnelse for spørsmålet, men jeg tolker representanten dithen at det etterspørres status for omfang av amming av barn i Norge i dag, og hvordan det tilrettelegges for at kvinner kan amme sine barn. Jeg er enig med representanten i at det er viktig å legge til rette for at kvinner som ønsker det, kan amme sine barn. Ifølge Helsedirektoratet er det mange gode grunner til å amme. Morsmelk er den beste maten for spedbarn og er gunstig for utviklingen av barnets immun-forsvar og hjerne. Morsmelk reduserer barnets risiko for infeksjoner på kort sikt, og risiko for overvekt og diabetes på litt lengre sikt. Amming minsker mors risiko for brystkreft og trolig også risikoen for eggstokk-kreft, hjerte- og karsykdommer og diabetes. Helsedirektoratet gjennomfører jevnlig undersøkelser av ammeforekomst og spedbarns-ernæring; 1998/99, 2006/2007 og i 2013. Fra 2018 er Folkehelseinstituttet ansvarlig for en ny landsdekkende undersøkelse som gjennomføres i 2018/2019. Fra 2007 til 2013 sank ammeforekomsten i Norge for første gang siden 1967. Det har vært en nedadgående trend i amming fra 2006-07 til 2013, særlig i andre levehalvår. Mens 46 pst. av spedbarna fikk morsmelk til 12 måneders alder i 2006-2007, sank andelen til 35 pst. i 2013. Ved 6 måneders alder fikk 80 pst. av spedbarna morsmelk i 2006-2007, mens tilsvarende andel i 2013 var 71 pst. (se figur i vedlegg 1 for utviklingen i andelen ammede barn). Når det gjelder mor-barn vennlige fødeavdelinger, ble WHO/UNICEFs kvalitetsstandard, Baby-friendly Hospital Initiative, lansert i 1991. Norge fulgte opp med implementering av Mor-barn vennlig sykehus i 1993. I 2018 er 39 av 47 fødeenheter godkjent som Mor-barn vennlige. Disse dekker tilbudet til mer enn 90 pst. av fødslene i Norge (se vedlegg 2 for hvilke dette er). I 2017 publiserte WHO oppdatert faglig grunnlag for kvalitetsstandarden. I Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021) Sunt kosthold, måltidsglede og god helse for alle er ett av oppfølgingspunktene en videreføring og videreutvikling av Mor-barn vennlig initiativ som faglig standard for landets føde- og barselavdelinger. I Norge er kvalitetsstandarden for Mor-barn vennlig sykehus

tilpasset helsestasjoner gjennom tiltaket Ammekyndig helsestasjon. I 2009 hadde kun fire kommuner/bydeler godkjent Mor-barn vennlig helsestasjon. Høsten 2018 var antallet av landets kommuner/bydeler som hadde helsestasjoner som er godkjent Mor-barn vennlige økt til 121 (se vedlegg 3 for hvilke dette er). Det er gjennomført en effektstudie av Ammekyndig helsestasjon som viste at denne kvalitets-standarden bidrar til økt forekomst av fullamming og amming ved 6 måneders alder. I tråd med funn i studier fra andre land, førte tiltaket imidlertid ikke til økt ammeforekomst ved 12 måneders alder. I Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021) er det et mål å øke andelen av barn som fullammes de første seks månedene, til 25 pst., og andelen som ammes i hele første leveår, til 50 pst. Helsedirektoratet har publisert råd om amming og spedbarns ernæring i Nasjonal faglig retningslinje for spedbarns ernæring fra 2016. Til hjelp for helsepersonell som arbeider med barselomsorg, har Helsedirektoratet utviklet faglige anbefalinger i Nytt liv og trygg barseltid for familien – Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen (IS-2057) fra 2014. I retningslinjen anbefales at "Sykehusoppholdets varighet skal tilpasses kvinnens og den nyfødtes behov. Vurderingen gjøres i samråd med kvinnen." Videre står det at "Hjemreise forutsetter et organisert barseltilbud på hjemstedet og støtte fra kvinnens nettverk/partner". Retningslinjen er i tråd med anbefalinger fra WHO. Til grunn ligger bl.a. forskning som viser at tidlig hjemreise etter fødsel ikke øker risikoen for depresjon eller problemer med amming eller tilknytning, for friske kvinner med barn født til termin, forutsatt god oppfølging hjemme. I retningslinjen anbefales videre at "For kvinner og nyfødte hvor det vurderes som like trygt med oppfølging i hjemmet/lokalt som i føde-/barselavdeling, anbefales ett hjemmebesøk av jordmor innen første-andre døgn etter hjemreisen. For kvinner med gode erfaringer fra tidligere fødsel, amming og barseltid tilbys det ett hjemmebesøk av jordmor i løpet av de tre første døgnene etter hjemreisen. For kvinner med vanskelig ammestart, komplisert fødselsforløp, ambulans fødsel/hjemmefødsel eller familier i en risikosituasjon bør det tilbys ytterligere et hjemmebesøk i løpet av den første uken etter fødselen." I ny forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, som trådte i kraft 1. november 2018, er det tatt inn at helsestasjons-tilbudet skal inneholde "tilbud om hjemmebesøk til mor etter fødsel og hjemmebesøk til nyfødte". Gjennom SSBs KOSTRA-statistikk er det lagt til rette for registrering av tidlig hjemmebesøk utført av

jordmor. Data fra 2017 ble for første gang publisert i 2018 og viste at 21 pst. av familiene fikk tidlig hjemmebesøk av jordmor. Som jeg allerede har nevnt, skal ikke fødeinstitusjonen skrive ut før de har mottatt informasjon om at kommunen har et organisert barseltilbud. Stortinget har bedt regjeringen sørge for at helseforetakene implementerer Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen i sine tjenester, jf. vedtak nr. 747, 24. mai 2018. Det framgår av Prop 1 S (2018-2019) at dette blir fulgt opp ved å gi de regionale helseforetakene i oppdrag å rapportere på hvordan retningslinjen blir implementert. Rapporteringen fra helseregionene skal foreligge våren 2020. Det forutsettes for øvrig at det enkelte helsepersonell i spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten følger anbefalingene i retningslinjen som en del av det å yte forsvarlige helsetjenester. Oppfølging av kvinnen og familien i barseltiden er også sentralt i Helsestasjonsprogrammet 0-5 år, jf. Nasjonal faglig retnings-

linje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom. Den første konsultasjonen i Helsestasjonsprogrammet er hjemmebesøk av helsesøster som anbefales 7-10 dager etter fødsel. Det refereres i retningslinjen til barselretningslinjen og Nasjonal faglig retningslinje for spedbarnsernæring. Avslutningsvis vil jeg minne om at helsestasjons- og skolehelsetjenesten er betydelig styrket fra 2014 med forslag om videreføring av nærmere 1,2 milliarder kroner til tjenesten i 2019. I tillegg er det gjennom budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti foreslått ytterligere 120 mill. kroner i øremerket tilskudd til tjenesten, hvorav 20 mill. kroner spesifikt til å styrke jordmorkompetansen. Det har vært en betydelig årsverksutvikling i tjenesten. I følge KOSTRA-data økte antall årsverk i tjenesten totalt med 975 årsverk fra 2013-2017. Andelen jordmorårsverk økte med 46,2 pst. – fra 279 til 408 årsverk. Vedlegg til svar:

Vedlegg 1 Figur Ammetrender 2006-07 – 2013

Figur 3. Andel ammede i 2013 sammenlignet med 2006-07. Data fra Spedkost 6 måneder 2006 (0-6 måneder, n=1986), Spedkost 12 måneder 2007 (7-12 måneder, n=1635) og undersøkelsen i 2013 (n=2502).

Vedlegg 2 Fødeenheter godkjent som Mor-barn vennlige i 2018 (39 enheter)

Akershus universitetssykehus
 Sykehuset Innlandet Elverum
 Sykehuset Innlandet Gjøvik
 Sykehuset Innlandet Kongsvinger
 Sykehuset Innlandet Lillehammer
 Sykehuset Innlandet Tynset
 Oslo universitetssykehus Rikshospitalet
 Oslo universitetssykehus Ullevål
 Sykehuset Telemark
 Sørlandet sykehus Arendal
 Sørlandet sykehus Kristiansand
 Sørlandet sykehus Flekkefjord
 Vestre Viken Bærum sykehus
 Vestre Viken Drammen sykehus
 Vestre Viken Kongsberg sykehus
 Vestre Viken Ringerike sykehus
 Haukeland universitetssjukehus, Bergen
 Voss Sjukehus
 Stavanger universitetssykehus
 Haugesund sjukehus
 Stord sjukehus

Førde sjukehus
St. Olavs hospital
Sykehuset Levanger
Sykehuset Namsos
Molde sjukehus
Kristiansund sjukehus
Ålesund sjukehus
Volda sjukehus
Klinikk Hammerfest
Klinikk Kirkenes
UNN Harstad
UNN Tromsø
Nordlandssykehuset, Bodø
Nordlandssykehuset Lofoten, Gravdal
Nordlandssykehuset Sandnessjøen
Nordlandssykehuset Vesterålen, Stokmarknes

Godkjente barselavdelinger (kun barselavdeling, ikke fødeavdeling):

Nordfjord sjukehus
Lærdal sjukehus

Vedlegg 3 Helsestasjoner godkjent som Mor-barn vennlige (Ammekyndige helsestasjoner)

Se de neste sidene.

Kommune	Godkjent
1. Arendal kommune	Januar 2015
2. Asker kommune	September 2012
3. Aukra kommune	August 2018
4. Bamble kommune	Oktober 2013
5. Bergen kommune, <i>Fana bydel</i>	Februar 2011
6. Bergen kommune, <i>Ytrebygda bydel</i>	Mai 2012
7. Bergen kommune, <i>Årstad bydel</i>	September 2009
8. Bergen kommune, <i>Åsane bydel</i>	August 2012
9. Bergen kommune/ <i>Fyllingsdalen bydel</i>	Mars 2013
10. Bergen kommune/ <i>Laksevåg bydel</i>	November 2012
11. Bergen kommune/ <i>Arna bydel</i>	Oktober 2015
12. Bergen kommune/ <i>Bergen hus</i>	Desember 2013
13. Bodø kommune	November 2012
14. Bykle kommune	September 2013
15. Bærum kommune	Februar 2015
16. Bø kommune	Mai 2012
17. Båtsfjord kommune	November 2012
18. Dovre kommune	November 2012
19. Drammen kommune	November 2011
20. Enebakk kommune	September 2016
21. Evje og Hornnes kommune	Oktober 2013
22. Fauske kommune	August 2014
23. Fjell kommune	Februar 2017
24. Flekkefjord kommune	November 2010
25. Fredrikstad kommune	Mai 2013
26. Frogn kommune	Juli 2013
27. Froland helsestasjon	Januar 2014
28. Fræna kommune	Desember 2013
29. Fusa kommune	Januar 2017
30. Gamvik kommune	Oktober 2013
31. Gausdal kommune	Juni 2013
32. Giske kommune	Oktober 2014
33. Gjerstad kommune	November 2010
34. Gjesdal kommune	Mars 2017
35. Grimstad kommune	Juni 2009
36. Hareid kommune	September 2010
37. Harstad kommune	Mars 2015
38. Hemne kommune	Jan 2017

39.	Hjelmeland kommune	August 2014
40.	Hobøl kommune	Juni 2018
41.	Horten kommune	September 2012
42.	Hægebostad kommune	Mars 2012
43.	Høylandet kommune	August 2012
44.	Karmøy kommune	April 2014
45.	Klepp kommune	August 2018
46.	Kristiansand kommune, <i>Randesund og Tveit bydel</i>	Juni 2010
47.	Kristiansand kommune, <i>Sentrum/Lund bydel</i>	August 2010
48.	Kristiansund kommune	April 2016
49.	Kvinesdal kommune	Mars 2015
50.	Kviteseid	Juni 2016
51.	Larvik kommune	Juni 2014
52.	Leksvik kommune	Desember 2011
53.	Lesja kommune	September 2013
54.	Lier kommune	Mai 2014
55.	Lierne kommune	August 2013
56.	Lillehammer kommune	Juni 2014
57.	Lindesnes	Juni 2016
58.	Lindås kommune	September 2013
59.	Lom kommune	Juli 2017
60.	Mandal kommune	September 2015
61.	Masfjorden	Juni 2016
62.	Meland	Juni 2016
63.	Modum kommune	Juli 2012
64.	Nedre Eiker	November 2013
65.	Nes kommune	Juni 2017
66.	Nesodden kommune	Februar 2010
67.	Nittedal kommune	Februar 2015
68.	Nome kommune	Mai 2016
69.	Notodden kommune	Juli 2013
70.	Oppdal kommune	Juni 2013
71.	Oppegård kommune	Oktober 2013
72.	Os kommune	Januar 2016
73.	Oslo kommune, <i>Frogner bydel</i>	Juni 2009
74.	Oslo kommune, <i>Nordre Aker bydel</i>	Mai 2013
75.	Oslo kommune, <i>Ullern bydel</i>	Januar 2013
76.	Oslo kommune, <i>Vestre Aker bydel</i>	Juni 2016
77.	Oslo kommune, <i>Østensjø bydel</i>	Desember 2013
78.	Radøy kommune	Februar 2013
79.	Rakkestad kommune	Mai 2013
80.	Rana kommune	Juni 2013
81.	Rauma kommune	Mai 2014

82.	Rennebu kommune	Januar 2014
83.	Rissa kommune	Oktober 2012
84.	Risør kommune	September 2010
85.	Saltdal kommune	Januar 2012
86.	Sandnes kommune	Mai 2011
87.	Sauherad kommune	Mars 2012
88.	Sel kommune	April 2013
89.	Selbu kommune	Juni 2017
90.	Seljord kommune	April 2012
91.	Skedsmo kommune	Mai 2013
92.	Ski kommune	Oktober 2012
93.	Skjåk kommune	Februar 2014
94.	Skodje kommune	Oktober 2013
95.	Snåsa kommune	September 2013
96.	Sola kommune	November 2011
97.	Songdalen kommune	Januar 2012
98.	Stange kommune	Juni 2009
99.	Stavanger kommune	Juni 2012
100.	Sunndal kommune	Mars 2018
101.	Søgne kommune	Mars 2012
102.	Time kommune	Juni 2012
103.	Tromsø kommune	September 2012
104.	Trondheim kommune	Februar 2015
105.	Tvedestrand kommune	November 2010
106.	Tydal kommune	Januar 2018
107.	Tysnes kommune	Februar 2013
108.	Ullensvang Herad	Januar 2015
109.	Ulstein kommune	August 2013
110.	Valle kommune	November 2013
111.	Vegårshei kommune	November 2010
112.	Vennesla kommune	Desember 2011
113.	Vestvågøy kommune	September 2012
114.	Vikna kommune	Juni 2012
115.	Volda kommune	Mars 2013
116.	Vågå kommune	Juli 2013
117.	Ørsta kommune	April 2013
118.	Øvre Eiker kommune	September 2014
119.	Ålesund kommune	Mai 2011
120.	Åmli kommune	Juni 2011
121.	Ås kommune	September 2010

121 av 428 kommuner er godkjent pr august 2018

SPØRSMÅL NR. 446**Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 29. november 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Gjennom media er vi kjent med at det pågår drøftinger i deler av UH-sektoren som berører framtidig struktur for studietilbud og studiesteder, blant annet ved Universitetet i Sørøst-Norge. I forkant av fusjonsprosessen utalte daværende statsråd at prosessen ikke skulle føre til nedlegging av studiesteder.

Sett i lys av de prosessene vi nå ser, kan statsråden forsikre om at regjeringa vil gripe inn dersom prosessene fører til ytterligere sentralisering av studietilbud?

Svar:

Målene med sammenslåingene i universitets- og høyskolesektoren er utdanning og forskning av høy kvalitet, robuste fagmiljøer, god tilgang til utdanning og kompetanse over hele landet, regional utvikling, verdensledende fagmiljøer og effektiv ressursbruk, jf. Meld. St. 18 (2014-2015) Konsentrasjon for kvalitet (strukturemeldingen). Meldingen viser bl.a. til sammenhengen mellom hvor kandidatene utdanner seg og hvor de arbeider, og at det har betydning for lokalisering av studiesteder. Samtidig understreker strukturemeldingen at sammenslåingene som regjeringen gjennomførte, gjelder institusjoner, ikke studiesteder. Styret for institusjonen har ansvar for at virksomheten er hensiktsmessig organisert, jf. universitets- og

høyskoleloven § 9-2. Det innebærer at det er styret som skal beslutte hvilke studiesteder og campuser som skal tilby hvilke utdanninger og ha hvilke fagmiljøer, og jeg vil ikke gripe inn styrenes vurderinger og beslutninger. Representanten viser til uttalelser daværende statsråd skal ha hatt i forkant av fusjonsprosessen. Dette er det vanskelig for meg å kommentere. Men jeg viser til at statsråd Røe Isaksen i spørretimen 9. november 2016 uttalte at "Intern organisering og plassering av fakulteter, institutter og andre organisatoriske enheter er etter loven styrets ansvar. Jeg mener det er positivt at styret vurderer hvordan universitetet til enhver tid er best mulig organisert, og verken jeg eller andre burde gripe inn i vurderinger som loven legger til styret." Universitetet i Sørøst-Norge (USN) er et resultat av sammenslåingen av Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Høgskolen i Telemark. Høgskolene hadde som mål at den nye institusjonen skal være et enhetlig flercampusuniversitet med studiesteder i Buskerud, Vestfold og Telemark, med en sterk identitet knyttet til en profesjonsrettet og arbeidslivsorientert profil. Videre la høyskolene til grunn at den nye institusjonen i samhandling med arbeids- og samfunnsliv i regionen og nasjonale og internasjonale kunnskapsaktører skal tilby utdanning, forskning og kunnskapsformidling av høy kvalitet. Jeg forutsetter at styret for USN har dette med som en del av vurderingsgrunnlaget når det skal ta beslutninger om studietilbud og studiesteder.

SPØRSMÅL NR. 447**Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 4. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Ved utbedringen av E6 Helgeland nord, strekningen Krokstrand-Bolna, er det inngangsporter til flotte turområder. Det er viktig å unngå farlige trafikksituasjoner for veifarende, og tilrettelegge for at folk skal komme seg ut i naturen.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at det blir etablert gode parkeringsplasser, tilpasset kommunens kunnskap om utfartsområdene?

Svar:

Eg har vore i kontakt med Statens vegvesen om saka. I følgje Statens vegvesen er det i dag eit parkeringsareal for

om lag 10 personbilar på strekninga Krokstrand – Bolna, lokalisert på Bolna. I gjeldande reguleringsplan for strekninga er det lagt opp til å etablere fire offentlege parkeringsplassar for personbilar i områda Krokstrand, Randalen, Bolnastua og Bolna stasjon. Dette vil innebere til saman 60 nye parkeringsplassar. I tillegg er det lagt opp til to parkeringsplassar pr. hytte på strekninga. Parkerings-situasjonen på strekningen vil med dette bli vesentleg betre enn i dag.

Det pågår no ein prosess med mindre omreguleringar på strekninga. I den samanhengen vil Statens vegvesen vurdere om det er mogeleg å etablere inntil 10 ekstra park-

eringsplassar utan at kostnadene aukar ut over vedtatt styringsramme for prosjektet, jf. Prop. 102 (2017-2018) og Innst. 49 S (2018-2019).

Det er også føresett etablering av eit parkeringsareal på Storvoll, sør for Krokstrand, knytt til nasjonalparken. Her er det planlagt 20 parkeringsplassar for personbil og snuplass for buss.

I tråd med dette legg eg derfor til grunn at Statens vegvesen i samråd med lokale styresmakter arbeider vidare med å leggje til rette for å sikre gode forhold for parkering på strekninga, innafor fastsette økonomiske rammer for prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 448

Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 4. desember 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Trasévalget for E6 forbi Lillehammer er omstridt. Kommunestyret i Lillehammer har vedtatt en vestlig trase som har store konsekvenser for miljøet, mer enn en østlig trase. Landskapsvernområde for fugl og Lågendeltaet blir berørt, og matjord blir borte. Det er nå sendt lovlighetsklage på vedtaket i kommunestyret, med tanke på konsekvensene for området.

Mener statsråden det er hensiktsmessig å gå inn i et landskapsverneområde for å bygge en fire felts motorvei, når man har et alternativ i dagens trasé?

etter det eg kjenner til er det berre alternativet på vestsida som legg til rette for ei slik fartsgrense forbi Lillehammer. E6 forbi Lillehammer inngår i porteføljen til Nye Veier AS, og prosjektet er prioritert for snarleg gjennomføring, jf. Prop. 1 S (2018-2019), side 125.

Svar:

Ifølge Statens vegvesen har kommunestyret i Lillehammer vedteke at E6 i framtida skal gå i ny trasé på vestsida av Lågen. Vedtaket er gjort med bakgrunn i kommunedelplan utarbeidd i nært samarbeid med Lillehammer kommune og andre etater, mellom anna NVE og fylkesmannen i Oppland (som har forvaltningsansvaret for Lågendeltaet naturreservat). Så langt eg kjenner til er planvedtaket endeleg. Samferdselsdepartementet og andre fagdepartement vert berre kopla inn dersom det er fremja motsegner mot planen frå andre styresmakter, og desse ikkje er avklarte gjennom den lokale prosessen. I denne saka vart motsegner til planforslaget avklart gjennom meking hos Fylkesmannen i Oppland før kommunestyret vedtok planen. Samferdselsdepartementet har som mål at nye motorvegar skal dimensjonerast for fartsgrense 110 km/t, og

SPØRSMÅL NR. 449

Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 29. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

Jeg viser til spørsmål nr. 696.

Kan statsråden gi en tilsvarende oversikt over status for ansettelser i alle politidistrikt (Måltall, SAP - reg. i lønssystemet og Avvik) månedvis for 2017 og 2018 fram til denne måned?

Svar:

Tidligere justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug besvarte 22. januar 2018 et tilsvarende skriftlig spørsmål nr. 696 om ansettelser i Innlandet politidistrikt i 2016 og 2017. Departementet innhentet i det tilfellet detaljert informasjon om utviklingen i Innlandet selv om departementet ikke følger opp bemanningsutviklingen i politiet ved å innhente slike rapporter. Det er Politidirektoratet som tildeler politistillinger til politidistriktene gjennom årlige disponeringsskriv.

Departementet mottar månedlig rapportering på bemanningssituasjonen i etaten målt opp mot det endelige måltallet ved utgangen året.

Siden regjeringen tiltrådte i 2013 har bemanningen i politi- og lensmannsetaten økt med om lag 2 600 flere lønnede årsverk totalt sett. Av disse er om lag 1 500 politiårsverk. Bare i politidistriktene har bemanningen økt med om lag 1 500 lønnede årsverk, hvorav i underkant av 1 300 er politiårsverk. Politidekningen har økt fra 1,71 i fjerde kvartal 2013 til 1,92 i tredje kvartal 2018, og vi er i rute til å nå målsetningen om to politifolk per 1 000 innbyggere på nasjonalt nivå i løpet av 2020.

Tabellen under viser bemanningen i det enkelte politidistrikt målt opp mot måltallet for politidistriktet ved utgangen av året. Bemanningstallene for 2018 er per 31. oktober 2018.

Politidistrikt	Politiårsverk (31.10.2018)	Måltall 2018	Avvik (31.12.2018)	Måloppnåelse (%)	Politiårsverk (31.12.2017)	Måltall 2017	Avvik (31.12.2017)	Måloppnåelse (%)
OSLO	2096	2204	-108	95 %	2128	2118	10	100 %
ØST	1125	1186	-61	95 %	1145	1137	8	101 %
INNLANDET	591	606	-15	98 %	560	582	-23	96 %
SØR-ØST	1097	1096	1	100 %	1079	1067	12	101 %
AGDER	473	490	-17	97 %	454	472	-18	96 %
SØR-VEST	831	835	-4	100 %	804	804	-1	100 %
VEST	859	908	-49	95 %	863	876	-13	99 %
MØRE OG ROMSDAL	387	419	-32	92 %	400	401	-1	100 %
TRØNDELAG	708	738	-30	96 %	716	710	6	101 %
NORDLAND	416	438	-22	95 %	423	421	2	100 %
TROMS	325	319	6	102 %	287	307	-20	93 %
FINNMARK	237	253	-16	94 %	221	243	-22	91 %

Kilde: Tabell er utformet på bakgrunn av tallmateriale fra Politidirektoratet.

Tabellen viser at åtte av tolv politidistrikt ved utgangen av 2017 hadde en bemanning på nivå med måltallet for politidistriktet (99 prosent eller mer). Det største avviket var i Finnmark politidistrikt som hadde 22 færre politiårsverk sammenlignet med måltallet, ni prosent under måltallskravet.

For 2018 viser tabellen at per 31. oktober har samtlige politidistrikt en politibemanning som utgjør over 90 prosent av måltallskravet for utgangen av året. Tre av politidistriktene har allerede oppfylt måltallskravet, mens

Møre og Romsdal politidistrikt ligger dårligst an med et avvik på åtte prosentpoeng per 31. oktober. Dette viser at flesteparten av politidistriktene må gjennomføre ansettelser i løpet av november og desember for å oppnå målet innen utgangen av året.

SPØRSMÅL NR. 450**Innlevert 23. november 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 3. desember 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hva er grunnen til at regjeringen ikke innfører sanksjoner mot den israelske staten, til tross for alvorlige, gjentatte og langvarige brudd på folkeretten?

BEGRUNNELSE:

I 70 har Israel år nektet å etterkomme FN-resolusjon 194 som erklærer at palestinske flyktninger har rett til å vende hjem, og/eller motta kompensasjon for tapt eller ødelagt eiendom. Israel har også i over 50 ikke etterkommet FNs resolusjon 242 om å trekke seg tilbake fra områdene landet okkuperte i 1967. De har heller ikke etterkommet resolusjon 478 som erklærer Israels annektering av Jerusalem som ugyldig og ulovlig. I tillegg forbryter staten Israel seg i stadig større omfang mot artikkel 49 i den fjerde Genève-konvensjonen, som forbyr en okkupantmakt å overføre egne borgere til okkuperte områder. Israels arrestasjoner og fengsling av barn bryter med FNs barnekonvensjon. Ingen andre land har i så omfattende grad og så systematisk har satt seg selv over Folkeretten. Likevel har den norske regjeringen innført sanksjoner mot en rekke andre land.

Den siste tiden har Israel også begått alvorlige menneskerettsbrudd og overgrep mot norske statsborgere. Det norske og internasjonale mannskapet på båten Kårstein, som seilte under norsk flagg, ble utsatt for grov vold av israelske militære da de bordet båten internasjonalt farvann. Den norske menneskerettsaktivisten Kristin Foss ble skutt to ganger av israelske soldater. Alle de nevnte israelske angrepene norske borgere skjedde utenfor israelsk territorium.

Svar:

Regjeringen er imot sanksjoner og boikott av Israel. Dialog, samarbeid og tillitsbygging er bedre egnet for å løse konflikter.

Norge har heller ikke tradisjon for å innføre unilaterale sanksjoner mot andre stater. Vår holdning er at sanksjoner og restriktive tiltak er mest effektive når disse har bred internasjonal støtte. Norge gjennomfører folkerettslig bindende sanksjonsvedtak fattet av FNs sikkerhetsråd i norsk rett. Norge kan eventuelt også slutte opp om EUs restriktive tiltak. Hverken FNs sikkerhetsråd eller EU har vedtatt sanksjoner eller restriktive tiltak mot Israel.

Regjeringen er tydelig overfor Israel om at de israelske bosettingene på okkupert område er folkerettsstridige

og utgjør et hinder for fred. Dette synet er forankret i en rekke resolusjoner fra FNs sikkerhetsråd, deriblant resolusjon 465 og 471, og vurderinger fra den internasjonale domstolen i Haag. Norge uttrykker også bekymring overfor israelske myndigheter om brudd på folkeretten, overdreven maktbruk og brudd på menneskerettighetene.

Kun en forhandlet to-statsløsning kan skape varig fred mellom israelerne og palestinerne. Erfaringen fra den langvarige norske innsatsen med å bidra til å bygge et institusjonelt og økonomisk fundament for en palestinsk stat er at økonomisk samarbeid mellom partene gir resultater og bedre levekår for den palestinske befolkningen. Eventuelle sanksjoner mot Israel vil bidra til å forverre levekårene også for det palestinske folket.

